

m. GRUODŽIO 17 D., TREČIADIENIS

PIRMININKAVO: M. ROURE

Pirmininko pavaduotoja

1. Posėdžio pradžia

(Posėdis pradėtas 9 val.)

2. Įgaliojimų tikrinimas (žr. protokolą)

3. Bendrasis 2009 finansinių metų biudžeto projektas su Tarybos pakeitimais (visi skirsniai) (diskusijos)

Pirmininkė. – Kitas klausimas – J. Haug ir J. Lewandowski pranešimas (A6-0486/2008) Biudžetų komiteto vardu dėl bendrojo Europos Sąjungos biudžeto projekto 2009 finansiniams metams su Tarybos pakeitimais (visi skirsniai) (16257/2008 – C6 0457/2008 – 2008/2026(BUD)).

Jutta Haug, pranešėja. – (DE) Gerb. pirmininke, gerb. Komisijos nare, atrodo, kad dar nėra Tarybos pirmininko. Bet kuriuo atveju rytdienos darbotvarkėje yra antrasis Europos biudžeto svarstymas. Gali būti, kad balsavimas netruks ilgai. Tai, kad lieka mažai dalykų, dėl kurių reikia balsuoti, ir dėl dar mažiau dalykų ginčijamasi, yra dėl konstruktyvaus bendradarbiavimo tarp visų susijusių narių – tiek specialiuose komitetuose, tiek Biudžetų komitete – už tai norėčiau nuoširdžiai padėkoti. Man dar džiugiau dėl to, jog žinau, kad to negalima laikyti savaime suprantamu dalyku. Tai pasakytina ir apie parengiamąjį darbą, kurį atliko visa Biudžetų komiteto komanda, visos frakcijos personalo darbą ir asmeninių padėjėjų paramą taigi ačiū jums!

Taip pat norėčiau padėkoti Komisijai už norą bendradarbiauti. Jos bendravimas su mumis gal ne visiems susijusiems asmenims patiko, bet jis visuomet buvo naudingas ir, svarbiausia, ji kalbėjo su manimi įvairiais lygiais, ko negalima pasakyti apie Tarybai pirmininkaujančiąją šalį. Iki šiol Tarybai pirmininkaujanti Prancūzija nė karto nesugebėjo pasikalbėti su manimi, bendrąja pranešėja. Nė vieno karto! Aš net dar negavau atsako į savo laišką, kurį parašiau prieš lapkričio 13 d. trišales derybas – tai labai keista ir trikdo.

Tačiau visiškai nekeista ir netrikdė tai, kaip Tarybos komanda elgėsi per derinimo posėdį. Jos elgesys ir požiūris buvo tokie, kokių tikėjomės. Pirma, jokiais aplinkybėmis neturi būti jokio, kad mažiausio persvarstymo. Antra, mokėjimai turi būti sumažinti bet kuriuo atveju, net jei skirtumas tarp mokėjimų ir išipareigojimų taptų labai mažas. Trečia, nepanaudoti asignavimai iš dabartinių finansinių metų verčiau būtų nedelsiant perduoti. Bet kuriuo atveju, apytiksliai 4.9 mlrd. EUR bus nukreipti atgal į valstybių narių biudžetus. Mes Parlamente džiaugiamės galėję įkalbėti Komisiją pažadėti 700 mln. EUR perkelti kaimo plėtrai. Taip pat manome, kad privalomos bendros deklaracijos dėl tvarkos supaprastinimo ir struktūrinių fondų programų įgyvendinimo paspartinimo, taip pat pažadas, kad, reikalui esant, neatidėliojant bus pasiūlyta daugiau lėšų mokėjimams, bus naudingi susidorojant su ateinančių finansinių metų uždaviniais.

Šie uždaviniai nebus visai įprasti. Finansų rinkos krizė ir jos atgarsiai realioje ekonomikoje bus jaučiami visose mūsų valstybėse narėse. Todėl Parlamentas yra tikrai pasiruošęs skirti lėšų darbo vietoms kurti ar išsaugoti, lėšų ekonomikos pagreičiui suteikti – šalia priemonių, kurias Europos Sąjunga jau turi. Esame pasirengę daryti viską, kas būtina didžiausiu įmanomu greičiu – žinoma, nesirinkdami, bet, jei aišku, kokiems projektams lėšos bus teikiamos ir ar jie tinkami, nė viena iš mūsų valstybių narių nebus palikta bėdoje.

Parlamentas taip pat pasirengęs peržiūrėti vidutinės trukmės finansinę programą. Tačiau pirmiausia Tarybai reikia bendros pozicijos.

Rytoj antrajame svarstyme galimas balsavimas, bet jaučiu, kad balsuojame tik dėl biudžeto struktūros. Jo papildymų po truputį bus iš mūsų reikalaujama per metus.

Janusz Lewandowski, pranešėjas. – (PL) Gerb. pirmininke, antrasis Europos institucijų biudžeto svarstymas bus iš esmės pirmojo svarstymo pakartojimas ir man belieka paaiškinti, kodėl.

Gerbiame mūsų džentelmenišką susitarimą su Taryba ir vertiname Tarybos susilaikymą dėl biudžeto išlaidų 2009 m., nors ir pripažįstant papildomą išteklių poreikį dėl Refleksijos grupės. Kalbant apie kitas institucijas,

verta paminėti, kad padidėjęs Audito rūmų finansavimo poreikis yra dėl dalies kainos mokėjimo grynaisiais už jų naująją būstinę (galiausiai šis naujosios būstinės finansavimo metodas bus rentabilus Europos mokesčių mokėtojams), o Europos Teisingumo Teismui reikės finansavimo naujajai skubos tvarkai, kad galima būtų įdarbinti papildomų darbuotojų.

Europos Parlamente šiais metais išbandėme bandomąjį projektą. Bandomojo projekto rezultatai teikia vilčių dėl puikaus Parlamento administracinių tarnybų bendradarbiavimo, už kurį asmeniškai reikia dėkoti ir Generaliniam sekretoriui H. Rømeriui. Bandymas buvo reikšmingas, nes tai bus ypatingi metai Europos Parlamentui dėl artėjančių rinkimų, poreikio finansuoti rinkimų kampaniją ir visiškai naujų reglamentų dėl Parlamento narių statuso, kartu su didesniu skaidrumu dėl pensijų fondo ir naujų padėjų įdarbinimo ir finansavimo taisyklių. Tai, kad sprendžiamas Parlamento narių ir jų padėjų klausimas, gera naujieta rinkimų metais.

Žinoma, tai bus susiję su papildomomis išlaidomis Europos Parlamento biudžetui. Nepaisant to, mes stengėmės ir pasiekėme tikslą, kurio siekėme nemažai metų, būtent tikslą, nepaisant ypatingų Europos Parlamento poreikių, užtikrinti, kad jo biudžetas neviršytų 20 proc. Europos Sąjungos administracinių išlaidų. Apskritai, atrodo, kad balsavimas ketvirtadienį bus trumpas, dėl gero koordinatorių bendradarbiavimo ir puikaus Europos Parlamento sekretoriato bendradarbiavimo – ir čia norėčiau ypač paminėti Marianną Pari ir Richardą Westerį. Tai žmonės, kuriuos reikia paminėti tokia proga.

Dalia Grybauskaitė, Komisijos narė. – Gerb. pirmininke, norėčiau pabrėžti, kad 2009 m. biudžeto derybos buvo labai specifinės, labai svarbios ir labai sudėtingos, kaip niekada anksčiau. Šiame biudžete didžiausias dėmesys skiriamas augimui ir darbo vietoms. Šiais metais rengiant biudžetą didelis dėmesys buvo skiriamas ir pagalbos maistu priemonės finansavimui besivystančioms šalims. Kartu mums pavyko pasiekti suderintą susitarimą užtikrinti šį 1 mlrd. EUR.

Neužtenka turėti biudžetą. Turime jį tinkamai ir laiku vykdyti. Atsižvelgdami į tai, kad sanglauda – pagrindinis ekonomikos augimo skatinimo veiksnys, Parlamentas pabrėžė veiksmingo biudžeto įgyvendinimo svarbą ir tobulinimo bei supaprastinimo poreikį. Sutarėme dėl to per derybas. Komisija pritaria šiam tikslui ir lapkričio 26 d. pateikė pasiūlymus dėl struktūrinių fondų įgyvendinimo paspartinimo ir valdymo supaprastinimo.

Praeitą savaitę Europos Vadovų Taryba visiškai pritarė šiam požiūriui ir dabar, tikiuosi, galima visiškai sklandžiai susitarti dėl reikalingų pokyčių atitinkamuose teisės aktuose.

Laukdami artimiausios ateities, visi turime pripažinti, kad netrukus susidursime su kitais sunkumais tam, kad išspręstume finansų ir ekonomikos krizę Europoje. Komisijos pristatytas Europos ekonomikos atkūrimo planas apima elementus, turėsiančius įtakos Bendrijos biudžetui kitais metais. Praeitą savaitę Europos Vadovų Taryba parėmė šį atkūrimo planą. Todėl Komisija pateikė pasiūlymą apsvastyti iš naujo daugiametę finansinę programą pagal tarpinstitucinį susitarimą.

Tam turi pritarti tiek Parlamentas, tiek Taryba per ateinančius mėnesius ir aš, kaip visada, tikiuosi bendradarbiavimo, ypač Parlamento.

Baigdama norėčiau priminti, kad derybos dėl 2009 m. biudžeto pareikalavo kompromiso iš visų pusių. Tai taip pat parodė, kad geriausi rezultatai gali būti pasiekti sąžiningo bendradarbiavimo tarp institucijų dvasia. Tai būtų buvę neįmanoma be konstruktyvaus ir atsakingo Parlamento vaidmens per visas derybas. Taip pat noriu pabrėžti lemiamą Tarybai pirmininkaujančiosios šalies vaidmenį sprendžiant valstybių narių poziciją.

Galiausiai norėčiau padėkoti Parlamento derybininkų komandai, ypač pirmininkui, J. Borgui, 2009 m. pranešėjams, J. Haug, su jos novatorišką požiūrį šiemet, ir J. Lewandowski, taip pat visiems COBU politiniams koordinatoriams, labai padėjusiems Komisijai ir Parlamentui.

Linkiu mums visiems teigiamo balsavimo rytą ir geresnių Naujųjų metų nei tikimasi.

László Surján, PPE-DE frakcijos vardu. – (HU) Girdėjome apie sunkumus, su kuriais teko susidurti. Manau, kad, Juttai Haug vadovaujant, mes gana sėkmingai išsprendėme šiuos sunkumus. Ji nusipelno mūsų padėkos už savo darbą ir tai, kad kiekviena politinė frakcija jaučia, jog turi nuosavybės teisę į šį biudžetą.

Biudžeto sudarymas – tai politika, išreikšta skaičiais. Klausiu savęs, kokią žinutę Europos liaudies partija mato biudžete? Mūsų nuomone, turime suteikti Europos piliečiams didesnę saugumą, ir Europos Sąjunga yra pasirengusi ir gali tai padaryti. Apie viena trečioji biudžeto skirta klausimams, didinantiems saugumo jausmą. Europos liaudies partijos ir Europos demokratų padaryti pakeitimai padidino biudžetą apie

1 mlrd. EUR, taip padidindami jo profilį; kalbu apie lėšas mažosioms įmonėms remti, darbo vietoms išsaugoti ir naujoms sukurti, kur įmanoma, atsiliekantiems regionams vystyti, energetiniam saugumui ir tokiems projektų, kaip *Nabucco*, planuoti. Tačiau taip pat labai svarbu užtikrinti maistą, ypač šiomis dienomis, jau nekalbant apie Šengeno zonos sienų gynimą ir kelio nelegaliai imigracijai užkirtimą.

Suprantama, kad nepaisant to, koks geras šis biudžetas jis nėra tobulas. Dalis jo trūkumų priežasties glūdi valstybės narėse. Nepriimtina tai, kad valstybės narės nenaudoja išteklių, kuriuos ES padaro joms prieinamus, nes milijardai eurų lieka nepanaudoti ES biudžete. Kai kurios valstybės narės įveda dirbtines kliūtis, paversdami galimybę susipažinti su konkursų skelbimais dar sudėtingesnę, nei mes patys darome. Europos Komisijos pastangos supaprastinti šiuos procesus pagirtinos, bet neturime leisti valstybėms narėms kurti poveikį ar priimti pakeitimus, trukdančius šioms pastangoms.

Tačiau tai ne tik išimtinai valstybių narių kaltė. ES nesugeba greitai reaguoti į besikeičiančio pasaulio iššūkius. Žinoma, išsprendėme pagalbos maistui problemą, bet po kokių karštų diskusijų! O dabar, kai turėtume judėti į priekį, susiduriame su sunkumais spręsdami ir ekonomikos krizę. Manau, ateinančiu laikotarpiu, per ateinančius metus, turėsime žymiai supaprastinti egzistuojančias sistemas, kad jos būtų lankstesnės. Dėkoju už dėmesį ir tikiuosi, kad turėsime gerą biudžetą.

Catherine Guy-Quint, PSE frakcijos vardu. – (FR) Gerb. pirmininke, Komisijos nare, prašau leiskite man atkreipti dėmesį, kad nedalyvauja Taryba ir Tarybai pirmininkaujanti Prancūzija. Norėčiau pasakyti, Jutta, kad manėte, jog Tarybai pirmininkaujanti Prancūzija su jumis nesusitiko iš paniekos. Manau, kad tiesiog šis nedalyvavimas rodo paniką, kurią pirmininkaujančioji šalis, ar bent jos ministrai, jaučia Europos Sąjungos biudžetui.

Negrišiu prie mūsų pranešėjų pasiūlymų – norėčiau sustoti tik prie kelių minčių. Pakartosiu, dar kartą šiais metais, kad biudžetas nepakankamas, o daugiametė finansinė programa netinkama. Trūksta lėšų ekonomikos atkūrimo politikai, moksliniams tyrimams, mokymosi visą gyvenimą programai, tinklams ir pagalbai mažosioms ir vidutinėms įmonėms bei labai mažoms įmonėms. Sunku įgyvendinti teritorinio solidarumo politiką, ypač Sanglaudos fondą, todėl milijardai eurų palikti nepanaudotų mokėjimų asignavimuose. Per daug pinigų skirta pagalbai rinkos žemės ūkiui, kur lieka nepanaudotos atsargos, nes teisiškai draudžiami nauji įsipareigojimai. Yra problemų dėl pinigų, atidėtų kaimo plėtrai ir aplinkai, panaudojimo. Pinigai švaistomi saugumo ir teisingumo politikoms, labai nutolusioms nuo Tarybos visuomeninių įsipareigojimų, o pilietybės ir informacijos politikos kryptys yra praktiškai bankrutavusios ir nesuteikia galimybės realiai bendrauti su Europos piliečiais.

Tačiau pažadai, padaryti pagal išorės veiksmus, nėra realūs. Poreikiai nuolat kaupiasi, konfliktai ir skurdas įsitvirtina visame pasaulyje – Somalis, Darfūras, Azija, taifūnai, ciklonai, badas, karas Palestinoje, Kosove, dabar Gruzijoje – o skiriami ištekliai nesikeičia. Kasmet neįmanoma misija tampa dar labiau neįmanoma.

Tik milijardo eurų fondas, kuris yra esminis siekiant pamėginti atgaivinti natūrinį ūkininkavimą skurdžiausiose šalyse, suteikė truputį vilties. Pasitikėdami finansine perspektyva, tikėjomės, kad galėsime toliau įgyvendinti tradicinės politikos kryptis ir rasti esamose atsargose pakankamai pinigų reaguoti į šią kitokią kritišką padėtį, prie kurios turi būti pridėta kova su klimato kaita. T. y. žiūrėti pro pirštus į tą faktą, kad biudžeto susitarimas sudaromas su Taryba ir kad Taryba, tikriausiai sakant, 27 valstybių narių vyriausybės, be savo įprastinių problemų, susiduria su finansų krize, kuri ne tik kelia grėsmę Europos ekonomikai, bet ir išgyvenama kaip 27 valstybių narių biudžetų krizės.

Todėl esame priversti priimti biudžetą, kuris nesuderinamas su narių lūkesčiais – biudžetą, kuriame atotrūkis tarp įsipareigojimų ir mokėjimų kelia didėjančią susirūpinimą dėl biudžeto procedūros tiesumo. Troškimas kuo mažiau prisidėti prie Sąjungos pajamų verčia valstybes nars užimti paprastas ir neproduktyvias pozicijas. Pirma, jos minimaliai moka, taigi mažiau nei 0,9 proc. BVP mokėjimų asignavimai, su įsipareigojimų pažadais, kurie niekada netikrinami, ir jos nepalengvina Europos politikos kryptį įgyvendinimo savo šalyse, kad būtų išvengta bendro finansavimo ir taip leistų nepanaudotiems asignavimams grįžti į kiekvienos šalies biudžetą.

Reikia pripažinti, įprastinė Sąjungos politika ir toliau įgyvendinama taip gerai, kaip galima tikėtis. Komisija vykdo naujoviškus veiksmus, kuriuos dažnai skatina mūsų bandomieji projektai, ir parengiamuosius veiksmus. Tačiau Europos biudžetui būdingas visko žadėjimas ir nepakankamų lėšų investavimas į įgyvendinimo tvarką, kai to nori kiekviena iš valstybių narių norui.

Šiais metais mums ir vėl tenka susidurti su dviem naujomis skubiomis problemomis. Pirmoji – kova su klimato kaita, ir Tarybos išvados šiuo klausimu yra kuklios; šiais metais turi būti padarytos investicijos ir padidintos 2010 m. Antroji problema – 200 mlrd. EUR ekonominis paskatinimas, kuris buvo paskelbtas.

Tik 5 mlrd. EUR iš šios sumos reikia naujoms investicijoms. Todėl finansinė perspektyva turi būti apsvastyta iš naujo.

Vakar Tarybos pirmininkas pasakė mums, kad šis persvarstymas buvo patvirtintas, bet Taryba sako mums, kad jis sustabdyta. Tai kokia situacija? Mes Socialistų frakcijoje Europos Parlamente esame pasirengę persvarstyti.

Apibendrinant visiškai negalime toliau eiti šia kryptimi, nes Europa griūna prieš mūsų akis. Atėjo laikas apsvastyti iš naujo finansinę perspektyvą, kad būtų atstatyta pusiausvyra Europos pajamoms ir išlaidoms, supasaulietinti nekontingentinę politiką ir finansuoti dinamišką politiką, siekiant veiksmingai patenkinti realius žmonių poreikius visame pasaulyje.

Galiausiai noriu palinkėti Komisijai sėkmės. Nuo jūsų priklauso tikslus biudžeto įgyvendinimas neišsivaistant nė vieno euro. Jūs galite parodyti valstybėms skeptikams ir įtikinti jas dėl pridėtinės vertės, kurią suteikia Sąjunga, tiek politine, tiek biudžeto prasme.

(Plojimai)

Anne E. Jensen, *ALDE frakcijos vardu*. – (DA) Gerb. pirmininke, norėčiau iš pradžių padėkoti dviem pranešėjams, J. Haug ir J. Lewandowski, už jų itin kompetentingą ir profesionalų darbą biudžeto klausimu. Taip pat norėčiau padėkoti mūsų pirmininkui R. Bøge ir Komisijos narei D. Grybauskaitei už tai, kad jie taip gerai ieškojo sprendimų. Žinoma, biudžetas yra labai nelankstus. Biudžeto struktūra nelanksti – mes ne tik perkeliame nepanaudotus pinigus iš žemės ūkio biudžeto sistemos į kitas biudžeto dalis, o Komisijai neseniai tapo beveik įpročiu mesti iššūkį šiam lankstumui – mesti iššūkį šiam griežtumui. Turėtume būti dėkingi Komisijai už tai. Manau, gerai bandyti naujus būdus ir norėčiau pasakyti, kad mes Liberalų ir demokratų aljanso už Europą frakcijoje visiškai palaikome šį biudžetą ir sprendimą, kuris buvo rastas dėl maisto galimybės, vieną milijardą, kuris buvo rastas, siekiant, kad besivystančiose šalyse būtų daugiau maisto. Mus džiugina tai, kad buvo įmanoma rasti sprendimą, kuriam nereikia didelių mažinimų kitose programose, kad radome lėšų lankstumo priemonėje ir Neatidėliotinos pagalbos rezerve.

Taip pat džiaugiuosi, kad Komisijos narė patikino, jog Komisija neketina nagrinėti struktūrinių fondų programų ir kad jos gali būti supaprastintos. Turime istorinį uždavinį per kelis ateinančius metus – užtikrinti, kad naujosiose valstybėse narėse vyktų būtinas vystymasis. Manau, tai tikrai pats svarbiausias ES biudžeto aspektas.

Žinoma, taip pat skundėmės iniciatyvų stygiumi biudžete, susijusiu su energija, tada paskutinę akimirką atsirado memorandumas dėl finansų krizės, kuriame konstatuojama, kad ir ES biudžetas turi būti naudojamas siekiant augimo. Pasiūlėme penkis milijardus eurų įvairioms iniciatyvoms energetikos sektoriuje, ir savo frakcijos vardu norėčiau pasakyti, kad esame pasirengę rasti tam sprendimą – esame pasirengę rasti finansavimą, taip pat greitai dirbti, bet jei turime pažvelgti į tai, kaip sudarytos individualios programos – daugiau pinigų TEN-e, daugiau pinigų mokslinių tyrimų programoms ir daugiau pinigų KNP, kitaip tariant, programoms, kurias gerai žinome – taip pat turime neskubėti ir užtikrinti, kad darome tai teisingai ir protingai. Tačiau tikiuosi konstruktyvaus bendradarbiavimo šiais klausimais ir norėčiau padėkoti Komisijai už iniciatyvą. Turbūt šiek tiek apmaudu, kad ji atsirado taip vėlai, bet mes konstruktyviai dirbsime šiais klausimais.

Helga Trüpel, *Verts/ALE frakcijos vardu*. – (DE) Gerb. pirmininke, Komisijos nare, ponios ir ponai, 2009 m. biudžetas yra tik kompromisas. Tai ir ne netikėtumas, kaip ką tik girdėjome. Finansinė perspektyva neleidžia didelių šuolių; Europos biudžeto struktūra tam per daug griežta ir nelanksti esant tokiai situacijai.

Nepaisant to, 2009 m. biudžetu išsiunčiami keli svarbūs signalai. Pvz., mums pavyko parūpinti 1 mlrd. EUR daugiau pagalbai maistui; t. y. patiems skurdžiausiems, ir, jei pasiseks, tariai žemės ūkio politikai skurdžiausiose šalyse. Taip pat leisime šiek tiek daugiau lėšų mažosioms ir vidutinėms įmonėms – labai svarbioms ekonomikai vystytis – ir šiek tiek daugiau klimato kaitos sprendimui.

Tačiau būtini nauji prioritetai. Mums reikia persvarstyti Europos biudžetą, ir aš norėčiau skirti šią kalbą valstybėms narėms, įskaitant mano tėvynės, Vokietijos, vyriausybei. Turime reaguoti į krizę trumpuoju laikotarpiu, bet, aišku, ir vidutinės trukmės bei ilgalaikiu laikotarpiu. Akivaizdu, kad ES biudžetas negali pakeisti valstybių narių biudžetų ar nacionalinės politikos formavimo, bet visi, neprisitaikantys prie krizės, garantuotai žlunga.

Neseniai mačiau per televiziją spaudos konferencijos transliaciją, kurioje bendrovės „General Motors“ vadovas kreipėsi į Jungtinių Valstijų Kongresą dėl tolesnių paskolų. Jis argumentavo taip: „Turime kurti ekologiškus automobilius, turime investuoti į ekologiškas technologijas“, ir jis buvo teisus. Deja, šis vadovas pavėluotai

tai suvokė, ir Amerikos sunkvežimių atsargos kaupiasi. Iš tikrųjų, tiesa, kad mūsų ekonomiką reikia restruktūrizuoti. Europa privalo gaminti naujus, ekologiškus, modernius produktus, jei norime pamatyti ekonominę sėkmę per kelis ateinančius metus, tiek vidaus, tiek pasaulio rinkose.

Turime žymiai sumažinti išmetamųjų teršalų kiekį. Turime sumažinti savo priklausomybę nuo naftos. Turime daugiau investuoti į atsinaujinančią energiją ir daug daugiau į mokslinius tyrimus. Tai sukurs galimybes naujiems produktams ir naujoms darbo vietoms. Tikrai turime keisti savo žemės ūkio politiką; ji turi būti susieta su ekologinės elektros energijos gamyba. Tai taip pat suteiks Europos ūkininkams naują galimybę.

Taip pat turime daugiau pinigų leisti gerai suprantamai vystymosi pagalbai – ne kaip labdarą, o todėl, kad būtų nutatyta sąžininga prekyba visame pasaulyje ir tikrai kurti strateginį požiūrį, siekdami susiaurinti gerovės atotrūkį pasaulio mastu – protingą, strateginę politiką. Taip pat privalome galų gale suvokti, kad turime susieti augimą su aplinkos apsauga ir kova su klimato kaita. Mums reikalingas naujas mąstymo apie augimą modelis, ir tai taikytina ne tik Europai, bet ir augančioms ekonomikoms, pvz., Indijai ir Kinijai, bei, žinoma, ir Jungtinėms Valstijoms.

Mes labai tikimės, kad naujoji B. Obamos administracija pakeis Amerikos mąstymą ir persvarstys klausimą dėl Kioto protokolo perėmėjo. Tačiau visa tai taip pat turi atsispindėti Europos biudžete, todėl reikia naujų prioritetų. Privalome atsakyti į klausimą, iš kur ateina pinigai. Mano frakcija – Žaliųjų frakcija/Europos laisvasis aljansas – mano, kad reikia daugiau aplinkos mokesčių. CO₂ suvartojimas turi būti apmokestinamas, ir galų gale turi būti nustatyti žibalo mokesčiai. Tai turi parūpinti didelę Europos biudžeto dalį.

Tačiau viskas, ką girdime iš Komisijos šiuo metu – tai yra, kas porą mėnesių – pažymi, kad vidaus logika rodo, jog mums reikia Europos biudžeto persvarstymo, siekiant parodyti visuomenei, kad iš tiesų supratome, jog norime pakeisti dalykus, kad mums reikia naujų prioritetų, kad norime leisti daugiau pinigų moksliniams tyrimams ir plėtrai ir kad mums reikia naujų varymo technologijų.

Žinoma, taip pat turime vykdyti daugiau mokslinių tyrimų šiuo atžvilgiu; kito kelio nėra. Kaip jau aptarėme, jAVai turi būti ant stalo, o ne rezervuare – tai Europos Sąjunga taip pat turi įsisaugoti. Per ekonomikos krizę turime daugiau pinigų skirti švietimui: programai *Erasmus Mundus*, skirtai studentų mobilumui ir universitetų mainams, ir mokymosi visą gyvenimą programai. Tai vienintelis būdas suteikti jauniems žmonėms Europoje naujas galimybes dėl ateities darbo rinkų, taip pat asmeniniame gyvenime.

Privalome daugiau investuoti į kultūrų įvairovę – tai Europos Sąjungos turtas, ir piliečiai padėkos mums, kai pamatys, jog Europos lėšos tikrai pasiekia jų vietovę. Jei norime elgtis atsakingai, privalome skirti daugiau dėmesio prevencijai, o ne reaguoti tik tada, kai jau per vėlu. Tai taip pat yra mūsų politinė atsakomybė. Svarbu veikti tinkamu laiku; todėl mums reikia išteklių stabilumo priemonei.

Turint omenyje artėjančius rinkimus birželio mėn., privalome parodyti Europos visuomenei, kad supratome, kad turime drąsos ir esame pasirengę keisti Europos politiką pakankamai nuosaikiai Europos biudžeto atžvilgiu. Tikiuosi ir tikiu, kad piliečiai įvertins tai per rinkimus.

Wiesław Stefan Kuc, *UEN frakcijos vardu*. – (PL) Gerb. pirmininke, džiaugiuosi dėl to, kad lieka tik keli biudžeto pakeitimai. Sunku vertinti, kas teisybės, ir tiesos nesužinosime iki 2009 m. pabaigos. Laimei, kad patvirtinę biudžetą galėsime įgyvendinti pokyčius pačioje metų pradžioje, kaip darome kiekvienais metais.

Vakar Tarybai pirmininkaujančios Prancūzijos pirmininkas, prezidentas N. Sarkozy, pasakė, kad dėl pagrindinių klausimų mažiau diskutuojama, nei dėl antraeilių. Tai gali reikšti tą patį dalyką, kaip Komisijos narės D. Grybauskaitės pareiškimas, kad ateityje turėtume sudarinėti visiškai kitokį biudžetą, keisti ne tik biudžeto eilutes, bet užtikrinti, kad jos būtų geriau integruotos.

Dabartinis, fragmentiškas biudžetas, kuriame yra daug eilučių, nėra labai aiškus. Reikia daug laiko jį sudaryti ir jis kelia daug diskusijų. Iš tiesų, jis aktualus tik kelias dienas, jei ne kelias valandas. Taip buvo su 2008 m. biudžetu, kuris buvo taisomas jau pirmajame Biudžetų komiteto susitikime. Vertėtų įvesti platesnes eilutes ir apibrėžti, kam galėtų būti naudojami ištekliai. Tai biudžeto įgyvendinimą padarytų žymiai lankstesnį ir suteiktų Europos Komisijai, taip pat ir Europos Parlamentui, geresnes galimybes, nes jie galėtų kontroliuoti, kaip lėšos buvo leidžiamos per visą tą laiką, kai jis galiojo, ir nedelsdami reaguoti į bet kokius galinčius kilti poreikius.

Naujausias Tarybos padarytas finansavimo padidėjimas 2008 m., arba biudžeto lėšų padidėjimas ateinantiems keleriems metams 200–250 mlrd. EUR, įrodo, kad nėra prasmės šioms metų ilgio diskusijoms dėl biudžeto detalių kitiems metams.

Esko Seppänen, *GUE/NGL frakcijos vardu.* – (FI) Gerb. pirmininke, Komisijos nare, bendroji suma mokėjimų asignavimams kitų metų biudžeto projekte yra mažesnė nei kada nors. Bus pakankamai pinigų mokėjimams, jei bus laikomasi tos pačios mokėjimo politikos kaip pastaraisiais metais. Komisija nevisiškai įgyvendins biudžetą.

Vakar Parlamentas nusprendė grąžinti valstybės narėms beveik penkis iš šešių milijardų eurų, kurie nebuvo panaudoti mokėjimams šiais metais, nors buvo numatyta, kad jie bus išleisti. Milijardas pridėtas prie kitų metų biudžeto pagalbai maistu. Nuo tada, kai Komisija pateikė šį pasiūlymą, maisto kainos sumažėjo perpus, ir ES netrukus turės įsikišti į savo pačios gamybą. Pasaulyje yra milijonai badaujančių žmonių ir pagalba, aišku, prireikus bus suteikta, bet argumentai, glūdinčius už Komisijos pasiūlymo, per šešis mėnesius atgyveno.

Praeitą savaitę Komisija įsitraukė į viešuosius ryšius ir propagandą dėl biudžeto rengimo, siekdama reklamuoti savo programą dėl valstybių narių ekonomikos atsigavimo. Tai biudžeto akrobatika ir apgaulė. ES penkių milijardų indėlis reiškia, kad pinigai buvo perkelti iš vieno straipsnio į kitą, valstybėms narėms neįsipareigojus dėl naujų pinigų ES naudojimui. Tai nėra tikros atkūrimo priemonės, siekiant sutvarkyti globalizacijos sukeltą žalą. Mums reikia energingų veiksmų, kaip vaisto, gydančio mus nuo „įtartinų pinigų“ ligos, ir ES tiesiog nevykdo pažadų. Europos Komisija ir Europos Sąjungos Taryba nėra pasirengusios nuspręsti dėl tokio veiksmo.

Nils Lundgren, *IND/DEM frakcijos vardu.* – (SV) Gerb. pirmininke, kaip paprastai, čia turime dokumentą, kuris yra Parlamento darbo pavyzdys. Tuo pat metu atsiduriame absurdiškoje padėtyje darydami tai, ko neturėtume daryti. Dabar diskutuojame, kaip išleisti daugiau pinigų. Šis Parlamentas neatstovauja mokesčių mokėtojams, nesiekia apriboti išlaidų, jis jaudinasi, kad išleidžiama nepakankamai pinigų. Ne tik, kad daugiau nei dvi trečiosios pinigų išleista dalykams, kuriuose kaip Parlamentas neturėtume dalyvauti, bet ir naudojami jie visiškai neteisingais tikslais. Pinigai vis dar leidžiami žemės ūkio politikai, kaimo plėtrai ir regioninei politikai, kitaip tariant, visiems tiems dalykams, kurie yra pačių valstybių narių atsakomybė, ir už kuriuos jos pačios turi mokėti.

Taip pat daug kas buvo pasakyta, ir visiškai teisingai, apie 2009 m., kaip krizės metus Europoje, JAV ir, iš tiesų, visame pasaulyje, tuomet klausiamė savęs: ką turėtume daryti? Ir mano atsakymas į tai – čia nieko negalime dėl to padaryti. ES šalys naudoja turbūt nuo 40 iki 45 proc. savo pinigų viešosioms išlaidoms. Vienas procentas ateina čia ir yra naudojamas neteisingiems tikslams. Menkiname save su šiuo požiūriu. Labai jums ačiū.

Sergej Kozlík (NI). – (SK) Norėčiau padėkoti už rezoliucijos dėl ES bendrojo biudžeto 2009 m. tekstą, kurį pateikė Biudžetų komitetas ir jo pranešėja Jutta Haug. Jos formuluotė nuodugniai ir visapusiškai išreiškia kitų metų ES biudžeto pavojus.

Mano nuomone, pagrindinis klausimas, kuris vis dar atviras, yra biudžeto parūpinimas ES plano spręsti finansų krizės padarinius poveikiui. Krizės mastas ir kryptis išlieka atviri. Svarbiausių iniciatyvų tikslas bus darnus vystymasis, užimtumo augimas ir parama mažosioms ir vidutinio dydžio įmonėms, taip pat parama sanglaudai tarp regionų, kuri yra pagrindinis ekonomikos augimo skatinimo Europoje veiksnys.

2009 m. galime tikėtis pamatyti spartesnę išteklių nutekėjimą iš struktūrinių ir sanglaudos fondų, ypač naujosiose valstybėse. Todėl tikslinga pabrėžti biudžeto valdymo institucijų pareigą laiku teikti papildomus mokėjimus. Potencialus šių mokėjimų šaltinis galėtų būti 7,7 mlrd. EUR rezervas nuo daugiametės finansinės programos mokėjimų maksimumo. Šiomis aplinkybėmis labai svarbu priimti priemones struktūrinių ir sanglaudos fondų mechanizmams supaprastinti, siekiant imtis gebėjimo naudotis jais ES šalyse gerinimo.

Salvador Garriga Polledo (PPE-DE). – (ES) Gerb. pirmininke, Komisijos nare, ponios ir ponai, norėčiau ypatingai padėkoti pirmininkaujančios Prancūzijos atstovui, gerb. Soreliui, kuris parodė puikų bendradarbiavimo su Biudžetų komitetu pavyzdį, dalyvaudamas visose mūsų rengtose diskusijose.

Parlamento darbas rengiant ES biudžeto projektą ir vėl sėkmingai baigtas šiais metais. Mums reikėjo daugelio metų derybų tarp Komisijos, Tarybos ir Europos Parlamento patirties. Žinome kiekvienos institucijos ribas ir sugebėjome pasiekti susitarimą dėl pagrindinių dalykų, taigi rytojaus balsavimas galima vadinti institucine Europos Sąjungos sėkme.

Tačiau visi šie abipusio pažinimo metai taip pat pasako mums, kad susitarimui dėl pagrindinių dalykų šiais metais trūksta tokių pagrindinių dalykų, kurių turėtume galimybę reikalauti normaliomis aplinkybėmis.

Problema ta, kad šis biudžeto projektas buvo planuotas prieš daug mėnesių kovo ar balandžio mėn. neatsižvelgiant į didžiulį ekonomikos ir finansų krizės mastą. Todėl normalu, nes kai kurios valstybės narės taip pat taip darė, stengėsi iš anksto daug neplanuoti.

Mūsų biudžeto sudarymo procedūra iš esmės labai nelanksti ir nenumato tolesnių pataisymų. Parlamentas pateikė keletą pasiūlymų per pirmąjį svarstymą, kuriais norėjo padėti ekonomikai atgimti ir suteikti piliečiams garantiją, daugiausia dėl Europos liaudies partijos (krikščionių demokratų) ir Europos demokratų frakcijos, taip pat Liberalų ir demokratų aljanso už Europą frakcijos pateiktų pakeitimų. Kai kuriuos Taryba priėmė, kai kurių – ne.

Tik proceso pabaigoje, kuomet jau įvyko susitaikymas, Taryba ir Komisija pagaliau pasiūlė, kaip naudoti ES biudžetą ekonomikos augimui paskatinti. Kai improvizacija derinama su skuba, labiausiai tikėtinas rezultatas – nusivylimas.

Be to, į ekonomikos krizę bus atsakyta daugiau valstybių narių, nei Bendrijos lygiu, o ES biudžetas, deja, nebus galinga ekonominės politikos priemonė, kokia turėjo būti.

Negaliu suprasti, kodėl ekonominio pakilimo metais dar 2005–2006 m., finansinės perspektyvos, kurios buvo patvirtintos, buvo taip sumažintos ir apribotos, kad metinė biudžeto politika negalėjo būti naudojama kaip priešciklinis ginklas.

Mums kliudo metinės viršutinės ribos, o daugiametė finansinė programa nenaudinga krizės metais.

Mano baigiamoji mintis. Dvi Bendrijos programos, kurias labiausiai paveikė 2006 m. finansinės perspektyvos susitarimas – europinis tinklas ir kaimo plėtra – dabar pasirinktos pakelti Europos ekonomikos augimui.

Mano klausimas: kas atsakingas už tai, kad jos buvo taip smarkiai sumažintos 2006 m. ?

Göran Färm (PSE). – (SV) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, kaip Pramonės, mokslinių tyrimų ir energetikos komiteto pranešėjas dėl biudžeto, turiu pasakyti, kad komitete sutarėme labai anksti, dar prieš prasidedant krizei, kad privalome suteikti didesnę prioritetą ypač klimato ir energetikos priemonėms ir mažosioms bei vidutinėms įmonėms. Dabar priėjome prie tos pačios išvados Biudžetų komitete, ir norėčiau padėkoti pranešėjams už jų ypatingai konstruktyvų bendradarbiavimą dėl biudžeto šiais metais. Taip pat pabrėžtume būtinybę susikoncentruoti ties investavimu į bendrą augimą ir infrastruktūrą.

Neseniai klausiausi N. Lundgren iš Nepriklausomybės ir demokratijos frakcijos. Žinoma, jis visiškai neteisingai tai suprato. Niekas nemano, kad galėtume turėti tokį didelį ES biudžetą, kad ES pati galėtų neutralizuoti pastangas pagerinti ekonominę padėtį. Dalykai, kuriuos turėtume daryti, yra bendri dalykai, kurių atskiros valstybės narės negali sutvarkyti, įtraukti ES į bendrą rinką, realią bendrą rinką. Dabar, kai pašalinome prekybos barjerus, taip pat privalome įgyti bendrą infrastruktūrą, ypač bendrą energetikos infrastruktūrą ir bendrus mokslinius tyrimus, kad galėtume imtis iniciatyvos visame pasaulyje. Tai, žinoma, ir yra esmė; nekalbame apie atėmimą kažko iš valstybių narių.

Šiose diskusijose dėl biudžeto pirmą kartą kalbėjau 1999 m. Apie ką tuomet kalbėjome? Apie tuos pačius dalykus, apie kuriuos kalbame šiandien – darbo vietos, augimas, supaprastinimas ir didesnis veiksmingumas, didesnis lankstumas biudžete, siekiant pagerinti ES gebėjimą greitai reaguoti į naujas problemas. Tačiau, deja, mes vis dar svarstomi daug senų klausimų. Todėl Komisijos iniciatyva kartu su atkūrimo planu yra sveikintina, net jei ji buvo sudaryta labai skubotai.

Bet kokių atveju, manau, svarbiausias dalykas, kurį galime dabar padaryti, yra sąlygoti realesnį ir stabilesnį pokytį ES biudžeto politikoje. Atviro Komisijos bendradarbiavimo rezultatai dėl ilgalaikio biudžeto, rodo, kad tai stabilus ir ilgalaikis investavimas į augimą, aplinkos ir klimato politiką. Tai taip pat reiškia, kad galime ištrūkti iš dabartinės padėties nuolat stengiantis *ad hoc* peržiūrėti biudžeto planą. Dabar mums reikia naujos struktūros ilgalaikiam biudžetui. Tai svarbiausias dalykas, kurį dabar gali padaryti Komisija. Ačiū.

Nathalie Griesbeck (ALDE). – (FR) Gerb. pirmininke, Komisijos nare, ponios ir ponai, šiais metais biudžeto sudarymo procedūra dar kartą privertė mūsų Parlamentą derėtis dėl bendros 2009 m. biudžeto sumos, taip pat dėl prioritetų, kuriuos nusistatėme, tam, kad pasiektume tikslą tiek augimo ir užimtumo prasme pagal apgalvotą ekonomiką, tiek globalinės krizės aplinkybėmis išorės politikos ir politikos, apie kurią kalbama po 3 antrašte: „Pilietybė, laisvė, teisingumas“, prasme.

Kaip visada sakėme ir kartojome, daugiametė finansinė programa yra nepakankama ir jai labai reikia šios fundamentalios reformos, nes ateityje dar mažiau nei šiandien ji nesudarys sąlygų patenkinti daugybės esminių išsiplėtusios Europos su 27 valstybėmis narėmis poreikių.

Šiomis aplinkybėmis biudžetas, kurį mums pasiūlė pranešėjai, yra iš esmės toks geras, koks tik gali būti, ir aš džiaugiuosi, kad Komisijos narė paskelbė šį ryt, jog sutarta atlikti gyvybiškai svarbų daugiametės programos persvarstymą. Džiaugiuosi dėl nuolatinio jos dalyvavimo čia su mumis ir apgailestauju, kad nėra Biudžeto ministro, tai buvo trumpai paskelbta elektroniniame ekrane sesijos pradžioje. Matyt, ministras nemano, kad jam derėtų prisijungti prie mūsų.

Kalbant apie biudžetą, ypač džiaugiuosi pastangomis, padarytomis dėl kovos su visuotiniu atšilimu, MVĮ paramos, energetinės priklausomybės sprendimo eilučių, taip pat priemonėmis, kurios buvo priimtos dėl žmoniškesnės, humanistiškesnės Europos, geriau pasirengusios atremti esminius migracijos politikos sunkumus.

Norėčiau išreikšti savo susirūpinimą dėl asignavimų, skirtų kaimo plėtrai, ir noriu dar kartą pasmerkti šios politikos pabrėžimą kaimo teritorijų naudai.

Daug padėkos žodžių J. Haug, jos komandai, J. Lewandowski ir Biudžetų komiteto pirmininkui.

Zbigniew Krzysztof Kuźmiuk (UEN). – (PL) Gerb. pirmininke, norėčiau atkreipti dėmesį į tris klausimus šioje diskusijoje.

Per gilėjančią finansų, taigi ir ekonomikos krizę Europos Sąjungoje, šis biudžetas yra nepaprastai mažas. Įsipareigojimai, sudarantys tik kiek daugiau nei 1 proc. bendrųjų nacionalinių pajamų, mokėjimai, siekiantys 0,9 proc. ir ypač 3,2 mlrd. EUR atsargos, byloja, kad didžiausios valstybės narės nenori finansuoti svarbiausių Europos Sąjungos tikslų.

Antra, Europos Sąjunga labai lengvai prisiima papildomus įsipareigojimus, kurie nebuvo numatyti finansinėje perspektyvoje. Neseniai papildomai 1 mlrd. EUR buvo paskirtas užkirsti kelią badui trečiajame pasaulyje ir 0,5 mlrd. EUR buvo pažadėti pagelbėti atstatymo pastangoms Gruzijoje. Šios visiškai pagrįstos išlaidos turės būti finansuojamos kitos svarbios veiklos, kurią finansuoti Sąjunga įsipareigojo daug anksčiau, sąskaita.

Galiausiai, pastangų įveikti ekonomikos krizę prasme, atskiros valstybės narės, ypač mažiau pasiturinčios, pvz., Lenkija, tikėjosi išankstinio projektų finansavimo inicijavimo naudojant struktūrinius fondus. Tikiuosi, šis nepaprastai kuklus biudžetas vis dėlto leis mums finansuoti didelius investicinius projektus šiuo būdu.

Pedro Guerreiro (GUE/NGL). – (PT) Kaip pabrėžėme spalio mėn., ES biudžetą 2009 m. turėjo ženklinti politinės priemonės ir susijusios biudžeto eilutės, siekiant veiksmingai reaguoti į blogėjančią ekonomikos krizę.

Tačiau užuot nusitaikius ir didinus lėšas ekonomikai ir socialinei sanglaudai skatinti ir darbininkų perkamajai galiai didinti, ES biudžete, siūlomame 2009 m., sumažinami mokėjimai iki beprecedenčio lygio (4 mlrd. EUR mažiau nei suma, patvirtinta 2008 m. biudžetui). Jiems trūksta net sumos, suplanuotos Daugiametėje finansinėje programoje 2007–2013 m., kuri jau buvo visiškai nepakankama. Kalbant santykinai, tai mažiausias ES biudžetas nuo tada, kai Portugalija įstojo į Europos ekonominę bendriją.

Manoma, kad siūlomas ES biudžetas 2009 m. remia Europos ekonomikos atgaivinimo planą ir tai, kas laikoma Europos solidarumu. Iš tikrųjų, devizas yra kiekvienas už save, kitaip tariant, politika, kuri toliau didins skirtumus tarp ekonomiškai labiau išsivysčiusių ir sanglaudos šalių.

Mums skubiai reikia biudžeto priemonių, teikiančių veiksmingą paramą nedidelėms ir šeimyninėms žemės ūkio, žuvininkystės, tekstilės ir aprangos pramonės šakoms, laivų statybos pramonei ir labai mažoms, mažosioms bei vidutinio dydžio įmonėms. Šios priemonės turi ginti gamybos sektorius kiekvienoje valstybėje narėje, ypač sanglaudos šalis, užimtumą su teisėmis ir padarius darbo užmokesčius darbuotojams.

Jeffrey Titford (IND/DEM). – Gerb. pirmininke, „arogancija“ yra žodis, kuris ateina man į galvą, skaitant šį ištęstą pranešimą todėl, kad tekstas jos prisotintas. Pvz., 25 skirsnyje sielojamasi dėl fakto, kad turimos lėšos „esant tokiai padėčiai, neleidžia Sąjungai prisiimti savo, kaip pasaulinės veikėjos, vaidmens“. Tame pačiame skirsnyje kalbama apie ES, kaip turinčią „pajėgumo prisiimti savo, kaip pasaulinės partnerės, vaidmenį“. Kas norėjo, kad ES turėtų tokių vaidmenį? Kodėl ji turi tokių išpūstą savo reikšmingumo pojūtį? Tikrai niekas mano šalyje nebalsavo dėl ES kaip pasaulinės veikėjos vystymosi. Mums buvo pasakyta, kad tai – bendra rinka, kuri teiks pigų vyną ir gražias atostogas.

Taip pat pastebiu, kad „pasaulinė veikėja“ nori naudoti savo skiriamąjį ženklą visoje komunikacijoje su masėmis ir nori didelės informacinės kampanijos 2009 m. rinkimams. Vietoj „informacinės“ supraskite „smegenų plovimo“ todėl, kad ES be abejonės parduos save kaip didžiausią naudą žmonijai nuo penicilino laikų, o ne kaip groteskinę demokratijos ir minties laisvės priešę, ką ji iš tikrųjų simbolizuoja.

Aukščiau minėta arogancija pasklinda į viską, prie ko ji prisiliečia. Nėra geresnio pavyzdžio, kaip nesenas negarbingas ir nepagarbus narių elgesys su prezidentu V. Klausu, valstybės vadovu, susitikime Prahoje. Aš pasakau jums, kad ES neturi jokio demokratinio įgaliojimo imperijos kūrimui, apibrėžtam šiame biudžete.

Jean-Claude Martinez (NI). – (FR) Gerb. pirmininke, per Kalėdas maži berniukai gauna raudonas mašinas žaisti gaisrininkus, o mažos mergaitės gauna Barbes žaisti visa kita.

Panašiai ir Komisija su Ministrų Taryba turi mažą biudžetą, su kuriuo žaidžia viešuosius finansus. Tada mes žaidžiame, kad rengiame arbatos vakarėlį su biudžetu, duodame šiek tiek *Galileo*, šiek tiek Kosovui ar šiek tiek Palestinai. Yra šiek tiek net vaisiams mokyklose.

Finansinis ir ekonominis cunamis siaubia automobilių pramonę, turtą, paslaugas, o mes užsiimame 116 mlrd. EUR biudžetu, kuris yra Ispanijos biudžeto dydžio 42 mln., tiksliau sakant, 45 mln. piliečių, o mes turime reikalų su 400 mln. piliečių. Net neminėsiu JAV biudžeto, kurį sudaro 2 000 mlrd. EUR.

Žemynas netrukus pereis į recesiją, o mes dalijame kelis trupinius. Taip pat toliau monotoniškai kalbame apie 1 proc. bendrųjų nacionalinių pajamų taisyklę ir deficitus, kurie negali viršyti 3 proc.

Iš to galima pasimokyti dviejų dalykų. Pirma, kai negalite įvertinti naftos barelio kainos, krentančios nuo 100 iki 40, tuo tarpu, kai „Goldman Sachs“ pranašavo 200, ir kai negalite parengti prognozių keliems mėnesiams, kaip galite turėti daugiametę finansinę programą septyneriems metams? Tai mokslinis absurdas.

Antroji pamoka yra tokia: visa biudžeto istorija rodo, kad teisiniai maksimumai, Gramm-Rudman-Hollings įstatymas Jungtinėse Valstijose, 1 proc. nacionalinių pajamų taisyklė – visa tai kvailystė. Viešuosius finansus valdo empirizmas, o ne dogmatizmas. Mums reikėjo turėti biudžeto energijos planą tam, kad pakeistume ekonominį klimatą. Tai buvo pavadinta didele Europos paskola. Mums reikėjo turėti galimybę pakeisti dalykus, bet tam reikėjo ambicijos.

Pirmininkė. – Norėčiau priminti visiems nariams pasistengti kalbėti lėčiau, nes vertėjai nespėja versti.

Reimer Böge (PPE-DE). – (DE) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, norėčiau iš pradžių padėkoti pranešėjams J. Lewandowski ir J. Haug, taip pat sekretoriato ir frakcijos koordinatoriams ir darbuotojams. Ypač pastarieji kartais buvo tiesiog perkrauti darbu, kas jiems įprasta kiekvienais metais. Taip pat noriu padėkoti Tarybai pirmininkaujančiai Prancūzijai už geras, sąžiningas derybas. Suvokiu, kad pirmininkaujančioji šalis būtų buvusi pasirengusi eiti šiek tiek toliau, jei dauguma Taryboje būtų tai leidusi. Taip pat norėčiau pabrėžti, kad Komisija derybose dalyvavo ypač konstruktyviai. Komisijos nare – jei galiu tai pasakyti atvirai čia – kadangi mums pavyko pasiekti gerus darbo santykius, neprieštaraučiau jūsų pakartotiniam kandidatavimui kitais metais.

Ponios ir ponai, 2009 m. biudžetas yra suskirstytas į 3 etapus. Dėl pirmojo etapo balsuosime rytoj. Mes finansuojame pagrindinius ES poreikius 133,7 mlrd. EUR išpareigojimais ir 116 mlrd. EUR mokėjimais, ir sugebėjome pagal grafiką įvykdyti maisto priemonę pasinaudoję atsarginiu procesu: pakeitę Tarpinstitucinį susitarimą, panaudoję lankstumo priemonę ir perskirstę 4 eilutę. Gerai, kad visa tai vyksta pagal grafiką, bet taip pat turi būti aišku, kad egzistuojančių plėtros priemonių peržiūrėjimas tiek biudžeto vystomojo bendradarbiavimo skirsnyje, tiek Europos plėtros fonde taip pat yra paketo dalis, jei norime pasiekti geresnį sprendimą ir geresnes perspektyvas ateityje, įskaitant dėl maisto tiekimo saugumo besivystančiose šalyse. Tai taip pat paaiškina pamatinio ypač 4 eilutės – ES kaip pasaulinė partnerė – persvarstymo gyvybišką svarbą ir būtinybę.

2 dalį reikės aptarti, kai išgalios priimtose deklaracijos pinigine nauda; tai yra, egzistuojančių taisyklių pagreitinimas ir supaprastinimas struktūrinių fondų ir kaimo plėtros įgyvendinimo atžvilgiu. Jei visi padarysime savo namų darbus dėl to pirmajame ketvirtyje, tai turėtų sąlygoti ir sąlygos papildomus biudžetus su didesniais mokėjimais į struktūrinius ir žemės ūkio fondus, kurie taip pat parems ekonomikos plėtrą. Jei tada nesugebėsime viršyti 120 mlrd. EUR mokėjimams per metus, turi būti administraciniai ir politiniai padariniai. Visa kita būtų nepagrįsta.

Trečias dalykas susijęs su ekonomikos atsigavimo paketu. Žinoma, skaičiai iš Europos biudžeto, kuriuos aptariame, linkę plaukti pasroviui, todėl norėčiau pasakyti du dalykus šiuo atžvilgiu. Pirmas dalykas – teisinga

ir gyvybiškai būtina, kad Europos investicijų bankas dalyvautų, bet neturi būti jokio naujo šešėlinio biudžeto šalia Europos biudžeto ateityje – tai nepriimtina. Antras dalykas – esame pasirengę užtikrinti siūlomą persvarstymą, remdamiesi teisingais projektais ir būtinomis procedūromis, taip pat ir dėl bendrai su energetikos tinklų sujungimo prioritetais solidarumo, įtvirtinto Lisabonos sutartyje energetikos politikoje, ir skirdami plačiauostį jungiamumą socialiai remtinose kaimo vietovėse – kaip priedą prie visų kitų būtinų priemonių, jau esančių darbotvarkėje.

Costas Botopoulos (PSE). – (FR) Gerb. pirmininke, Komisijos nare, ponios ir ponai, pirmiausia norėčiau pasakyti, kad Prancūzijos vyriausybės atstovo nedalyvavimas šiandien rodo kitą Tarybai pirmininkaujančios šalies, kuri kitais atžvilgiais šiltai sveikinama už jos politinę sėkmę, pusę. Pirmininkaujančioji šalis nežaidžia pagal taisykles su likusiais mumis ir labai kontrastuoja su mūsų komiteto ir pranešėjos, J. Haug, kuri, priešingai, labai noriai dalyvavo žaidžiant biudžeto žaidimą, reakcija.

(EL) Ponios ir ponai, ar galėčiau pasakyti, kad biudžetas, kurį šiandien aptarinėjame ir dėl kurio bus rytoj balsuojama, apima vieną sėkmingą dalyką, kurį belieka tik įgyvendinti, ir tris dideles problemas. Sėkmingas dalykas, žinoma, yra tas, kad, nors ir paskutinę minutę, bet sugebėjome įtraukti pagalbą maistu į biudžetą, kurios labai reikėjo ir kuri rodo, kad Europa supranta laikmečio problemas.

Tačiau yra ir trys didelės problemos.

Pirma, per ekonomikos krizę, kuri, norėčiau priminti Parlamentui, prasidėjo ne 2008 m. rugsėjo mėn., kaip daug kalbėjusiųjų pasakė, dar prieš metus matėme pranašiskus jos ženklus, šis biudžetas visiškai nereaguoja į visas šias sudėtingas aplinkybes; jis atitrūkęs nuo realybės. Turime labai menkus įsipareigojimus ir įsipareigojimus, dėl kurių įgyvendinimo labai trūksta tikrumo. Antroji problema (kurią keli kalbėjusieji paminėjo) – tai problema, kuri kilo dėl struktūrinių fondų. Neįtikėtina, kad tiek daug pinigų sugrįžo iš struktūrinių fondų iš praeitų metų biudžeto ir kad nieko nedaroma, siekiant užtikrinti, kad sugebėsime sureguliuoti tai bent kitais metais. Visą šią sistemą reikia peržiūrėti. Trečioji problema – tai abejonės, kurios kyla ekonominės pagalbos akivaizdoje – įžymieji 200 mlrd. EUR, iš kurių 30 yra iš Bendrijos biudžeto. Ir vėl, nelaimei, nėra jokių ženklų, kad šie pinigai bus surasti, o jie turi būti surasti todėl, kad mums jų reikia.

Jan Mulder (ALDE). – (NL) Gerb. pirmininke, aš taip pat iš pradžių norėčiau padėkoti visiems dalyvavusiems už jų atliktą vaidmenį sudarant šių metų biudžetą. Mums vėl pavyko parengti biudžetą 2009 m. Įprastas ritualas – įgyjantis dienos susitikimo formą – dar kartą buvo patvirtintas Taryboje.

Vienas iš dalykų, kuris man dingteli, kai mintimis grįžtu į praeitį, yra reikšmė, kurią kai kurios frakcijos teikia tam tikram mokėjimo kreditų procentui. Nematau, kodėl svarbu, ar jis 0,88, 0,92 ar 0,9. Svarbu tai, kad jis tinkamas. Kiek žinome, bendrasis vidaus produktas gali sumažėti kitais metais, tokiu atveju jis būtų aukštesnis nei 0,9, dėl ko dabar buvo sutarta. Ar tikrai įvairios Parlamento frakcijos dėl to jaustųsi patenkintos? Tai man nesuprantama. Vadinas, mokėjimų procentai turi būti adekvatūs, ne mažesni ir ne didesni. Pačiu blogiausiu atveju, vėliau per metus galėtų būti parengtas papildomas biudžetas.

Yra vienas bandomasis projektas, į kurį norėčiau atkreipti jūsų dėmesį. Kaip jo dalis, atliekamas mokslinis papildomų išmokų pagrindimo po 2013 m. tyrimas. Norėčiau paraginti Komisiją atkreipti į jį dėmesį, nes jei pradėsime diskusijas apie tai kitais metais, tuomet, mano nuomone, svarbu, kad žinotume, kodėl teikiame šias papildomas išmokas. Ar tai reiškia faktinius mokėjimus už suteiktas paslaugas, ar ne?

PIRMININKAVO: M. SIWIEC

Pirmininko pavaduotojas

Seán Ó Neachtain (UEN). – (GA) Gerb. pirmininke, pritariu rekomendacijoms, pateiktoms Europos Sąjungos biudžeto projekte kitiems metams. Ypač palaikau rekomendaciją dėl Taikos proceso Šiaurės Airijoje. Suteikta finansinė parama PEACE III programai ir Tarptautiniam Airijos fondui.

Taip pat esu labai laimingas, kad biudžetas teikia finansinę paramą taikos procesui Balkanų regione ir Palestinoje. Europos Sąjunga taip pat padės atstatyti Gruziją, parodydama, kad tai didžiausias taikos procesas pasaulyje. Ji taip pat teikia finansinę paramą neturtingoms šalims ir mes bandomė išsaugoti paprotį. Europos Sąjunga privalo būti centre tam, kad įgyvendintų Tūkstantmečio plėtros tikslus iki 2015 m.

Søren Bo Søndergaard (GUE/NGL). – (DA) Gerb. pirmininke, vienas iš elementariausių Parlamento uždavinių – stebėti finansus. Tam natūraliai reikia, kad Parlamentas turėtų galimybę tikrinti skirtingus biudžeto punktus. Todėl visiškai nepriimtina, kad Taryba liktų uždara Parlamento atžvilgiu. Šiandien girdėjome, kaip Tarybai pirmininkaujant Prancūzijai nepavyko sureaguoti į jokių Parlamento pranešėjų,

atsakingų už 2009 m. biudžetą, siūlymus, ir kaip Biudžeto kontrolės komiteto pranešėjas dėl biudžeto įvykdymo patvirtinimo suteikimo Tarybai už 2007 m., galiu pridurti, kad Taryba buvo lygiai taip pat nelinkusi reaguoti į mano siūlymus. Vadinasi, Taryba yra uždara ne tik ateičiai, bet ir praeičiai. Problema yra ne tik su Tarybai pirmininkaujančia Prancūzija; problema yra su Taryba apskritai. Jų argumentas yra remtis vadinamuoju džentelmenišku susitarimu tarp Tarybos ir Parlamento iš 1970 m. Atsiprašau? 1970 m.? Tai buvo tuomet, kai ES buvo vadinama EB. Tuo metu EB sudarė saujelė šalių, o Parlamentas buvo ne renkamas, o skiriamas. Todėl šis džentelmeniškas susitarimas yra praeitis ir neturi jokios vertės šiandien. Kaip Parlamentas privalome reikalauti atvirumo, visapusiškos prieigos prie informacijos ir bendradarbiavimo iš Tarybos.

Patrick Louis (IND/DEM). – (FR) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, 14-tus metus iš eilės Europos audito rūmai atsisakė patvirtinti Europos Sąjungos biudžetą.

Tuo tarpu, kai Komisijos apskaitos procedūras Parlamentas gyvė – kas vis dėlto yra mažiausias iš visų dalykų – jūs pastebėsite, kad tik 8 proc. Europos Sąjungos atsiskaitymų yra tinkamai patvirtinti. Visi suprantame, kad tokiu atveju jokia privati įmonė negalėtų gyvuoti po tokios kritikos. Tai reiškia, kad 92 proc. Europos biudžeto, kitaip tariant, daugiau nei 100 mlrd. EUR, toliau veikia pernelyg aukštas neatitikimų ir pažeidimų lygis.

Aš tik citavau iš pranešimo. Šiuos neatitikimus lydi daug neatsakingų veiksmų. Kai susimąstote, kad, pvz., ryšių agentūra turi 15,4 mln. EUR biudžetą, kad išsiųstų rinkimų urną į kosmosą su šūkiu „Galite balsuoti bet kur“, žmonės gali pagrįstai manyti, kad juokiatės iš jų.

Dabar, kai namų ūkiai ir valstybės narės turi susiveržti diržus, kai Prancūzija yra 7 mlrd. EUR įmokų perviršio mokėtoja, turime liautis laikyti Prancūzijos ir Europos mokesčių mokėtojus Europos Sąjungos seneliais šalčiais, nes birželio mėn. jie taps vaiduokliais.

Andreas Mölzer (NI). – (DE) Gerb. pirmininke, nuolat kartodama savireguliacinės rinkos dogmą, ES ne tik nenustatė aiškių ribų, neįtvirtino taisyklių ir neįvykdė priežiūros, bet jai ir visą laiką nesisekė išsilaikinti nuo Jungtinių Valstijų finansų rinkų. Taip pasielgdama, ji nepaisė savo pareigos apsaugoti europiečius nuo negatyvių globalizacijos padarinių.

Daug metų mums buvo sakoma, kad nėra pinigų socialinei ir sveikatos apsaugos sritims, tačiau milijonų milijonai eurų buvo išeikvoti prestižiniams projektams, pvz., ES pagrindinių teisių agentūrai, kurios biudžetas padidėjo beveik keturgubai nepaisant didžiulės Audito rūmų kritikos. Dabar, tokiu metu, kai piliečiai jaučiasi dar kartą ES nuvilti masinio nedarbo grėsmės akivaizdoje, Briuselis eina ir apsiginkluoja nauju 200 mlrd. EUR ekonomikos atsigavimo paketu, kuris, mano nuomone, yra imitacija.

Galiausiai išdėstytų išteklių suma bus greičiausiai ne tokia reikšminga kaip prastumtų priemonių tinkamumas.

Ville Itälä (PPE-DE). – (FI) Gerb. pirmininke, noriu padėkoti pranešėjams, J. Haug ir J. Lewandowski, taip pat koordinatoriams, už puikų ir labai atsakingą darbą. Taip pat norėčiau padėkoti R. Böge, kaip pirmininkui, labai prisidėjusiam užtikrinant, kad pasiektume tokį teigiamą rezultatą.

Gyvename reikšmingu laikotarpiu. Atėjo ekonomikos krizė ir turime galvoti apie tai, kaip Europos Parlamentas gali išsiųsti teisingą signalą visuomenei. Noriu padėkoti pranešėjui J. Lewandowski už tai, kad nesunaudojo viso 20 proc. augimo. Tai rodo, kad pripažįstame savo atsakomybę prieš mokesčių mokėtoją. Turint omenyje tai, kad kiti metai yra rinkimų metai ir kad bus naujas narių statusas, tai buvo labai sunkus uždavinys ir galutinis rezultatas yra puikus.

Norėčiau iškelti tik vieną dalyką dėl J. Haug pranešimo, susijusį su naująja biudžeto eilute – Baltijos jūros strategijos eilute. Dėl to buvo diskutuojama, ir aš džiaugiuosi, kad dėl šito buvo nuspręsta todėl, kad tai galimybė: tai didelis žingsnis gerinant Baltijos jūros būklę.

Komisijai rengiant Baltijos jūros strategiją kitiems metams, svarbu, kad šiam dalykui būtų skirta eilutė biudžete. Strategijos nieko nereiškia, jei jos egzistuoja tik popieriuje, taigi mums taip pat reikia sukurti turinį šiais strategijai, ir po to, kai Komisija bus užbaigusi savo darbą, mums, aišku, bus lengviau sukurti turinį atitinkamai biudžeto eilutei.

Kadangi taip pat žinome, kad Švedija, šalis kuri pirmininkaus, Baltijos jūros strategiją daro savo prioritetu, būtent dabar laikas įtraukti tai į biudžetą. Todėl noriu visiems padėkoti už dėmesį, kurį jie teikė šiam klausimui ir vienam iš prioritetų kitiems metams.

Vicente Miguel Garcés Ramón (PSE). – (ES) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, pasiekėme sudėtingo ir kompleksinio biudžeto sudarymo proceso pabaigą. Rytoj balsuosime ir tikiu, kad rezultatas bus palankus.

Pasaulis išgyvena rimtą krizę, su epicentru finansų sistemoje, kuri jau užteršė realią ekonomiką. Todėl reikia politikos pokyčių, siekiant perorientuoti mūsų ekonomikos modelį, sustabdyti gamybos struktūros irimą ir užkirsti kelią bet kokiems nepalankiems socialiniams ir klimato poveikiams, kurie dabar pasitaiko.

Privalome priimti savo atsakomybės dalį ir užtikrinti, kad 2009 m. biudžetas būtų gera priemonė, galinti padėti mums išsivaduoti iš krizės ir toliau kurti jos piliečių Europą, socialinę Europą ir teisių Europą, atitinkančią mūsų istoriją. Norime visa apimančios Europos ir kaip pavyzdį pateikiau bandomojo projekto, skirto palengvinti romų tautos integraciją, įtraukimo į biudžetą. Norime solidarumo Europos, tiek viduje, tiek iš išorės, pradedant nuo pietinių ir rytinių kaimynių.

Norėčiau paminėti Barselonos proceso, dabar Viduržemio jūros regiono valstybių sąjungos, iš kurios tiek tikėjimės, biudžeto svarbą. Norime Europos, kuri gali toliau maitinti savo žmones ir kovoti su bado bei socialinės atskirties ryškste visame pasaulyje. Viso to tikslas – skatinti tvarų, taikų pasaulio tautų vystymąsi.

Ponios ir ponai, jei jį rytoj priimsite, prasidės veiksmingas Sąjungos biudžeto 2009 m. gyvenimas. Po to, jis turi būti tinkamai išrutuliotas, įgyvendintas, ir, jei būtina, persvarstytas. Mes atidžiai stebėsime.

Naudodamasis šia proga linkiu jums visa ko geriausio ateinančiais metais.

Daniel Dăianu (ALDE). – Gerb. pirmininke, ES biudžetą aptarinėjame augant nerimui dėl ekonomikos krizės, apimančios valstybes nares. Ši krizė skatina Komisiją, Tarybą ir Europos Parlamentą galvoti apie tai, kaip naudojant ES biudžeto išteklius galima kovoti su ekonomikos nuosmukiu.

Žymiai greitesnis struktūrinių fondų išmokėjimas naujosiose valstybėse narėse yra esminis naujosiomis sąlygomis, o Komisijos intencija šiuo atžvilgiu yra labiau nei sveikintina. Tačiau šis ketinimas turi virsti konkrečiais darbais, o ES biudžetas turi būti pasirengęs tam atvejui, jei reikės papildomų mokėjimų asignavimų, kaip pranešime teisingai pabrėžiama. Beje, tai priklauso būtent nuo procedūrų supaprastinimo.

Naujosios euro zonos nepriklausančioms valstybėms narėms veikimo laisvė naudoti biudžetą iš jų pačių išteklių yra labai suvaržyta dėl finansų krizės, o kredito krizė greičiausiai vyraus tarptautinėse rinkose 2009 m. Todėl labai reikia ES fondų ir kitų ES pagalbos formų pagal tai, ką pavadinčiau „kredito vertės padidimu“, siekiant kovoti su aštriu ekonomikos susilpnėjimu, kurio reikia tikėtis.

Šalys donorės gali tenkintis mažesniais mokėjimais iš ES struktūrinių fondų, turint omenyje, šių lėšų perorientavimą kitoms reikmėms, bet neapgaušime savęs. Jei naujosios valstybės narės nukentėtų nuo šios krizės labiau nei būdingų trūkumų garantija, padariniai būtų blogi visai ES.

Zdzisław Zbigniew Podkański (UEN). – (PL) Gerb. pirmininke, šiandienos diskusija dėl biudžeto yra svarbesnė, nei buvo praeityje. Daug kas priklauso nuo Sąjungos biudžeto, jo dydžio ir kaip jis paskirstytas, ypač šiais rimtos ekonomikos krizės laikais ir turint omenyje grėsmingai artėjančią maisto krizę.

Be ekonomikos, maisto ir energetinio saugumo taip pat turime susitelkti ties atsilikusiu regionu, pvz., rytinės Europos Sąjungos dalies, vystymu. Taip pat turime patobulinti būdą, kuriuo valdome savo išteklius, įskaitant restruktūrizacijos fondų valdymą. Biudžete aiškiai trūksta finansavimo kultūrai, švietimui, mokslui ir kovai su skurdu. Taip yra dėl biudžete numatytų ribotų išteklių ir tai įrodo, kad 1 proc. BVP nepakanka, siekiant tinkamai spręsti esamus uždavinius.

Siūlomas biudžetas yra išplėstas, smulkus ir dėl to nelabai aiškus. Pats laikas pagalvoti apie šią problemą ir ateityje ją spręsti.

Kyriacos Triantaphyllides (GUE/NGL). – (EL) Gerb. pirmininke, 2009 m. biudžeto projektas – įrodymas, kad konservatorių politikos prioritetai, kuriuos nustatė Europos Sąjunga, neatitinka Europos tautų poreikių. Esant aštriai ekonomikos krizei, augant nedarbiui, mokėjimai nesudaro net 50 proc. įsipareigojimų Europos Sąjungos fondams. Ne tik plėtros sektorius nenaudojamas kaip priemonė problemoms spręsti, bet tam tikrais atvejais fondai veikia ikikrizinėmis sąlygomis. Saugumo sektoriuje, FRONTEX, kurio veiksmas, pagal nepriklausomus tyrimus, pažeidžia tradicines asmens teises ir laisves, priešingai, nebuvo jokio biudžeto mažinimo. Mokslinių tyrimų sektoriuje subsidijuojami kosmoso moksliniai tyrimai, kurių tikslas – pasaulio stebėjimas, o didžiosios daugumos veiksmų, susijusių su socialine integracija, socialine atskirtimi ir jaunais žmonėmis, subsidijos yra sumažintos. Žemės ūkyje 2009 m. biudžetas laikosi suderintos finansinės struktūros, kurios pagrindinis bruožas – išlaidų mažinimas. Žemės ūkio plėtrai mokėjimai 2009 m. bus tokie patys arba

mažesni, negu 2007 m. įsipareigojimai, tuo metu, kai mažėja mažų ir vidutinių ūkių skaičius. Šis faktas prieštarauja pačiam biudžeto pavadinimui, nes turėtų būti tausojami gamtos ištekliai.

Hans-Peter Martin (NI). – (DE) Gerb. pirmininke, šis biudžetas turi liūdinti suinteresuotus europiečius ir tikiuosi, papiktins juos, kai ateis Europos rinkimai kitą birželio mėn., nes tai dar viena paprastos Sąjungos nesėkmės išraiška, kuri, deja, yra paralyžiaus būsenoje, kad perteiktų žinią: taip, mes supratome!

Supratimas būtų reiškęs pagaliau kiekvieno didelio bloko paėmimą, rimtos analizės jam paskyrimą – tam yra konsultantai ir ekonominių tyrimų institutai – ir jo persvarstymą pagal nustatytus tikslus. Tai būtų privedę prie išvados, kad viena trečioji, galbūt, net pusė, 114 ar 116 mlrd. EUR galėtų dabar būti naudingai investuoti į šią didelę krizę visiškai be jokių problemų. Vietoj to ištekliai ir toliau eikvojami ir leidžiami neteisingoms sritims ir, svarbiausia, neįtikėtina biurokratijai ir politiniam luomui penėti. Tai Europos tragedija.

Simon Busuttill (PPE-DE). – (MT) Iš pradžių norėčiau pasveikinti pranešėjus už puikų darbą. Norėčiau paminėti teisingumo ir vidaus reikalų biudžeto sritį, ypač imigracijos sritį, ir čia norėčiau didžiausią dėmesį skirti ypač dviem dalykams. Pirmiausia trečius metus iš eilės padidinome biudžetą agentūrai FRONTEX, tai, manau, yra teigiamas ženklas. Padidinome jį ne todėl, kad esame patenkinti darbu, kurį atlieka FRONTEX, o todėl, kad iš tiesų esame juo nepatenkinti. Norime, kad ši agentūra darytų daugiau ir būtų veiksmingesnė. Todėl skyrėme pakankamai pinigų, kad, pvz., užtikrintume, jog FRONTEX jūrų misijos būtų vykdomos pastoviai. Antra, skyrėme papildomai 5 mln. EUR Europos pabėgėlių fondui, kad būtų sudaryta Europa pagrįsta programa dėl vidinio persikirstymo tarp Europos Sąjungos šalių, kad asmenys, atvykstantys į šalis, kurios jau užsikrovusios didelę ir neproporcingą našta, galėtų būti perkelti į kitą šalį Europos Sąjungoje. Čia kalbu apie perkėlimo arba persikirstymo programą. Šis fondas ir šie pinigai leis mums pirmą kartą paleisti šią programą, ir tikiuosi, kad dabar ši programa pradės veikti todėl, kad būtina padėti toms šalims su neproporcinga našta. Todėl manau, kad dabar, kai investavome į šias dvi sritis kitų metų biudžete, pagaliau galėsime padaryti pažangą.

Brigitte Douay (PSE). – (FR) Gerb. pirmininke, Komisijos nare, pirmiausia norėčiau padėkoti mūsų pranešėjams, kurie sugebėjo sudėtingomis aplinkybėmis sudaryti šį 2009 m. biudžetą, paskutinį prieš rinkimus birželio mėn.

Sanglaudos politika, su 36 proc. šio biudžeto, skirto jai, yra viena iš pagrindinių Bendrijos politikos krypčių – tikra priemonė solidarumui ir ekonominiam bei socialiniam teisingumui, kurį privalome stiprinti, padaryti veiksmingesnį ir geriau skatinti. Iš tikrųjų, tai reali solidarumo išraiška Europos teritorijoje, kuri labiausiai matoma, kaip galima arčiau regionų ir piliečių, regionuose, kuriuose jie gyvena ir kur Europos Sąjunga gali kalbėti tiesiogiai su kiekvienu iš jų. C. Guy-Quint ką tik pabrėžė problemas, susijusias su metinių biudžetų naudojimu, ypač struktūrinių fondų metinių biudžetų naudojimu.

Dėl sanglaudos, visi tie, kurie su tuo susiję, žino, kaip sunku panaudoti Europos fondus. Dokumentų surinkimas – sudėtingas ir ilgas procesas, galintis sąlygoti klaidas, kenkiančias paramos gavėjams, Europos Sąjungos įvaizdžiui ir net politikos ateičiai. Procedūrų supaprastinimas, geresnės informacijos teikimas, mokymų apie šią naują sanglaudos politiką susijusiems valstybių narių ir vietos operatoriams tobulinimas ir dalijimasis patirtimi bei geriausia praktika tikrai galėtų paskatinti geresnį šių asignavimų naudojimą. Juk esant krizei ir didėjant euroskepticismui patikimas sanglaudos politikos veikimas ir tinkamas Europos fondų naudojimas gali suteikti mums galimybę atstatyti pasitikėjimą ir skatinti dalyvavimo jausmą tarp Europos piliečių, jei jie jausis proceso dalimi, tačiau su sąlyga, kad galime pagerinti matomumą ir geriau paaiškinti šios politikos naudą, kur ji įgyvendinama. Tai visų Sąjungos institucijų pareiga, geriausioje įmanomoje partnerystėje.

István Szent-Iványi (ALDE). – (HU) Gerb. pirmininke, metai iš metų rimta, pasikartojanti mūsų biudžeto problema buvo didelis atotrūkis tarp skirtų lėšų ir realiai padarytų mokėjimų. Šiais metais šis skirtumas išaugo iki nepriimtino lygio, taip keldamas pavojų viso biudžeto sudarymo proceso patikimumui ir reikšmei. 2009 m., per ekonomikos ir finansų krizę, tiesiog negalime leisti, kad tai nutiktų. Bendra Komisijos ir valstybių narių pareiga – pagreitinti ir supaprastinti mokėjimus ir taip atstatyti Europos Sąjungos biudžeto patikimumą.

Antra, dėkoju savo kolegoms nariams už tai, kad palaikė daugybę svarbių rekomendacijų, kurias pateikiau biudžeto paketui. Šiame pakete buvo penki pagrindiniai prioritetai: reali aplinkos apsauga (įskaitant 10 proc. augimą programai LIFE), novatoriška verslo plėtra, kova su korupcija, progresyvi socialinė politika ir žymus didžiausios pasaulio studentų mainų programos Erasmus Mundus išplėtimas. Labai jums ačiū už paramą, nes manau, kad tai svarbūs klausimai.

Galiausiai privalau atkreipti dėmesį į tai, kad mūsų užsienio politikos tikslų finansavimas yra nepakankamas. Kitų metų biudžete tai dar akivaizdžiau. Tik naudodami kūrybiškos apskaitą galėjome užtikrinti lėšų šaltinį svarbiausiems tikslams. Yra tik vienas raminantis aspektas šioje nesėkmingoje padėtyje – tinkamas, visapusiškas vidurio laikotarpio persvarstymas. Jei to nepadarysime, bus sunku rimtai priimti Europos Sąjungos ambiciją būti pasauline veikėja.

Paul Rübiger (PPE-DE). – (DE) Gerb. pirmininke, Komisijos nare, ponios ir ponai, Europos biudžetas prasideda nuliu; kitais metais 0,89 proc. bendrųjų valstybių narių pajamų turi būti išleista mokėjimams – 116 mlrd. EUR. Valstybių narių biudžetai paprastai turi dvi vietas iki dešimtainės trupmenos taško. Manau, pastaraisiais metais parodėme, kad galima labai daug pasiekti labai ekonomiškai naudojant mokesčių mokėtojų pinigus.

Tačiau dabar išgyvename biudžeto krizę, ir aš nemanau, kad Komisijos siūlomų 5 mlrd. EUR pakaks reikiamam pagreičiui suteikti. Todėl kartu su Taryba šįkart turėtume siekti susilaikyti nuo pinigų perdavimo atgal ir pirmyn ir perkėlimo lėšų atgal valstybėms narėms. Šie Rūmai turėtų vieningai priimti paketą, apimančią transeuropinius tinklus, mokslinius tyrimus ir vystymąsi, Europos technologijos institutą, *Eureka*, ir programą *Erasmus* bei švietimą. Turėtume kartu susėdę greitai bei veiksmingai sudaryti paketą, kuris realiai pasieks mūsų mažąsias ir vidutinio dydžio įmones.

Iš tikrųjų, ir dėl to Parlamentas primygtinai reikalauja, kad įvestume atskirą biudžeto eilutę „Smulkiąjam verslo aktui“, ypač biudžeto eilutę klimato kaitai. Ypač energijos vartojimo efektyvumo srityje nedelsiant gali būti pradėta intensyvi programa, kad mums būtų suteikta galimybė pradėti kampaniją prieš grėsmingai artėjantį, didžiulį nedarbą, su kuriuo susidursime kitais metais, ir taip išsaugoti užimtumą.

Juk dvi trečiosios mūsų darbuotojų dirba mažosiose ir vidutinio dydžio įmonėse – generuojančiose 50 proc. mūsų bendrojo nacionalinio produkto – ir milijonai naujų darbo vietų galėtų būti sukurti šiose įmonėse dėl šio energijos vartojimo efektyvumo veiksmo.

Vladimír Maňka (PSE). – (SK) Norėčiau padėkoti Juttai Haug, J. Lewandowski ir koordinatoriui už puikų darbą. Jie, aišku, taip pat žino, kad bus pokyčių 2009 biudžetinėmis metais ir turėsime lanksčiai reaguoti į finansų krizę.

Sanglaudos politikos srityje bus ypač svarbu mums būti lankstiems užtikrinant būtinus išteklius. Privalome būti pasirengę greitam papildomų mokėjimų parūpinimui iš biudžeto išteklių, ypač įgyvendinat pagreitintą struktūrinę politiką.

Nacionalinėms naujųjų valstybių narių ekonomikoms su palyginti žemais ekonomikos vystymosi lygiais, sanglaudos politika sukuria galimybę greičiau vyti išsivysčiusias šalis. Ypač šiandien, oer finansų krizę, mums svarbu veiksmingai naudoti šią priemonę. Kai kuriose valstybėse narėse analitikai paskaičiavo neigiamą mokėjimų delsimo poveikį užimtumui, darbo našumui ir ekonomikos augimui šiuose regionuose. Jei būtume sugebėję suteikti finansinių išteklių tokiu tempu, kurio tikimasi daugiametėje finansinėje programoje, naujosiose valstybėse narėse darbo našumo lygis būtų 2 proc. o užimtumo lygis – 1 proc. aukštesnis. Iš šios perspektyvos turėtume svarstyti remti sanglaudą, kaip pagrindinį veiksni skatinant lemiamus makroekonominis rodiklius ES.

Skirtingi biurokratijos lygiai įvairiose valstybėse narėse turi neigiamą poveikį finansinių išteklių suteikimui. Todėl labai svarbu mums ES visiems vienodai sumažinti biurokrtiją teikiant pinigus iš Europos fondų.

Ponios ir ponai, jūs be abejonės norite, kad galėtume kovoti su šiandienos globaline problema remdamiesi solidarumo principais visos Bendrijos teritorijoje. Todėl privalome garantuoti būtinų išteklių prieinamumą ateityje, remiantis sanglaudos politika.

Jean Marie Beaupuy (ALDE). – (FR) Gerb. pirmininke, Komisijos nare, daug mano kolegų narių atkreipė dėmesį, net ką tik, į nepakankamą biudžeto įsisavinimą, ypač, kai tai susiję su struktūriniais fondais. Todėl labai svarbu, kad taisytume šią padėtį imdamiesi atitinkamų, praktinių priemonių. Džiaugiuosi matydamas, kad į šį biudžetą įtraukta 2 mln. EUR suma *Erasmus* bandomajam projektui vietos ir regionų išrinktiems pareigūnams – projektas, kurį asmeniškai siūliau prieš kelis mėnesius.

Iš tikrųjų, tai buvo įtraukta į biudžetą po specialių pasiūlymų mano pranešime dėl valdymo, kuris buvo patvirtintas praeitą spalio mėn. labai didele dauguma šiame Parlamente.

Siekiant veiksmingai įgyvendinti mūsų regioninės plėtros politiką, nepakanka priimti reglamentus ir biudžetus. Gyvybiškai svarbu, kad išrinkti pareigūnai, valdantys vietas ir regionų projektus, naudodamiesi savo žiniomis galėtų padėti realiai pasiekti Lisabonos ir Goteborgo tikslus. Su šia *Erasmus* schema vietos ir regionų išrinktiems

pareigūnams galime tiek sustiprinti ryšius tarp žmonių, tiek, svarbiausia, suteikti priemones greičiau ir veiksmingiau naudoti struktūrinius fondus.

Daug išrinktų pareigūnų asociacijų jau informavo mane, kad jie labai džiaugiasi šia *Erasmus* schema išrinktiems vietos pareigūnams. Dar daugiau, su Generalinio direktorato regioninei politikai parama galėsime paleisti šią naują priemonę ir taip pritaikysime šūkį: „*Mąstyk globaliai, veik lokaliai*“.

Valdis Dombrovskis (PPE-DE). - (LV) Gerb. pirmininke, Komisijos nare, ponios ir ponai, dėl Europos Sąjungos biudžeto projekto 2009 m. norėčiau pabrėžti, kad svarbiausias dalykas šiame biudžete yra ne tai, kas padaryta, bet tai, kas dar nepadaryta. ES biudžeto projekte 2009 m. jau priimta nuostata dėl 3 proc. mažesnės, negu šiemet, mokėjimų asignavimų sumos, be to, Europos Komisija pateikė pasiūlymą dar labiau sumažinti mokėjimų asignavimų sumą – 3,5 mlrd. EUR šiais metais ir 1,1 mlrd. EUR kitais metais. Abejoju, kad ES biudžeto mokėjimų sumos sumažinimas yra geriausias atsakas į finansų ir ekonomikos krizę. Europos ekonomikos atgaivinimo plane nustatytos struktūrinių fondų ir Sanglaudos fondo priemonės, kaimo plėtros fondo procedūrų supaprastinimas ir lėšų įgijimo paspartinimas, ES fondų avansų mokėjimas ir bendro ES finansavimo dalies padidėjimas dar neatspindėti mokėjimų asignavimų sumoje, nustatytoje Europos Sąjungos 2009 m. biudžete. Tačiau tiesa ta, kad tai, ar įmanoma laikyti kitų metų biudžetą sėkmingu Europos Sąjungos atsaku į finansų ir ekonomikos krizę, priklausys būtent nuo šitų priemonių ir nuo klausimo, kaip smarkiai jos padidins mokėjimų sumas. Tikiuosi, kad ES institucijos parodys savo sugebėjimą greitai reaguoti į problemas ir atsisakyti įprastos biurokratijos. Apskritai kalbant, turėtume pritarti Europos Komisijos pasiūlymui papildomai skirti 5 mlrd. EUR Europos Sąjungos konkurencingumui didinti. Tačiau sunku perprasti finansavimo šaltinį – išteklis iš bendrosios žemės ūkio politikos. Jei Europos Sąjungos bendrojoje žemės ūkio politikoje yra laisvi 5 mlrd. EUR, tuomet kodėl Europos Komisija nieko nedaro, kad užtikrintų sąžiningą konkurenciją vidaus žemės ūkio rinkoje ir bent iš dalies išlygintų netinkamus skirtumus tarp tiesioginių mokėjimų, atliktų įvairių ES valstybių narių ūkininkams, lygių? Ačiū už dėmesį.

Marusya Ivanova Lyubcheva (PSE). - (BG) Gerb. pirmininke, Komisijos nare, pirmiausia turiu pasveikinti pranešėjus ir koordinatorius bei pabrėžti išskirtines pastangas, kurias jie padarė labai aukštame lygyje suvaldydami biudžeto priėmimo procedūrą.

Buvo rimtai stengiamasi pasiekti didžiausią įsipareigojimų ir susitarimų lygį, laikantis aukščiausių daugiametės finansinės programos leistinų ribų. Žinoma, problemų netrūksta. Šį biudžetą galėtume laikyti pradiniu Europos Sąjungos atsaku į tarptautinę finansų ir ekonomikos krizę. Būtent tai padaro jį tokiu sudėtingą.

Visiškai natūralu, kad biudžetą vertiname pagrindinių prioritetų, kuriuos turime dėl Europos Sąjungos politikos įgyvendinimo, prasme. Deja, 1B prioriteto, kuris susijęs su tvarių vystymų, sanglauda dėl augimo ir užimtumo, atveju nebus pakankamai prieinamų išteklių, siekiant imtis pagrindinių, aukšto prioriteto valstybių narių projektų. Būtent Sanglaudos fondo vaidmuo – sudaryti sąlygas ekonomiškai silpnesnėms valstybėms narėms gauti paramą, siekiant padėti joms išspręsti infrastruktūros problemas, padidinti konkurencingumą ir pasiekti aukštesnį regionų plėtros lygį.

Tai fondas, kuris padeda kelti pragyvenimo lygį, ypač naujosiose valstybėse narėse. Jei šioms šalims nebus suteiktos lėšos, jos darys žymiai lėtesnę pažangą, ypač per krizę. Todėl rimtai kritikuojau biudžeto nesugebėjimą padėti šiuo atžvilgiu. Svarbu ir kaip biudžetas įgyvendinamas. Reikia paspartinti pradines diskusijas dėl procedūrų supaprastinimo, norint pasiekti didesnę įvykdomumą ir sumažinti neteisėtų veiksmų bei piktnaudžiavimo riziką. Mums taip pat reikia sumažinti atotrūkį ir padidinti mokėjimų lygius.

Pasiūlymas persvarstyti daugiametę finansinę programą nėra blogas dalykas ir suteikia papildomų išteklių augimui, numatytam 2009–2010 m. Numatytas rezultatas, susijęs su mažai anglies dioksido išskiriančios energijos gamybos tikslų siekimu, yra geras, bet vargu ar esminis. Turime būti daug lankstesni.

Norėčiau baigti pasakydama, kad turėtume patvirtinti biudžetą, bet su prevencinėmis priemonėmis finansų ir ekonomikos krizei spręsti. Nors jį sunku pasiekti, susitarimas yra svarbus ir reikalingas. Turime jį palaikyti.

Kyösti Virrankoski (ALDE). - (FI) Gerb. pirmininke, pirma, noriu padėkoti pranešėjams J. Haug ir J. Lewandowski už puikų darbą. Taip pat norėčiau padėkoti Komisijos narei D. Grybauskaitei ir jos artimiausiam padėjėjui L. Romero už puikų bendradarbiavimą visus metus, taip pat Tarybai pirmininkaujantiems šaliai už konstruktyvų dalyvavimą rengiant biudžetą.

Noriu pakalbėti tik vienu klausimu – apie struktūrinius fondus. Šiais metais viena ar kita forma grąžinome pinigų valstybėms narėms kaip nepanaudotus asignavimus. Taisomajame biudžete Nr. 2 pertvarkėme 2,8 mlrd. EUR, o taisomajame biudžete Nr. 9 grąžinome 4,5 mlrd. EUR į nepanaudotus mokėjimus.

Atsižvelgiant į tai, stulbina tai, kad Komisija siūlo 5 mlrd. EUR atgaivinimo paketą, kai tuo pačiu metu ji net nesunaudojo lėšų, numatytų struktūrinei politikai. Priežastis – itin sudėtinga kontrolės ir valdymo sistema. Daugelyje šalių ji vis dar nepatvirtinta.

Europos Parlamentas pasiūlė bendrą susitaikymo rezoliuciją, kuri pripažintų supaprastinimo poreikį ir struktūrinių trūkumų egzistavimą. Komisija ir Taryba nenorėjo sutikti su šia rezoliucija. Tačiau Europos Vadovų Taryba ką tik pasiūlė priimti visiškai tokią pačią poziciją, ir būtina pabrėžti labai realų supaprastinimo ir didesnio veiksmingumo poreikį.

Margaritis Schinas (PPE-DE). - (EL) Gerb. pirmininke, šis biudžetas yra paskutinis dabartinio Parlamento kadencijoje ir pirmasis biudžetas, dėl kurio būsime balsavę nuo tada, kai į mūsų duris pasibeldė finansų krizė. Todėl jis turi ypatingą reikšmę – tai biudžetas, kurį Europos piliečiai atidžiai išnagrinės.

Man asmeniškai šis biudžetas turi karčiai saldų skonį todėl, kad jame yra sėkmingų dalykų, bet jame yra ir šešėlių. Manau, sėkminga yra tai, kad sugebėjome, nors ir nežymiai, padidinti mokėjimus lyginant su Tarybos pozicija, kad suradome daugiau išteklų konkurencingumui, aplinkai ir saugumui ir kad pirmą kartą turime protinę poziciją dėl kovos su nelegalia imigracija prie pietinių Europos Sąjungos sienų, kur tokios šalys kaip mano, kasmet sulaukia šimtų tūkstančių desperatiškų žmonių, kurie atvykę beldžiasi į Europos duris per jos pietines sienas. Todėl galime būti patenkinti.

Tačiau esu labai nusivylęs, kad pirmasis krizės biudžetas nesugebėjo išsiųsti žinios, kad Europa pasiruošusi ir pajėgi veikti. Iš dviejų šimtų milijardų mes vis dar bandomė sugalvoti, kaip išleisti penkis milijardus, kurių kai kurios valstybės narės nori atgal užuot skyrusios konkurencingumui. Tai prarasta proga. Dėl šių metų, manau, galėjome daugiau padaryti. Vis dar tikiuosi, kad Taryboje, įprastiniai įtartini asmenys, kurie mėgsta grąžinti perteklių valstybių narių ministerijoms, dar kartą pasistengs, kad bent kitais metais turėtume ambicingesnį požiūrį.

Emanuel Jardim Fernandes (PSE). – (PT) Gerb. pirmininke, sveikinu pranešėją, J. Haug, už puikų darbą, taip pat keletą kolegų už jų indėlį. Norėčiau pakalbėti apie žuvininkystės sektorių ir jo teigiamus bei neigiamus aspektus.

Bendri skirti asignavimai yra labai panašūs kaip praeitais finansiniais metais. Tai neigiamas aspektas, atsižvelgiant į tai, kad ankstesni biudžetai jau pateikė minimumą, reikalingą įgyvendinti bendrai žuvininkystės politikai ir jūrų politikai su reikalingais ištekliais. Mokėjimų asignavimų sumažinimas ir nepakankamas atsakas į atokiausių regionų poreikius ir specialius aspektus taip pat yra neigiami.

Išorės ekonominis spaudimas dėl dabartinės finansų krizės ir dideli degalų kainų svyravimai blogina esamą spaudimą, kylantį iš laivyno nepajėgumo ir išteklų bazės erozijos.

Nors Komisija siūlo restruktūrizuoti žuvininkystės sektorių pagal dabartinę makroekonominę padėtį, reikalingos konkrečios priemonės, siekiant padėti užtikrinti Europos žvejybinio laivyno išlikimą ir pragyvenimą tų, kurie tiek daug atiduoda, kad turėtume priėjimą prie vieno iš pagrindinių maisto produktų.

Kaip parengiamajam veiksmui pritariu iniciatyvos, kurią pateikiau svarstymui: įsteigti žuvų kainų stebėjimo punktą 4 mln. EUR sumai, patvirtinimui. Taip pat pritariu didesnei paramai žuvininkystės išteklų valdymui, neprivalomiesiems įnašams į tarptautinius projektus, dialogo stiprinimui gyvybiškai svarbiame žuvininkystės sektoriuje, kaip pažymėjome per Žuvininkystės komiteto viešnagę Madeiroje, atokiausiam Portugalijos regione, bandomajam projektui dėl tinklų bei geriausios patirties mainų ir šeštajai pagrindų programai sudaryti. Asignavimų skyrimas bendradarbiavimui bioekonominės plėtros srityje, Bendrijos žuvininkystės kontrolės agentūrai ir parengiamajam veiksmui dėl Europos jūrų politikos išsaugojimas taip pat yra teigiamas dalykas.

Galiausiai turiu pritarti Komisijos sukurtai biudžeto eilutei, kol kas be jokių asignavimų, *ad hoc* finansinei priemonei, siekiant adaptuoti žvejybos laivyną prie degalų kainų ekonominių padarinių. Tai viena priežastis...

(Pirmininkas nutraukė kalbėtoją)

Péter Olajos (PPE-DE). – (HU) Kaip jau sakiau per pirmąjį svarstymą spalio mėn., kaip Aplinkos, visuomeninės sveikatos ir maisto saugos komiteto nuomonės referentas, pritariu ES biudžetui 2009 m. dėl kelių priežasčių. Viena, vien tai, kad aplinkos apsaugai, gamtai išsaugoti, tarp jų, svarbiausia, LIFE+ tikslams skirta 14 mlrd. EUR – tai jau yra reikšmingas ir teigiamas faktas. Antra, verta pažymėti, kad ši suma yra 10 proc. didesnė nei praeitų metų suma, o tai – geras rodiklis, kad šiais laikais niekas neabejoja šios srities

reikšmingumu, ypač dėl klimato kaitos. Be to, pastaroji tema – vienas iš biudžeto prioritetų ir kitiems metams. Žinoma, visa tai glaudžiai susiję su balsavimu šiandien popiet, kai spręsimė dėl klimato paketo.

Nors šiems direktyvų projektams gali trūkti mūsų pirminių lūkesčių keletu aspektų, jie ambicingi lyginant su pasiūlymu, Komisijos paskelbtu pernai sausio mėn. Juose nustatytiems tikslams pasiekti reikės pinigų ir politinės valios. Suma gali būti maža, bet svarbu pabrėžti, kad bandomieji projektai, kurie prasidės kitais metais, verti 7,5 mln. EUR. Esminio darbo, į kurį įeina pasiūlymų rengimas ir skelbimas, galima tikėtis kitų metų pradžioje, bet Komisija ne kartą pažymėjo, kokiu svarbiu laiko šių projektų įgyvendinimą ir garantavo savo visapusi bendradarbiavimą. Nuo spalio mėn. plenarinės sesijos, Europos maisto saugos tarnyba (EMST) yra vienintelė institucija, nepadariusi jokios esminės pažangos. Todėl esame priversti toliau rekomenduoti išlaikyti 10 proc. rezervą, bet aš tikiuosi, kad ši problema taip pat bus greitai išspręsta. Tai mano pastabos ir rekomendacijos, kurios iš esmės atitinka pateiktąsias per pirmąjį svarstymą. Raginu savo kolegas narius balsuoti už ir per antrąjį svarstymą. Noriu pasinaudodamas šia proga pasveikinti Juttą Haug dėl pranešimo. Labai ačiū.

Maria Martens (PPE-DE). - (NL) Gerb. pirmininke, pirmiausia norėčiau padėkoti pranešėjai J. Haug. Mūsų darbo santykiai buvo tikrai labai malonūs ir Plėtros komitetas yra patenkintas. Mums buvo svarbūs trys dalykai. Pirmiausia turi būti sprendžiama maisto krizė, ir mes džiaugiamės, kad komiteto pasiūlymas buvo pataisytas ir surastas kompromisas, sulaukęs Parlamento ir Tarybos paramos, dėl kurio maisto krizei buvo rastas 1 mlrd. EUR.

Galiausiai svarbu tai, kad būtų rastas tvarus sprendimas, kuris yra maisto sauga pačioms besivystančioms šalims, tokia yra mūsų bandomojo projekto esmė. Pagrindinė problema yra ta, kad smulkieji ūkininkai neturi priėjimo prie mikro kreditų. Jiems sudėtinga įgyti gerų sėklų bei mėšlo ir būti pajėgiems investuoti į drėkinimą, jei jie negali sumokėti pinigų į priekį. Todėl džiaugiamės, kad mūsų pasiūlymas dėl bandomojo projekto dėl mikro kreditų smulkiesiems ūkininkams buvo palaikytas ir tikime, kad komitetas nori įgyvendinti šį bandomąjį projektą.

Antra, dėl vertinimo, galime taikstyti su daug kritikos apie vystomąjį bendradarbiavimą šiomis dienomis. Tam, kad sulauktume paramos, mums ne tik reikia paaiškinti, ko norėjome, bet ypač – ką pasiekėme. Gaila, kad komiteto pranešimuose vis dar labai koncentruojamasi į ketinimus. Todėl prašėme didesnio pajėgumo komitete tam, kad būtų patobulintas rezultatų vertinimas. Džiaugiamės Parlamento parama šioms pasiūlymams.

Trečia, gerb. pirmininke, mes toliau pasisakome už biudžeto padidinimą 4 skyriui – užsienio išlaidos. Jei norime įgyvendinti savo ambicijas ir išsipareigojimus, kurie yra pagrįsti, kai kalbame apie Kosovą, Artimuosius Rytus ir pan., kur pagrindinis klausimas yra ne tik vystomasis bendradarbiavimas, bet ir konfliktų sprendimas, tuomet akivaizdu, kad reikia daugiau lėšų ir lankstumo.

Mairead McGuinness (PPE-DE). - Gerb. pirmininke, turiu dvi trumpas pastabas. Norėčiau padėkoti pranešėjai už darbą.

Dėl vystymosi pagalbos, manau, svarbu pažymėti, kad nors 1 mlrd. EUR surasti buvo sudėtingas, tai, kad Europa kažką daro, reaguodama į problemą, yra teigiamas dalykas. Tačiau verta prisiminti, kad žaliavų kainos iš tiesų nukrito, kaip ir energijos kainos, taigi šis 1 mlrd. EUR turėtų padaryti žymiai daugiau, nei mes tikėjomės, jei jis bus tinkamai išleistas. Manau, mums reikia kruopščiai prižiūrėti, siekiant užtikrinti, kad šie pinigai patektų ten, kur turi patekti ir kur jų labiausiai reikia, būtent žemei, maisto gamybai ten, kur jis gali būti gaminamas.

Mano antroji pastaba tai pat susijusi su žemės ūkio sektoriumi, bet labiau su ateitimi nei su šiuo konkrečiu biudžetu. Man šiek tiek susirūpinimą kelia Komisijos narės pateikti komentarai dėl vadinamojo pridėtinės vertės trūkumo išlaidoms žemės ūkiui. Žinau, kad ateityje turėsime laiko tai aptarti, bet tai turi būti kruopščios ir energingos diskusijos. Manau, Europos ūkininkams labiausiai tinka bendra politika, o ne tokia, kai valstybės narės gali būti išrankios, nes taip piliečiai praloš dėl maisto kokybės ir saugos.

Czesław Adam Siekierski (PPE-DE). - (PL) Gerb. pirmininke, biudžeto patvirtinimas visada susijęs su konfliktu tarp mūsų lūkesčių ir realybės. Biudžeto struktūra nėra labai lanksti ir sunku persikirstyti ištekliais. Nors tai atspindi finansavimo konkrečiai veiklai stabilumą, tai taip pat reiškia, kad sunku reaguoti į nuolat besikeičiančią realybę.

Turint omenyje dabartinę padėtį, dabartinis biudžetas neatspindi daugelio Parlamento narių norų, pvz., poreikio neutralizuoti augančią ekonomikos krizę ar finansuoti naujas technologijas, kurios bus naudojamos,

siekiant pagerinti aplinką ir kovoti su klimato kaita. Biudžetas netenkina jaunų žmonių, moksleivių ar studentų lūkesčių dėl finansinės paramos jaunimo mainams, galimybei mokytis ir studijuoti užsienyje.

Galiausiai norėčiau pasakyti, kad vienas po kito einantys biudžetai ir finansinės perspektyvos buvo labiau skirti tęsti ankstesnius biudžeto planus ir tikslus, o ne atsakyti į dabartines ar būsimas problemas. Todėl mums reikia reguliariai persvarstyti finansines perspektyvas peržiūrų, nes septyneri metai – per ilgą laiką biudžetui planuoti.

Reinhard Rack (PPE-DE). – (DE) Gerb. pirmininke, norėčiau pratęsti neseniai savo kolegos austro P. Rübigio iškeltą klausimą. Europai išleidžiame mažiau nei 1 proc. Europos bendrojo vidaus produkto ir tuo pačiu metu reikalaujame, kad ES susitvarkytų su vis daugiau uždavinių dėl vis didesnio valstybių narių skaičiaus. Prasta matematika! Atsižvelgiant į tai, tikrai neįtikėtina, kad daugelį metų siekėme ekonomijos režimo, kuris buvo susijęs ne tik su ekonomišku lėšų panaudojimu, bet ir iš esmės finansų ministrų pinigų atsiėmimu ir nukreipimu į jų valstybių narių biudžetus metų pabaigoje.

Yra pakankamai naujų uždavinių, kuriems turėtume leisti pinigus. Yra ir uždavinių, kuriems iš tiesų daug metų neskyrėme reikiamų biudžeto lėšų. Turi būti žymiai padidintos išlaidos ES informacijos politikai, jei tikrai norime priartinti Europos piliečius prie Europos. Yra labai daug uždavinių studentų ir stažuotojų mainų srityje, kurioje Europa galėtų dalyvauti.

Jutta Haug, pranešėja. – (DE) Gerb. pirmininke, noriu padėkoti visiems nariams, dalyvavusiems diskusijoje šiame Parlamente, sakiusiems kalbas, net jei, keletu atvejų, 2009 m. biudžetas buvo tik proga kalbai, o ne jos tema. Pirmiausia noriu padėkoti nariams, kurie buvo su mumis nuo pradžios iki galo ir įsijungė į diskusiją.

Europos ekonomikos atgaivinimo planas, kurį mums pateikė Komisija, buvo iškeltas daugelyje kalbų, ir kankina daugelio žmonių protus. Negaliu daryti nieko kito kaip pakartoti tai, ką esu daug kartų anksčiau sakiusi: Europos varomoji jėga valstybių narių ekonomikoms – ES sanglaudos politika. Tikrai tinkamai ir sąžiningai ją įgyvendinant bus sudarytos sąlygos judėti į priekį ir be abejonės reikš, kad ekonomika nesukels mums tokių didelių problemų kitais metais. Žinoma, neišsiversime su mūsų 116 mlrd. EUR mokėjimais, bet Parlamento visuma parems garantuodama atitinkamus mokėjimus papildomuose ir pakeičiančiuose biudžetuose.

Žinoma, tai ką pasakė Komisijos narė yra tiesa: biudžetas visada kompromisas. 2009 m. biudžetas tuo atžvilgiu niekuo nesiskiria nuo ankstesnių biudžetų. Turėjome suteikti Tarybai šiuos mažus mokėjimus, Komisija turėjo suteikti mums 700 mln. EUR persikirstymą regionų plėtrai, o mums reikėjo sumažinti savo prioritetus. Nepaisant to, mums pavyko išsaugoti gana daug šių prioritetų: daugiau mokėjimų kovai su klimato kaita, daugiau mokėjimų socialiniam aspektui daugiau ir geresnėms darbo vietoms kurti ir daugiau MVĮ paramai. Mes tai atlikome ir už tai esu dėkinga visiems savo kolegoms nariams. Labai ačiū jums!

(Plojimai)

Janusz Lewandowski, pranešėjas. – (PL) Gerb. pirmininke, biudžeto skyriuje, už kurį aš atsakingas, vienintelis dalykas, kuris lieka neaiškus, yra Lisabonos sutarties ateitis, kuri keičia Parlamento kompetencijas ir gali turėti įtakos biudžetui. Turint omenyje tą faktą, kad kitos problemos buvo išspręstos, norėčiau palaikyti ankstesnius kalbėtojus, prašiusius persvarstyti Finansinę perspektyvą. Šito mums jau reikėjo antraisiais dabartinės perspektyvos metais, jei norime sugebėti finansuoti tarptautinius Europos Sąjungos tikslus ir įsipareigojimus.

Taip pat gaila, kad derinimo procedūra su Taryba buvo milijonus eurų kainavusių derybų priežastis, tuo metu, kai milijardai buvo pažadėti miglotame krizės pakete. Atsižvelgiant į tai, biudžetas, kurį greičiausiai rytoj patvirtinsime, bus daug lankstesnis nei kada nors anksčiau.

Pirmininkas. – Diskusijos baigtos.

Kalbėtojai buvo tokie drausmingi, kad baigėme kaip tik laiku, o tai gera žinia dėl biudžeto drausmės ateityje.

Balsavimas įvyks rytoj 2008 m. gruodžio 18 d., ketvirtadienį.

Raštiški pareiškimai (Darbo tvarkos taisyklių 142 straipsnis)

Gábor Harangozó (PSE), raštu. – Kartu su mūsų pranešėja turime būti susirūpinę dėl neigiamo poveikio Europos piliečiams, kuris kils kaip pasaulinės recesijos rezultatas. Mūsų nerimas turi būti ypač sukoncentruotas į labiausiai pažeidžiamus iš mūsų piliečių – tuos, kurie be jokios abejonės labiausiai nukentės nuo finansinių neramumų. Sąjunga turi labai pasistengti, siekdama palengvinti priėjimą prie esamų išteklių – remdamasi

suderinta 2007–2013 m. daugiamete finansine programa – paramos gavėjams, todėl turime ypač pagerinti ir supaprastinti priemones, kad paspartintume struktūrinių ir sanglaudos fondų įgyvendinimą. Beje, žemi mokėjimų lygiai įgyvendinant Sanglaudos politiką neatspindi tikrųjų poreikių, kai susiduriama su dabartinės ekonominės krizės problemomis. Sanglaudos politika – didžiausia solidarumo priemonė Sąjungoje ir jos vaidmuo sprendžiant neigiamą šio masto pasaulinės krizės poveikį yra esminis.

(Posėdis buvo sustabdytas 10.50 val. ir atnaujintas 11.30 val.)

PIRMININKAVO: H. G. PÖTTERING

Pirmininkas

4. Fibromialgija (rašytinis pareiškimas) (žr. protokolą)

*

* *

Hannes Swoboda (PSE). – (DE) Gerb. pirmininke, vakar nemažai lankytojų, kurie buvo užsiregistravę, negalėjo įeiti į šiuos Rūmus. Norėčiau ypatingai padėkoti Parlamento tarnyboms, kurios bandė įleisti lankytojus nepaisydamos policijos pasipriešinimo. Tačiau policija to neleidė, nes lankytojai dėvėjo raudonas striukes. Nežinau, kas bijo raudonų striukių. Vienas iš mūsų kolegų narių taip pat turėjo nusivilkti savo striukę, kad būtų įleistas į Parlamentą.

Prašau, kad išreikštume nepasitenkinimą policijai, pasakydami jiems, kad draudžiama kliudyti apsilankymams. Norėčiau pakartoti, kad Parlamento tarnybos bandė leisti užsiregistravusius lankytojus į Rūmus, bet policija užkirto jiems kelią, nepaisydama taikaus lankytojų elgesio. Prašau informuoti policiją, kad Parlamentui neturėtų būti taip priešinamasi.

Pirmininkas. – Labai ačiū, H. Swoboda; išnagrinėsime šį klausimą. Dėkoju už jūsų kalbą.

Monica Frassoni (Verts/ALE). – (IT) Gerb. pirmininke, ačiū, kad suteikėte man žodį. Aš tik norėčiau šiltai pasveikinti gerb. Mohamed Abdelaziz, Sacharos Arabų Demokratinės Respublikos prezidentą ir Polisario fronto Generalinį sekretorių bei jų lydinčią delegaciją. Jie grįžo į Parlamentą priminti mums apie jų žmonių teisių ir apsisprendimo saugojimo svarbą.

Jens Holm, GUE/NGL frakcijos vardu. – (SV) Gerb. pirmininke, kalbu savo frakcijos, kaip visumos, vardu. Mes nepritariame tvarkai, kuri dabar siūloma. Mūsų pranešėjas, F. Wurtz, jau sakė susitikime tarp frakcijų pranešėjų, kad tai visiškai nepriimtina. Balsavimas dėl klimato paketo, vienas reikšmingiausių balsavimų šiais metais, turi vykti taip pat, kaip ir visi kiti balsavimai. Nedemokratiška ir pasibaisėtina, kad nebalsuojame dėl kiekvieno pranešimo atskirai. Turime turėti galimybę balsuoti dėl kiekvieno atskiro pranešimo ir turime turėti teisę pateikti svarstymui pakeitimus, dėl kurių tuomet balsuojame.

Suplėšykite šį pasiūlymą ir leiskite mums balsuoti dėl kiekvieno pranešimo atskirai ir dėl svarstymui pateiktų pakeitimų. Ačiū.

Pirmininkas. – Visi turi teisę išreikšti savo nuomonę šiame Parlamente, o dauguma sprendžia.

Chris Davies (ALDE). – Gerb. pirmininke, vakar penkių valandų trukmės diskusijos dėl klimato ir energetikos paketo pabaigoje, pirmininkaujančiosios šalies vardu ministras J. L. Borloo ir Komisijos vardu Komisijos narys S. Dimas bei Komisijos narys A. Piebalgs Parlamentui pateikė apgalvotą atsaką. Nepaisant to fakto, kad 50 ar 60 narių dalyvavo diskusijose, jie kreipėsi į Parlamentą, kuriame buvo tik keturi nariai.

Manau, tai rodo tam tikrą nemandagumą tiek Komisijos, tiek Tarybai pirmininkaujančios šalies atžvilgiu ir mažina šio Parlamento turimą įtaką. Prašau jūsų aptarti su partijų vadovais klausimą, ar turėtume svarstyti sankcijas nariams, kurie dalyvauja diskusijose, bet nesivargina būti čia, kad išgirstų atsaką iš Komisijos ir Tarybai pirmininkaujančios šalies.

(Plojimai)

Pirmininkas. – C. Davies, iš esmės visiškai su jumis sutinku, bet įsitikinkite, taip pat pasitikrindamas su savo frakcija, kad narių dalyvavimas gali būti garantuotas.

Reinhard Rack (PPE-DE). – (DE) Gerb. pirmininke, norėčiau pateikti dar vieną prašymą dėl vakarykščių diskusijų su pirmininkaujančiąja Prancūzija. Yra frakcijų pirmininkų, turinčių pasakyti svarbius dalykus šiose svarbiose diskusijose, ir tai labai teisinga ir tinkama. Tačiau taip pat yra frakcijų pirmininkų – jie visada tie patys – kurie, kaip taisyklė, užtęsia savo kalbą viena ar daugiau minučių.

Galbūt šis laikas tiesiog galėtų būti atskaitytas iš jų frakcijos laiko, nes vėliau nekeičiama tai, kas iš tikrųjų buvo teisingas paskirstymas?

5. Balsuoti skirtas laikas

Pirmininkas. – Kitas darbotvarkės klausimas – balsuoti skirtas laikas.

(Dėl rezultatų ir kitos informacijos apie balsavimą: žr. protokolą)

5.1. Energija iš atsinaujinančių šaltinių (A6-0369/2008, Claude Turmes) (balsavimas)

5.2. Šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos leidimų sistema (A6-0406/2008, Avril Doyle) (balsavimas)

– Prieš balsavimą:

Markus Pieper (PPE-DE). – (DE) Gerb. pirmininke, pateisinimas yra štai toks. Deja, nebuvo surengtos plenarinės diskusijos dėl ETS, kurių rezultatą galėjome pateikti trišalėms deryboms. Trišalės derybos remiantis tik Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komiteto nuomone neatstovauja Parlamentui. Dabar turime patvirtinti Komisijos pasiūlymo pakeitimą; bet tai, ką turime šiandien nuspręsti visiškai atitinka Tarybos dokumentą. Nėra nė vieno Parlamento pakeitimo, net kablelio. Kokia yra šio laiko spaudimo priežastis? Juk kalbame apie laikotarpį nuo 2013 m.

Esant dabartinės formos ETS pasiūlymui, mus pasivys neatitikimai ir išaugusios išlaidos. Prekybos išmetamųjų teršalų leidimais tema – svarbiausias pramonės politikos sprendimas per daugelį ateinančių metų, jei ne dešimtmečių. Nesame pasirengę įteikti savo demokratinės bendro sprendimo teisės Parlamento drabužinėje. Pagaliau dėl ko daugelis narių sėkmingai kovojo šiuose Rūmuose beveik 30 metų? Ar jie kovojo tam, kad pamatytų klimato politiką dėl supaprastintos tvarkos paliktą beveik tik Tarybai? Kaip išrinktas Parlamentas norime dalyvauti demokratinėse diskusijose ir daryti tai būtent atsižvelgiant į mūsų veiksmų padarinius. Labai jums ačiū.

(Pasiūlymas atmestas)

5.3. Bendros pastangos siekiant sumažinti išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį (A6-0411/2008, Satu Hassi) (balsavimas)

5.4. Geologinis anglies dioksido saugojimas (A6-0414/2008, Chris Davies) (balsavimas)

5.5. Naudojant degalus išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų stebėseną ir mažinimas (kelių transporto priemonės ir vidaus vandens kelių laivai) (A6-0496/2007, Dorette Corbey) (balsavimas)

5.6. Naujų lengvųjų automobilių išmetamų teršalų normos (A6-0419/2008, Guido Sacconi) (balsavimas)

– Po balsavimo:

Avril Doyle, pranešėja. – Gerb. pirmininke, kaip pranešėja, norėjau kalbėti prieš savo pranešimą, bet dėkoju už galimybę pasisakyti dabar todėl, kad visų mūsų labai svarbu, jog būtų užfiksuota pora dalykų.

Greičiausiai yra vienas klausimas, kuris šįryt suvienytų mus visus šiame Parlamente, ir tai yra tai, kad pirmuoju svarstymu priimti susitarimai nėra geri nei dėl Parlamento procedūros, nei dėl teisės aktų turinio, ypač, kai klausimas yra labai sudėtingas ir techninis.

(Plojimai)

Todėl pirmuoju svarstymu priimti susitarimai turi būti reti ir išimtiniai, ir tik išskirtinės aplinkybės nusipelno tokio išskirtinio atsako.

Antroji mano procedūrinė mintis yra ta, kad nėra teisinės nuostatos dėl valstybių vadovų dalyvavimo bendro sprendimo procese.

(Plojimai)

Klimato paketo aspektai buvo praeitos savaitės aukščiausiojo lygio susitikimo darbotvarkėje ir aukščiausiojo lygio susitikimo reikalavimas, kad bet kokie būsimi pakeitimai, susiję su ES ETS aspektais, būtų svarstomi būsimuose aukščiausiojo lygio susitikimuose; vėliau vykusiose trišalėse derybose šeštadienio ryte Briuselyje, visapusiškai palaikoma visų pagalbinių pranešėjų, prie savo pranešimo pridėjau naują konstatuojamąją dalį – po aukščiausiojo lygio susitikimo – kuriam tuomet šeštadienį popiet pritarė COREPER. Toje konstatuojamojoje dalyje pabrėžiamas unikalus ir transformacinis ES ETS teisės aktų pobūdis, bet konstatuojama, kad ši konsultacija su valstybių ir vyriausybių vadovais jokių būdu neturi būti priimta kaip precedentas bet kokiems kitiems teisės aktams.

Tai buvo epinė teisėkūros kelionė. Norėčiau padėkoti Komisijos nariui S. Dimas ir jo komandai, ministrui J. L. Borloo ir jo komandai, ypač padėkoti ambasadoriui P. Léglise-Costai už didžiulį jo atliktą darbą. Norėčiau padėkoti Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komiteto darbuotojams – leiskite man išskirti Virpi Köykkä už jos Trojos darbą – visą mūsų frakcijos personalui, mano asmeninei asistentei Kavi už jos nenuilstantį darbą, bet, svarbiausia, savo kolegoms pagalbiniais pranešėjams ir jų darbuotojams už labai gerą bendradarbiavimą.

(Plojimai)

Miroslav Ouzký, *Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komiteto atstovas.* – (CS) Norėčiau pasinaudoti šia proga beveik metų darbo pabaigoje ir padėkoti visiems dalyviams. Ypač norėčiau padėkoti pranešėjams ir pagalbiniais pranešėjams. Nekartosiu, ką sakė pranešėja Avril Doyle. Tikrai išskirtinei situacijai reikia išskirtinių priemonių ir Tarybai pirmininkaujanti Prancūzija parodė tikrai išskirtines pastangas siekdama kompromiso. Tvirtai tikiu, kad tai, jog klimato paketas nepatinka tiek labiau ambicingiems, tiek mažiau ambicingiems įrodo, kad kompromisas tikrai buvo pasiektas.

Pirmininkas. – Labai ačiū jums. Ponios ir ponai, tikiuosi, kalbu visų vardu čia, kai sakau, kad Europos Parlamentas ypač bendradarbiavo su Taryba, taip pat, kai oficialiai pareiškiu, kad būdas, kuriuo pasiekėme kompromisą, turi būti labiau išimtis, nei taisyklė ir, kad ateityje privalome primygtinai reikalauti pirmojo svarstymo čia iš esmės, siekiant išaiškinti Parlamento poziciją.

(Plojimai)

5.7. Darbo laiko organizavimo aspektai (A6-0440/2008, Alejandro Cercas) **(balsavimas)**

– Po balsavimo:

Alejandro Cercas, *pranešėjas.* – (ES) Labai trumpai, gerb. pirmininke, pirmiausia norėčiau padėkoti visiems savo kolegoms nariams ir pasveikinti juos dėl triumfo, kuris priklauso visoms frakcijoms Parlamente. Tai Parlamento, kaip visumos, pergalė.

(Plojimai)

Turiu padėkoti dviem milijonams Europos gydytojų ir milijonui medicinos studentų už darbą, kurį jie atliko, taip pat turiu padėkoti Europos profesinių sąjungų konfederacijai ir visoms nacionalinėms profesinėms sąjungoms, taip sunkiai dirbusioms.

Gerb. pirmininke, svarbu priminti Tarybai, kad tai ne nesėkmė, o greičiau proga ištaisyti neteisingą sprendimą. Ji turi matyti tai, kaip proga priartinti mūsų darbotvarkę prie piliečių darbotvarkės. Turime paprašyti Komisijos

apsirengti savo arbitro aprangą ir nusirengti Tarybos marškinėlius, kuriuos ji vilkėjo šiuos paskutinius trejus metus. Kai ji apsirengs savo arbitro marškinėlius, eikime į susitaikymą, kad derinimo darbas ir šeimos gyvenimas galėtų tapti realybe, kartu su socialine Europa.

(Garsūs plojimai)

Jan Andersson (PSE). - (SV) Norėčiau nuoširdžiai padėkoti gerb. Alejandro Cercasui ir visiems kitiems, dirbusiems šiuo klausimu. Šiandien čia nematau Tarybos. Stengėmės inicijuoti derybas su Taryba, bet jie nebuvo linkę atvykti prie derybų stalo. Dabar matome didelę daugumą čia Parlamente. Dabar prisėskime prie stalo, kad galėtume sukurti gerą Darbo laiko direktyvą. Dabar žinosime didelės Parlamento daugumos nuomonę.

5.8. Tarpvalstybinis teisės aktų kelių eismo saugumo srityje taikymas (A6-0371/2008, Inés Ayala Sender) (balsavimas)

6. Oficialus pasveikinimas

Pirmininkas. – Ponios ir ponai, paprašyčiau, kad jūs taip pat dalyvautumėte oficialioje ceremonijoje po minutės, kas yra teisinga ir tinkama turint omenyje mūsų svečius, Sacharovo premijos laureatus. Prieš sustabdydamas posėdį porai minučių iki mūsų svečių atvykimo, noriu pasveikinti delegaciją iš Sirijos Parlamento, kuriai vadovauja Suleiman Haddad, Sirijos Liaudies Asamblėjos Užsienio reikalų komiteto pirmininkas, kuri yra čia kaip mūsų 10-osios EP/Sirijos tarpparlamentinio susitikimo dalis. Linkiu mūsų Sirijos svečiams šilto sutikimo!

Turiu pasakyti, kad šis vizitas vyksta labai palankiomis aplinkybėmis. Neseniai parafuotas Sirijos ir ES asociacijos susitarimas ir jis kuo greičiau turi būti pateiktas Europos Parlamentui patvirtinti.

Europos Parlamentas yra įsitikinęs, kad Sirija gali suvaidinti teigiamą vaidmenį Artimuosiuose Rytuose, ypač Viduržemio jūros regiono valstybių sąjungoje. Linkiu delegacijai malonios viešnagės Strasbūre ir vaisingų nuomonių mainų, kurie gali tik būti naudingi mūsų santykiams. Dar kartą linkiu jums labai šilto sutikimo.

Šiuo sustabdau posėdį kelioms minutėms ir po akimirkos vėl susirinksime iškilmingam posėdžiui.

(Posėdis sustabdytas 12.05 val. ir atnaujintas 12.15 val.)

7. A. Sacharovo premijos įteikimas - Dvidešimtosios metinės (Iškilmingas posėdis)

Pirmininkas. – Ponios ir ponai, pradėdamas iškilmingas posėdis.

Ponios ir ponai, prašome pasveikinti šiuos A. Sacharovo premijos laureatus:

1990 m. – Aung San Suu Kyi, atstovaujamą Zoyos Phan;

1991 m. – Adem Demači;

1992 m. – Las Madres de la Plaza de Mayo, atstovaujamą Hebe Pastor de Bonafini;

1993 m. – Oslobođenje, atstovaujamą Lidijos Korać;

1994 m. – Taslima Nasreen;

1995 m. – Leyla Zana;

1996 m. – Wei Jingsheng;

2000 m. – ¡BASTA YA!, atstovaujamą José María Alemán Amundarain;

2001 m. – Dom Zacarias Kamwenho;

2002 m. – Oswaldo José Payá Sardiñas, atstovaujamą Adam Mascaró Payá;

2004 m. – Baltarusijos žurnalistų asociaciją, atstovaujamą Zhannos Litvinos;

2005 m. – Baltai vilkinčias moteris, atstovaujamas Blancos Reyes, taip pat Hauwa Ibrahim, taip pat Reporterius be sienos, atstovaujamus Jeano-François Julliardo

2006 m. – Aliksandr Milinkevich;

2007 m. – Salih Mahmoud Mohamed Osman.

Prašome pasveikinti Eleną Bonner, atstovaujančią velioniui dr. Andrejui Sacharovui.

(Nenutrūkstami plovimai)

Pirmininkas. – Gerb. E. Bonner, Europos Parlamento A. Sacharovo premijos už minties laisvę laureatai, Komisijos nare B. Ferrero-Waldner, ponios ir ponai – ar galiu pasakyti šiandien „brangūs draugai“! Šiandien neeilinė diena Europos Parlamentui: tai diena, kai prisimename pagrindinį Europos Sąjungos susirūpinimą: darbą taikos, pažangos ir žmogaus teisių vardan, kurį iliustruoja A. Sacharovo premijų laureatai. Andrejaus Sacharovo žodžiais tariant, „neįmanoma pasiekti vieno tikslo [taikos, pažangos ir žmogaus teisių], jei kitų dviejų yra nepaisoma“.

Šiandien čia susirinkome praėjus 20 metų po to, kai A. Sacharovo premija buvo įteikta pirmą kartą ir praėjus kelioms dienoms po 60-ųjų Visuotinės žmogaus teisių deklaracijos metinių, pagerbti nemažai ypatingos drąsos vyrų ir moterų – žmogaus teisių gynėjų, advokatų, žurnalistų, religinių lyderių, organizacijų – kurie drąsiai, atsidadavusiai ir karštai kovoja už žmogaus teises. Mes taip pat pagerbiame moteris, motinas ir šeimas, kovojančias už mylimųjų teises.

Norėčiau ypatingai pasveikinti visus praėjusių metų A. Sacharovo premijos laureatus, kurie suteikė mums garbę būdami čia šiandien. Mes tikimės dirbti su visais jumis net dar glaudžiau A. Sacharovo premijos laureatų tinkle, kurį pasirašėme ir patvirtinome vakar. Yra laureatų, kurie norėtų šiandien būti čia su mumis, bet, deja, jie negali to padaryti dėl diktatoriško režimo savo šalyse. Aung San Suu Kyi vis dar...

(Plovimai)

taikomas namų areštas Burmoje/Mianmare. Oswaldo Payá ir Baltai vilkinčių moterų atstovėms, Laurai Pollán ir Bertai Soler, Kubos valdžios institucijos uždraudė išvykti iš šalies, nors visos būtinos procedūros buvo pradėtos daugiau nei prieš du mėnesius. Šis draudimas – aiški aplinkybių, kuriomis priverstos dirbti demokratinės jėgos Kuboje, demonstracija. Šiuo atžvilgiu norėčiau pasakyti, kad tai neatitinka nei neseniai atnaujinto politinio dialogo dvasios, nei bendradarbiavimo tarp Kubos ir Europos Sąjungos.

(Plovimai)

Andrejus Sacharovas ypač pagerbė Europos Parlamentą, kai daugiau prieš 20 metų, jis padėkojo Parlamentui už sprendimą pavadinti šią premiją jo vardu ir davė savo sutikimą. Andrejus Sacharovas buvo teisus, vertindamas šią premiją kaip padėšinimą visiems tiems, kurie skiria savo laiką žmogaus teisių reikalui visame pasaulyje.

Taip pat noriu labai šiltai pasveikinti Elenos Bonner dukterį Tatjaną, atvykusią į šį Parlamentą: esame laimingi priimdami jus čia, Tatjana!

1988 m., kai prizas buvo įteiktas pirmą kartą, laureatas Nelson Mandela buvo kalėjime. Tais pačiais metais ištuštėjo Andrejaus Sacharovo kėdė, kaip ir tuščia kėdė pastatyta Hu Jia šiandien. Dabar, kaip ir tada, pagerbiame šiuos žmones už jų didvyrišką atsidavimą nepaisant jų priverstinio nebuvimo. Dabar, kaip ir tada, autoritariniai režimai piktnaudžiauja savo galia ir stengiasi nutildyti tuos, kurie naudojami savo pagrindine minties ir raiškos laisvės teise. Dabar, kaip ir tada, engėjų pastangos nutildyti šiuos drąsius balsus žlunga.

Šiandien išklausysime dvi ypač drąsias moteris – abi jos žmonos ir motinos, skyrusios savo gyvenimą laisvei savo šalyje ir taip neša milijonų žmonių viltis savo gimtojoje šalyje ir pasaulyje.

Gerb. E. Bonner, jūsų darbas dėl jūsų vyro, Andrejaus Sacharovo, ir jūsų šalies laisvės įnešė indėlį į istorinius pokyčius Europoje, kurie tapo prielaida pastangoms vėl suvienyti mūsų žemyną. Aš niekada nepamiršiu, kaip jūs priėmėte mane savo bute Maskvoje po to, kai aplankiau jūsų vyro kapą 1990 m. vasario mėn.; tai buvo jaudinanti patirtis. Nuostabu matyti jus šiandien čia, Europos Parlamente.

Žinau pastangas, kurių jums prireikė, kad šiandien būtumėte su mumis. Esu tikras, kad žinote, kaip mano kolegos nariai vertina jūsų buvimą. Dar kartą taip pat sveikiname jūsų dukterį Tatjaną, kuri labai daug padarė, kad padėtų jums ir mums tęsti labai humanišką ir kilnų jūsų vyro palikimą. Norėčiau pakviesti jus kreiptis į mus po kitos šios įteikimo ceremonijos dalies.

Ponios ir ponai, drąsa ir pasiaukojimas šimtmečiais visada buvo lemiami žmogaus teisėms vystytis. Hu Jia sprendimas kreiptis keliais žodžiais į dalyvius mūsų Žmogaus teisių pakomitetyje buvo didelės drąsos pavyzdys. Žinia, kuri jis šiandien perduos per savo žmoną Zeng Jinyan, lygiai toks pat pasiaukojantis veiksmas. Šiandienos kibernetiniai disidentai – iš kurių viena yra Zeng Jinyan – gali būti prilyginti Sovietų disidentams, kurie savo laiku komunikavo ir jų idėjos buvo išklausomos per savilaidos literatūrą.

2008 m. A. Sacharovo premijos laureatas Hu Jia buvo nominuotas kaip nuslopintų balsų atstovas Kinijoje ir Tibete, bet šiandien išgirsime vieną iš šių balsų. Esu tikras, kad vieną dieną, taip pat galėsime išgirsti paties Hu Jia balsą Europos Parlamento plenarinių posėdžių salėje.

(Plojimai)

Dabar norėčiau paprašyti, kad būtų paleista žinia, gauta iš Hu Jia žmonos, Zeng Jinyan, prieš porą dienų.

Zeng Jinyan, Hu Jia žmona. – Brangūs draugai, esu Hu Jia žmona, Zeng Jinyan,. Šiuo metu Hu Jia yra kalėjime, taigi negali atvykti į ceremoniją atsiimti A. Sacharovo premijos.

Aš neturiu paso, taigi negaliu nei vykti į Europą, nei dalyvauti ceremonijoje A. Sacharovo 20-ųjų metinių proga. Mes labai dėl to apgailestaujame.

Gera žinia ta, kad 2008 m. spalio 10 d. Hu Jia perkeltas iš Chaobai kalėjimo Tiandžine į Pekino municipalinį kalėjimą ir kad sąlygos, kuriose jis laikomas, pagerėjo. Jo sveikata šiek tiek geresnė. Jis atrodo šiek tiek geresnės būklės, nei kai jis buvo Chaobai kalėjime.

Tačiau jam buvo padaryti du kraujo tyrimai per mėnesį ir mes nežinome, kokie buvo rezultatai. Nors prašėme jų, tyrimų rezultatai nebuvo duoti šeimai. Šis elgesys mums kelia nerimą. Mus baugina tai, kad kepenų cirozė pasunkėjo.

2008 m. lapkričio 21 d. aplankiau Hu Jia Bejingo municipaliniame kalėjime. Prieš mūsų susitikimą, mus abu atskirai kalėjimo valdžia įspėjo, kad mums draudžiama kalbėti apie tą faktą, kad jam suteikta A. Sacharovo premija.

Taigi apsilankymo metu nė vienas iš mūsų negalėjome kalbėti apie premiją. Negalėjome to aptarti ir laišku, nes visas mūsų susirašinėjimas tikrinamas. Nei jei viskas, ką darome, tai tik išreiškiame savo požiūrį apie socialinį reiškinį arba jei Hu Jia kalba apie kalėjimą, kai kalėjimo valdžia nėra tuo patenkinta, mūsų laiškai konfiskuojami arba Hu Jia laiškai grąžinami jam. Mes labai norime bendrauti normaliau, bet dabar tai labai sunku.

2008 m. spalio ar lapkričio mėn pradžioje, nesu visiškai tikra, kurią iš šių datų, Valstybės saugumo policijos pareigūnai pasakė Hu Jia, kad jis laimėjo A. Sacharovo premiją.

Ir kai pamačiau jį lapkričio 21 d., jutau, kad jis buvo labai dėl to laimingas. Žinau, kad Hu Jia kalbėjo su savo mama ir policininkais apie tai. Štai tokie daugmaž buvo jo žodžiai:

„Turbūt Europos Parlamentas galvojo apie darbą, kurį atlikau AIDS ir aplinkos srityse todėl, kad tai, ką padariau žmogaus teisių srityje, nėra pakankama ir man reiks daug labiau pasistengti.“

Jis taip pat pasakė, kad ši A. Sacharovo premija yra labai svarbi Kinijai ir jis yra įsitikinęs, kad ateitis įrodys, kad jis teisus. Aišku, tikiuosi, kad jis kuo greičiau grįš namo. Vieną dieną Hu Jia pasakė, kad jis tikisi esąs paskutinis Kinijos sąžinės kalinys, bet tikrovė yra visiškai kitokia. Nuo jo teismo dienos balandžio 3 d. buvo kitų, pvz., Huang Qi, Zeng Honglin ir Chen Daojun, kurie buvo valdžios institucijų sulaikyti todėl, kad viešai išreiškė savo požiūrį. Kai kurie iš jų buvo teisiami ir jiems skirta laisvės atėmimo bausmė.

Tai rodo, kad nuomonės laisvės padėtis yra visiškai pasibaisėtina ir nėra jokio pagrindo optimizmui.

Tačiau net tokiomis aplinkybėmis dabar yra daugybė išskirtinių ir geros valios žmonių Kinijos visuomenėje, kurie prieš nieką nesustoja ieškodami būdų parodyti tikrąją padėtį Kinijoje ir išsakyti stipriai išgyventą požiūrį, o internetas suteikia jiems labai įdomų trampliną. Bet deja, kartais už tai tenka sumokėti labai didelę kainą.

Tiesą sakant, kartais vieno asmens drąsos nepakanka. Kartais mokama kaina yra labai labai didelė. Buvo atvejų, kai po to, kai žmogaus teisių aktyvistai, rašytojai ir kiti asmenys pasinaudojo savo minties laisve, jų giminėms taip pat policija nedavė ramybės, jie prarado darbą arba jiems buvo pritaikytas namų areštas. Ir dar rimčiau – kai kurie net buvo teisiami ir nuteisti.

Nuo 2004 m. patį Hu Jia policija keletą kartų buvo neteisėtai pagrobusi be jokios teisinės procedūros formos. Jis buvo nuolat sekamas ir galiausiai buvo įkalintas. Ir man, jo žmonai, policija dažnai neduoda ramybės.

Kiti yra tokioje pačioje padėtyje, pvz., Chen Guangchen ir jo žmona, Guo Feixiong ir jo žmona, ir net jų vaikas, kuriam buvo nesuteikta teisė į mokslą. Po daugelio prašymų iš įvairių vietų Guo Feixiong vaikai vėliau galėjo grįžti į mokyklą nors tokiomis aplinkybėmis, kurios nėra labai malonios.

Todėl norėčiau atsižvelgti į troškimą, kurį Hu Jia ne kartą išreiškė. Jis dažnai sakydavo, kad norėtų sukurti tinklą, padėsiantį žmogaus teisių aktyvistų šeimoms. Teikti moralinę paramą šeimoms, palengvinti spaudimą jų psichikai ir gyvybei, kurį joms tenka patirti. Kad jos galėtų būti pakankamai stiprios, kad aktyviau ir optimistiškiau sutiktų valdžios institucijų spaudimą, ir siekiant trukdyti žiauriam keršijimui šeimoms.

Šiuo metu negaliu daug padaryti, bet norėčiau panaudoti Hu Jia 50 tūkst. EUR A. Sacharovo premiją, kaip pradinius pinigus fondui įkurti, siekiant remti žmogaus teisių aktyvistų šeimoms ir pagaliau įgyvendinti tai, ko Hu Jia visada norėjo.

Kodėl Hu Jia atliktas žmogaus teisių darbas yra toks sudėtingas?

Manau, taip yra daugiausia dėl to, kad Kinijos teisinė sistema nėra gera. Yra įstatymai, yra visokių rūšių straipsniai ir reglamentai, kai kurie gerai surašyti, bet jie nėra taikomi.

Tikrovėje teisinės valstybės padėtis yra katastrofiška. Teismai neturi jokios nepriklausomybės. Iki 2004 m. Hu Jia didžiąją dalį savo veiklos skyrė AIDS ir aplinkos problemoms. Jis praleido daug laiko aktyviai veikdamas, kampanijose, kur žmonėms reikėjo, kad jis imtųsi konkrečių veiksmų.

Tuomet nuo 2004 m. policija dažnai atimdavo iš jo judėjimo laisvę ir jis neturėjo kito pasirinkimo kaip dalyvauti žmogaus teisių judėjimuose iš namų, rašydamas straipsnius ir publikuodamas pranešimus.

Manau, per visus tuos metus svarbiausias ir įdomiausias dalykas, kurį jis darė, buvo nuolatinis tiesos sakymas. Jis niekada nesiliovė rašyti apie reiškinį, kurį jis stebėjo. Jis niekada nesiliovė aprašinėti, vieną po kito, visus tikrovės faktus, kurių Kinijos žiniasklaida negali pasakyti. Jis niekada nesiliovė publikuoti viso to interneto svetainėse, kad visuomenė galėtų sužinoti apie Kinijos realybę ir ją suprasti.

Mano nuomone, tai buvo didžiausias jo indėlis.

Jei dabar pažvelgsite į Kiniją, pamatysite, kad visi kalba, bet labai paplitęs melavimas. Nepaisant to, yra žmonių, kurie tęsia savo tiesos paieškas. Todėl, kad vadovėliai, iš kurių mokosi mūsų vaikai, mūsų laikraščiai ir masinės informacijos priemonės, mūsų bibliotekos ir visi šie dokumentai ir bylos – viskas panašu į tai, ką randate romane „1984-iejį“. Jie parašyti kita kalba, siekiant aprašyti fiktyvią tikrovę.

Kokia yra tikroji padėtis, tikroji Kinija? Mes nežinome.

Todėl yra grupė mąstančių žmonių, kaip Hu Jia, Kinijoje, kurie niekada nesiliovė ieškoti tiesos. Bet Hu Jia sumokėjo labai aukštą kainą.

Mūsų dukrai dar tik vieni metai. Tai svarbiausias laikotarpis jos gyvenime, bet Hu Jia negali būti šalia jos. Man labai sunku apie tai kalbėti, bet aš manau...

Hu Jia irgi visada buvo labai optimistiškas. Jis sakė manęs, kad Kinija išgyvena atviriausią savo istorijos laikotarpį, kad turite pasinaudoti proga veiksmingiau skatinti sąžiningesnę, laisvesnę ir demokratiškesnę visuomenę Kinijoje.

Mes iš tiesų matome tai kasdieniame gyvenime, nors vyriausybė vis dar griežtai kontroliuoja masinės informacijos priemones ir asociacijų laisvę ir turbūt dar griežčiau kontroliuoja naujųjų technologijų naudojimą. Tačiau, kita vertus, pilietinė visuomenė taip pat naudoja naujas technologijas ir trampliną, kurį internetas teikia, siekdama aktyviai skatinti sąžiningesnę teismų sistemą bei teisingesnę visuomenę, ir tyrinėti bei parodyti tikrąją Kiniją.

Ir siekdama vykdyti piliečių švietimą, šviesti piliečius apie žmogaus teises. Tai reali viltis: nori to vyriausybė ar ne, ir nesvarbu, ar vadovaujantys veikėjai Kinijoje ar už jos ribų pripažįsta tai ar ne, Kinija dideliu greičiu juda atviros ir demokratiškos visuomenės link.

Galiausiai norėčiau pasakyti, kad kas benutiktų, privalome išlikti aktyvūs ir optimistai ir stengtis skatinti teisinę valstybę Kinijoje, demokratiją ir laisvę Kinijoje.

Esame kupini vilčių, kad netrukus galėsime sveikinti atviros Kinijos atėjimą. Esame kupini energijos, kad Kinija taptų taikia šalimi.

Norėčiau iš visos širdies padėkoti mūsų draugams Europos Parlamente. Europos Parlamentas nuo pat pradžių domėjosi Hu Jia atveju ir skyrė daug pastangų dėl Hu Jia ir kitų Kinijos žmogaus teisių aktyvistų laisvės – pastangų, kurios nusipelno pagarbos.

Jis taip pat niekada nesiliovė skyręs dėmesio tam, kad laisvės poreikis taptų Kinijos žmonių realybe. Ačiū; labai jums ačiū.

Taip pat norėčiau pasinaudoti proga ir padėkoti visiems tiems draugams, kurių nesu anksčiau mačiusi. Jei jūs nebūtumėte mūsų taip ilgai palaikę, jei nebūtumėte domėjęsi mūsų likimu, jei nebūtumėte nuolat mūsų drąsinę, manau, mes niekada nebūtume radę drąsos pasipriešinti tokiai sudėtingai socialinei tikrovei.

Tai padeda mums išlaikyti viltį ir tęsti savo pastangas.

Dėkoju jums. Dėkoju jums už visas pastangas, kurių ėmėtės dėl Hu Jia, dėl manęs ir mūsų šeimos. Ačiū už jūsų pastangas žmogaus teisių aktyvistų vardan ir jūsų indėlį į Kinijos visuomenės pažangą.

Ačiū.

(Rūmai plojo kalbėtojai stovėdami.)

Pirmininkas. – Ponios ir ponai, jaudinanti žinutė nuo Zeng Jinyan, kurią ji perdavė savo vyro Hu Jia vardu, įkvėpė plojimus atsistojus. Leiskime šiai jaudinančiai diskusijai, kurią ką tik turėjome su Zeng Jinyan, giliai įstrigti mūsų atmintyje.

Prieš pakviesdamas kalbėti Eleną Bonner, norėčiau pasisakyti Europos Parlamento vardu. Mes Parlamente trokštame gerų santykių su Kinija ir suteikiame didžiausią prioritetą šiems santykiams. Kinija – didelė tauta. Europai reikia Kinijos, o Kinijai reikia Europos. Mes išreiškiame savo nuomonę dėl žmogaus teisių, kaip Kinijos tautos draugai, ir puikiai žinome, kiek daug galime kartu padaryti dėl taikos ir pažangos pasaulyje. Žmogaus teisės niekada negali būti laikomos grėsme tautai, greičiau individualiomis, kolektyvinėmis ir visuotinėmis kiekvienos tautos teisėmis; iš tikrųjų, visų tautų.

Gerb. E. Bonner, ar galėčiau dabar pakviesti jus pasisakyti.

(Plojimai)

Elena Bonner, Dr. Andrejaus Sacharovo našlė (transkripcija parengta prancūziško vertimo pagrindu) – (FR)
Gerb. pirmininke, ačiū, kad suteikėte man žodį. Man labai sunku ateiti čia ir kalbėti po to, kai išgirdome šios nuostabios jaunos moters žodžius. Jos gyvybei ir jos atečiai gresia daug pavojų ir aš manau, visi mes susirinkę šiame Parlamente įteikti A. Sacharovo premijos, kurią teikia Europos Parlamentas, manome, kad jūs padarėte viską, ką galėjote, ir viską, ką turėjote padaryti, kad apgintumėte bent Hu Jia, jos vyrą, taip pat jos vaiką, nuo visko, kas kybo virš jų galvų.

Žinome, kokia didelė yra Kinija, ir apie visą jos dabar turimą galią. Tačiau iš principo niekada neturėtume daryti nuolaidų, kai pavojuje yra žmogaus teisės. Neturėtume daryti nė menkiausios nuolaidos ar pasiduoti kad ir kas būtų, ar susiduriant su krizėmis, pvz. finansų krize ir ekonomikos krize, kurias dabar išgyvename, nes tai sudaro tą patį pagrindą mūsų atečiai ir mūsų civilizacijai, kaip žmogaus teisių, taigi žmonijos, kaip visumos, gynimas.

Tai tas pats pagrindas mūsų atečiai ir, turiu būti sąžininga, nepaisant draugiškų jausmų, kuriuos galime jausti, nepaisant artumo, kurį jaučiu visiems žmonėms čia, Europos Parlamento pozicijos, Europos Vadovų Tarybos Parlamentinės Asamblėjos pozicijos ir šių asamblėjų priimtų principo pozicijų, turiu pasakyti, kad ši premija, A. Sacharovo premija, ir tokie komentarai, kokie buvo padaryti, yra lyg pasikartojantis leitmotyvas, bet jis taip pat šaukiasi kitų, pragmatiškų sprendimų.

Labai svarbu, kad minėti principai sudarytų bet kokios, ekonominės ar kokios nors kitokios, veiklos pagrindą. Pvz., bet koks ekonominis sprendimas ar net sprendimai dėl gamtos išteklių naudojimo, turi būti pagrįsti šiais principais. Be šių principų visuomenė negali egzistuoti. Tai pagrindinis dalykas, pagrindinė Andrejaus Sacharovo, kuris skelbė, kad privalote daryti tai, ką jūsų sąžinė jums sako ir atitinkamai imtis veiksmų, tikėjimo deklaracija.

Dabar norėčiau nukrypti į kitą temą. Šiandien švenčiame jubiliejų – 20-ąsias premijos metines. Kai kuriose šalyse žmonės tampa suaugusiais 18 metų amžiaus, o kitose tampa suaugusiuoju sulaukęs 21 metų, ir kai žmonės švenčia gimtadienius, jiems paprastai teikiamos dovanos. Kalbant apie mane, turiu jums dovaną, kurią pati suvyniojau. Iš tikrųjų, tai kai kas iš Rusijos. Norėjau įsitikinti, kad ji gali būti atiduota mažos dovanos forma.

Tai lyg papirusas, kurį išvynioju jūsų akivaizdoje. Tai taip pat šiek tiek primena ritinį, kuriame surašytas Tora tekstas. Matote, kad jame yra sąrašas, su 97 įrašais. Iš tiesų, tai sąrašas visų apdovanojimų, suteiktų A. Sacharovo premijos laimėtojams, ir manau, kad kai norėsite paaiškinti vaikams, kas buvo Andrejus Sacharovas, galėsite parodyti jiems šį ritinį su visa jame esančia informacija, ir ką jis reiškia, naudodami premijos laimėtojų, kurie buvo pagerbti premijos, turinčios jo vardą, pripažinimu.

(Plojimai)

Pirmininkas. – Širdingai dėkojame už jūsų pranešimą, gerb. E. Bonner, kurį jūs taip nuostabiai pateikėte. Ponios ir ponai, prieš baigdamas šį posėdį – esame laimingi matydami čia ne tik Komisijos narę B. Ferrero-Waldner, bet ir Komisijos narį J. Figelį – paprašysiu jūsų atsistoti ir solidarizuotis su visais nesančiais laureatais, kurie vis dar turi kovoti už savo teises ir dėl to iš jų buvo atimta laisvė. Parodykime savo paramą ne tylos minute, bet plojimų už taiką, pažangą ir žmogaus teises minute – už palikimą, kurį mums visiems paliko Andrejus Sacharovas.

(Demonstruodami savo solidarumą, nariai atsistojo ir plojo stovėdami)

Esu labai dėkingas visiems savo kolegoms nariams.

Tuo šį klausimą baigiame.

(Posėdis sustabdytas kelioms akimirkoms)

PIRMININKAVO: Manuel António dos SANTOS

Pirmininko pavaduotojas

8. Paaiškinimai dėl balsavimo

Žodiniai paaiškinimai dėl balsavimo:

- Pranešimas: Claude Turmes (A6-0369/2008)

Mairead McGuinness (PPE-DE). - Gerb. pirmininke, atsiprašau, bet jūsų negirdėjau. Manau, kad paskutinis apdovanojimas buvo toks jaudinantis, kad tai šiek tiek mus pribloškė.

C. Turmes pranešimą vertinu teigiamai. Atsinaujinanti energija, žinoma, yra pagrindinis aspektas siekiant sumažinti mūsų priklausomybę nuo iškastinio kuro, tačiau, kaip sužinojome, kartais sprendimai gali sukelti kitų problemų; kalbant apie maisto ir degalų gamybos santykį, būtent taip ir įvyko. Privalome siekti griežtų tvarumo kriterijų; šiuo požiūriu ypač privalome įvertinti medienos, kuri yra atsinaujinantis šaltinis, gamybą.

Norėčiau, kad veiksmingą žemės naudojimo politiką vertintume kuo plačiau. Europos Sąjungai labai svarbu, kad žemės ūkis ir energetika būtų suderinti su klimato kaitos aspektais; tai ne mažiau svarbu ir pasaulio lygmeniu. Vis dėlto šį pranešimą vertinu labai teigiamai ir jam pritariu.

Jim Allister (NI). - Gerb. pirmininke, isterija dėl energetikos ir klimato kaitos manęs nepaveikė, tačiau su atsinaujinančia energija susijusių tikslų turi būti siekiama ypač protingai. Vis dėlto ji turi būti ekonominiu požiūriu tvari. Dėl to labai abejoju dėl skubėjimo siekti su vėjo energija susijusių nepasiekiamų tikslų. Tačiau mano pagrindinė pastaba dėl šio pranešimo tokia – turime pritarti iš žemės ūkio produktų gaminamų degalų atsisakymui, ir skirti dėmesį biomasei, gaunamai iš atliekų, o ne iš maistinių augalų. Mano nuomone, žemės ūkio, komunalinių ir pramoninių atliekų pavertimas energija yra praktiškiausia iš visų su atsinaujinančia energija susijusių galimybių. Todėl visiškai pritariu trečiosios kartos energijos, gaunamos iš biomasės ir biodujų, plėtojimui.

Zuzana Roithová (PPE-DE). – (CS) Klimato paketas – tikras kompromisas, atitinkantis ir mano požiūrį į tausų šios planetos išteklių naudojimą, ir mano paramą Europos pramonės konkurencingumui ir užimtumui. Tai dar vienas laipsniškas žingsnis į priekį – tikrai ne atgal. Jis nėra revoliucinis, tačiau, nepaisant to, jis yra

pavyzdys visam pasauliui. Šiuo pranešimu šiandienė Europa, nepaisydama prasidedančios ekonomikos krizės, vėl siekia prisiimti atsakomybę už tai, kokią Žemę perduosime ateities kartoms. Sutinku, kad būtina atsakyti netinkamo sumanymo degalus gaminti iš žemės ūkio produktų ir siekti tvarios energijos gamybos iš biudujų ir biomasės, taip pat, kad būtina skatinti naujoviškų energijos išlaikymo technologijų kūrimą, siekiant, kad jos būtų kuo efektyvesnės ir kokybiškesnės. Iš esmės biomasės šaltiniai turėtų būti nuotėkos, komunalinės ir pramoninės organinės atliekos, taip pat žemės ūkio, žuvininkystės ir miškininkystės atliekos. Turėtume pasinaudoti sunykusiu dirvožemiu, taip pat naujomis nemaistinėmis ir negyvulinės kilmės žaliavomis, pvz., dumbliais.

Pranešimai: Avril Doyle (A6-0406/2008), Satu Hassi (A6-0411/2008), Chris Davies (A6-0414/2008), Dorette Corbey (A6-0496/2007)

Oldřich Vlasák (PPE-DE). – (CS) Norėčiau paaiškinti, kodėl pritariau klimato paketo teisėkūros pasiūlymams, t. y. A. Doyle, C. Davies, S. Hassi ir D. Corbey pranešimams. Dėl šių pasiūlymų Taryba, kuriai atstovavo jai pirmininkaujanti Prancūzija, ir Europos Parlamentas, kuriam atstovavo pranešėjai ir pagalbiniai pranešėjai iš daugumos frakcijų, diskutavo ir derėjosi labai ilgai. Pvz., pradinis pasiūlymas buvo visiškai žalingas Čekijai ir Europos chemijos pramonei. Praėjusio savaitgalio susitarimas pasiektas dėl abipusių valstybių narių ir Europos Parlamento narių nuolaidų. Įvairiems pramonės sektoriams ir laipsniškam įvairių priemonių įvedimui nustatyti aiškūs kriterijai. Dėl to buvo įmanoma pasiekti kompromisą, kuriuo išlaikomi pradiniai ambicingi aplinkos apsaugos tikslai ir nustatomos sąlygos, kurios neapribos pramonės veiklos ir kurios nėra jai priešiškos.

- Pranešimas: Avril Doyle (A6-0406/2008)

Gyula Hegyi (PSE). – (HU) Už šį kompromisinį A. Doyle pranešimo variantą balsavau todėl, kad juo į direktyvą įtraukiami svarbūs taisomieji raštai. Aš pateikiau taisomąjį raštą, kuriuo centrinio šildymo sistemai būtų suteiktas nemokamas leidimas, kuris leistų nemokėti klimato mokesčio. Tai svarbus rezultatas, nes centrinio šildymo sistema, kuri yra ekologiškesnė nei atskiras katilas, daugiausiai naudojami mažiau uždirbančios šeimos. Taip pat džiaugiuosi, kad šilumos ir vėsos gamybai termofikacinėse jėgainėse taip pat suteiktas nemokamas leidimas. Šis sprendimas rodo aplinkai palankų mąstymo būdą. Yra daug kitų veiklos formų, kurioms taip pat netaikomas klimato mokestis, nors jis turėtų būti taikomas. Norėčiau, kad ši direktyva būtų palankesnė aplinkai, tačiau šis kompromisas yra geriau nei nieko.

Mairead McGuinness (PPE-DE). – Gerb. pirmininke, taip pat pritariu šiam pranešimui, ir teigiamai jį vertinu; juo patobulinama išmetamųjų teršalų prekybos sistema, juo sprendžiamos su „anglies dioksido nutekėjimu“ susijusios problemos, ypač jei 2009 m. nebus pasiektas pasaulio lygmens susitarimas.

Norėčiau dar kartą pasakyti, kad šioje klimato kaitos eroje labai svarbus miškininkystės klausimas. Siekiant spręsti miškų nykimo pasaulyje problemą, būtinas labai stiprus Europos balsas. Teigiamai vertinu tai, kad šiai problemai spręsti bus skirtos lėšos, nes šiuo metu ji nesprendžiama. Visi esame dėl jos susirūpinę, tačiau nėra jokių koordinuotų jai spręsti skirtų veiksmų. Lankiausi Brazilijoje; žinau, kas vyksta joje ir kitose šalyse; jei šių problemų nespėsime, visos mūsų pastangos ES lygmeniu bus bevertės.

Leopold Józef Rutowicz (UEN). – (PL) Gerb. pirmininke, dokumentu dėl šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimo leidimų prekybos sistemos remiamos būtinos techninės priemonės, kuriomis, galiausiai, siekiama sumažinti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį.

Siūloma prekybos sistema gali paskatinti spekuliaciją, kuri gali neigiamai paveikti techniniams veiksams skirtus išteklius. Pvz., Lenkijoje pigi, energiją taupanti elektros lemputė paprastai kainuodavo apie 5 zlotus. Po energijos taupymo kampanijos ir žmonių skatinimo šias lemputes pirkti kaina dabar yra daugiau nei 10 zlotų. Todėl prekybos sistema turi būti nuodugniai rengiama ir atidžiai prižiūrima. Tokiam šios direktyvos variantui nepritariu.

Zuzana Roithová (PPE-DE). – (CS) Pritariu įvairioms pramonės šakoms teikiamų nemokamų leidimų išmesti šiltnamio efektą sukeliančias dujas laipsniškam panaikinimui. Apgailestauju, kad Taryba prieštarauja, tam, kad juos pardavus gautos pajamos būtų skiriamos mokėjimui už namų šildymą. Teigiamai vertinu tai, kad Tarybai pirmininkaujančiai Prancūzijai pavyko pasiekti senųjų ir naujųjų valstybių narių susitarimą, taip pat tai, kad ji padarė nuolaidų dėl atskaitinių metų arba iki 2007 m. Mielai pritariau kompromisui, kuris sudaro sąlygas pasiekti Kioto protokolo tikslus ir kuriuo tuo pat metu atsižvelgiama į ekonominę padėtį. Norėčiau, kad į protokolą būtų įrašyta, kad reikalauju ištaisyti balsavimo dėl galutinio teisėkūros pasiūlymo rezultatą, nes, nors balsavau už šią rezoliuciją, įsijungė raudona lemputė.

Bogdan Pęk (UEN). – (PL) Gerb. pirmininke, aš balsavau prieš šią direktyvą, nes manau, kad ji yra viena didžiausių apgavysčių žmonijos istorijoje. Tai absurdiškas sprendimas, pagrįstas visiškai suklustotais duomenimis, neturintis racionalaus mokslinio pagrindo, kuris vien Europos Sąjungai kainuos mažiausiai milijardą dolerių.

Šie pinigai galėtų būti ne šitaip kvailai, netgi idiotiškai leidžiami, o skirti tikrai kovai siekiant švarios ir tinkamos aplinkos, švaraus, nedulkėto oro, taip pat siekiant atsisakyti nuodingų dujų ir užtikrinti švaraus vandens, kurio Europai trūksta ir kurio ateityje truks dar labiau, tiekimą. Pirmiau minėtam projektui skyrus milijardą dolerių temperatūra sumažės tik 0,12 laipsnių, ir klimato kaitai tai neturės nei mažiausio poveikio. Tai visiškai absurdiška sistema, kurios Parlamentas turėtų gėdytis.

Czesław Adam Siekierski (PPE-DE). – (PL) Gerb. pirmininke, išmetamųjų teršalų prekybos sistema yra svarbiausias aspektas mažinant taršą anglies dioksidu. Naujosiose valstybėse narėse, įskaitant Lenkiją, šis klausimas vertinamas ypač prieštaringai; jose manoma, kad pagrindas, kuriuo remiantis skaičiuojami rezultatai, yra neteisingas. Iš tikrųjų svarbus ne 20 proc. rodiklis, bet atskaitiniai metai, pagal kuriuos jis interpretuojamas. Pakete nustatyta, kad atskaitiniai metai yra 2005 m., tačiau šalys, kurios šiam pasirinkimui prieštarauja, teigia, kad tinkami atskaitiniai metai turėtų būti 1990 m.

Šiose šalyse po įvykdytų ekonomikos reformų išmetamas anglies dioksido kiekis ir taip labai sumažėjo. Per šį laiką vykdytoms priemonėms įgyvendinti reikėjo daug pastangų ir didelių ekonominių sąnaudų. Taigi, manoma, kad siūlomame sprendimų pakete vis dar trūksta objektyvumo, kad jame neatsižvelgiama į iki šiol pasiektus apribojimus ir konkrečių šalių ekonomines galimybes ir kad jis naudingas kai kurioms senosioms ES valstybėms narėms.

Daniel Caspary (PPE-DE). – (DE) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, Vokietijos krikščionių demokratų sąjungos (vok. CDU) narių, atstovaujančių Badeno-Viurtembergo žemei, vardu norėčiau pateikti šį paaiškinimą dėl balsavimo. Visiškai pritariame veiksams, kuriais siekiama gerokai sumažinti poveikį klimato kaitai, kurį tikriausiai sukelia žmonės. Tačiau nepritarėme kompromisui dėl ES išmetamųjų teršalų prekybos sistemos, dėl kurio ši savaitgalį susitarė valstybių ar vyriausybių vadovai.

Labai skubi teisėkūra – būtent tai ir vyksta – yra nepriimtina ir nedemokratiška; mūsų nuomone, dėl ypač skubios teisėkūros ir dėl to, kad Tarybos dokumentai pateikti tik prieš kelias dienas, profesionaliai išnagrinėti dokumentų buvo neįmanoma, o dėl to buvo negalima ir tinkama teisėkūra.

Tai dar labiau nepriimtina atsižvelgiant į tai, kad šiais teisės aktais Europos visuomenei užkraunama ypač didelė finansinė našta. Remiantis keliais tyrimais, veiksmų klimato srityje ir atsinaujinančios energijos paketas Europos ekonomikai ir Europos visuomenei kainuos 70–100 mlrd. EUR; dėl to atsiranda „anglies dioksido nutekėjimo“ grėsmė – kad ištisos pramonės šakos persikels į kitas pasaulio dalis. Negalime pritarti tokios apimties paketui, jei jis priimamas taip skubiai. Tokie svarbūs pasiūlymai dėl teisės aktų turi būti rengiami taikant tvarkingą procedūrą, per kelis svarstymus.

- Pranešimas: Satu Hassi (A6-0411/2008)

Péter Olajos (PPE-DE). – (HU) Aš balsavau už klimato paketą, nors sunku teigti, kad jis visiškai teigiamas. Neabejotina, kad šiais teisės aktais žvelgiama į ateitį, užpildomos spragos, kad jie pasaulyje neturi precedento. Tačiau juose nustatyti tikslai neatspindi mūsų mokslininkų nustatytų tikslų, kuriais siekiama sustabdyti klimato kaitą, kuri yra didžiausias iššūkis žmonijai. Europos uždavinys – sukurti socialinį ir ekonominį modelį, kurį pritaikius tarša anglies dioksidu būtų nedidelė. Europa turi vienas didžiausių galimybių plėtoti atitinkamas technologijas. Tačiau tam reikia pinigų ir privalomų teisės aktų. Šiuo sprendimu, taikant švarios plėtros mechanizmą (angl. CMD), didelės sumos pinigų iškeliauja už Europos Sąjungos ribų, o mūsų teisės aktuose yra per daug išimčių ir lankstumo priemonių, ir per mažai privalomų nuostatų. Apibendrinant galima pasakyti, kad, atsižvelgiant į savo atsakomybės suvokimą ir savo uždavinių svarbos supratimą, einame teisinga kryptimi, tačiau nepakankamai sparčiai, taigi mano balsavimas buvo pritarimas tam, kad einame teisinga kryptimi, ir nepritarimas mūsų pažangos siekiant tikslo greičiui.

Gyula Hegyi (PSE). – (HU) Pagrindinė šių teisės aktų problema yra ta, kad kai kurios Vidurio ir Rytų Europos valstybės devintojo dešimtmečio pabaigoje jau gerokai sumažino išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį. Tačiau kai kurios Vakarų Europos šalys netgi šio šimtmečio pirmojo dešimtmečio pradžioje šį kiekį netgi padidino. Todėl prašėme, kad šalys būtų vertinamos teisingai ir kad būtų pripažintos mūsų ankstesnės pastangos. Kai ko pasiekėme, tačiau turi būti suprasta, kad be naujųjų valstybių narių pastangų Europos Sąjungos klimato pusiausvyra būtų daug blogesnė. Todėl svarbu, kad senosios valstybės narės dalyvaudų leidimų prekybos sistemoje. Pirmiausia jos turėtų perkelti dalį pramonės į mažiau išsivysčiusias

ES šalis arba iš jų pirkti leidimus. Dėl klimato apsaugos interesų ir siekdami, kad būtų nustatytas bendras Europos principas, kompromisui pritarėme. Tuo pat metu suprantu aplinkosaugininkų susirūpinimą, ir tikiuosi, kad vėliau šiuos teisės aktus galėsime sugriežtinti.

Mairead McGuinness (PPE-DE). - Gerb. pirmininke, kaip žinome, išmetamųjų teršalų prekybos sistema reglamantuoja tik pusę išmetamo CO₂ dujų kiekio. Šiam pranešimui pritariau, nes veiksmuose turi dalyvauti ir prie jų prisidėti ir kiti sektoriai. Tačiau norėčiau atkreipti dėmesį į žemės ūkį, kuris turi problemų; manau, kad turime nepamiršti, kad žemės ūkis susijęs su maisto gamyba, ir, prašydami šio sektoriaus imtis veiksmų, turime į tai atsižvelgti.

Taip pat manau, kad ūkininkai turi būti įtraukti į informavimo procesą, nes reikalaujama, kad jie padarytų sisteminius pakeitimus, nors šiuo klausimu jie nėra tinkamai informuojami ar instruktuojami. Reikia daugiau mokslinių tyrimų – valstybėse narėse jie vykdomi – kaip, bendradarbiaujant su ūkininkais, sumažinti žemės ūkio sektoriaus išmetamą teršalų kiekį. Tačiau norėčiau įspėti – kad ir ką darytume Europos Sąjungoje, dėl to neturi sumažėti mūsų maisto gamyba, nes šią tuštumą užpildys importuoti produktai, kurių gamybos metu daromą taršą mes galime kontroliuoti labai menkai.

Syed Kamall (PPE-DE). - Gerb. pirmininke, manau, kad šiame Parlamente visi pritariate tam, kad būtina mažinti išmetamą kenksmingų dujų kiekį – nepaisant to, ar palaikote visuotinio atšilimo koncepciją, ir manote, kad Žemei iškilo grėsmė, ar tik norite mažinti taršą.

Tačiau prisiminkime, kad 12 kartų per metus savo posėdžius perkeliame iš Briuselio į Strasbūrą, nekalbant apie mūsų turimus papildomus pastatus Liuksemburge. Tai ne tik Europos mokesčių mokėtojams kainuoja 200 mln. EUR per metus – dėl to į aplinką išmetama 192 000 tonų CO₂; šis kiekis lygus 49 000 karšto oro balionų esančiam dujų kiekiui. Europos Parlamentui iš tikrųjų atėjo laikas nustoti skleisti karštą orą šiose diskusijose ir imtis iniciatyvos – nutraukti Briuselio, Strasbūro ir Liuksemburgo farsą. Laikas baigti veidmainiauti.

- Pranešimas: Chris Davies (A6-0414/2008)

Mairead McGuinness (PPE-DE). - Gerb. pirmininke, pritariu šiam pranešimui, nors dėl jo šiek tiek nerimaujame, nes jis iš tikrųjų nėra sprendimas. Tai laikina priemonė, nors kito pasirinkimo, nei CO₂ saugojimo plėtojimas, nėra, nes CO₂ į aplinką rengiamės išmesti ir ateityje.

Tai, kas vyks be to, priklausys nuo to, kiek investuosime į tolesnius šios srities mokslinius tyrimus. Žinau, kad manoma, kad, esant ekonomikos nuosmukiui, investicijos į visą energetiką ir klimato kaitą duos dividendų, rezultatų ir darbo vietų. Manau, kad turime skirti dėmesį būtent šiam aspektui. Taigi, nors šis sprendimas nėra visiškai palankus aplinkai, jis tikrai yra bendro sprendimo dalis.

Leopold Józef Rutowicz (UEN). - (PL) Gerb. pirmininke, techniniu požiūriu anglies dioksido geologinis saugojimas ir surinkimas iš tikrųjų yra labai įdomus iššūkis.

Tačiau techniniai pasiekimai pareikalaus daug išlaidų ir energijos. Šiuo metu, kai dėl ekonomikos krizės įmonės patiria didelius sunkumus, atrodo, kad visi mūsų ištekliai turi būti skiriami energijai taupyti ir švarioms jėgainėms, kurios smarkiai sumažins išmetamą CO₂ dujų kiekį, nekainuos papildomų lėšų ir išlaisvins nuo būtinybės saugoti anglies dioksidą, modernizuoti ir statyti. Europoje tokios technologijos jau išbandytos. Atsižvelgdamas į dabartinę padėtį, nepritariu lėšų skyrimui anglies dioksido geologiniam saugojimui.

- Pranešimas: Dorette Corbey (A6-0496/2007)

Mairead McGuinness (PPE-DE). - Gerb. pirmininke, kalbėsiu trumpai; pasinaudodama šia galimybe pasakysiu, kad paaiškinu savo balsavimą dėl šių pranešimų dėl to, kad Parlamente buvo daug narių, įskaitant mane, kuriems nesuteikta galimybė pasisakyti dėl klimato kaitos ir energetikos paketo. Vienintelė galimybė būti išgirstiems buvo likti čia ir pateikti paaiškinimą dėl balsavimo; dėl to prašau jūsų atleidimo.

Siekdama neviršyti man skirto laiko, šiuo konkrečiu klausimu pasakysiu tiek: žinome, kad turime sumažinti kelių transporto sektoriaus išmetamą teršalų kiekį. Manau, kad daug jau padaryta, nes visuomenės sąmoningumas šiuo klausimu didėja. Viena iš paskatų, skirtų skatinti efektyvesnę degalų naudojimą ir mažesnę kelių transporto išmetamų teršalų kiekį – didesni mokesčiai automobiliams, kurie išmeta daugiau teršalų ir yra mažiau efektyvūs. Kai kuriose valstybėse narėse šios priemonės jau taikomos. Gali būti, kad tai kelias į sėkmę.

Leopold Józef Rutowicz (UEN). – (PL) Gerb. pirmininke, D. Corbey pranešimas dėl išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio stebėsenos ir mažinimo mechanizmo yra svarbus plėtojant šiltnamio efekto mažinimo politiką. Šios dujos daugiausiai žalos daro didelėse miestų teritorijose, kuriose gyvena 80 proc. gyventojų.

Vienas iš sprendimų – perėjimas prie švarių transporto priemonių, – varomų elektra, vandeniliu ar hibridinių transporto priemonių. Automobilių sektoriui, kuris šiuo metu išgyvena sunkų laikotarpį, turėtų būti skiriama parama, kad būtų pradėta masinė šių rūšių transporto priemonių gamyba. Tokiu sprendimu būtų gerokai sumažintas išmetamas anglies dioksido kiekis.

- Pranešimas: Guido Sacconi (A6-0419/2008)

Mairead McGuinness (PPE-DE). – Gerb. pirmininke, žinome, kad kelių transportas išmeta 12 proc. CO₂, taigi aš, aišku, pritariu šia pranešimui, kuriame pateiktas labai aiškus šio klausimo sprendimas.

Norėčiau pakartoti savo nuomonę, ir pabrėžti, kad, nors šiam energetikos ir klimato kaitos paketui iš esmės pritarėme, jo priėmimas per vieną svarstymą turėtų būti vienintelis toks atvejis.

Yra daug aspektų, kuriems ilgesnės diskusijos komitete, frakcijose ir šiame Parlamente būtų naudingos. Aš, be abejojimo, norėjau, kad būtų daroma būtent taip.

Tačiau suprantu, kad laikas labai svarbus ir kad reikia nustatyti tvirtą Europos Sąjungos poziciją iki 2009 m. Sutikime, kad, nors procedūros požiūriu ji nėra geriausias pavyzdys, praktiniu požiūriu pasirinkimo beveik neturėjome. Tikėkimės, kad ji atneš rezultatų.

Zuzana Roithová (PPE-DE). – (CS) Aš pritariau reglamento dėl transporto priemonių išmetamų CO₂ dujų variantui, kuris buvo sudėtingų trišalių derybų rezultatas. Gerinant variklių gamybos technologiją ir naudojant ekologiškesnes padangas, šviesas ir modelius, bus laipsniškai sumažinta tarša – nuo 160 g CO₂ kilometrui iki 130 g CO₂ kilometrui. Reglamentu mažų transporto priemonių gamintojams leidžiamas nedidelis svyravimas nustatytų tikslų ribose. Tačiau Parlamentas ragina griežtai taikyti nuobaudas už bendrai nustatytų taisyklių pažeidimus. Pritariu S. Kamall. Gaila, kad valstybės narės atsisako galutinai nutraukti nereikalingą ir dėl to neekologišką Europos Parlamento migraciją iš Briuselio į Strasbūrą dvyliką kartų per metus.

Albert Deß (PPE-DE). – (DE) Gerb. pirmininke, pritariu automobilių, kurie sunaudoja mažiau degalų, gamybai. Tai pat pritariu sąlygai dėl degalų sunaudojimo apribojimų; tačiau šie apribojimai turi būti realistiški. Balsavime dėl šio pranešimo susilaikiau, nes nematau, kad teisinga už žemų ribinių verčių viršijimą taikyti baudas, siekiančias iki 475 EUR už CO₂ toną.

Yra daug galimybių, kaip mažinti išmetamą CO₂ dujų kiekį daug mažesnėmis išlaidomis. Tai vienašališkas aukštos kokybės automobilių, kurie gaminami ir mano gimtojoje Bavarijos žemėje, diskriminavimas. Išmetamas CO₂ dujų kiekis gali būti sumažintas daug mažesnėmis išlaidomis – apšiltinant pastatus. Savo name įrengiau šiluminę izoliaciją; taip per metus sutaupau 7 000 litrų kuro per metus; mano automobilis tiek sutaupyti negalėtų. Taigi turėtume eiti teisinga kryptimi; dėl to susilaikiau.

- Rekomendacija dėl antrojo svarstymo: Alejandro Cercas (A6-0440/2008)

Hubert Pirker (PPE-DE). – (DE) Gerb. pirmininke, manau, kad labai gaila, kad, nepaisant plačios Parlamento narių paramos, mano pasiūlymas savo iniciatyva dėl sekmadienio išlaikymo nedarbo diena nebuvo įtrauktas į Parlamente vykusį balsavimą. Europa pagrįsta krikščioniškosiomis vertybėmis. Mums ypač rūpi šeimos apsauga, o sekmadienis yra ypatinga šių vertybių praktikavimo diena. Ši direktyva buvo tinkama vieta nustatyti, kad sekmadienis yra nedarbo diena visoje Europoje, todėl gaila, kad taip neatsitiko.

Antra – norėčiau pasakyti, kad nepritariau Tarybos pozicijoms dėl Darbo laiko direktyvos, nes buvo padidintas darbo valandų skaičius, o budėjimo laikas neskaiciuojamas kaip darbo valandos; daugeliu atsisakymo nuostatų buvo pažeistos Europoje taikomos taisyklės. Teigiamai vertinu tai, kad Parlamentas sugebėjo toliau tęsti derybas su Taryba.

Kristian Vigenin (PSE). – (BG) Norėčiau pareikšti, kad esu patenkintas, kad Europos Parlamentas nusprendė nepritarti atsisakymo nuostatai, kuria valstybėms narėms leidžiama savo nuožiūra nukrypti nuo 48 valandų darbo savaitės taisyklės.

Atsisakymo nuostata žalinga darbuotojams, ji sudaro sąlygas neteisingai vertinti, išnaudoti ir žaloti žmonių sveikatą. Esame vienos sąjungos nariai, ir taisyklės turi būti vienodos visiems. Negalime skatinti

konkurencingumo darbuotojų sveikatos ir gyvybių sąskaita. Parlamentas turėtų aiškiai pasakyti Tarybai, ko Europos piliečiai nori.

Tačiau aš pritariu Tarybos pasiūlymams dėl aktyvaus ir neaktyvaus budėjimo laiko periodo. Įvairiose šalyse konkrečios situacijos skiriasi. Tai reiškia, kad įgyvendinus Europos Parlamento šiandien patvirtintas nuostatas mano šalis patirs didelių sunkumų, kurie paveiks ir medicinos darbuotojus. Jie gali paveikti visus sektorius. Todėl tikiuosi, kad Taikinimo komitetas pasieks protingą kompromisą.

Baigdamas norėčiau paraginti Europos vyriausybes, ypač Vidurio ir Rytų Europos šalių vyriausybes, sustiprinti darbo teisės aktų įgyvendinimo kontrolę. Galiausiai ne paslaptis, kad net ir šiais laikais šimtai tūkstančių europiečių dirba apgailėtinomis sąlygomis, ir daug ilgiau, nei numatyta įstatymu nustatytoje darbo laiko taisyklėse.

Aurelio Juri (PSE). – (SL) Dėkoju už suteiktą žodį. Nedaugelis šiame Parlamente mane pažįsta, nes tapau Parlamento nariu lapkričio mėn., ir šiandien į Parlamentą kreipiuosi pirmą kartą. Paprašiau žodžio ir dėl to, kad noriu jus pasveikinti ir pasakyti, kad laikiu bendro darbo; tačiau pirmiausia noriu pasidžiaugti šios dienos pasiekimu – balsavimu dėl pranešėjo A. Cercas pranešimo.

Apgynėme darbo žmogaus orumą, apgynėme socialinėje srityje įsipareigojusią ir solidarią Europą. Kaip sako profesinės sąjungos, pritaikykime darbą žmogui, o ne žmogų darbui. Kalbant apie darbo valandas, ši diena buvo sėkminga.

Todėl dėkoju pranešėjui A. Cercas ir visiems jums už tokį jūsų balsavimą; taip pat dėkoju jums ir Slovėnijos darbuotojų vardu. Ačiū.

Simon Busuttil (PPE-DE). – (MT) Balsavau už atsisakymo nuostatų išlaikymą, ir aišku, nesu laimingas ar patenkintas dėl šios dienos balsavimo rezultatų. Turiu pasakyti, kad negaliu priimti kaltinimo, kad pritariantys atsisakymo nuostatų išlaikymui pritaria darbuotojų diskriminavimui ar antisocialinei darbotvarkei. Ką noriu pasakyti? Kodėl manoma, kad asmuo nusistatęs prieš darbuotojus, jei jis mano, kad darbuotojai turi turėti teisę nuspręsti, kiek valandų jie nori dirbti? Kaip gali būti nusistatęs prieš darbuotojus, jei paprasčiausiai nori, kad žmonės, kurie nori daugiau dirbti ir uždirbti, būtų leidžiama tai daryti? Yra žmonių, kurie nori daugiau uždirbti, kad galėtų sumokėti paskolą, o dėl šios dienos balsavimo to padaryti jie negalės. Balsavau už šios atsisakymo nuostatos išlaikymą, nes manau, kad teisę spręsti reikia palikti darbuotojui.

Zita Pleštinská (PPE-DE). – (SK) Balsavau už Tarybos bendrąją poziciją dėl dviejų direktyvų – Darbo laiko direktyvos ir Laikinosios darbuotojų direktyvos – paketo, nes šis kompromisas užtikrina didesnę lankstumą darbo rinkoje.

Pagal atsisakymo nuostatą, ES valstybės narės galėtų leisti jų teritorijoje dirbantiems darbuotojams dirbti daugiau nei 48 valandas per savaitę, jei darbuotojas sutinka dirbti ilgesnį laiką, kuris, remiantis kompromisu, galėtų būti apribotas iki 60 ar 65 valandų per savaitę – atsižvelgiant į nustatytas sąlygas.

Šiandien vykęs balsavimas dėl Tarybos kompromisinės pozicijos buvo balsavimas dėl valstybių narių penkerių metų pastangų susitarti. Dirbdamas Europos Parlamente sužinojau, kaip sunku pasiekti kompromisą, todėl apgailestauju dėl to, kad Europos Parlamentas atmetė Tarybos bendrąją poziciją.

Antonio Masip Hidalgo (PSE). – (ES) Gerb. pirmininke, dėl A. Sacharovo premijų teikimo ši diena buvo labai jaudinanti; man ji jaudinanti ir dėl to, kad oficialioje galerijoje yra Sacharos Arabų Demokratinės Respublikos, kuri kovoja už savo žmonių teisėtą apsisprendimą, prezidentas.

Be to, ši diena yra istorinė, nes Parlamentas stoji į savo laisvų žmonių, kurie išrinko visus šių Rūmų narius, pusę.

Sveikinu kolegą Alejandro Cercas dėl jo pranešimo. Visus šiuos metus jis sunkiai kovojo, kad ši pozicija, kuri politiniu ir socialiniu požiūriu svarbi profesinėms sąjungoms ir visiems Europos darbuotojams, būtų priimta. Raginu tas vyriausybes, kurios dar nepaklausė žmonių nuomonės, ir Komisiją sekti šiuo Europos Parlamento pavyzdžiu ir klausyti žmonių balso.

Zuzana Roithová (PPE-DE). – (CS) Šiandien nepritariau pasiūlymui dėl darbo laiko pakeitimų, kurių pateikė Taryba ir mūsų komitetas. Svarbu, kad ši direktyva būtų ramiai apsvastyta kartu su Taryba. Viena, susitarimai dėl darbo laiko turi būti lankstesni, ypač kalbant apie mažųjų ir vidutinių įmonių darbuotojus, taip pat privalome siekti, kad sekmadienis išliktų poilsio diena. Antra, atsižvelgiant į paslaugų, kurių dalis yra budėjimas, įvairovę, svarbu iš dalies pakeisti šių paslaugų veikimo tvarką. Atsisakymo nuostatos sprendimą

Europos Parlamento nariai, deja, atmetė, nors jis būtų naudingas paslaugų, kurių dalis yra budėjimas, darbuotojams, pvz., durininkams, gaisrininkams ir kt. Tačiau būtina rasti konkrečius ir įvairius sprendimus dėl gydytojų, atsižvelgiant ir į paciento sveikatą. Kita galimybė – sveikatos priežiūros paslaugoms šios direktyvos netaikyti, nes sveikatos priežiūros organizavimas išmintingu sprendimu į Europos Sąjungos politikos sritį įtrauktas nebuvo.

Mairead McGuinness (PPE-DE). - Gerb. pirmininke, manau, kad šio balsavimo rezultatas geras visiems, nes jis leidžia geriau išnagrinėti šią labai sudėtingą temą, kuri vertinama skirtingai. PPE-DE frakcijos narių, atstovaujančių *Fine Gael* partijai, vardu pritarėme 9 pakeitimui, ir susilaikėme dėl atsisakymo nuostatos, nes atsisakymo nuostata Airija nesinaudoja ir neketina naudotis.

Dėl sekmadienio išlaikymo poilsio diena – ilgiuosi tų mielų dienų, todėl šiam sumanymui pritariau – daugiausiai siekama paskatinti diskusijas. Žinau, kad pasiūlymui nepritarta, tačiau galbūt mums reikia nedidelės pertraukos.

Norėčiau ištaisyti savo balsavimą dėl 13 ir 14 pakeitimų – turėtų būti ne „už“, o „prieš“.

Norėčiau pasiūlyti Parlamento nariams laikytis taisyklių, kurias stengiamės nustatyti kitiems. Mes visiškai neatsižvelgiame į šeimos gyvenimą ar darbo valandas. Dirbame be pertraukos – nesu tikra, ar tai visada veiksminga, tačiau darbe esame naktį ir dieną; taigi, jei šias taisykles nustatome kitiems, galbūt reikėtų jas priimti ir patiems.

Kathy Sinnott (IND/DEM). - Gerb. pirmininke, norėjau pritarti praktiką atliekančių Europos gydytojų raginimui dėl neaktyvaus budėjimo laiko periodo.

Tačiau turėjau susilaikyti. Gerai žinau, kaip tai, kad visas budėjimo laikas bus skaičiuojamas kaip darbo laikas, paveiks paslaugas, ypač vyresnio amžiaus žmonių, žmonių su negalia, vaikų ir kitoms pažeidžiamos grupės priklausančių žmonių priežiūros paslaugas.

Poveikis kai kurioms paslaugoms ypač šiuo išlaidų mažinimo metu, bus toks – išlaidos padidės dvigubai, ir dėl to dvigubai sumažės paslaugų, o kai kurių paslaugų nebus įmanoma teikti. Pagalvokite, pvz., apie šeimyninių vaikų globos namų prižiūrėtojus arba ligonių priežiūros darbuotojus, dirbančius namuose, kurie poilsio dienas praleidžia ligonių namuose.

Sutelkę dėmesį į gydytojus, kurie turi pagrįstų nusiskundimų, nepagalvojome apie situacijas, kai personalo pastovumas – pvz., kalbant apie globos namų prižiūrėtojus – yra svarbiausias veiksnys darbe. Turime rasti būdą, kaip apsaugoti ir darbuotojus, ir pažeidžiamus žmones.

Zsolt László Becsey (PPE-DE). - (HU) Esu labai susirūpinęs, kad per antrąjį svarstymą nesugebėjome pritarti Tarybos pozicijai. Susirūpinimo priežastis – tai, kad privalome skatinti konkurencingumą. Tai visai nesusiję su vergišku darbu; net jei kas nors norėtų, jie galėtų dirbti daugiausiai 60–65 val. per savaitę. Vietoj to, mes pasirinkome visiško nelankstumo kelią, suteikėme galimybę iš karto reikalauti kompensuojamojo poilsio laiko; dėl to sezoninių darbuotojų darbdaviai tampa visiškai nesaugūs. Norėčiau atkreipti kolegų Parlamento narių dėmesį į tai, kad darbdavio pasamdytas asmuo, kuriam suteikta galimybė pasirinkti darbo sąlygas, yra daug geresnėje padėtyje nei labai apsaugotas darbuotojas, kuris neturi darbo. Dėl to esu labai susirūpinęs dėl atsisakymo nuostatos. Kalbant apie budėjimo laiką – balsavau už devintą pakeitimą, nes buvo aišku, kad vyks derinimo procedūra, o ypač dėl to, kad pagal šį pakeitimą šis klausimas galės būti sprendžiamas valstybių narių lygmeniu.

Frank Vanhecke (NI). - (NL) Gerb. pirmininke, jau ilgą laiką manau, kad Europa neturi būti nuobodžiai vienoda.

Man svarbu, kad tik valstybės narės turėtų turėti teisę spręsti ir kad darbo teisė, su visais jos aspektais turėtų išlikti išskirtinė valstybių narių kompetencijos sritis. Būtų gerai, jei Komisija ir Europos Teisingumo Teismas į ją nesikištų. Tai yra subsidiarumas, ir, be abejo, mes visi jam pritariame.

Dėl to griežtai prieštarauju atsisakymo nuostatų panaikinimui; mano nuomone, valstybės narės ar netgi jų federacijos subjektai gali patys nuspręsti, ar leisti dirbti sekmadieniais.

Daniel Hannan (NI). - Gerb. pirmininke, šio pranešimo autorius Alejandro Cercas – toks aktyvus ir protingas socialistas, koks tik gali būti, ir jo teiginys, kad kai kurios nukrypti leidžiančios nuostatos ir atsisakymo nuostatos sukelia asimetriją, yra pagrįstas. Tobulame pasaulyje jokia šalis savo darbuotojams neįsakytų nustoti dirbti, kai baigiasi tam tikras pasirinktinai nustatytas laikas. Moraliu požiūriu tai neteisinga.

Gerb. pirmininke, jei aš noriu dirbti jums, o jūs norite mane įdarbinti, ir mus abu tenkina mūsų sutarčių sąlygos, nei mūsų vyriausybė, nei Europos Sąjunga neturi turėti teisės įsikišti, ir paskelbti, kad sutartis neteisėta. Be etinių argumentų, tokiu metu užkrauti papildomas išlaidas Europos ekonomikoms ekonominiu požiūriu yra beprotiška. Vis dėlto, esu šalių suverenumo šalininkas (pranc. *souverainiste*), ir jei kitos šalys savo šalių piliečiams, kurie yra ir rinkėjai, nori nustatyti apribojimus, tai jų teisė. Piktina tai, kad šios Europos lygmens taisyklės, direktyvos, tokios kaip ši, ar teisiniais veiksmais pagal Pagrindinių teisių chartiją, yra primetamos Jungtinei Karalystei. Jei jų norime, turėtume dėl jų surengti referendumą. *Pactio Olisipiensis censenda est* (dėl Lisabonos sutarties turi būti sprendžiama balsuojant)!

Syed Kamall (PPE-DE). - Gerb. pirmininke, žinote, kad socialistai sako, kad jie atstovauja darbo žmonėms, tačiau yra toks posakis apie politikus socialistus. Dauguma jų yra vidurinėsios klasės intelektualai, ir jie visi pamiršo, iš kur jie atėjo.

Leiskite papasakoti vieną nutikimą. Mano tėvas buvo autobuso vairuotojas. Kai tik gaudavome nenumatytų sąskaitų ar jis norėdavo mane išsiųsti į mokyklos organizuojamą kelionę, jis dirbdavo kelias papildomas valandas – kad galėtų apmokėti šias papildomas sąskaitas ar išsiųsti mane į mokyklos kelionę.

Jei tuo metu būtų galiojusi Darbo laiko direktyva, tai nebūtų įmanoma. Niekas neturi būti verčiamas dirbti papildomas valandas prieš savo valią. Manau, kad dėl to visi sutariame, nepaisant to, kuriai Parlamento frakcijai priklausome; tačiau, vertinant nuostatų, kurioms šiandien pritarėme, poveikį, galima pasakyti, kad tai spjūvis į veidą darbą žmonėms, kurie norėtų dirbti kelias papildomas valandas, kad galėtų padėti savo šeimoms. Gėda socialistams!

Siiri Oviir (ALDE). - (ET) Norėčiau padaryti pareiškimą dėl mano balsavimo dėl Darbo laiko direktyvos. Jis susijęs su tuo, kad balsuojant dėl 34 ir 35 pasiūlymų dėl pakeitimų sugedo mano balsavimo įranga. Aš balsavau už šiuos pasiūlymus, tačiau įranga parodė raudoną šviesą.

Manau, kad budėjimo laikas, įskaitant neaktyvų šio laiko periodą, yra darbo laikas.

Kodėl taip manau? Nuo gydytojo ar ugniagesio (kurių darbdaviai reikalauja, kad jie būtų darbo vietoje ir teiktų paslaugas) nepriklauso, ar pacientui prireiks gydytojo ir ar kils gaisras. Nuo šių žmonių tai nepriklauso. Jie yra darbo vietoje, šis laikas yra darbo laikas, ir prašau, kad protokole mano balsavimais šiais klausimais būtų ištaisytas.

- Pranešimas: Inés Ayala Sender (A6-0371/2008)

Mairead McGuinness (PPE-DE). - Gerb. pirmininke, šis pranešimas labai geras, ir kelių eismo saugumą turime vertinti atsižvelgdami į tarpvalstybinį aspektą. Tačiau per šias 90 sekundžių noriu iškelti rimtą klausimą.

Yra tinklalapių, kuriuose skelbiama apie parduodamus vairuotojo pažymėjimus. Juose sakoma, kad jų veikla yra teisėta, nors ji gali būti pagrįsta įstatymų spragomis ir tuo, kad Europos Sąjungoje galioja daugiau nei 100 vairavimo pažymėjimų, ir juos išduodančios institucijos menkai bendradarbiauja. Todėl asmuo, kuris neturi vairuotojo pažymėjimo, ar kuris neišlaikė vairavimo egzamino ar iš kurio pažymėjimas buvo atimtas, šiuo labai įtartinu būdu gali gauti pažymėjimą. Galiausiai tai sukčiavimas siekiant pasipelnyti, o blogiausia tai, kad sudaromos sąlygos vairuoti žmonėms, kurie neturėtų vairuoti. Ši klausimą kėliau Komisijai ir Tarybai. Dėl jo reikia imtis veiksmų ES lygmeniu.

Rašytiniai paaiškinimai dėl balsavimo:

- Pranešimas: Claude Turmes (A6-0369/2008)

Alessandro Battilocchio (PSE), raštu. - (IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, aš balsavau už direktyvą dėl skatinimo naudoti energiją iš atsinaujinančių šaltinių, kurios teksto rengimą koordinavo C. Turmes.

Ši direktyva – tai kelias į trečiąją pramonės revoliuciją ir galimybė sukurti milijonus darbo vietų, paversti aplinkos apsaugą realybe, ir tuo pat metu skatinti ekonomikos augimą ir konkurencingumą. Kalbant apie biodegalus – manau, kad Komisija sugebės Europoje ir pasaulyje įgyvendinti tvarumo kriterijus ir skatins tarptautinę prekybą švariausiais ir konkurencingiausiais degalais.

Adam Bielan (UEN), raštu. - (PL) Balsavau už C. Turmes pranešimą. Vienas Europos Sąjungos tikslų atsinaujinančios energijos srityje – Vidurio ir Rytų Europos miestų atkūrimas didinant jų vartojimo efektyvumą.

Modernizuoti viešąjį transportą ir vietos šildymo sistemas pereinant prie alternatyvių energijos šaltinių svarbu ne tik dėl energetikos sektoriaus, bet ir dėl saugant aplinką.

Be to, institucijos ir įmonės šiam tikslui gali gauti daug lėšų iš ES biudžeto. Pvz., daugiau nei 720 mlrd. EUR skirta programai „Pažangi energetika“, kuria skatinamas energijos šaltinių įvairinimas ir atsinaujinančios energijos naudojimas.

Šarūnas Birutis (ALDE), raštu. – (LT) Iškastinis kuras ilgą laiką buvo visuomenės gyvybės jėgos šaltinis. Mums žinoma modernizacija nebūtų įmanoma be gausių pigių naftos, anglies ir dujų išteklių. Tačiau greitai šis laikas baigsis. Dėl energetinio saugumo ir ekonomikos, bet pirmiausia dėl klimato kaitos, būtina iš esmės keisti mūsų energetikos ir transportavimo sistemas.

Daugelį metų klimato kaita buvo laikoma visų pirma aplinkos klausimu. Tačiau šiandien atvirai pripažįstama, kad klimato kaita daro poveikį visiems visuomenės sektoriams, ir jei šio klausimo sparčiai nespėsime, jis gali sukelti pražūtingų padarinių visuomenei.

Carlos Coelho (PPE-DE), raštu. – (PT) Atsinaujinančios energijos šaltinių naudojimas transporto sektoriuje – viena veiksmingiausių ES priklausomybės nuo naftos mažinimo priemonių. Taip pat žinome, kad energijos vartojimo kontrolė Europoje ir atsinaujinančios energijos šaltinių naudojimas yra svarbi priemonių, reikalingų siekiant kovoti su klimato kaita, paketo dalis.

Manau, kad svarbiausias šio pranešimo aspektas yra galutinės privalomo užduoties – kad iki 2020 m. atsinaujinančios energijos dalis būtų 20 proc., išlaikymas, įskaitant minimalią užduotį – kad transporto srityje atsinaujinančių energijos šaltinių dalis sudarytų mažiausiai 10 proc.

Portugalijai jūros bangų įtraukimas į „energijos iš atsinaujinančių šaltinių“ apibrėžtį reiškia galimybę siekiant tikslų naudoti mūsų energijos potencialą. Tai, kad šiame pranešime svarstomos paskatos antros kartos biodegalams, ne tik daro dokumentą patikimu, bet ir užtikrina, kad transporto sektoriuje atsinaujinančios energijos šaltiniai bus naudojami tvariai. Manau, kad energijos modelio, kuriuo skatinamas atsinaujinančios energijos šaltinių naudojimas, požiūriu, labai svarbu, kad šiame dokumente skatinami valstybių narių strateginio bendradarbiavimo mechanizmai.

Šis pranešimas svarbus ir pats savaime, ir kaip susitarimo dėl klimato ir energetikos paketo dalis. Šis susitarimas ne tik užtikrina aplinkos politikos vientisumą, bet ir sudaro sąlygas 2020 m. įgyvendinti užduotį „20/20/20“. Šie valstybės narės nustatyti tikslai yra ambicingi, bet įgyvendinami.

Avril Doyle (PPE-DE), raštu. – Europos Parlamento narys C. Turmes pateikė svarbų pasiūlymą dėl teisės akto, kurio taikymo sritis – svarbus energijos iš atsinaujinančių šaltinių naudojimo skatinimas. Plačiame klimato ir energetikos pakete numatyta, kad iki 2020 m. atsinaujinanti energija sudarys 20 proc. visos energijos (įskaitant, elektrą, šildymą ir transportą). Taigi, kartu su kitomis klimato ir energetikos pakete numatytomis priemonėmis, tai bus geras kovos su klimato kaita pagrindas, paskatinimas investuoti į atsinaujinančios energijos šaltinius ir tiekimą, iš naujo nustatyta mokslinių tyrimų ir technologijų plėtros kryptis ir priemonė pasiekti energetinį saugumą ir nepriklausomybę.

Privalomos planinės užduotys bus taikomos visose valstybėse narėse, siekiant užtikrinti, kad užduotys, dėl kurių susitarta, būtų įgyvendinami ES lygmeniu. Bendradarbiavimas, solidarumas ir naujovės užtikrins šių užduočių įgyvendinimą; neturime prabangos leisti sau jų neįgyvendinti.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL), raštu. – (PT) Šis klausimas yra klimato ir energetikos paketo dalis. Jis susijęs su energijos iš atsinaujinančių šaltinių naudojimu, ir apima šiuos sektorius: elektrą, šildymą, aušinimą ir transportą. ES tikslas – iki 2020 m. atsinaujinančios energijos šaltinių dalį padidinti iki 20 proc. Kiekvienai valstybei narei nustatyti bendri nacionaliniai planiniai tikslai, taip pat nustatyta, kad iki tos pačios datos atsinaujinančios energijos šaltinių dalis transporto sektoriuje turi būti 10 proc.

Pagal paskelbtą informaciją, Portugalijai nustatyta planinė užduotis, kad iki 2020 m. atsinaujinančios energijos dalis sudarytų 31 proc. visos suvartojamos energijos – atsižvelgiant į mūsų pradžios tašką (2005 m. ši dalis Portugalijoje jau buvo 20,5 proc.) ir į atsinaujinančios energijos šaltinių potencialą šalyje. Tačiau transporto srityje visoms valstybėms narėms nustatyta vienoda planinė užduotis – 10 proc. atsinaujinančių energijos šaltinių dalis.

Tačiau, nors per galutinį balsavimą pasiūlymui pritarėme, turime rimtų abejonių dėl galimybių šias užduotis įgyvendinti – atsižvelgiant į tai, kad klaidinga pradėti nuo principo, kad mes visiškai žinome atsinaujinančių išteklių, kuriuos galime naudoti, dydį ir kad turime jų naudojimo technologijas. Būtų buvę geriau nustatyti

viešojo ir privačiojo investavimo sumas ir skatinti bendrąją išteklių žvalgymo ir žymėjimo programą, kuria atsinaujinantys energijos šaltiniai būtų klasifikuojami ir įvertinami kiekybiškai.

Glyn Ford (PSE), raštu. – Teigiamai vertinu C. Turmes pranešimą dėl energijos, gaminamos iš atsinaujinančių šaltinių, tačiau suprantu, kad pasiekti nustatytus tikslus bus sunku. Mano regiono, pietvakarių Anglijos, įnašas siekiant šio tikslo būtų tam tikras Severno potvynių užtvankos variantas. Šiam projektui įgyvendinti reikės daug laiko, todėl svarbu, kad britų vyriausybė siektų gauti išmokas už privalomų projektų įgyvendinimo padarinius ir kad Komisija pritartų šiai leidžiančiai nukrypti nuostatai.

Mathieu Grosch (PPE-DE), raštu. – (DE) Aš balsavau už pranešimą dėl veiksmų klimato srityje ir atsinaujinančios energijos paketą, nes jį sudaro įvairios direktyvos, kurios suderinamos su ES planine užduotimi iki 2020 m. sumažinti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį 20 proc., o jei bus pasiektas tarptautinis susitarimas – netgi 30 proc. Tai Parlamento atstovų ir Tarybos – 27 valstybių narių – ilgų derybų ir kompromiso rezultatas.

Viena šių direktyvų susijusi su atsinaujinančia energija. Joje nustatyta planinė užduotis padidinti atsinaujinančios energijos šaltinių dalį 20 proc. ir pagerinti energijos vartojimo efektyvumą 20 proc. Be to, 10 proc. suvartojamų degalų turi būti pagaminti iš atsinaujinančių šaltinių. Nustatyti tvarumo kriterijai – taip pagerintos naudojimo galimybės. Šias taisykles vertinu teigiamai, nes jomis ne tik sumažinama Europos energetikos sektoriaus priklausomybė, bet ir skatinamos technologijų plėtros naujovės.

Direktyva dėl ES išmetamųjų teršalų prekybos sistemos (ITPS) atnaujinama esama ITPS, ir nustatoma, kad pramonės sektoriai išmetamųjų teršalų leidimus, kurie anksčiau buvo nemokami, privalo pirkti aukcione. Rytų Europos valstybėms narėms taikomos leidžiančios nukrypti nuostatos – pereinamieji laikotarpiai; pradžioje jos privalo pirkti leidimus tik dėl 30 proc. išmetamųjų teršalų. Be to, nustatytos efektyvaus energijos vartojimo paskatos, o valstybės narės įpareigojamos bent pusę pajamų investuoti į besivystančias šalis ir naujas technologijas, nors tikslus investicijų objektas nenustatomas. Teigiamai vertinu sėkmingą pramonės šakų, kurios susiduria su sudėtingais uždaviniais, interesų ir ambicingos aplinkos politikos suderinimą.

Kita direktyva reguliuojami papildomi veiksmai, susiję su išmetamaisiais teršalais, kuriems ITPS netaikoma. Joje kalbama apie šildymo ir oro kondicionavimo sistemas ir daugelį ekonomikos sektorių (transporto, nedidelių pramoninių įrenginių, paslaugų ir žemės ūkio), kuriems ITPS netaikoma, nors jie labai prisideda prie taršos šiltnamio efektą sukeliančiomis dujomis. Be to, šioje srityje ketinama nustatyti ilgalaikius tikslus, pvz., iki 2035 m. sumažinti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį 35 proc., o iki 2050 m. – 60–80 proc.

Direktyva dėl anglies dioksido surinkimo ir geologinio saugojimo sudaromos sąlygos CO₂ dujas atskirti nuo kitų išmetamųjų dujų ir jas saugoti po žeme; iki 2015 m. ketinama finansuoti 12 anglies dioksido surinkimo ir saugojimo jėgainių. Pripažįstu, kad anglies dioksido surinkimas ir saugojimas yra svarbi tarpinė technologija, tačiau ypač svarbi turėtų būti teikiama saugojimo sauga.

Kita direktyva nustatomos taisyklės dėl naujų automobilių išmetamų CO₂ dujų ribinių verčių. Nuo 2020 m. vidutinė viršutinė taršos riba visiems naujiems automobiliams – 120 g CO₂ kilometrui. Dėl ekonomikos krizės Komisijos pasiūlyme nustatytos baudos už normų nesilaikymą buvo sumažintos ir dabar yra 5–95 EUR dydžio, priklausomai nuo to, kokių dydžių buvo viršytos normos. Tačiau nustatyta, kad nuo 2019 m. bauda už kiekvieną gramą CO₂, kuriuo viršyta norma, bus 95 EUR.

Teigiamai vertinu Europos institucijų pasiektą kompromisą, nes dažnai lengva kritikuoti, o pasiekti kompromisą sunku. Taisyklės, dėl kurių susitarta, yra sėkmingas šalių, kurios ekonomikos požiūriu gali būti labai skirtingos, bet kurios siekia bendro tikslo, derybų rezultatas. Bendrai vertinant Europos tikslus reikėtų atsižvelgti į tai, kad naujosios valstybės narės per šį trumpą laiką negali įgyvendinti visų tikslų, nesukeldamos pavojaus ištisų savo ekonomikos sričių stabilumui ir socialinės katastrofos.

Manau, kad klimato kaitos ir atsinaujinančios energijos paketas yra ne tik svarbus žingsnis, bet netgi didelis šuolis, kuriuo bus galima kovoti su spartėjančia klimato kaita ir kuris sustiprins Europos pranašumą efektyvios energijos politikos srityje. Europai pavyko nustatyti vieningą poziciją, kuri sustiprins mūsų reikalavimus ir tarptautiniu lygmeniu. Šiuo požiūriu didžiausias iššūkis yra užkirsti kelią tarptautiniam dempingui aplinkos srityje. Dėl to, siekiant kovoti su dempingu aplinkos srityje, šalims, kurios nesilaiko Kioto protokolo, ir dėl to nėra saistomos CO₂ standartų, turėtų būti taikomas importo mokestis ar panašios priemonės. Į šį aspektą reikėtų atsižvelgti rengiant protokolą, pakeisiantį Kioto protokolą – per 2009 m. gruodžio mėn. vyksiančią Jungtinių Tautų klimato kaitos konferenciją, kurioje, be kitų šalių, derėsis ir JAV, Kinija ir Indija. Klimato kaitos ir atsinaujinančios energijos paketas – tvirtas pagrindas siekiant naujo tarptautinio susitarimo.

Ian Hudghton (Verts/ALE), raštu. – Balsavau už C. Turmes pranešimą dėl atsinaujinančios energetikos. Mano šalis Škotija yra turtinga atsinaujinančių energijos šaltinių, pvz., vėjo ir potvynių ir atoslūgių energijos. Svarbu, kad Europa būtų lyderė atsinaujinančios energijos srityje; prognozuojau, kad nepriklausoma Škotija bus labai svarbi pasaulinio atsinaujinančios energijos plėtojimo dalyvė.

Jean Lambert (Verts/ALE), raštu. – Balsavau už šį pasiūlymą, nes manau, kad juo siunčiamas svarbus signalas apie būtinybę ES ir už jos ribų gaminti daugiau neišskastinių ir mažiau teršiančių aplinką degalų. 20 proc. planinė užduotis yra privaloma ir minimali. Į valstybių narių atsinaujinančios energijos šaltinių veiksmų planus dabar turi būti įtrauktas ir energijos vartojimo efektyvumo aspektas. Taip pat užtikrintos tinkamos paramos schemos, kurios labai svarbios investuotojo pasitikėjimo požiūriu. Tiesa, biodegalų reguliavimo rezultatai ne tokie teigiami, kokių norėtume. Mes išlaikėme 10 proc. planinę užduotį, nors veiksmingai apribojome iš žemės ūkio produktų gaminamų degalų kiekį, ir šias papildomas priemones vertinu teigiamai. Taryba daugeliu požiūrių Parlamento nuomonei nepritarė. Jie iš tikrųjų turėtų atsižvelgti į klimato kaitos realybę ir naudodamiesi šia direktyva siekti, kad ateityje vyrautų mažai anglies išmetančios technologijos.

David Martin (PSE), raštu. – Aš balsavau už šį pranešimą, kuris sustiprina mūsų įsipareigojimus siekti su atsinaujinančios energijos šaltiniais susijusių tikslų, kuris suteikia geriausias galimybes ES skatinti vietinius energijos šaltinius, kovoti su klimato kaita, gerinti tiekimo saugumą ir skatinti konkurencingumą, augimą ir darbo vietų kūrimą. Pritariau šiam pranešimui, nes jame yra nuostata dėl persvarstymo, pagal kurią iki 2014 m. bus įvertintas degalų, pagamintų iš atsinaujinančių šaltinių, naudojimo padidinimas; šiuo persvarstymu bus užtikrinta, kad išmetamo CO₂ dujų kiekio mažinimas neigiamai nepaveiks maisto kainų ar žemės naudojimo. Pranešime nustatyta, kad iki 2015 m. degalų, pagamintų naudojant atsinaujinančius šaltinius, dalis turi būti 5 proc., 20 proc. papildoma planinė užduotis nustatyta elektra varomiems automobiliams. 2020 m. degalų, pagamintų naudojant atsinaujinančius šaltinius, dalis turi būti 10 proc., 40 proc. papildoma planinė užduotis nustatyta elektra ir vandeniliu varomiems automobiliams. Į pranešimą įtraukti griežti tvarumo kriterijai, kad jis iš tikrųjų galėtų paskatinti teigiamus pokyčius ir taršos mažinimą, todėl jam pritariau.

Eluned Morgan (PSE), raštu. – Šis pranešimas reiškia revoliuciją ES energijos gamybos srityje. Planinė užduotis iki 2020 m. atsinaujinančios energijos dalį padidinti iki 20 proc. yra labai ambicingas, bet būtinas, jei siekiame laimėti kovą su klimato kaita. Tačiau tikiuosi, kad Komisija lanksčiai interpretuos šių tikslų įgyvendinimo laiką, jei ji ketina įtraukti didelius projektus, pvz., Severno užtvanką.

Labai svarbus šio projekto ir veiksmų siekiant ES tikslo – mažai anglies dioksido išmetančios ekonomikos, aspektas yra 10 proc. planinė užduotis, taikoma kelių transporto degalams. Ši vadinamoji biodegalų planinė užduotis buvo smarkiai patobulinta, siekiant užtikrinti, kad ES būtų leidžiama naudoti tik tuos biodegalus, kurie iš tikrųjų sumažina taršą ir nepadidina maisto kainų. Taip pat nustatyti griežti socialiniai kriterijai, kurie apsaugos besivystančio pasaulio žmones, kuriuos kitaip spartus biodegalų gamybos plėtojimas paveiktų neigiamai.

Daciana Octavia Sârbu (PSE), raštu. – (RO) Šis pasiūlymas dėl direktyvos – viena svarbiausio klimato kaitos paketo sudėtinė dalių; juo nustatomas privaloma planinė užduotis, pagal kurią iki 2020 m. atsinaujinančios energijos dalis turi sudaryti 20 proc. visos ES suvartojamos energijos. Ši direktyva suteikia galimybę išgyti naujų technologijų, kurti naujas darbo vietas ir sumažinti priklausomybę nuo naftos.

Europos Parlamentas buvo svarbus veikėjas nustatant biodegalų tvarumo kriterijus ir socialinius kriterijus, kurie per šią ekonomikos krizę Europos Sąjungos piliečiams labai svarbūs. Klimato kaita ir energijos saugumo trūkumas reiškia, kad turime skatinti naujus energijos gamybos būdus, tačiau negalime sukelti pavojaus maisto prieinamumui. Turime užtikrinti, kad įgyvendinant šią direktyvą nebūtų sukeltas pavojus žemės ūkio paskirties žemei ir miškams. Bet kuriuo atveju, biodegalams, gaminamiems iš žaliavų, auginamų tokioje žemėje, nebus taikomos nustatytos paskatos. Europos Sąjunga dar kartą parodys, kad ji yra lyderė vėjo, saulės ir hidroelektros energijos, taip pat energijos, gaminamos iš kitų alternatyvių šaltinių srityse.

Lydia Schenardi (NI), raštu. – (FR) Turėjome galimybę kelis kartus pakartoti, kad vien paprastas tikslas sumažinti Europos Sąjungos priklausomybę nuo dujų ar naftos importo galėtų pateisinti atsinaujinančios energijos šaltinių skatinimą.

Šiandien pateiktas kompromisas, kuris yra dalis energetikos ir klimato kaitos paketo dalis, yra toks, kaip visi kompromisai. Nei visiškai blogas, nei visiškai patenkinamas.

Jis nėra visiškai patenkinamas kalbant apie biodegalus – ir antros kartos, ir kitus. Garantijos dėl konkurencijos su maisto gamyba netinkamos, žemės naudojimo paskirties pakeitimo klausimas neišskus, nekalbama apie šių energijos šaltinių išmetamą tikrąjį anglies dioksido kiekį.

Jis nėra pakankamai įtikinamas kalbant apie kilmės garantiją, skirtą žaliosios elektros energijos kilmei nustatyti; mes žinome apie elektros energijos tiekimo realybę, abejotiną reklamavimą šioje srityje ir didelę papildomą kainą vartotojams.

Galiausiai šis kompromisas visiškai nepatenkinamas kalbant apie socialinius padarinius. Norėtume būti tikri, kad šiuo klausimu visame šiame teisės aktų pakete, priimtame pasaulinės krizės, kuri žada būti gili ir ilga, pradžioje, pirmenybė būtų teikiama Europos piliečių ir darbuotojų interesams, jei tai bus būtina dėl ekonominės padėties.

Bart Staes (Verts/ALE), raštu. – (NL) Už kompromisą dėl atsinaujinančios energijos šaltinių balsavau tvirtai. Kolega žaliasis ir pranešėjas C. Turmes padarė patikimą darbą. Dėl jo ir, iš tikrųjų, viso Parlamento pastangų, bus nustatyta stipri teisės aktų struktūra, kuri užtikrins, kad iki 2020 m. atsinaujinančios energijos dalis būtų ne mažesnė nei 20 proc.

Tai ne triukšminga reklama, o tikra revoliucija energetikos srityje, pradėta, kad sukurtų daug darbo vietų. Kai kuriose ataskaitose teigiama, kad bus sukurta daugiau nei 2 mln. darbo vietų. Tai darbo vietos aukštos kvalifikacijos inžinieriams, projektuotojams ir mokslininkams, taip pat daug darbo vietų techniniams darbuotojams, žmonėms, kurie gamina krumpliaračius, įrengia saulės baterijų plokštes ir stato vėjo ūkius.

Po ilgų derybų buvo pritaikyti ir pradiniai pasiūlymai dėl iš žemės ūkio produktų gaminamų degalų ir biodegalų. Tačiau mes, žalieji, nesame visiškai patenkinti šiomis technologijomis, ir siūlysiame griežtas šių degalų naudojimo sąlygas. C. Turmes pranešime aiškiai sugriežtinti tvarumo kriterijai, taip pat kalbama apie Tarptautinės darbo organizacijos socialinius kriterijus. Iš žemės ūkio produktų gaminami degalai priimtini tik tuo atveju, jei iš jų gaunama daugiau energijos nei įdėdama juos gaminant, ir jie jokių būdu negali konkuruoti su maisto gamyba.

Catherine Stihler (PSE), raštu. – Šis pranešimas – svarbus žingsnis priverčiant valstybes nares įgyvendinti su atsinaujinančia energija susijusias užduotis. Atsinaujinanti energija – esminis aspektas mūsų kovoje su klimato kaita.

- Pranešimas: Avril Doyle (A6-0406/2008)

Adamos Adamou (GUE/NGL), raštu. – (EL) Europos Parlamentas ir Taryba, stengdamiesi patobulinti ir išplėsti šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimo leidimų prekybos sistemą ir įgyvendinti planinę užduotį iki 2020 m. ES sumažinti išmetamą teršalų kiekį 20 proc., pasiūlė iš dalies pakeisti Direktyvą 2003/87/EB.

2008 m. gruodžio 17 d. plenariniame posėdyje buvo pritarta kompromisiniais pakeitimams, kuriuos pateikė pagalbiniai pranešėjai iš PPE-DE, PSE, GUE/NGL, ALDE, UEN ir Verts/ALE frakcijų. Nors šiems pakeitimams, kuriais nustatomi didesni šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimo uždaviniai (ši priemonė buvo pagrindinis GUE/NGL frakcijos tikslas), pritarėme, norėtume paprieštarauti šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimo leidimų prekybos filosofijai. Drįstame teigti, kad šia direktyva išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis bus sumažintas nedaug ir kad tai yra priemonė, palanki išsivysčiusioms šalims ir kenkianti mažiau išsivysčiusioms ir besivystančioms šalims. Galiausiai taikant tam tikras siūlomas lankstumo priemones, monopolijoms (kurios labiausiai atsakingos dėl klimato kaitos) padedama didinti pelną, užuot šią problemą sprendę iš esmės.

Alexander Alvaro (ALDE), raštu. – (DE) Gerb. pirmininke susitarimas dėl veiksmų klimato srityje ir atsinaujinančios energijos paketo – kuklus rezultatas.

ES nusistatė planinę užduotį, kad išmetamųjų teršalų kiekis būtų 20 proc. mažesnis nei 1990 m. rodikliai. Dėl plėtos į rytus, kur, vertinant absoliučiais dydžiais, teršalų išmetama mažiau, jau įvykdėme pusę šio uždavinio, ir lieka užduotis išmetamųjų teršalų kiekį sumažinti tiek, kad jis būtų 12 proc. mažesnis nei 1990 m. rodikliai.

Į taršos mažinimą ES leidžiama įsmaičiuoti 3–4 proc. taršos sumažinimo besivystančiame pasaulyje; tai reiškia, kad lieka mažiau nei 9 proc. Leidžiama nukrypti nuo planinės užduoties 5 proc., taigi lieka 4 proc.

Šiuo požiūriu galima sakyti, kad mums pasisekė, kad ES nenusprendė eksportuoti į Aziją iš karto visos savo ekonomikos. Šis kompromisas yra žymiai pigesnis, nei Komisijos pasiūlymas; todėl Vokietijų laisvųjų demokratų partija gali jam pritarti.

Tačiau ES savo pačios valstybes nares kursto vieną prieš kitą. Kai kurios valstybės narės dėl leidžiančių nukrypti nuostatų, derybų igūdžių ir naudojamo energijos rūšių derinio yra palankesnėje padėtyje. Gali būti, kad Vokietijos energijos tiekėjai netrukus nuspręs, kad elektros energiją pigiau gaminti Lenkijoje nei namie – jei jų nenupirks Prancūzijos tiekėjai.

Tai, kad ES valstybės narės išitraukia į tokias arklių lenktynes, nėra geras ženklas pasaulinio susitarimo požiūriu. Be to, atsiranda priemonių efektyvumo problema.

Dabar vyriausybės, Taryba ir Europos Komisija turi užtikrinti efektyvumą – ir aplinkos apsaugos srityje, ir kalbant apie naudą ekonomikai ir augimą.

Jan Andersson, Göran Färm, Anna Hedh, Inger Segelström ir Åsa Westlund (PSE), raštu. – (SV) Mes, Švedijos socialdemokratai, nusprendėme balsuoti už šį pranešimą dėl išmetamųjų teršalų leidimų prekybos sistemos pertvarkymo, nors iš esmės manome, kad klimato paketo tikslai per maži. Siekdama spręsti klimato kaitos problemą, ES turės padaryti daugiau. Tačiau manome, kad ši pertvarkyta sistema yra labai svarbus būtinų veiksmų aspektas.

Esame nusivylę, kad Tarybos ir Europos Parlamento kompromisu nebuvo suteikta pakankamai garantijų, kad dalis iš aukcionų gautų pajamų būtų skiriama veiksams klimato srityje besivystančiose šalyse. Taip pat manome, kad turėtų būti vykdoma daugiau išmetamųjų teršalų prekybos leidimų aukcionų ir kad švarios plėtos mechanizmo taikymas būtų ir toliau ribojamas.

Alessandro Battilocchio (PSE), raštu. – (IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, teigiamai vertinu išmetamųjų teršalų prekybos sistemos persvarstymą ir kompromisą derinant kovą su klimato kaita ir Europos pramonės sektorių konkurencumą bei darbo vietų apsaugą.

Norėčiau atkreipti dėmesį į tai, kad ši bendro sprendimo procedūra, kuri, siekiant susitarimo, buvo greitai baigta per pirmąjį svarstymą, neužtikrina demokratinio skaidrumo ir kad Parlamentas iš esmės balsavo už *fait accompli*.

Nepaisydamas to, labai teigiamai vertinu A. Doyle pasiūlymą – dėl to, kad sektoriams, kuriuose egzistuoja didelis „anglies dioksido nutekėjimo“ pavojus, suteikta lankstumo. Turime užkirsti kelią darbo vietų praradimui, kurį sukelia pramonės sektoriai, perkeltantys gamybą į regionus, kurie mažiau rūpinasi išmetamo teršalų kiekio mažinimu, ir taip kenkia šios direktyvos tikslams.

Sylwester Chruszcz (NI), raštu. – (PL) Šiandien balsavau prieš tai, kad Parlamentas priimtų pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos, iš dalies keičiančios Direktyvą 2003/87/EB, kuria siekiama patobulinti ir išplėsti šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimo leidimų prekybos sistemą Bendrijoje.

Visiškai nesutinku su siūlomais Europos lygmens sprendimais. Tarybos įsipareigojimas iki 2020 m. Bendrijoje sumažinti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį mažiausiai 20 proc. palyginti su 1990 m. lygiu, ar net 30 proc., jei panašiai įsipareigotų ir kitos išsivysčiusios šalys, yra neprotingas veiksmas, kuris neigiamai paveiks pramonę ir vartotojus Europoje, įskaitant Lenkiją.

Marielle De Sarnez (ALDE), raštu. – (FR) Vienintelis tikras Europos Sąjungos įsipareigojimas – iki 2020 m. sumažinti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį 20 proc. palyginti su 1990 m. lygiu. Šiandien tai reiškia sumažinimą maždaug 12 proc. Jei atsižvelgtume į tai, kad du trečdalius šio sumažinimo galima pasiekti naudojant anglies dioksido kompensavimo mechanizmus, t. y. perkant anglies dioksido kreditus tarptautinėje rinkoje, ES įsipareigojo savo teritorijoje sumažinti išmetamų teršalų kiekį tik 4 proc. Siekiant pažangos tarptautinėse derybose, to nepakanka.

Norėčiau atkreipti dėmesį į kitą šio kompromiso trūkumą. Nenustatytas joks tvirtas įsipareigojimas remti besivystančių šalių pastangas mažinti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį. ES paprasčiausiai nustatė savanorišką įsipareigojimą panaudoti pusę pajamų, gautų iš aukcionų, kuriuose parduodami leidimai teršti aplinką. Dėl daugelio gamintojams suteikiamų lengvatų šios pajamos mažėja. Kompromise numatyta, kad dalis šių pinigų gali būti skiriama besivystančioms šalims ar Europos šalims, kurios paprašytų paramos. Tai visiškai savanoriškas įsipareigojimas. Tai labai silpnas įsipareigojimas klausimu, kuris tarptautinėse derybose yra labai svarbus.

Konstantinos Droutsas (GUE/NGL), raštu. – (EL) ES giriasi, kad ji yra lyderė aplinkos apsaugos srityje, tačiau iš tikrųjų ji siekia būti lyderė gindama kapitalo interesus. Aukščiausiojo lygio susitikimo sprendimais ir Tarybos ir Komisijos direktyvų paketu dėl išmetamo teršalų kiekio mažinimo skatinama vadinamoji žaliąji ekonomika; tai kelias iš kapitalo pertekliaus ir krizės, juo atveriamos naujos galimybės monopolijoms pelnytis ir sustiprinti imperialistinį ekspansionizmą.

Šiais sprendimais stiprinama prekyba išmetamaisiais teršalais, kuri didina monopolijų pelną, bet aplinkos neapsaugo. Jais automobilių pramonei leidžiama nesiminti priemonių bent jau iki 2019 m. Jais įmonėms, kurias neigiamai paveikė tarptautinė konkurencija, leidžiama netaikyti energijos gamybos ir daugelio kitų teisės aktų. Jais reikalavimai ilgą laiką netaikomi naujosioms valstybėms narėms ir Italijai. Jais nustatomos paskatos maistui skirtus pasėliui keisti degalų gamybai skirtais pasėliais. Didelėms įmonėms taršos leidimai suteikiami nemokamai. Nereikalaujama, kad iš pajamų būtų finansuojami veiksmai aplinkos apsaugos srityje.

Darbininkai negali tikėtis, kad ES ir nebaudžiamai aplinką teršiančios įmonės saugos aplinką. Jie gali apsiginti tik kovodami už liaudies ekonomiką ir liaudies valdžią.

Christian Ehler (PPE-DE), raštu. – (DE) Mano balsavimas „prieš“ nėra prieštaravimas efektyviai išmetamųjų teršalų prekybos sistemai, įskaitant aukcionus, ar ES klimato apsaugos tikslams ar anglies dioksido surinkimo ir saugojimo finansavimui. Ankstesni balsavimai ir mano pranešimas dėl anglies dioksido surinkimo ir saugojimo demonstravimo įrenginių aiškiai rodo, kad šiems aspektams pritarti. Tačiau mano regionui Brandenburgui šis tekstas reiškia nesąžiningos konkurencijos su Vidurio ir Rytų Europos šalimis puoselėjimą ir didesnes energijos kainas nei reikia klimato apsaugos tikslams pasiekti. Kad savo piliečiams užtikrintume tiekimo saugumą, į savo energijos derinį turime įtraukti anglį, taip pat norime ateityje, pasitelkdami anglies dioksido surinkimo ir saugojimo technologijas, ekologiškai naudoti anglį. Susitarimas su Taryba priimti galutinį sprendimą tik po vieno svarstymo reiškia, kad didelės abejonės nebus išsklaidytos ir kad konkurencija dėl geriausių sprendimų negalima.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL), raštu. – (PT) Nors argumentų, palankių šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimo leidimų prekybos sistemai, yra – kadangi nuogastaujama dėl cheminių pokyčių atmosferoje, kurie gali paveikti klimatą (prevencijos principas) ir kadangi iškastinių degalų šaltinių atsargos ribotos, o jų vartojimas neracionalus – egzistuoja dalykų, kurie verčia nerimauti.

Pirma – išmetamųjų teršalų leidimų ir prekybos jais klausimas yra svarstytinas, ir šiems aspektams turi būti prieštaraujama, nes jų tikras poveikis ekonomikai iš esmės nežinomas. Taip yra todėl, kad daug abejonų vis dar kelia įvairūs techniniai sprendimai ir kad šie techniniai sprendimai taip pat priklauso nuo finansinės padėties pokyčių įvairiuose sektoriuose (oro transporto, automobilių pramonės, šiluminės energijos gamybos, cemento pramonės, sunkiųjų cheminių medžiagų, naftos cheminių produktų sektoriuose ir sektoriuose, kurie suvartoja daug energijos ir kurių skaičius vis didėja).

Antra – prognozuojama, kad naudos gavėjai bus tik keli aukštųjų technologijų pramonės sektoriai ir keli finansiniai operatoriai. Ribotas iškastinių degalų išteklų kiekis verčia negrįžtamai sumažinti iškastinių degalų naudojimą. Kiekvienam sektoriui skiriamų leidimų kiekis turi būti pagrįstas svarbiausiais socialiniais poreikiais ir ekonomine logika, o ne įtaka ir finansine nauda. Todėl nusprendėme susilaikyti.

Duarte Freitas (PPE-DE), raštu. – (PT) Reikia pabrėžti esminį šio pranešimo aspektą: planuojama po 2012 m. sustiprinti, išplėsti ir patobulinti išmetamųjų teršalų leidimų prekybos sistemą, kuri yra viena pagrindinių priemonių siekiant ES tikslo sumažinti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį.

Pritariu šiam pranešimui, daugiausiai dėl to, kad prekyba yra labai svarbi siekiant efektyvaus paskirstymo, kuris gali užtikrinti ES išmetamųjų teršalų prekybos sistemos veiksmingumą aplinkos požiūriu. Vienas ES lygmens planas visada yra daug geriau nei 27 valstybių narių planai. Be to, pasiūlyme numatyti automatiškai nustatomi ir prognozuojami patobulinimai, kurie gali atitikti būsimo tarptautinio susitarimo reikalavimus.

Šio pasiūlymo skiriamasis ženklas – nemokamų leidimų skaičiaus padidinimas; mano požiūriu, tai nėra visiškai teigiama. Tačiau nereikia pamiršti, kad išmetamųjų teršalų kiekis bus mažinamas kiekvienais metais.

Ian Hudghton (Verts/ALE), raštu. – Siūloma direktyva dėl ES išmetamųjų teršalų prekybos sistemos persvarstymo patobulinama esama sistema, ji yra svarbi pasaulio lygmeniu. Todėl pritariu A. Doyle pranešimui.

Eija-Riitta Korhola (PPE-DE), raštu. – (FI) Naudodamasi galimybe dėkoju garbingiems Parlamento nariams dėl neseniai vykusio balsavimo, per kurį Europos Parlamentas aiškiai parodė pritarimą mano orientaciniam modeliui. Aš jį propaguoju ilgą laiką, ir pirmoji pasiūliau jį taikyti išmetamųjų teršalų prekybai. Nors Pramonės,

mokslinių tyrimų ir energetikos komitetas nedideliu balsų skirtumu balsavo prieš šį modelį, o Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komiteto balsavimas prieš buvo šiek tiek svarbesnis, gyvenimas pilnas netikėtumų. Dabar, kai šias gaires patvirtino Taryba, jos laikomos kriterijumi.

Visa tai yra gerai. Pradiniam Komisijos pasiūlymui ir Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komiteto nuomonei išmetamųjų teršalų prekybos trūko pusiausvyros, nes priėmus šiuos pasiūlymus Europos pramonė būtų sunku konkuruoti pasaulio rinkoje, o ypatingos naudos aplinkai nebūtų. Tai reikštų ne tik darbo vietų netekimą, bet ir nuostolius aplinkos srityje, nes priėmus šiuos pasiūlymus įmonės būtų verčiamos perkelti gamybą į šalis, kuriose išmetamas teršalų kiekis neribojamas.

Šiuo sprendimu buvo nustatyti sąžiningesni ir aplinkos požiūriu perspektyvesni principai. Tačiau viskas dar neaišku, ir netrukus sužinosime, kam bus naudingi padaryti patobulinimai.

Aplinkos apsaugos tikslai nesikeičia, ir jie yra nelengvai įgyvendinami. Tai nelengvas uždavinys pramonei, tačiau jis ir neturi būti lengvas.

Bet kuriuo atveju beprasmiška kalbėti apie nemokamus išmetamųjų teršalų leidimus, nes gairės yra ambicingos. Jos ir turėtų tokios būti, nes kitu atveju turėtume sistemą, kuri įtikinėtų įmones dalyvauti mažiausiai teršiančių technologijų kūrimo lenktynėse.

Aplinkos apsaugos lobistų skundai, kad paketas yra susilpnintas, nuoširdžiai kalbant, man atrodo neprotingi – jei atsižvelgtume į tai, kad tikslai įgyvendinami ir kad pramonės sektoriai mažina išmetamųjų teršalų normas. Tai neatsakingos kalbos, tačiau, aišku, ne kiekvienas suinteresuotas kalbėti atsakingai. Pakanka neigiamai vertinti pasaulį.

Jean Lambert (Verts/ALE), raštu. – Balsavau už šį pranešimą, nepaisant daugelio jo spragų ir 10 naujųjų valstybių narių suteiktų leidžiančių nukrypti sąlygų. Kam balsuoti už turintį trūkumų pranešimą? Nes, palyginti su esama tvarka, padaryta šioji tokia pažanga. Išmetamųjų teršalų prekybos sistemai ES lygmeniu nustatyta viršutinė riba, o valstybės narės šiame procese turės mažiau galių. Išlaikytas principas, kad visi energijos sektoriui skirti leidimai turi būti parduodami aukcione. Aviacijos sektoriui suteikta tik nedidelė dalis naujos prieigos prie švarios plėtos mechanizmo priemonių. Tačiau svarbiausias persvarstyto sistemos aspektas yra tai, kad ja nustatoma Kioto protokolą pakeisiančio susitarimo svarbios dalies struktūra. Dabar turime sistemą, prie kurios gali prisijungti kitos šalys; ši sistema gali joms padėti sumažinti išmetamą teršalų kiekį, jei jos apribos savo prekybos iki aukciono aspektus ir nustatys ambicingus tikslus. Bus atidžiai stebima, kaip naudojamos pajamos. Valstybės narės negali jų laikyti savo išdo papildymu. Jos turi padėti pereiti prie mažai anglies dioksido išmetančių technologijų, tvarios ekonomikos, kuri pasauliui būtina.

David Martin (PSE), raštu. – Pritariu šiam pasiūlymui, kuriuo ambicingi su klimato kaita susiję tikslai suderinami su būtinybe stiprinti Europos pramonės konkurencingumą ir apsaugoti darbo vietas. Jėgainių prekyba leidimais ir išmetamųjų teršalų kreditų aukcionai vyks iki 2013 m., kol visos naujos jėgainės aukcionuose pirs visus leidimus. Įprastinės pramonės perėjimas prie tik aukcionuose parduodamų leidimų įvyks 2020 m. Balsavau už šį pranešimą, nes juo nustatoma, kad pagrindinis paskirstymo principas yra pardavimas aukcionuose, ribojamas švarios plėtos mechanizmo ir bendro įgyvendinimo projektų kreditų, kuriuos įmonė gali įsigyti, kad kompensuotų savo išmetamus teršalus, kiekis, taip pat užkertamas kelias „anglies dioksido nutekėjimui“.

Eluned Morgan (PSE), raštu. – Pritariu šiam pranešimui, nes manau, kad ITPS aplinkos apsaugos požiūriu išlieka vientisa; ši sistema daug tobulesnė, nei esama, nes teršėjas už teisę išmesti teršalus ateityje mokės pirkdamas leidimus aukcionuose. Išlaikytas tikslas iki 2020 m. sumažinti Europos jėgainių ir sunkiosios pramonės išmetamą teršalų kiekį mažiausiai 20 proc.; šis tikslas automatiškai padidės iki 30 proc., jei JT derybose klimato klausimais, kurios vyks 2009 m. gruodžio mėn. Kopenhagoje, bus pasiektas tarptautinis susitarimas. Taip pat manau, kad suderinti darbo vietas ir aplinkos aspektai; tai labai svarbu šio ekonomikos nuosmukio metu.

Angelika Niebler (PPE-DE), raštu. – (DE) Bavarijos krikščionių socialistų sąjungos (vok. CSU) delegacijos Europos Parlamente vardu norėčiau pateikti paaiškinimą dėl balsavimo.

ES nustatė sau ambicingas klimato apsaugos planines užduotis. Viena jų – iki 2020 m. sumažinti išmetamą CO₂ dujų kiekį 20 proc. Šiomis klimato apsaugos užduotimis neturi būti abejojama.

Mūsų pastangos kovoti su klimato kaita turi būti suderintos su tikslu parengti aiškius teisės aktus, kuriais būtų užtikrintas mūsų ekonomikos planavimo saugumas. Europos pramonei neturi būti trukdoma konkuruoti tarptautinėje rinkoje. Be to, ES turi būti sukurtos vienodos konkurencijos sąlygos.

Direktyva dėl ES išmetamųjų teršalų prekybos sistemos, dėl kurios šiandien balsavome, neatitinka nei vieno šių reikalavimų. Toliau pateiktas išsamesnis paaiškinimas.

1. Kai kuriems pramonės sektoriams nuostatos dėl CO₂ leidimų aukcionų netaikomos. Visiškai nežinome, kokie bus nurodytų kriterijų laikymosi rezultatai.
2. Dėl to, ar įmonei bus atlyginama už energijos sąnaudų padidėjimą, ir dėl to, kiek bus atlyginama, bus sprendžiama tik valstybių narių lygmeniu, tik tada, kai bus priimti ES teisės aktai dėl pagalbos, nagrinėjant kiekvieną atvejį atskirai.
3. Jei 2009 m. Kopenhagoje nebus pasiektas tarptautinis susitarimas, CO₂ leidimų aukcionai bus papildoma našta daugeliui pramonės sektorių, kurios neturi jų konkurentai iš ES nepriklausančių šalių.
4. Daugumai Rytų Europos valstybių narių energijos sektoriams skirtų CO₂ leidimų aukcionų požiūriu suteiktos leidžiančios nukrypti sąlygos. Dėl to Vokietija, palyginti su savo rytų kaimynėmis, atsiduria nepalankioje padėtyje; 48 proc. savo energijos Vokietija pagamina anglies jėgainėse.

Dimitrios Papadimoulis (GUE/NGL), raštu. – (EL) Nepritariame vyriausybės ir Komisijos triumfui dėl galutinio kompromiso dėl klimato paketo. ES bandymas vadovauti pasaulio kovos su klimato kaita veiksmais dėl pramonės lobistų ir konservatyvių vyriausybės spaudimo buvo susilpnintas.

Žymioji užduotis „20/20/20“ – būtinas pirmasis žingsnis, tačiau šiuo kompromisu nustatyti tikslai yra nepakankamai ambicingi. Europos šalims nustatius galimybę pirkti didelę dalį joms skirtų taršos vienetų iš besivystančių šalių, Vakarų pasaulio istorinė atsakomybė ciniškai perkeliama neturtingiems šios planetos gyventojams. Atrodo, kad vyriausybės iš esmės nesupranta, kokia rimta padėtis.

Europos vieningųjų kairiųjų jungtinė frakcija / Šiaurės šalių žalieji kairieji ginklų nesudeda. Pritariame aplinkos NVO susirūpinimui, ir toliau reikalausime nustatyti ambicingesnius šiltnamio efektą sukeliančių dujų sumažinimo tikslus, iš esmės remti energijos gamybą iš atsinaujinančių šaltinių ir nustatyti privalomą ilgalaikį planą, kaip bus mažinamas išmetamųjų teršalų kiekis po Kopenhagos konferencijos.

Herbert Reul (PPE-DE), raštu. – (DE) Balsavau prieš konsoliduotą pakeitimą, nes mano, Europos Parlamento nario, nuomone, buvo pažeistos Europos Parlamento teisės. Parlamentui nebuvo suteikta galimybė suformuoti nuomonę, nes jam buvo paliktas pasirinkimas – pritarti Tarybos kompromisui arba jį atmesti. Tai nesuderinama su bendro sprendimo procedūra, kuri skirta užtikrinti dviejų teisėkūros institucijų lygybę, taisyklėmis.

Taip pat turiu daug abejonių dėl šio kompromiso turinio. Pvz., juo bus smarkiai iškraipyta ES vidaus rinka ir nustatyta nepateisinama našta ES vartotojams. Dėl netinkamo skubėjimo patvirtinti reformą, į alternatyvias sistemas, kurias taikant būtų buvę galima pasiekti norimą sumažinimo dydį, nebuvo atsižvelgta. Tai, kad priimant šį teisės aktą nebuvo net paviršutiniškai įvertinti ekonominiai padariniai vartotojų perkamajai galiai, labai aiškiai parodo, koks prastas šis kompromisas. Daugumai Europos Parlamento narių tenka dalis atsakomybės – taip pat ir ateities kartoms – dėl šio kompromiso įsigaliojimo.

Alternatyvos buvo įmanomos. Jos būtų leidę pasiekti sumažinimo tikslus tik maža dalimi sąnaudų, apie kurias dabar kalbame. Tokia politika kenkia ne tik ES ekonomikai, bet ir jos reputacijai.

Catherine Stihler (PSE), raštu. – Tikslą iki 2020 m. sumažinti Europos jėgainių ir sunkiosios pramonės išmetamą teršalų kiekį mažiausiai 20 proc., ir šią normą padidinti iki 30 proc., jei JT derybose klimato klausimais, kurios vyks 2009 m. gruodžio mėn. Kopenhagoje, bus pasiektas tarptautinis susitarimas, reikia vertinti teigiamai.

Thomas Ulmer (PPE-DE), raštu. – (DE) Visiškai pritariu veiksmais, kuriais siekiama gerokai sumažinti poveikį klimato kaitai, kurį tikriausiai sukelia žmonės. Nepaisydami to, mes nepritarėme derybose pasiektam kompromisui dėl ES išmetamųjų teršalų prekybos sistemos. Labai skubi teisėkūra nepriimtina ir nedemokratiška. Dėl ypač skubios teisėkūros ir dėl to, kad Tarybos dokumentai pateikti tik prieš kelias dienas, profesionaliai išnagrinėti dokumentų buvo neįmanoma, o dėl to buvo negalima ir tinkama teisėkūra. Tai dar labiau nepriimtina atsižvelgiant į tai, kad šiais teisės aktais Europos visuomenei užkraunama didelė finansinė našta. Remiantis keliais tyrimais, veikslių klimato srityje ir atsinaujinančios energijos paketas kainuos 70–100 mlrd. EUR; dėl to atsiranda grėsmė, kad ištisos pramonės šakos persikels į kitas pasaulio dalis. Negaliu pritarti tokios apimties paketui, jei jis priimamas taip skubiai. Tokie svarbūs pasiūlymai dėl teisės aktų turi būti rengiami taikant tvarkingą procedūrą, per kelis svarstymus.

Anders Wijkman (PPE-DE), raštu. – (SV) Reformuota teršalų prekybą yra pažanga, palyginti su šiuo metu galiojančiomis taisyklėmis. Išmetamųjų teršalų leidimų paskirstymas pramonei laipsniškai bus perkeltas į aukcionus; jie nebus dalijami nemokamai, kaip dabar.

Todėl ES išipareigojo pakeisti planinę užduotį iki 2020 m. sumažinti išmetamųjų teršalų kiekį 20 proc. užduotimi sumažinti šį kiekį 30 proc., jei kitais metais Kopenhagoje bus pasiektas sėkmingas susitarimas dėl klimato. ES valstybės nares taip pat ragina pajamas iš aukcionų skirti klimato apsaugos priemonėms Europoje ir kitur.

Deja, kompromisas nėra toks ambicingas, kokio reikėtų atsižvelgiant į padėtį. Užtuot visus leidimus aukcione pardavus nuo pradžių, pardavimas aukcione bus įvedamas laipsniškai. Šiuo sušvelninimu susilpninama paskata plėtoti naujas mažai anglies dioksido išmetančias technologijas. Juo taip pat sumažinamos pajamos, kurios yra labai svarbios, jei ES ketina padėti besivystančioms šalims investuoti į žaliąsias technologijas, prisitaikyti prie klimato kaitos ir apsaugoti atogrąžų miškus.

Tačiau jei iki pusės išmetamųjų teršalų kiekio sumažinimo galima pasiekti mažinant taršą trečiojoje šalyse, ITPS turės ribotą poveikį net ir per laikotarpį iki 2020 m.

Nepaisant jos trūkumų, būtų neįsivaizduojama balsuoti „prieš“. Nenoriu rizikuoti visa direktyva, kurioje, palyginti su esama padėtimi, yra daug teigiamų aspektų.

- Pranešimas: Satu Hassi (A6-0411/2008)

Jan Andersson, Göran Färm, Anna Hedh, Inger Segelström ir Åsa Westlund (PSE), raštu. – (SV) Mes, Švedijos socialdemokratai, nusprendėme balsuoti prieš šį kompromisą dėl atsakomybės paskirstymo, nes manome, kad visiškai nepriimtina tai, kad ES nereikės sumažinti nei pusės nustatyto išmetamųjų teršalų kiekio. Manome, kad šiuo sprendimu pasauliui, kuris laukia ES lyderystės prisitaikymo prie klimato kaitos srityje, siunčiamas netinkamas signalas, ir esame susirūpinę, kad ES nepavyko nustatyti aiškos paskatos plėtoti naujas žaliąsias technologijas. Manome, kad šios technologijos yra gyvybiškai svarbios užimtumui ir gerovei Europoje.

Avril Doyle (PPE-DE), raštu. – Šiame pranešime kalbama apie tai, kad 2013–2020 m. 27 valstybėms narėms nustatomos skirtingos išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimo ekonomikos sektoriuose, kuriems ES išmetamųjų teršalų prekybos sistema netaikoma, planinės užduotys. Šios valstybių narių planinės užduotys svyruoja nuo +20 proc. iki -20 proc., vertinat pagal 2005 m. šiuose sektoriuose išmestą teršalų kiekį; Airijai nustatyta planinė užduotis yra -20 proc.

Vertinant bendrai, ITPS ir naštos pasidalijimas sudaro 100 proc. kiekvienos šalies planinės užduoties sumažinti išmetamą CO₂ dujų kiekį, kurią jos turi įgyvendinti iki 2020 m.

Airija teigiamai vertina tai, kad į „-20 proc.“ scenarijui taikomos aktyvesnės anglies dioksido surinkimo ir saugojimo priemonės, ypač anglies dioksido absorbentai, nes esame vienintelė šalis ES, kurioje yra daugiau galvijų nei žmonių, ir, taikant dosnų ekonomišką išmetamųjų teršalų prekybos tarp valstybių narių kompensavimą, galime, nors ir sunkiai, įgyvendinti planinę užduotį sumažinti taršą 20 proc. nemažindami savo kaimenių.

Kai kurioms šalims kils sunkumų dėl persvarstytų ITPS teisės aktų, kai kurioms – dėl naštos pasidalijimo. Airija priklauso pastarajai kategorijai.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL), raštu. – (PT) Mes pritariame teiginiui, kad būtina mažinti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį ir šiam tikslui nustatyti sistemą. Tačiau turime labai rimtų abejonių dėl siūlomos sistemos; ji yra „grindžiama valstybių narių solidarumo principu ir poreikiu pasiekti tvarų ekonomikos augimą“, tačiau pagal ją mokesčius, remdamosi skirtingomis savo išsivystymo sąlygomis, turi sumokėti tik šalys, per savo nacionalinius biudžetus, o ne per Bendrijos biudžetus.

Leidžiant valstybėms narėms „prekybos“ ar „rinkos tarpininkų“ priemonėmis perleisti viena kitai išmetamųjų teršalų leidimus, sukuriama mechanizmai, kurie didžiųjų šalių naudai padidins esamus skirtumus tarp valstybių narių.

Be to, didelė veiksmų dalis bus perkelta į trečiąsias šalis; dėl to mažiausiai išsivysčiusioms šalims padidės tarptautinis spaudimas atiduoti dalį savo suverenumo (atveriant ekonomikas Bendrijos įmonių investicijoms) mainais į (tariamą) pagalbą. Visos šios priemonės skirtos padidinti spaudimą, kad būtų pasiektas tarptautinis susitarimas, kuriame, atsižvelgiant į rimtą ekonomikos krizę, bus pabrėžiamas kapitalistų požiūris į aplinką.

Duarte Freitas (PPE-DE), raštu. – (PT) Kalbant apie ES veiksmus kovojant su klimato kaita, kurie bus numatyti būsimame susitarime, kuris turėtų pakeisti Kioto protokolą, labai svarbu, kad ES pasauliui pasiųstų aiškų signalą ir imtųsi veiksmingai mažinti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį.

Todėl ypač svarbus Komisijos pasiūlymas iki 2020 m. sumažinti sektorių, kuriems ES išmetamųjų teršalų prekybos sistema netaikoma, išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį 10 proc., vertinant pagal 2005 m. lygį.

Mano nuomone, kiekvienai valstybei narei atskirai, pagal BVP vienam asmeniui, nustatytos planinės užduotys yra teisingos.

Europos Parlamento ir Tarybos pasiektas kompromisas, nors ir neidealus (pvz., dėl to, kad juo leidžiama per daug laisvai naudotis lankstumo priemonėmis), mano nuomone, iš esmės yra suderintas, todėl balsavau už šį pranešimą.

Ian Hudghton (Verts/ALE), raštu. – Balsavau prieš S. Hassi pranešimą. Nuostatos, leidžiančios valstybės narėms į kitas šalis perkelti 80 proc. taršos sumažinimo, turtingoms šalims leis toliau vykdyti netvairią veiklą neturtingesnių, besivystančių šalių sąskaita. ES neturėtų skatinti tokios padėties.

Jean Lambert (Verts/ALE), raštu. – Nenoriai balsavau prieš šį pranešimą. Pranešėjui pavyko įtraukti nemažai svarbių veiksmų. Šiuo metu teisės akto tekste įrašyta planinė užduotis sumažinti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį 30 proc. Mokslininkai teigia, kad iki 2020 m. ši norma yra minimali. Išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimo besivystančiose šalyse finansavimu siekiama įgyvendinti planinę užduotį sumažinti temperatūrą iki +2 laipsnių. Tikėkimės, kad šioms šalims bus skirti tikri pinigai, ne vien gražūs pažadai. Šiuo metu nustatytas jūrų transporto išmetamo teršalų kiekio mažinimo planinės užduoties nustatymo terminas, padaryti kiti nedideli, bet teigiami žingsniai. Tačiau negalėjau balsuoti už 80 proc. pagal švarios plėtros mechanizmą, kuriuos valstybės narės gali panaudoti trečiojoje šalyje, užuot skyrusios dėmesį taršos mažinimui savo teritorijoje. Dėl šiandien naudotos balsavimo procedūros Parlamentas šio konkretaus pasiūlymo negalėjo įvertinti kaip visumos. Valstybių narių vyriausybės nustatė nedidelius reikalavimus, ir vėl užkrovė darbus, kuriuos turime padaryti, trečiosioms šalims. Negaliu tam pritarti.

Stavros Lambρινidis (PSE), raštu. – (EL) PASOK partijai atstovaujantys Parlamento nariai pritaria 44 pakeitimui ir balsuos prieš 7 pakeitimą, siekdami užtikrinti, kad bent 50 proc. išmetamo teršalų kiekio sumažinimo būtų įgyvendinta veiksmais ES viduje. Artėjant pasaulinėms deryboms ES turi išlikti patikima partnerė, ir neperkelti pastangų mažinti išmetamą teršalų kiekį našta besivystančiam pasauliui.

David Martin (PSE), raštu. – Pritariu šiam pranešimui, kuriuo valstybės narėms nustatomos privalomos planinės užduotys sumažinti ekonomikos sektorių, kuriems netaikoma ITPS, išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį; padaryta tikra pažanga kuriant plačią sistemą. 10 proc. planinė užduotis, skirta sektoriams, kuriems netaikoma ITPS, remiantis BVP vienam asmeniui, paskirstyta valstybės narėms. Tai leis teisingai pasidalyti našta ir užtikrins neturtingesnių šalių galimybes toliau sparčiai augti. Pritariu šiam pranešimui, kuriuo nustatyta ilgalaikė užduotis iki 2035 m. sumažinti visą išmetamą teršalų kiekį mažiausiai 50 proc., o iki 2050 m. – 60 proc., vertinant pagal 1990 m. rodiklius, nes juo įgyvendinami ir ilgalaikiai, ir trumpalaikiai tikslai, atitinkantys švaraus oro uždavinius. Į pranešimą įtraukti papildomi „išorės išmetamo teršalų kiekio mažinimo įsipareigojimai“, pagal kuriuos besivystančioms šalims teikiama finansinė parama, skirta jų išmetamam teršalų kiekiui sumažinti, kad jokia šalis nebūtų palikta viena, ir besivystančios šalys gautų reikiamą finansinę paramą, kad visuotiniai kovos su klimato kaita veiksmai būtų kuo veiksmingesni.

Daciana Octavia Sârbu (PSE), raštu. – (RO) Nuo pat pradžių pritariau pasiūlymui automatiškai pereiti nuo 20 proc. prie 30 proc. tikslo, jei bus pasirašytas tarptautinis susitarimas. Tačiau praėjusios savaitės derybos baigėsi kompromisu, pagal kurį perėjimo į šį lygmenį metodas turi būti pagrįstas nauja procedūra.

Šis sprendimas buvo prevencinė priemonė siekiant atsižvelgti į anglies kainos didėjimo ateityje galimybę. Tačiau esu patenkinta, kad 30 proc. planinė užduotis liks svarbiausias tikslas siekiant, kad vidutinė temperatūra nepakiltų daugiau 2° C, kaip nustatyta 2007 m. gegužės mėn. Europos Vadovų Tarybos susitikime. Tarptautinis susitarimas reikš, kad su klimato kaita kovojama ir prie jo prisitaikyti siekiama pasaulio lygmeniu, o besivystančioms šalims teikiama finansinė pagalba bus paskata joms įsitraukti į veiksmus mažinant išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį.

Siekdama išlaikyti savo patikimumą besivystančioms šalims teikiamos pagalbos požiūriu, Europos Sąjunga privalo užtikrinti, kad švarios plėtros mechanizmo projektai išlaikys šių šalių tvairią plėtrą ir kad dalis pajamų, gautų aukcionuose parduodant išmetamųjų teršalų kreditus, būtų naudojama joms remti.

Bart Staes (Verts/ALE), raštu. – (NL) Nors balsavau prieš pasiektą kompromisą, tai jokių būdų netrukdo teigiamai vertinti S. Hassi darbą. Tačiau, kadangi šiuo susitarimu leidžiama 80 proc. visų veiksmų įgyvendinti trečiojoje šalyje, manau, kad jis nepriimtinas.

Greitai paskaičiavęs suprantu, kad Belgija galės įgyvendinti 50–60 proc. veiksmų už Europos Sąjungos ribų. Šie veiksmai susiję su svarbiais sektoriais, pvz., pastatų ir transporto. Ekonominiu požiūriu absurdiška investuoti milijonus eurų užsienyje, naudojantis švarios plėtos mechanizmu, jei jūsų paties šalis turi dar daug ką padaryti, kad tinkamai apšiltintų pastatus ar nustatytų transporto politiką, pagrįstą mažai anglies dioksido išmetančiu transportu. Be to, nėra jokios garantijos, kad užsienyje vykdomi projektai, į kuriuos investuojama, bus aukštos kokybės.

Taip pat nėra tikrumo, kad investavimas per švarios plėtos mechanizmo tam turės kokią nors poveikį. Taip pat neetiška pirkti lengviausius veiksmus trečiojoje šalyje. Tai neokolonializmo forma, kuri neabejotinai pablogina trečiųjų šalių padėtį, nes vėliau jos turės imtis papildomų ir brangesnių veiksmų.

Anders Wijkman (PPE-DE), raštu. – (SV) Balsuodamas dėl naštos pasidalijimo direktyvos nusprendžiau susilaikyti. Pagrindinė to priežastis – tai, kad pasauliui siunčiamas netinkamas signalas, kad ES gali įgyvendinti apie 70 proc. savo įsipareigojimų iki 2020 m. sumažinti išmetamą teršalų kiekį ES nepriklausančiose šalyse.

Reikia labiau stengtis padėti besivystančioms šalims investuoti į mažai anglies dioksido išmetančias technologijas. Tačiau parama neturėtų būti tiesioginė alternatyva taršos mažinimui ES; ji turėtų būti šio mažinimo priedas. Negalime sau leisti ir neturime laiko rinktis, ar turėtume turėti galimybę užkirsti kelią pavojingiems klimato pokyčiams.

Būtino prisitaikymo ES viduje atidėjimas iki 2020 m. yra neproduktyvus. Privalome pradėti dabar, jei norime turėti kokią nors galimybę iki 2050 m. visiškai sumažinti išmetamą teršalų kiekį. Pramonei reikia stiprių paskatų vykdyti prisitaikymą energetikos, transporto, statybos, pramoninės gamybos ir kitose srityse.

Pasiūlymas dėl neprekaujančių sektorių šiuo požiūriu yra per silpnas. Todėl balsuodamas šios paketo dalies nusprendžiau susilaikyti. Balsavimas „prieš“ būtų sukėlęs pavojų visam paketui, ir aš nenoriu taip rizikuoti. Vis dėlto, direktyvoje yra nemažai teigiamų aspektų, palyginti su esama padėtimi. Svarbiausia, kad tai pirmasis pasaulyje teisės aktas, kuriuo sektoriams, neįtrauktiems į išmetamųjų teršalų prekybos sistemą, nustatomos privalomos išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo normos.

- Pranešimas: Chris Davies (A6-0414/2008)

Ilda Figueiredo (GUE/NGL), raštu. – (PT) Klimato kaitos ir energetikos pakete yra pasiūlymas dėl direktyvos dėl anglies dioksido surinkimo ir saugojimo. Geologinio saugojimo paskirtis – suteikti alternatyvą CO₂ dujų išmetimui į atmosferą, jas nuolat laikant po žeme.

Komisija siūlo visose naujas jėgaines projektuoti taip, kad jose būtų galima įrengti anglies dioksido surinkimo įrenginius. Nepaisant to, kad dėl šios technologijos vyksta diskusijos, ji gali padėti sumažinti išmetamą teršalų kiekį, papildyti atsinaujinančius energijos šaltinius. Tačiau pranešėjas mano, kad svarbiau yra šios technologijos naudojimas sprendžiant problemas, susijusias su anglimi, dėl kurios išmetama 24 proc. viso išmetamo CO₂ kiekio.

Nors mes abejojome dėl tam tikrų pakeitimų, kurie techniniu požiūriu prieštaringi, balsavome už Europos Parlamento poziciją. Tačiau manome, kad šioje pozicijoje per daug reguliavimo, ypač kalbant apie valstybių narių nepriklausomybę srityje, kuriose mokslinės ir techninės žinios vis dar gana ribotos. Apgailestaujame, kad nebuvo atkreiptas tinkamas dėmesys į tai, kiek daug darbo dar reikia padaryti mokslinių, tyrimų, technologijų plėtos ir demonstravimo srityse. Dėl to rekomenduojami terminai yra per daug ambicingi, nebent per porą metų būtų iš esmės pagerintas viešasis finansavimas.

Duarte Freitas (PPE-DE), raštu. – (PT) Kalbant apie klimato kaitos poveikio švelninimą, anglies surinkimo ir saugojimo technologija (angl. CCS) yra daug žadanti. Tačiau tai neturėtų būti dingstis atsipalaiduoti ir susilpninti veiksmus, kuriais siekiama padaryti Europos elektros gamybą švaresnę.

C. Davies pranešimas yra labai suderintas, o Europos Parlamento ir Tarybos pasiektas kompromisas visiškai atitinka ES poreikius.

Ypač svarbus 12 demonstravimo projektų įgyvendinimas. Jų laikotarpio vidurio rezultatai padės ES įdiegti šią technologiją ekonomiškiau ir ekologiškiau.

Galiausiai, atsižvelgdamas į vis dar esančias abejones, ypač neišskumą dėl tinkamų saugojimo vietų buvimo visose valstybėse narėse, manau, kad galimybė persvarstyti CO₂ eksporto į trečiąsias šalis klausimą (35a straipsnio 2 dalis) ir tai, kad ūkio subjektai nėra verčiami taikyti CCS technologiją (32 straipsnis) yra labai teigiami aspektai.

Ian Hudghton (Verts/ALE), raštu. – balsavau už C. Davies pranešimą dėl anglies dioksido saugojimo. CCA yra nauja technologija, ir, siekiant įvertinti jos galimybes kovojant su visuotiniu atšilimu, būtini tolesni moksliniai tyrimai. Siūloma direktyva suteikia tvirtą teisinį pagrindą, pagal kurį gali būti kuriamos technologijos, ir aš manau, kad Škotija turi vaidinti svarbų vaidmenį plėtojant šį sektorių.

David Martin (PSE), raštu. – Balsavau už šį pranešimą, kuris užtikrins aukštą žmonių sveikatos ir aplinkos apsaugos lygmenį. Direktyva dėl CCS nustatomi naujos technologijos teisiniai pagrindai, įskaitant svarbias saugos sąlygas. Tai svarbu ne tik siekiant apsaugoti aplinką, bet ir suteikti investuotojams, plėtojantiems naujus projektus, teisinio aiškumo.

Tačiau svarbu, kad šis pranešimas nepaskatintų nukrypti nuo pagrindinio tikslo – tolesnio atsinaujinančių energijos šaltinių pritaikymo ir energijos vartojimo efektyvumo pagerinimo.

Andreas Mölzer (NI), raštu. – (DE) Naujų anglies dioksido, kuris skatina klimato kaitą, saugojimo technologijų naudojimas neturi būti vykdomas pripažintų technologijų, kurių efektyvumas įrodytas, sąskaita. Pvz., nepaliestos pelkės absorbuoja anglies dioksidą, metaną ir azoto suboksidą, o durpių kasybą ir pelkių sausinimas paverčia jas galingomis šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetėjomis. Atogrąžų miškų deginimas siekiant gaminti biodegalus taip pat pastumia klimato pusiausvyrą į blogąją pusę.

Nuotykis su biodegalais turėtų mus mokyti, kad geri ketinimai gali labai lengvai pavirsti įvarčiu į savus vartus. Naujosios technologijos toli gražu nėra gerai įvertintos, ir jų naudojimo padariniai neprognozuojami. Dėl to šios dienos balsavime susilaikiau.

Eluned Morgan (PSE), raštu. – Tai, kad šiame pranešime numatyta, kad anglies jėgainėms išvalyti, pritaikant anglies dioksido surinkimo ir saugojimo technologijas, skiriama 9 mlrd. EUR, suteikia puikias galimybes Velso anglies pramonei. Šia galimybe reikia pasinaudoti, kad Velsas taptų lyderiu šių naujų technologijų srityje, ir išplėtotų pelningos eksporto rinkos galimybes. Svarbu, kad Europa šioje srityje būtų lyderė, nes anglies problemos sprendimas yra kritinis, ypač atsižvelgiant į tai, kad per kitus 20 metų anglies gamyba pasaulyje padidės 60 proc.

Daciana Octavia Sârbu (PSE), raštu. – (RO) Anglies dioksido surinkimo ir geologinio saugojimo technologijų skatinimas padės įvairinti efektyvią energetiką ir kovoti su klimato kaita. Siekiant iki 2050 m. sumažinti išmetamą CO₂ dujų kiekį 50 proc., energijos iš atsinaujinančių šaltinių naudojimo šiai planinei užduočiai pasiekti nepakanka; reikia svarstyti ir galimybę naudoti CCS projektus.

Europos Sąjungai tai bus sunkus uždavinys, atsižvelgiant į didesnes išlaidas, kurios atsiranda dėl kapitalo investicijų į surinkimo ir saugojimo įrangą; vis dėlto šios išlaidos turėtų sumažėti, kai ši įranga taps plačiai naudojama. Dėl to šie demonstravimo projektai nėra privalomi, nes jie labai priklauso nuo anglies ir technologijų kainos. Vis dėlto, ES žengė svarbų žingsnį siekdama rasti alternatyvius sprendimus, kurie padės sumažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį. Iš tikrųjų šių ateities projektų įgyvendinimas paskatins ES nepriklausančias šalis taip pat naudoti šias technologijas.

- Pranešimas: Dorette Corbey (A6-0496/2007)

John Attard-Montalto (PSE), raštu. – Viena ekologiškiausių transporto rūšių – vandens transportas. Šis pranešimas susijęs su vidaus vandens kelių laivais, tačiau manau, kad ši transporto rūšis negali būti atskirta nuo platesnio jūrų transporto konteksto. Abi vandens transporto rūšys – ir vidaus vandenų, ir jūrų transportas, yra energijos požiūriu efektyvios.

Produktus pervežant vandeniu išmetama šimtą kartų mažiau teršalų nei tuos pačius produktus tą patį atstumą pervežant oru.

Nustatydami taisykles, kurios paveikia šią transporto rūšį, turime būti atsargūs. Kalbant apie krovinių pervežimą jūrą ir vidaus vandenų kelių laivais ir baržomis, turime neperkrauti pramonės, nes galutinis rezultatas gali būti priešingas, nei tikėjomės. Jei vidaus vandenų ir jūrų transportas taps nekonkurencingas, užsakymai gali būti perduoti kitoms transporto rūšims. Visos kitos alternatyvos palieka didesnę anglies

pėdsaką. Galiausiai užuot mažinę išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, nustatėme taisyklių rinkinį, kuris pakenks mūsų pasiūlymų bendrai taikymo sričiai.

Edite Estrela (PSE), raštu. – (PT) Balsavau už D. Corbey pranešimą dėl kelių ir vidaus vandens kelių transporto išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimo ir stebėsenos, nes manau, kad oro kokybės gerinimas ir išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimas – du svarbiausi kovos su klimato kaita ir pavojaus sveikatai mažinimo aspektai.

Manau, kad šios direktyvos priėmimas labai svarbus ir kad tai padės mažinti transporto sektoriaus išmetamą CO₂ dujų kiekį, ypač skatinant švariųjų technologijų plėtojimą ir nustatant specialius reikalavimus per gamybos procesą išmetamam anglies dioksidiui.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL), raštu. – (PT) Šiuo pranešimu, kuris yra klimato ir energetikos paketo dalis, siekiama pagerinti oro kokybę ir prisidėti prie kovos su klimato kaita mažinant išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, susijusį su transporto sektoriuje naudojamais degalais. Iki šiol šia direktyva buvo reglamentuojama tik degalų kokybė. Tačiau siūlomu pakeitimu nustatomi privalomi reikalavimai sumažinti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, susijusį su degalais.

Iš esmės pranešėja padarė svarbų darbą, pateikdama pakeitimus, kurie, mūsų nuomone, yra teigiami ir kurie yra teisingi ir tinkamai pagrįsti; jie skirti užtikrinti didžiausią veiksmingumą ir vienodas konkurencijos sąlygas, jais nustatomi ambicingi, bet pagrįsti tikslai. Be to, svarbu, kad direktyva būtų neutrali technologijų atžvilgiu, t. y. ja neturėtų būti specialiai skatinama kokia nors degalų rūšis ar technologija.

Todėl balsavome „už“.

Duarte Freitas (PPE-DE), raštu. – (PT) Šis pranešimas labai svarbus, nes vienu dokumentu siekiama pagerinti oro kokybę (sumažinant oro taršą, ypač taršą labai toksiškais ir kenksmingais medžiagomis) ir prisidėti prie kovos su klimato kaita (sumažinant išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, susijusį su transporto sektoriuje naudojamais degalais).

Pirmą kartą sumažinimo reikalavimai taikomi konkrečiam produktui (degalams); jie pagrįsti produkto būvio ciklo (išgavimas, gamyba, transportavimas, paskirstymas ir galutinis vartojimas) analize; tai parodo, kokia svarbi ši direktyva.

Esu patenkintas Parlamento ir Tarybos pasiektu kompromisu, ir atkreipiu dėmesį į tai, kad užtikrintas biodegalų gamybos ir naudojimo tvarumas, o labai svarbu šios direktyvos įgyvendinamumo požiūriu.

Direktyva dėl degalų kokybės taps pagrindine kovos su klimato kaita priemone.

Ian Hudghton (Verts/ALE), raštu. – Balsavau už D. Corbey pranešimą. Europa turi būti svarbi veikėja pasaulyje mažinant šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, o degalų tiekėjams nustatytų įpareigojimų įgyvendinimas bus svarbus šio mažinimo aspektas.

Erika Mann (PSE), raštu. – Šiame paaiškinime dėl balsavimo norėčiau pasveikinti Degalų kokybės direktyvos pranešėją D. Corbey. Į galutinį kompromisą jai pavyko įtraukti daugelį šių Rūmų reikalavimų.

Europos Sąjunga turi grįžti savo politiką ir taisykles aktus patikimais moksliniais įrodymais – tai ir ES teisės aktų, ir ES prekybos įsipareigojimų reikalavimas. Man, Prekybos komiteto nariui, prekybos partneriai dažnai pasako, kada ES veiksmai pagrįsti vienašališkais ar politiniais argumentais, o ne mokslinėmis išvadomis.

Todėl teigiamai vertinu tai, kad į persvarstytą Degalų kokybės direktyvą neįtrauktas ankstesnis pasiūlymas uždrausti degalų priedą MMT. Persvarstytoje direktyvoje numatytas tolesnis MMT naudojimas – pripažįstant svarbiausių prekybos partnerių, įskaitant JAV ir Kanadą, gautas mokslines išvadas. Svarbu tai, kad persvarstytoje direktyvoje reikalaujama, kad ES vykdytų mokslinį įvertinimą. Tvirtai tikiu, kad MMT apribojimai turi būti pagrįsti moksliniais įrodymais; to reikalauja ir ES, ir tarptautinė teisė.

Kadangi kitos šalys dažnai remiasi ES sukurtais degalų standartais, labai svarbu, kad ES užtikrintų, kad jos degalams taikomos taisyklės būtų svariai pagrįstos moksliniais įrodymais.

Andreas Mölzer (NI), raštu. – (DE) Vienas mūsų pastangų sumažinti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį aspektų yra iš atogrąžų miškų gaminamų biodegalų pirkimo subsidijavimas. Taigi, Kioto įsipareigojimus įgyvendiname tik paviršutiniškai, ir iš tikrųjų pabloginame padėtį. Atsižvelgiant į tai, kad, remiantis moksliniais tyrimais, iki 46 proc. anglies dioksido absorbuoja atogrąžų miškai, o 25 proc. viso išmetamo anglies dioksido kiekio priežastis yra miškų naikinimas, ES skaičiavimai visiškai klaidingi.

Visoje diskusijoje dėl išmetamo anglies dioksido kiekio nepamatėme bendro vaizdo; pvz., reikia atsižvelgti į šiltnamio efektą sukeliančias dujas, išmetamas deginant medieną. Be to, neatrodo, kad iki galo išaiškinta, koku mastu esamos variklių sistemos pritaikytos biodegalams naudoti. Visa sistema nepakankamai apgalvota, todėl balsavime dėl šio pranešimo susilaikiau.

- Pranešimas: Guido Sacconi (A6-0419/2008)

Jan Andersson, Göran Färm, Anna Hedh, Inger Segelström ir Åsa Westlund (PSE), raštu. – (SV) Kitiškai vertiname pasiūlymą dėl lengvųjų automobilių išmetamų teršalų normų. Norėjome, kad pasiūlymas būtų ambicingesnis, kad būtų nustatytos didesnės baudos, trumpesnis įvedimo laikas ir aiškesnis ilgalaikis tikslas. Taip pat kritiškai vertiname tai, kad etanolio išmoka tapo tokia maža, kad ji jau nėra paskata investuoti, nepaisant to, kad etanolis prisideda prie išmetamo teršalų kiekio mažinimo.

Tačiau nusprendėme balsuoti už visą pasiūlymą, nes manome, kad jam nepritarus aplinkos apsaugos taisyklės automobilių pramonei bus nustatytos dar vėliau.

Jean Marie Beaupuy (ALDE), raštu. – (FR) Kalbant apie G. Sacconi pranešimą dėl naujų lengvųjų automobilių išmetamų teršalų normų – balsavau prieš pateiktą pasiūlymą, kad viešai pareikščiau savo apgailestavimą, kad nesudarėme susitarimo, kuris būtų palankesnis aplinkai. Vis dėlto, norėčiau, kad daugumos Parlamento narių pritarimas leistų mums greitai pateikti pradinį atsaką; tada per ateinančius metus galėtume priimti sprendimus, kuriais būtų suderinti mūsų planetos ir mūsų ekonomikos poreikiai, ypač atsižvelgiant į automobilių pramonės padėtį.

Marielle De Sarnez (ALDE), raštu. – (FR) Pasiūlytas kompromisas nėra patenkinamas atsakas.

Gailiuosi, kad automobilio išmetamo CO₂ dujų kiekio sumažinimo planinė užduotis yra mažesnė, nei siekė Parlamentas. Be to, turi būti vykdomas šios planinės užduoties poveikio vertinimas. Šie du sprendimai nėra žingsniai teisinga kryptimi. Priešingai – mums reikia ilgalaikių ir trumpalaikių griežtų išmetamųjų teršalų standartų, taip pat reikia, kad šie standartai būtų nekeičiami.

Be to, speciali planinė užduotis sumažinti gamintojų išmetamą teršalų kiekį pakenks pažangiausiems gamintojams. Nuobaudų sistema, taikoma neįgyvendinus šių planinių užduočių, nepalanki tiems, kurie sukūrė labiau ekologiškas transporto priemones. Šio teisės akto paradoksas tas, kad juo daugiausiai teršiantiems subjektams taikomos mažiausios nuobaudos. Iš tikrųjų šiuo teisės aktu turėtų būti pripažintos ir remiamos pažangiausių gamintojų pastangos.

Edite Estrela (PSE), raštu. – (PT) Balsavau už G. Sacconi pranešimą dėl naujų lengvųjų automobilių išmetamų teršalų normų. Atsižvelgiant į tai, kad kelių transportas išmeta 12 proc. viso Europos Sąjungoje išmetamo anglies dioksido, manau, kad šis teisės aktas, nepaisant to, kad jis nėra klimato ir energetikos paketo dalis, yra labai svarbus siekiant užtikrinti, kad ES įgyvendintų planinę užduotį iki 2020 m. sumažinti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį 20 proc.

Sveikinu pranešėją dėl ryžtingų veiksmų derybose su Taryba ir Europos Komisija. Jos baigėsi stipriu ir suderintu susitarimu, kuris bus naudingas automobilių pramonei ir vartotojams ir – tai ypač svarbu – apsaugos aplinką. Taigi šis modelis ir ambicingas ir lankstus – tuo, kad juo siekiama ir įgyvendinti taršos mažinimo tikslus, ir leisti automobilių sektoriaus įmonėms laipsniškai prisitaikyti.

Anne Ferreira (PSE), raštu. – (FR) Balsavime dėl lengvųjų automobilių išmetamų CO₂ dujų susilaikiau, nes manau, kad jame nepakankamai atsižvelgiama į transporto priemonių parko poveikį klimato kaitai.

Turėjo būti pritarta ambicingesnėms planinėms užduotims, pvz., Europos Parlamento Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komiteto patvirtintoms užduotims. Šios planinės užduotys negalėjo neigiamai paveikti Europos automobilių pramonės.

Prasti šių metų automobilių pardavimo rezultatai pirmiausia susiję su Prancūzijos ir Europos piliečių perkamąja galia, bet ne su teisės aktu, kuris daugiau negalioja.

Be to, neturime pamiršti, kad kai kurios baudos bus grąžinamos automobilių įmonėms, siekiant prisidėti prie jų vykdomų mokslinių tyrimų programų finansavimo.

Duarte Freitas (PPE-DE), raštu. – (PT) Kelių transporto sektorius – antras didžiausias išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų šaltinis ES, be to, šio sektoriaus išmetamas teršalų kiekis didėja. Didelė pažanga

automobilių technologijų srityje nepakankama, kad būtų neutralizuotas didėjančio transporto intensyvumo ir vis didesnių automobilių poveikis.

Šis pasiūlymas dėl reglamento parengtas vadovaujantis ES dvasia ir planinėmis užduotimis, ypač kalbant apie išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažinimą mažiausiai 20 proc. iki 2020 m.

Pasiūlymo nuostata paskirstyti našą, kiekvienam gamintojui nustatant konkrečią užduotį, mano nuomonė, yra pavyzdinė.

Taip pat manau, kad nuobaudos, taikomos gamintojams, kurie neįgyvendina savo užduočių, yra labai svarbios.

Iš esmės ir atsižvelgiant į esamą padėtį, pasiektas susitarimas ES yra teigiamas. Kalbant apie tikslus, kuriuos Europos Sąjunga nustatė sau, siekdama kovoti su klimato kaita, šis teisės aktas tikrai padės jų siekti.

Ian Hughton (Verts/ALE), raštu. – Balsavau už G. Sacconi pranešimą dėl naujų automobilių išmetamų CO₂ dujų. Nors šis kompromisas ne toks ambicingas, koks galėtų būti idealiu atveju, vis dėlto automobilių gamintojams juo nustatomi svarbūs tikslai, ir ji yra svarbus kovojant su visuotiniu atšilimu.

Stavros Lambrinidis (PSE), raštu. – (EL) PASOK partijai atstovaujantys Parlamento, nariai pritaria 50 pakeitimo turiniui, siekdami užtikrinti, kad nuo 2020 m. ilgalaikis tikslas „95 g CO₂/km“ būtų teisiškai privalomas. Mes balsuosime prieš atskirą 2 pakeitimą, nes tikslas sumažinti lengvųjų automobilių išmetamą teršalų kiekį turi būti pasiektas tiesiogiai, siekiant naudoti visuomenės sveikatai ir aplinkai.

Kurt Joachim Lauk (PPE-DE), raštu. – (DE) Badeno-Viurtenbergo krikščionių demokratų sąjungai (vok. CDU) Europos Parlamente atstovaujančių narių vardu norėčiau paaiškinti dėl balsavimo. Mes balsavome už pasiūlymą dėl reglamento, nors labai abejojome. Viena, pagrįsta raginti automobilių sektorių sumažinti išmetamą CO₂ dujų kiekį; todėl už šį pasiūlymą ir balsavome. Antra, norime pasinaudoti šia galimybe ir aiškiai išdėstyti savo abejones; jos pateiktos tolesniuose trijuose punktuose.

1. Siūlomos mažinimo priemonės nėra vienodos visiems Europos gamintojams; jos ypač neigiamai veikia didelių transporto priemonių gamintojus, kurie yra ir naujovių diegėjai. Vokietijos gamintojams tai kenkia labiau nei kitų ES šalių gamintojams.

2. Nebuvo atliktas poveikio vertinimas. Pirmasis projektas, kuriame nustatyta 80 proc. ribinės vertės polinkio kreivė, buvo atmestas (dabartinis polinkis yra 60 proc.).

3. Baudos nustatytos pasirinktinai, ypač 4 etape. Dėl atsiradusio CO₂ kainų lygmenys: rinkos kaina, naudojama vertybinių popierių biržoje, ir automobilių pramonei pasirinktinai nustatyta kaina.

David Martin (PSE), raštu. – Balsavau už šį reglamentą, kuris yra svarbi ES klimato kaitos paketo dalis ir kuriame pirmą kartą nustatomi teisiniai reikalavimai gamintojams, kad visų ES parduodamų automobilių (nepaisant to, kur jie pagaminti) išmetamas CO₂ dujų kiekis būtų sumažintas. Vidutinis naujų automobilių parkas iki 2012 m. turėtų pasiekti, kad tarša CO₂ dujomis būtų 120 g CO₂/km. Ši planinė užduotis išskaidyta į šias smulkesnes užduotis: taršos sumažinimas iki 130 g CO₂/km turi būti pasiektas tobulinant variklio technologijas, o dar 10 g turėtų būti pridėta įgyvendinant ekologiškas naujoves, pvz., naujos konstrukcijos oro kondicionavimo įrangą. Šis reglamentas yra lankstus, nes gamintojui nustatomos užduotys skaičiuojamos pagal atitinkamo parko vidurkį; tai reiškia, kad labiau teršiančius automobilius jie gali atsverti mažiau teršiančiais automobiliais.

Eluned Morgan (PSE), raštu. – Transporto sektoriaus išmetamas anglies dioksidas sudaro 21 proc. viso išmetamo anglies dioksido. Todėl, siekiant užtikrinti, kad automobilių pramonė įgyvendintų savo neprivalomas užduotis, kurių ji neįgyvendino praeityje, jai būtina nustatyti ambicingus tikslus. Nustatydami aukštus standartus 500 mln. Europos potencialių pirkėjų, taip pat nustatome visuotinius standartus, kuriais turėtų vadovautis pasaulis. Atsižvelgiant į per didelius pasaulio automobilių pramonės pajėgumus, būtina kad Europa imtųsi lyderystės gaminant žaliuosius automobilius, kuriems pirkėjai ateityje tikriausiai teks pirmenybę.

Angelika Niebler (PPE-DE), raštu. – (DE) Dabartinė ekonomikos krizė ypač skaudžiai smogė automobilių pramonei. Dauguma Vokietijos automobilių gamyklų nuo gruodžio mėn. pradžios išleido savo darbuotojus priverstiniai Kalėdinių atostogų.

Šiandien patvirtintas reglamentas privers Vokietijos, ir ypač Bavarijos automobilių pramonę pereiti sudėtingą patvarumo išbandymą, kuris pareikalaus didelių pastangų.

Teigiamai vertiname tai, kad šiam pramonės sektoriui nustatytos plačios pereinamojo laikotarpio sąlygos, skirtos padėti pasiekti nustatytus taršos mažinimo tikslus.

Pvz., reikalavimai nustatomi laipsniškai. Pradžioje, 2012 m., reikalaujama, kad tik 65 proc. naujų automobilių, kuriuos leidžiama parduoti Europoje, atitiktų nustatytą normą – kad viršutinė riba būtų 120 g CO₂/kilometrui. Iki 2015 m. šį reikalavimą turės atitikti visi nauji automobiliai. Be to, jei naudojamos ekologiškos naujovės, pvz., stogai su saulės baterijomis ir ekonomiškios oro kondicionavimo sistemos, taikoma nuolaida – iki 7 gramų (pradžioje).

Tačiau apgailestaujame, kad šiuo pranešimu siunčiamas netinkamas signalas – nustatomos baudos už normų viršijimą; pvz., normą viršijus 4 gramais taikoma 95 EUR už gramą baudą. Palyginti su CO₂ kainomis, taikomomis pagal išmetamųjų teršalų prekybos sistemą, automobilių pramonei tenkanti našta yra nereikalinga ir per didelė.

Seán Ó Neachtain (UEN), raštu. – (GA) Šiuo klausimu Transporto komitetui pateikiau nuomonę. Komitete nuomonės taip skyrėsi, kad mums nepavyko priimti jokio teksto.

Manau, kad didžioji dalis Komisijos teksto buvo teisinga ir realistiška, nors trūko vieno svarbaus aspekto – į teisės aktą neįtraukti laikotarpio vidurio ir ilgalaikiai tikslai.

Tikrai suprantu, kad yra susirūpinimas dėl darbo vietų, tačiau privalome būti ambicingi. Turime pareigą išsaugoti pasaulį ateities kartoms, ir, siekdami tai padaryti, turime būti pasirengę priimti sudėtingus sprendimus.

Šie žalieji tikslai nėra nerealistiški. Neseniai aiškiai pamatėme, kad automobilių sektoriuje reikalingos tam tikros reformos. Aplinkos reforma, įgyvendinama per ambicingus teisės aktus, yra ne vien mūsų pareiga, bet ir galimybė padidinti paramą moksliniams tyrimams ir technologijų plėtrai automobilių sektoriuje, kurti darbo vietas ir pradėti šio sektoriaus naują erą. Tvarioji plėtra naudinga ne tik planetai. Ji gali būti naudinga ir ekonomikai.

Daciana Octavia Sârbu (PSE), raštu. – (RO) Europos Sąjungai siekiant kovoti su klimato kaitos poveikiu, reikia įvertinti lengvųjų automobilių išmetamus teršalus ir jų neigiamą poveikį aplinkai. Europos Parlamentai ir Taryba sutarė, kad iki 2020 m. naujų automobilių parko vidutinis išmetamas teršalų kiekis negali būti didesnis nei 95 g CO₂/km. Šiuo metu automobilių pramonė pagal 1998 m. savanorišką susitarimą yra įsipareigojusi sumažinti išmetamą anglies dioksido kiekį iki 140 g/km. Atsižvelgiant į tai, kad šis tikslas neprivalomas, pastangos mažinti taršą buvo nereikšmingos; 1995–2004 m. tarša sumažinta nuo 186 g/km iki 163 g/km.

Naujuoju reglamentu nustatoma privaloma išmetamo CO₂ dujų kiekio mažinimo sistema, įskaitant nuobaudas šios normos neįgyvendinusiems subjektams, taip pat paskatas už naujoviškų technologijų kūrimą. Iki 2014 m. standartus atitiks 80 proc. automobilių parko automobilių, o po 2019 m. bauda už kiekvieną gramą virš normos bus 95 EUR. Galutiniu kompromisu užtikrinama pusiausvyra tarp vartotojų poreikių, aplinkos apsaugos ir tvaros pramonės politikos.

Bart Staes (Verts/ALE), raštu. – (NL) Balsavau prieš kompromisą, pateiktą G. Sacconi pranešime dėl automobilių išmetamų CO₂ dujų. Tai gėdingas dokumentas, pagal kurį gamintojai vėl išvengia įpareigojimo gaminti automobilius, kurie suvartoja mažiau energijos, ir mažiau teršia aplinką. Šis dokumentas buvo rengiamas daugiau nei 10 metų. Pradžioje sprendimai buvo atidėliojami sudarant savanorišką susitarimą, kurio nebuvo laikomasi. Šiose dienos susitarimas – kitas atidėliojimo pavyzdys. Baudos niekingai mažos.

Nustatyta, kad nuo 2020 m. sausio 1 d. taikoma 95 g CO₂/km norma. 1996 m. pramonės atstovai susitarė siekti, kad 2008 m. didžiausias išmetamų teršalų kiekis būtų 140 g CO₂/km. Kokia realybė? Šiuo metu vidutinis išmetamų teršalų kiekis yra 162 g.

Tiesa ta, kad visada mąstoma tik apie trumpą laiką. Mes geriau mokėsime dideles sumas dolerių korumpuotiems ar nedemokratiškiems režimams, o ne investuosime į žaliąsias, naujoviškas technologijas. Argumentas, kad tai mus verčia daryti ekonomikos krizę, yra klaidingas. Automobilių pramonė turi ateitį tik tuo atveju, jei ji gamins efektyviai energiją vartojančius ir neteršiančius automobilius. Jei šiuo metu ji turi problemų, ji gali kaltinti tik save – dėl praeityje padarytų neteisingų ir trumpalaikių pasirinkimų.

Silvia-Adriana Țicău (PSE), raštu. – (RO) Balsavau už G. Sacconi pranešimą dėl naujų lengvųjų automobilių išmetamų teršalų normų.

Kelių transportas išmeta apie 70 proc. visų transporto sektoriaus išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų. Tai ypač pasakytina apie miestų teritorijas, didmiesčius, kuriuose dėl transporto spūsčių teršiamas oras. Todėl labai svarbu kad būtų pakoreguotos naujų lengvųjų automobilių išmetamų teršalų normos. Pasiėktu kompromisu automobilių gamintojams ne tik nustatomi ambicingi tikslai, bet ir suteikiamas laikas gamybos linijas pritaikyti prie naujų reikalavimų. Žaliesiems automobiliams nustatyta premijų sistema bus paskata ir gamintojams, ir pirkėjams. Klimato kaita padės pakeisti pirkėjų įpročius ir vėl paskatinti automobilių paklausą.

Būtina išlaikyti darbo vietas ir sukurti ekonomikos plėtrai būtinas sąlygas, ypač per šią ekonomikos ir finansų krizę. Automobilių pramonės svarba pripažįstama ir nustatant konkrečias priemones, įtrauktas į Europos ekonomikos gaivinimo programą.

Thomas Ulmer (PPE-DE), raštu. – (DE) Balsavau „už“, nors turiu didelių abejonių. Viena, pagrįsta raginti automobilių sektorių sumažinti išmetamą CO₂ dujų kiekį. Antra, norime pareikšti rimtas abejones (ypač žr. 3 punktą). 1. Pasiūlyme nustatyti reikalavimai nėra vienodi visiems Europos gamintojams; jie ypač neigiamai veikia didelių transporto priemonių gamintojus, kurie yra ir naujovių diegėjai. Tai ypač pasakytina apie Vokietijos gamintojus. 2. Nebuvo atliktas poveikio vertinimas. Pirmasis projektas, kuriame nustatyta 80 proc. ribinės vertės polinkio kreivė, buvo atmestas (dabartinis polinkis yra 60 proc.). 3. Baudos nustatytos pasirinktinai, ypač 4 etape. Dėl atsiradusio CO₂ kainų lygmenys, rinkos kaina, naudojama vertybinių popierių biržoje, ir automobilių pramonei pasirinktinai nustatyta kaina.

Glenis Willmott (PSE), raštu. – Balsavime pritariau iš dalies pakeistiems teisės aktams – ir šiam pasiūlymui dėl automobilių išmetamo CO₂ kiekio mažinimo, ir visam klimato kaitos paketui. Tai svarbus žingsnis siekiant užtikrinti, kad Europa įgyvendintų savo planinę užduotį iki 2020 m. sumažinti išmetamą teršalų kiekį 20 proc., ir stiprus signalas pasauliui artėjant kitais metais Kopenhagoje vyksiančioms deryboms, kad Europa pasirengusi veikti.

Mes jau turime technologijas, kurios padės įgyvendinti šias užduotis; geriausias pavyzdys – mano apygardoje esančio Lohboro universiteto, kuris visame pasaulyje žinomas dėl žaliųjų technologijų kūrimo, darbas naujovių srityje; šis universitetas neseniai paskelbė apie naujos vandenilio degalinės (vienos iš dviejų JK) sukūrimą.

- Pranešimai: Claude Turmes (A6-0369/2008), Avril Doyle (A6-0406/2008), Satu Hassi (A6-0411/2008), Chris Davies (A6-0414/2008), Dorette Corbey (A6-0496/2007) ir Guido Sacconi (A6-0419/2008)

Bairbre de Brún ir Mary Lou McDonald (GUE/NGL), raštu. – Partijai *Sinn Féin* kova su klimato kaita labai svarbi. Visiškai pripažįstame, kad, siekiant sukurti aplinkos požiūriu tvarią visuomenę ir ekonomiką, būtini esminiai pokyčiai. Todėl pritariame vietos, šalies, ES ir pasaulinio lygmens priemonėms, kuriomis siekiama, kad per JT derybas klimato klausimais būtų nustatytos būtinos privalomos išmetamo CO₂ dujų kiekio mažinimo planinės užduotys.

Kalbant apie A. Doyle pranešimą dėl išmetamųjų teršalų prekybos sistemos (ITPS) – mes balsavome už šį pranešimą, nes juo užtikrinami esamos ITPS patobulinimas, nepaisant kelių su pačia sistema susijusių rimtų problemų.

Esame nepatenkinti, kad didžiąją dalį ES taršos mažinimo planinių užduočių galima įgyvendinti ES nepriklausančiose šalyse, kaip nustatyta S. Hassi pranešime. Dėl šio pranešimo susilaikėme.

Dėl C. Davies pranešimo dėl CCS – nors pirmenybę teikiame atsinaujinančiais energijai, balsavome už šį pranešimą, nes jame numatytos svarbios saugos, finansinio saugumo ir atsakomybės priemonės. Norėjome, kad būtų nustatytas išmetamų teršalų normos. Tačiau šiame pranešime numatyta, kad ši galimybė bus svarstoma.

Mes balsavome prieš G. Sacconi pranešimą dėl automobilių, nes šiuo susitarimu labai susilpninamas Komisijos pasiūlymas.

Edite Estrela (PSE), raštu. – (PT) Balsavau už klimato ir energetikos paketą, kurį sudaro A. Doyle, S. Hassi, C. Turmes ir C. Davies pranešimai, nes manau, kad Europos Parlamento, Tarybos ir Europos Komisijos

susitarimas yra subalansuotas susitarimas, kuriuo aplinkos apsauga suderinama su teisėtais pramonės interesais.

Buvo svarbu pasiekti susitarimą per pirmąjį svarstymą, kad Europos Sąjunga turėtų laiko pateikti pagrįstą pasiūlymą 2009 m. Kopenhagos konferencijai, siekiant pasiekti tarptautinį susitarimą ir išlikti lyderiais kovojant su klimato kaita.

Neena Gill (PSE), raštu. – Balsavau už klimato kaitos pakeitą, nes manau, kad pasaulis yra labai svarbiame taške. Susidūrėme su precedento neturinčiu iššūkiu mūsų gyvenimo būdai. Tačiau valstybės narės ką nors nuveikti gali tik bendradarbiaudamos. Būtent tokiu metu ES turi prisiimti atsakomybę ir veikti kaip pasaulio lyderė.

Ji taip ir daro. Nei viena kita šalis ar šalių grupės nenustatė tokios taikymo srities ir tokias galimybes teikiančio teisiškai privalomo proceso, koks nustatytas šiuo paketu.

Šių Rūmų nariai, atstovaujantys žaliams, teigė, kad šis paketas susilpnintas. Tačiau jie nerealiai vertina padėtį. Sistemos veiksmingumo aplinkos apsaugos požiūriu niekas nesilpnina. Vietoj to nustatėme veiksmingą pusiausvyrą tarp pramonės poreikio gauti pelną esant prastai ekonomikos padėčiai, Europos socialinių poreikių ir mūsų aplinkos ateities.

Todėl socialistai teisingai padarė, kad šiam paketui pritarė, ir aš džiaugiuosi, kad tai padariau.

Bruno Gollnisch (NI), raštu. – (FR) Energetikos ir klimato kaitos paketas, dėl kurio šiandien balsuojame, energetikos, ekonomikos ir technologijų požiūriu turėtų būti pereinamasis.

Tačiau yra, kaip yra. Įvairiomis siūlomomis priemonėmis bus radikaliai pakeistas valstybių narių naudojamas energijos derinys, nustatyta bendra, netgi vieninga, energetikos politika, nustatytos labai didelės finansinės išlaidos, susilpnintas mūsų pramonės sektorių konkurencingumas, o dėl to – ir užimtumas Europoje, padidintos energijos kainos privatiems vartotojams ir įmonėms, labai paveikti valstybių narių biudžetai ir kt.

Žinoma, siekiant išvengti gamybos perkėlimo, nustatyta daug leidžiančių nukrypti nuostatų. Tačiau to nepakanka. Atsižvelgiant į dabartinę krizę, kuri tikriausiai bus ilgalaikė, būtina bendroji apsaugos sąlyga, kuri užtikrintų, kad bent jau šiuo metu ekonomikos ir Europos darbuotojų interesai būtų svarbesni už aplinkos apsaugos tikslus. Būtina numatyti, kad bus vykdomas bendrasis šio proceso persvarstymas, jei tarptautinės derybos nebus sėkmingos, ir jei JAV ir sparčiai besivystančios ekonomikos šalys nepriims tokių pačių įsipareigojimų, nes tokiu atveju ekonominė Europos, kuri išmeta 15 proc. visų pasaulyje išmetamų „žmogaus pagamintų“ šiltnamio efektą sukeliančių dujų, savižudybė neturės jokios reikšmės.

Dan Jørgensen (PSE), raštu. – (DA) Danijos socialdemokratai balsavo už daugumą ES klimato kaitos paketo pasiūlymų, nes, nors ir ne visiems metodams pritariame, juo nustatoma ambicinga planinė užduotis sumažinti išmetamą CO₂ dujų kiekį 20 ar 30 proc., priklausomai nuo to, kad bus sudarytas pasaulinis susitarimas.

Socialdemokratai balsavo prieš pasiūlymą dėl naštos pasidalijimo (t. y. dėl taršos mažinimo žemės ūkio, transporto ir kt. sektoriuose). To priežastis – tai, kad labai lengva įsigyti kreditus besivystančiose šalyse, kad ES galės įgyvendinti 60–70 proc. savo įsipareigojimų pirkdama taršos mažinimą neturtingiausiose pasaulio šalyse. Iš tikrųjų, tai reiškia, kad turtingiausios šalys išsipirks laisvę nuo būtino perėjimo, ir neinvestuos į technologijų plėtrą, kuri būtina siekiant įgyvendinti ilgalaikę planinę užduotį sumažinti taršą 80 proc.

Socialdemokratai balsavo prieš pasiūlymą dėl automobilių išmetamų CO₂ dujų. Priešingai, nei siūlė Komisija ir balsavo Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komitetas, pasiūlymu reikalavimas, kad šis pramonės sektorius nuo 2012 m. neišmestų daugiau teršalų nei 120 g CO₂/km, buvo atidėtas trejiems metams. Automobilių pramonė prieš dešimt metų pasirašė savanorišką susitarimą dėl CO₂ mažinimo, ir turėjo labai daug laiko prisitaikyti prie taisyklių, būtinų kovojant su visuotiniu atšilimu.

Marie-Noëlle Lienemann (PSE), raštu. – (FR) Balsavau už keturias direktyvas, sudarančias energetikos ir klimato kaitos paketą, nes svarbu, kad ES šiuos tekstus patvirtintų iki 2009 m. ir tarptautinių derybų. Jų atidėjimas reikštų veiksmų atidėjimą ir atidėtų darbų daugėjimą, be garantijų, kad naujas tekstas bus geresnis. Balsavau „už“ dėl šių priežasčių.

Pirma, nes patvirtintos „3x20“ planinės užduotys (šiltnamio efektą sukeliančių dujų sumažinimas 20 proc., energijos vartojimo sumažinimas 20 proc. ir 20 proc. atsinaujinančios energijos dalis) ir reikalavimas

sumažinti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį padidinamas iki 30 proc., jei bus pasirašytas ambicingesnis tarptautinis susitarimas.

Antra, nes jos labai svarbios, kadangi Tarybos siūlomi tekstai nėra tokie ambicingi, kaip Komisijos pasiūlymai, ir yra pavojus, kad nustatyti tikslai nebus pasiekti – dėl terminų išdėstymo, didelio skaičiaus leidžiančių nukrypti nuostatų, galimybės finansuoti dujų mažinimą ES nepriklausančiose šalyse, dėl kurių mūsų pramonės sektoriams, ekonomikoms ir plėtros priemonėms būtinas išmetamo anglies dioksido kiekio mažinimas būtų atidėtas.

Trečia, dėl atsargumo, nes jei tikslai nebus įgyvendinti, Parlamentas turės nustatyti naują politiką.

Ketvirta, nes tai paskutinis žingsnis. Visada maniau, kad išmetamųjų teršalų prekybos sistemos nepakeis mūsų pramonės ar mūsų veiklos, ir nepadės sumažinti jų poveikio aplinkai. Siekdami spręsti aplinkos dempingo problemą, privalome skirti daug asignavimų moksliniams tyrimams ir naujovėms, nustatyti standartus ir muitinių tarifus, taip pat pokyčius skatinančią pramonės politiką ir Europos fondus.

Luís Queiró (PPE-DE), raštu. – (PT) Nors šiuose pranešimuose nagrinėjami skirtingi klimato kaitos aspektai, galima nustatyti bendrus principus.

Atsižvelgiant į tai, kad bendras energijos vartojimas toliau didėja ir į tai, kad energijos rūšys, kurias naudojant išmetama daugiausiai CO₂ dujų, yra brangiausios, lengva pamatyti, kodėl energijos rūšių, kurias naudojant išmetama mažiau CO₂ dujų, skatinimas yra būtinybė ir aplinkos apsaugos, ir ekonomikos požiūriu. Dėl to labai svarbu investuoti į technologijas, mažinančias energijos vartojimą, ir technologinius sprendimus, mažinančius išmetamą teršalų kiekį, nors išmetamieji teršalai egzistuos visada. Pramonės sektoriai, gaminantys prekes, kurios išmeta daugiausiai CO₂, turi prisitaikyti. Jie gali ir privalo būti skatinami gaminti daugiau technologiškai pažangių produktų, pvz., nustatant viešųjų pirkimų taisykles, o ne baudžiant. Pramonės sektoriai, kurie išmeta didelius kiekius CO₂ dujų per gamybos procesą, turi gauti paramą moksliniams tyrimams ir naujovėms, kad taptų konkurencingesni; jiems neturi būti taikomos gamybai kenkiančios taisyklės, dėl kurių Europoje ji taptų ne perspektyvi. Galiausiai būtina sumažinti priklausomybę – įvairinant energijos šaltinius ir tiekėjus. Šie principai turi būti naudojami skatinant naudoti energijos rūšis, kurias naudojant išmetama mažiau CO₂ dujų.

- Rekomendacija dėl antrojo svarstymo: Alejandro Cercas (A6-0440/2008)

Kader Arif (PSE), raštu. – (FR) Tarybos Parlamentui pateikta bendroji pozicija dėl darbo laiko buvo tikras žingsnis atgal nuo darbuotojų teisių ir tikras pavojus Europos socialiniam modeliui.

Surinkęs stiprią daugumą, socialistų pranešėjas A. Cercas, kurį parėmiau savo balsavimu, sugebėjo nugalėti konservatyvią ir reakcingą darbo pasaulio viziją, vertą 19-ojo amžiaus. Kartu su socialistais, aš pritariau pakeitimams, kuriais užtikrinami darbuotojų teisių požiūriu pažangūs aspektai.

Taigi mums pavyko panaikinti atsisakymo nuostatą, pagal kurią žmonėms buvo leidžiama viršyti darbo laiko apribojimą ir nustatyti 65 valandų darbo savaitę. Taip pat, kadangi budėjimo laiko negalime laikyti poilsio laiku, nustatėme, kad jis būtų skaičiuojamas, kaip darbo laikas. Taip pat buvo suteiktos garantijos dėl kompensuojamojo poilsio laiko ir šeimos gyvenimo ir darbo suderinimo.

Tai didelė Europos socialistų, kuriuos rėmė profesinės sąjungos, pergalė, visų europiečių pergalė. Europa, kuri pritaria pažangioms nuostatomis socialinėje srityje, pvz., tokios, kaip šiandien, yra Europa, ginanti savo žmones.

Alessandro Battilocchio (PSE), raštu. – (IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, aš balsavau už rekomendaciją, kurios teksto rengimą Parlamente koordinavo A. Cercas. Gyvename ypatingu laiku, kuriuo, deja, tikrą ekonomiką veikia ir finansų krizė. Mums reikia sprendimų, kurie teigiamai paveiktų mūsų gamybos sektorių, ir, svarbiausia – Europa privalo pasiręsti jau pastebimiems naujiems, sudėtingiems, su konkurencija susijusiems iššūkiams.

Pritariu sumanymui sukurti Europos teisinius pagrindus, skirtus darbo laiko organizavimo taisyklėms. Šioje srityje teisinga skatinti didesnę socialinių partnerių dalyvavimą priimančiais sprendimus, ypač reformas remiančių visos Europos profesinių sąjungų, kurios siekia išlaikyti išipareigojimus ne tik dėl darbuotojų teisių apsaugos, bet ir dėl modernizavimo ir augimo.

Adam Bielan (UEN), raštu. – (PL) Aktyvus ir neaktyvus budėjimo laiko periodas – svarbus klausimas daugeliui profesijų, ypač gydytojams. Pamainos skirstymas į aktyvų ir neaktyvų budėjimo laiko periodą prieštarauja

darbo laiko koncepcijai ir svarbiausiems teisės aktams dėl darbo sąlygų. Ar kas nors gali stebėti, kada pamainos metu gydytojas ilsisi, ir kada jis atlieka savo pareigas teikdamas skubią pagalbą, gydydamas ar planuodamas kitą operaciją? Be to, norint šiuos aspektus stebėti, reikės įdarbinti inspektorius; tai reiškia arbsurdiškas išlaidas. Tokie veiksmai būtų paprasčiausiai nesuderinami su profesine etika.

Derek Roland Clark, Michael Henry Nattrass, Jeffrey Titford ir John Whittaker (IND/DEM), raštu. – UKIP pripažįsta, kad tam tikri Tarybos pozicijos aspektai yra vertingi britų teisės į darbą išlaikymo požiūriu, ir mes balsavome prieš kitus šio pranešimo pakeitimus, kuriais tie aspektai panaikinami.

Tačiau Tarybos pozicijoje yra daug kitų aspektų, kuriems UKIP negali pritarti ir negali už juos balsuoti. Todėl už 30 pakeitimą nebalsavome.

Jean Louis Cottigny (PSE), raštu. – (FR) Šios dienos balsavimas Europos Parlamente yra labai svarbus. Didžiausias leistinas darbo laikas Europoje išliks 48 valandos; tai leis šalims, nustačiusioms darbuotojams palankesnę tvarką, nieko nekeisti (pvz., Prancūzijai, kurioje nustatyta 35 valandų darbo savaitė). Taryba norėjo šią ribą padidinti iki 65 valandų.

Kairiosios jėgos ir darbuotojų gynėjai, pvz., Europos profesinių sąjungų konfederacija, gali didžiuotis šia pergale.

Nereikia pamiršti ir gydytojų bei medicinos studentų, nes tai ir jų pergalė. Medicinos darbuotojų budėjimo laikas toliau bus skaičiuojamas kaip darbo laikas.

Šis balsavimas, kuriame sprendimas priimtas didele balsų dauguma, padės 27 Parlamento nariams Taikinimo komitete garsiai ir aiškiai patvirtinti savo poziciją 27 ministrams.

Harlem Désir (PSE), raštu. – (FR) Dabartinės krizės ir darbuotojų socialinio nesaugumo metu Taryba teikia Parlamentui bendrąją poziciją, keliančią didelį pavojų Europos socialiniam modeliui, nes ja sumažinami darbo laiko standartai.

Igyvendinus nuostatą, kuria leidžiama nukrypti nuo 48 valandų darbo savaitės reikalavimo, ir budėjimo laikas neskaičiuojamas kaip darbo laikas, atsiranda pavojus, kad bus sukurta dviejų greičių socialinė Europa, padalyta į darbuotojus, kurie savo valstybėse narėse gali naudotis socialine apsauga, ir kitus, kurie neturi galimybės nesutikti su sumažintomis socialinėmis teisėmis.

Prieštaraudamas Komisijos ir tam tikrų Europos Sąjungos Tarybos valstybių diskusijoje išsakytam teiginiui, kad laisva galimybė naudotis atsisakymo nuostata yra pažanga, nusprendžiau pritarti pranešėjo A. Cercas pakeitimams, kurie išreiškia Parlamento poziciją, pareikštą per pirmąjį svarstymą 2004 m.

Šiais pakeitimais reikalaujama, kad praėjus 36 mėnesiams po direktyvos įsigaliojimo atsisakymo nuostata būtų panaikinta, kad budėjimo laikas būtų skaičiuojamas kaip darbo laikas (tai pripažino EBTT), taip pat suteikiamos garantijos kompensuojamojo poilsio laiko ir šeimos gyvenimo ir darbo suderinimo požiūriu.

Brigitte Douay (PSE), raštu. – (FR) Aš pritariau pranešėjo A. Cercas pozicijai, nes darbo laiko organizavimas yra labai svarbus Europos piliečių kasdienio gyvenimo klausimas.

Didelė Europos profesinių sąjungų demonstracija, kuri vakar vyko Strasbūre, parodė jų įsipareigojimą siekti geresnės darbuotojų apsaugos.

Atkreipiau dėmesį į kelis šio pranešimo aspektus, kurie turi būti ginami, įskaitant nuostatos, leidžiančios nukrypti nuo savaitės darbo laiko, kuris Europos Sąjungoje šiuo metu yra 48 valandos, panaikinimą. Kaip ir kiti Europos socialistai, esu įsitikinęs, kad darbo ir šeimos gyvenimo suderinimas – esminė Europos gyventojų gerovės sąlyga.

A. Cercas pranešimas, į kurį įtrauktos pažangios socialinės srities nuostatos, yra žingsnis teisinga kryptimi – panaikinant per daug liberalias nuostatas, taikomas kai kuriose valstybėse narėse, kurios norėtų, kad jos būtų taikomos visoje Europos Sąjungoje.

Lena Ek (ALDE), raštu. – (SV) Po daugelio metų pastangų pakeisti Darbo laiko direktyvą, Ministrų Tarybai praėjusią vasarą pavyko susitarti dėl bendrosios pozicijos. Į Tarybos susitarimą įtraukta atsisakymo nuostata, pagal kurią socialiniams partneriams leidžiama netaikyti direktyvos nuostatos dėl savaitės darbo valandų. Šiuo būdu ginamas Švedijos kolektyvinių sutarčių modelis. Tai visiškai suderinama su subsidiarumo principu, kuris reiškia, kad sprendimus turi priimti kuo arčiau piliečių esančios institucijos.

Parlamento pasiūlymu ketinama šią atsisakymo nuostatą panaikinti. Todėl balsavau prieš šį pranešimą.

Edite Estrela (PSE), raštu. – (PT) Balsavau už tai, kad būtų atmesta Tarybos bendroji pozicija, nes manau, kad ja negerbiamos teisėtos darbuotojų teisės. Europos Parlamentas patvirtino aiškią ir prasmingą poziciją, atmesdama 65 valandų darbo savaitės galimybę.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL), raštu. – (PT) Šios dienos Tarybos pralaimėjimas Europos Parlamente yra svarbi pergalė darbuotojų kovoje. Tarybai nepavyko prastumti savo nepriimtinių pasiūlymų iš dalies pakeisti Darbo laiko direktyvą, kurie būtų sukėlę pavojų per 100 metų darbininkų kovos sunkiai laimėtoms pergalėms. Ypač atkreipiu dėmesį į bandymus pratęsti vidutinės darbo savaitės laiką iki 60 ir 65 valandų, sukurti neaktyvaus darbo laiko laiko sąvoką, pagal kurią toks laikas nebūtų laikomas darbo laiku, ir atakuoti profesinių sąjungų judėjimą. Visa tai atmesta; tai taip pat reiškia Portugalijos socialistų vyriausybės, kuriai vadovauja José Sócrates ir kuri balsavime dėl Tarybos bendrosios pozicijos susilaikė, pralaimėjimą.

Po šios dienos Europos Parlamento balsavimo Tarybos pasiūlymas negali įsigalėti. Tačiau ji gali pradėti naujas derybas su Parlamentu; to nebūtų įvykę, jei būtų priimtas pasiūlymas atmesti Tarybos poziciją, kuri pateikė ir gynė mūsų frakcija.

Dėl to, nepaisant svarbios pasiektos pergalės, karas prieš Tarybos pasiūlymą ir tam tikras reformų siekiančias pagrįstas pozicijas, pagal kurias būsimoje derybose ketinama kai kam pritarti, nebaigtas.

Tvirtai laikysimės savo pozicijos atmesti šiuos pasiūlymus, ir raginame darbuotojus ir jų profesines sąjungas būti budrius.

Neena Gill (PSE), raštu. – Balsavau už tai, kad atsisakymo nuostata būtų išlaikyta, nes man svarbiausia apsaugoti darbo vietas Vakarų Midlande ir užtikrinti, kad mano regionas išliktų konkurencingas.

Visada labai stengiausi ginti darbuotojus, bet nemanau, kad žmonių pasirinkimo galimybių ribojimas – geriausias būdas tai daryti. Kalbėjau su daugeliu darbuotojų ir MVĮ savininkų, kurie dėl nuosmukio netenka darbo vietų ir kurių verslas žlunga; jie prašė manęs išlaikyti pasirinkimo galimybę. Remdamasi patirtimi, galiu pasakyti, kad viršvalandžių ribojimas naudingas tik tiems, kurie gali leisti sau kelti neramumus; be to, svarbu suteikti žmonėms priemones išlaikyti savo šeimas. Bendrojoje pozicijoje numatytos apsaugos nuostatos, skirtos užtikrinti, kad darbuotojai nebūtų išnaudojami,

Bruno Gollnisch (NI), raštu. – (FR) Komisijos pasiūlymas dėl direktyvos neabejotinai yra tipiškas to, ką Briuselio Europa vadina lankstumu ir pritaikomumu, pavyzdys, kurį drįstama vadinti socialiai orientuotu: valstybėms ar asmenims suteikiama atsisakymo nuostata (kurią galima vadinti galimybe nesilaikyti standartų), 78 valandų darbo savaitė, budėjimo laiko neskaičiavimas kaip darbo laiko, laiko skaičiavimas pagal sutartį, o ne pagal asmenį ir kt. Trumpai kalbant, viskuo siekiama išnaudoti žmones per krizę, kai didėja nedarbas ir darbuotojų skurdinimas.

Todėl balsavome už Užimtumo ir socialinių reikalų komiteto pakeitimus, taip pat kai kuriuos mūsų politinių oponentų pakeitimus, nes jie mums atrodė teisingi, t. y. palankūs darbuotojams.

Tačiau norėčiau atkreipti dėmesį į du aspektus.

Akivaizdu, kad pranešėją labiau motyvuoja tai, koks būtų Parlamento įvaizdis piliečių akyse, jei likus šešiams mėnesiams iki rinkimų šis pasiūlymas nebūtų priimtas, o ne pačių piliečių gerovė.

Privalome išlikti budrūs. Taryboje nėra daugumos, kuri pritartų atsisakymo nuostatos išbraukimui, todėl yra pavojus, kad šiandien patvirtintas ir taip kompromisinis pranešimas nebus paskutinis.

Małgorzata Handzlik (PPE-DE), raštu. – (PL) Diskusijos dėl Darbo laiko direktyvos pakeitimų sukėlė daugelio subjektų, ypač profesinių sąjungų ir darbdavių organizacijų, susidomėjimą. Šios dienos balsavimas Europos Parlamente nerodo, kad diskusijos baigtos. Taip yra dėl to, kad Parlamentas patvirtino pakeitimus, kuriais atmetami Tarybos pasiūlymai dėl darbo laiko organizavimo. Šis direktyvos projektas bus svarstomas per derinimo procedūrą. Atsižvelgiant į valstybių narių ir Parlamento nuomonių skirtumus, kyla abejonių, ar ji bus patvirtinta.

Atsisakymo nuostatos išbraukimas iš direktyvos buvo nevykęs sprendimas. Kalbant konkrečiau, šis žingsnis gali turėti neprognozuojamų padarinių nuolatiniam medicinos paslaugų teikimui, taip pat ir Lenkijoje. Šiuo klausimu norėčiau pabrėžti, kad pritartiu 48 valandų darbo laiko apribojimui ir tam, kad jį būtų galima viršyti tik pritarus darbuotojui. Norėčiau pabrėžti, kad pagal šiuo metu galiojančią direktyvą leidžiama 78 valandų darbo savaitė.

Tarybos pasiūlytas kompromisas būtų užtikrinęs suderintą požiūrį – būtų atsižvelgta į skirtingus darbo rinkos modelius ir darbo teises. Tikiuosi, kad tolesnės Parlamento ir Tarybos derybos baigsis sprendimu, kuris patenkins visus suinteresuotuosius subjektus, ir juo bus atsižvelgta į medicinos darbuotojų, kurie susirūpinę dėl šios direktyvos pakeitimų, konkrečius pareiškimų aspektus.

Ian Hudghton (Verts/ALE), raštu. – Manau, kad labai svarbu, kad darbuotojai galėtų laisvai savanoriškai pasirinkti, kiek valandų dirbti. Jei atsisakymo nuostata bus taikoma toliau, darbuotojai turi būti apsaugoti nuo išnaudojimo. Bendrąją poziciją siekiama pusiausvyros, asmenims toliau leidžiant nesilaikyti daugiausiai 48 valandų darbo savaitės (vidutiniškai) apribojimo, kuris nustatytas šioje direktyvoje, ir įrašant naujas apsaugos nuostatas, kuriomis siekiama užkirsti kelią asmenų išnaudojimui.

Tarp jų – draudimas pasirašyti atsisakymo nuostatą tuo pat metu, kai pasirašoma darbo sutartis, apsvartymui skirtas šešių mėnesių laikotarpis, per kurį darbuotojai gali pakeisti nuomonę, ir reikalavimas, kad darbuotojai atnaujintų sutikimą netaikyti nuostatų kiekvienais metais.

Bendrosios pozicijos tekstu siekiama išlaikyti asmenų atsisakymo nuostatų lankstumą ir sustiprinti svarbius darbuotojų apsaugos mechanizmus; viską įvertinęs, nusprendžiau balsuoti už kompromisinį pasiūlymą, t. y. už atsisakymo nuostatos išlaikymą.

Parlamento pozicijoje nėra jokių išimčių dėl daugiausiai 48 valandų darbo laiko (skaičiuojamo per 12 mėnesių), joje teigiama, kad atsisakymo nuostata nustos galioti praėjus trejiems metams po šios direktyvos priėmimo. Joje taip pat teigiama, kad budėjimo laikas turi būti skaičiuojamas kaip darbo laikas.

Anneli Jäätteenmäki (ALDE), raštu. – (FI) Jei Parlamentas būtų pritaręs Ministrų Tarybos pasiūlymui, maždaug 10 mln. ES darbuotojų neturėtų jokios apsaugos dėl darbo laiko. Todėl per pirmąjį svarstymą balsavau už Parlamento poziciją.

Tarybos pozicija dėl darbo laiko reguliavimo aukštojo mokslo sektoriaus darbuotojams yra ne kas kita, kaip šuolis atgal. Būtų nepriimtina, jei Taryba iš vyresnio amžiaus darbuotojų visiškai atimtų apsaugą dėl darbo laiko. Suomijoje tokiu darbuotojų šiuo metu yra apie 1 30 000.

Europos vidaus rinkai reikia aiškių ir bendrų taisyklių dėl darbo laiko. Tarybos pozicija būtų sužlugdžiusi darbo laiko apsaugą ir sukėlusį pavojų darbo srities plėtrai Europoje.

Tunne Kelam (PPE-DE), raštu. – Balsavau prieš šią direktyvą, iš kurios išbraukiamos atsisakymo nuostatos. Tvirtai tikiu, kad kiekvienas žmogus turi turėti teisę spręsti dėl savo darbo laiko. Taip pat manau, kad toks reguliavimas yra subsidarumo principo, kuris taikomas darbo teisei, pažeidimas. Už darbo laiko reguliavimą turėtų būti atsakinga atitinkama valstybė.

Dabar, kai balsavimas įvyko, norėčiau paklausti, ar tai, kad Europos Parlamentas patvirtino šią direktyvą, reiškia, kad kitas žingsnis bus taisyklės, ar ir kiek Europos piliečiai gali turėti laisvo laiko.

Roger Knapman ir Thomas Wise (NI), raštu. – Balsuodamas prieš pakeitimą paprasčiausiai siekiu apsaugoti Jungtinės Karalystės teisę netaikyti Darbo laiko direktyvos, kuri būtų panaikinta, jei šis pakeitimas būtų priimtas.

Mano balsavimo jokia būdu nereikėtų vertinti kaip paramos visai bendrajai pozicijai dėl Darbo laiko direktyvos.

Eija-Riitta Korhola (PPE-DE), raštu. – (FI) Gerb. pirmininke, norėčiau pateikti paaiškinimą dėl balsavimo dėl atsisakymo nuostatos Darbo laiko direktyvoje. Pirmą – šiuo veiksmu siekiama apsaugoti darbuotojus. Be to, kad darbuotojų išsekimas yra žmogaus problema, dėl jo mažėja ir darbo našumas. Geresnių galimybių suderinti darbą ir šeimos gyvenimą perspektyva labai priklauso nuo Europos vertybių, o darbo laiko klausimas šiuo požiūriu yra svarbus veiksnys. Todėl egzistuoja pagrįstas argumentas, kodėl reikia apriboti darbo laiką.

Antra, turėtume sudaryti galimybę svarstyti aplinkybes vertinant kiekvieną atvejį atskirai. Lankstumo galimybė svarbi ir darbdaviui, ir darbuotojui. Lankstumas taip pat padeda suderinti darbą ir asmeninį gyvenimą.

Pritariau sumanymui dėl 48 valandų darbo savaitės, tačiau manau, kad labai svarbu nustatyti tinkamos trukmės prisitaikymo laikotarpį. Mano nuomone, prisitaikymo laikotarpis geriau užtikrins lankstumą nei atsisakymo nuostata. Leiskite pabrėžti, kad Suomija nemano, kad būtina priimti atsisakymo nuostatą, ir tai yra teigiamas dalykas.

Carl Lang (NI), raštu. – (FR) Europos Komisijos Darbo laiko direktyvos projektas, dažniau susilaukdamas kritikos ir atmestas 2005 m., buvo aiškiai ultra liberali ir tarptautinė priemonė, visapusiškai prisidėjusi prie antisocialinio arsenalo, galinčio vesti į piktnaudžiavimą, konkrečiai – dėl galimybės netaikyti principo, pagal kurį leidžiama viršyti maksimalų 48 valandų darbo laiką per savaitę. Darbuotoją būtų galima skirti dirbti iki 78 valandų per savaitę. Atrodo, kad A. Cercas pranešimu siekta priimtino kompromiso. Su dabartiniais pakeitimais, juo siekiama pirmiausia perduoti politinę žinią Europos darbuotojams ir profesinėms sąjungoms.

Priešingai, pranešime visiškai neužsimenama apie problemas, su kuriomis susiduria kitų profesijų atstovai darbo laiką pernelyg sumažinus, pvz. iki 35 valandų. Tai visų pirma taikoma sveikatos priežiūros darbuotojams: dirbantiems ligoninėse, neatidėliotinos pagalbos tarnyboms ir pan. Darbo laiko reguliavimo ir laisvės dirbti ilgesnį ar trumpesnį darbo laiką klausimas reikalauja atsakymo, išeinančio iš neomarksistinės ar ultraliberaliosios ideologijos ribų, pirmenybę suteikiant pragmatiškesniam ir realistiškesniam metodui.

Nors ši rekomendacija skirta užtikrinti, nors jos tikslas – užtikrinti Europos darbuotojų sveikatą ir saugą ir leisti jiems suderinti šeimos gyvenimą ir...

(Balsavimo paaiškinimas nutrauktas pagal Darbo tvarkos taisyklių 163 straipsnį)

Astrid Lulling (PPE-DE), raštu. – (DE) Man reikėjo tam tikro laiko apsispręsti dėl pozicijos dėl šios prieštaringos Darbo laiko direktyvos. Man pateikta gausybė nuomonių dėl bendros pozicijos, kuriai pritarė ir mano šalies vyriausybė.

Mažųjų ir vidutinių įmonių atstovai prašė mūsų paremti pragmatinį darbo ministrų sprendimą, visų pirma dėl dabartinės ekonominės aplinkos. Daugelis individualių darbuotojų ir profesijų atstovų, pvz., ugniagesių organizacijos ir aktoriai prašė apsistoti ties pragmatiniu sprendimu kartu suteikiant jiems galimybę netaikyti tam tikrų nuostatų norint išlaikyti lanksčią darbo laiko tvarką, tinkamą konkrečiai profesijai.

Profesinės sąjungos, kurioms suprantamai kelia nerimą galimybė nustatyti darbo laiką XXI amžiuje, ilgesnį už didžiausią savaitės darbo laiką 48 val., kurį 1919 m. nustatė Tarptautinė darbo organizacija, paskelbė prieštaraujančios šiam pragmatiniam metodui.

Taip pat aišku, kad gydytojų ir slaugymo darbuotojų ligoninėse budėjimo laikas vertintinas skirtingai nei darbuotojų namuose budėjimo laikas (nes tai faktinis budėjimo laikas).

Kadangi atrodo, jog nėra galimybių įveikti atotrūkio, skiriančio tuos, kuriems bendra pozicija yra vienintelis išsigelbėjimas, ir tuos, kurie visiškai ją smerkia, ketinu balsuoti taip, kad prireiktų derinimo procedūros, nes tai – vienintelis būdas protingam ir žmogiškam kompromisui Taryboje pasiekti.

Nils Lundgren (IND/DEM), raštu. – (SV) Partijos *June list* atstovai mano, kad darbo laiko taisyklės turėtų nustatyti visų pirma socialiniai partneriai, o antra – Švedijos parlamentas. Šiam metodui pritaria didžioji visuomenės dalis, o sėkmingo Švedijos profesinių sąjungų judėjimo atstovai paprastai teigėdavo, kad socialiniai partneriai šiuos klausimus turėtų spręsti kolektyvinių sutarčių forma nedalyvaujant valstybei.

O dabar profesinių sąjungų judėjimo Švedijoje ir kitose ES šalyse atstovai pakeitė savo nuomonę ir reikalauja iš esmės pakeisti bendrąją Tarybos poziciją. Šis klausimas jau susijęs su teisių į Švedijos darbo rinką perdavimu ne Švedijos gyventojų išrinktiesiems, bet į Briuselį. Tai paaiškinama susirūpinimu, kad valstybės narės pasinaudos konkurenciniais pranašumais ir sukels riziką visuomenės sveikatai, nes darbo laikas pailgės ir bus nustatytos neatsakingos taisyklės budėjimo laiko srityje.

Kita vertus, ES šalys yra demokratinės, įstatymo viršenybę pripažįstančios valstybės, remiančios Europos konvencijoje įtvirtintą žmogaus teisių deklaraciją. Šiose šalyse laisvai veikia profesinės sąjungos. Šių kriterijų neatitinkančios šalys į nares nepriimamos. Taigi ar ši problema iš tiesų aktuali?

Laikyčiausi nuomonės, kad susiklosčius naujai padėčiai, derėtų imtis Parlamento ir Tarybos derinimo procedūros. Todėl balsavau už pakeitimą dėl budėjimo laiko ir Jungtinės Karalystės galimybės netaikyti, norint paskatinti tokį politikos procesą.

David Martín (PSE), raštu. – Pritariu pranešimui, kuriuo siekiama apsaugoti darbuotojų teises ir nutraukti darbo laiko išnaudojimą. Darbo laiko direktyvoje darbo savaitės trukmė ribojama iki 48 valandų per 12 mėnesių laikotarpį; direktyva įsigalios 2012 m. Pritariu šio laiko priskyrimui budėjimo laikui, nes darbuotojai gali daugiau laiko skirti šeimai. Dirbant daugiau kaip 48 valandas per savaitę, kyla rimtų pavojų sveikatai, visų pirma dėl ilgo darbo laiko ir širdies kraujagyslių sutrikimo, cukrinio diabeto ir raumenų ir kaulų sistemos problemų ryšio. Pritariu teigiamai šio pranešimo įtakai sveikatai ir saugai darbo vietoje ir nelaimingų atsitikimų

prevencijai. Didelė dalis nelaimingų atsitikimų susiję su miego trūkumu dėl pernelyg ilgo darbo, konkrečiai taip įvyko per Padingtono traukinių susidūrimą. Šiuo pranešimu siekiama realiai pagerinti tūkstančių Škotijos darbuotojų gyvenimo lygį, todėl jam pritariu.

Erik Meijer (GUE/NGL), raštu. – (NL) Europoje esama jėgų, norinčių pasinaudoti dabartine nepakankama darbo jėgos apsauga naujosiose rytinėse valstybėse narėse konkurenciniam pranašumui įgyti ir padėti bendrovėms sumažinti darbo jėgos sąnaudas. Darbo laiko direktyva, kurią teikia Taryba, galiausiai prisidės prie ilgesnio darbo laiko ir mažesnio atlyginimo visiems. Rinkėjams visiškai nesuprantama, kodėl ES šalių bendradarbiavimas turėtų sukelti neigiamus, o ne teigiamus pokyčius.

Pagal šį pasiūlymą trumpalaikės išimtis, leidžiančias prailginti darbo laiką dėl intensyvesnės gamybos ar turizmo sezono intensyvumo, galima naudoti visus metus. Pvz., nebereikia mokėti už ugniagesių budėjimo tarnybą. Su tuo norėjo jau anksčiau sutikti Parlamento narių dauguma, su sąlyga, kad dabartinės galimybės netaikyti bus visiškai atsisakyta per artimiausius keletą metų. Tačiau Taryba norėtų įtvirtinti nuolatinę galimybę netaikyti ir faktiškai ją net praplėsti. Žinoma, kad šiomis aplinkybėmis Darbo laiko direktyva visiškai nepageidaujama.

Direktyva tik pamintų aukštesnio lygio nacionalinius teisės aktus daugelyje ES valstybių narių. Šiuo metu judama nepriimtino lygio naujosiose valstybėse narėse link. Laimei, didžioji šiandien pasisakusių narių dauguma parėmė siūlymą išimties atsisakyti per 3 metus.

Willy Meyer Pleite (GUE/NGL), raštu. – (ES) Šiandien balsavau už A. Cercas pranešime pateiktus pakeitimus, nes manau, kad tai vienintelis būdas Tarybos pasiūlymui dėl direktyvos dėl darbo laiko organizavimo sustabdyti.

Savo frakcijoje visuomet prieštaravome šiai direktyvai, todėl pateikėme pakeitimą, kuriuo jos visiškai atsisakoma, nes manome, kad priešingu atveju darbuotojų teisių klausimu grįšime į tolimą praeitį. Pasiūlymu dėl direktyvos darbo santykiams suteikiamas individualus pobūdis (galimybės netaikyti sąlyga), kad darbdaviai ir darbuotojai galėtų susitarimu padidinti darbo laiką net iki 60 valandų.

Nors A. Cercas pranešime pateiktais pakeitimais ir sušvelninamas direktyvos tekstas, pakeitimai tik pablogintų dabartinę padėtį (galimybės netaikyti sąlyga taikoma trejus metus), o atskaitos laikotarpis darbo laikui apskaičiuoti padidinamas iki šešių mėnesių. Mano frakcija mano, kad A. Cercas pranešimu neinama tinkama linkme ir nesiekama užtikrinti 35 valandų darbo savaitę pagal įstatymą už tą patį savaitinį darbo užmokestį, norint veiksmingai perskirstyti gerovę.

Vis dėlto balsavau už pranešimą, nes tai – vienintelė strateginė galimybė užkirsti kelią Tarybos direktyvai ir priversti ją imtis derinimo procedūros.

Seán Ó Neachtain (UEN), raštu. – Džiaugiuosi A. Cercas pranešimui reiškiamu parama. Itin svarbu apsaugoti socialinį ir žmogiškąjį ES sprendimų priėmimo elementą. Iš šios dienos balsavimo aiškiai matyti, kad visi piliečiai siekia geresnės, saugesnės ir labiau užtikrintos darbo aplinkos. Pastaruoju metu Airijoje įvyko reikšmingų teisinių pokyčių, sudaryta socialinės partnerystės susitarimų, taip pat įsteigta nacionalinė darbo teisių institucija, kuri viršija daugelį įvairiose direktyvose nustatytų minimalių standartų.

Susitarimas Taryboje pasiektas po ilgo ir varginančio kelio. Pažymėtina, kad darbuotojų teises geriausiai padeda užtikrinti aiškūs teisės aktai, įgyvendinimo priemonės ir partnerystės susitarimai. Tam tikras lankstumas neišvengiamas, tačiau jis grįstinas lygia partneryste, kaip priemone susitarti dėl besikeičiančiai darbo praktikai tinkamų alternatyvų.

Subsidiarumo principas – geriausias būdas tinkamai priemonei pasiekti ir padėti vyriausybėms ir socialiniams partneriams rasti tinkamą pusiausvyrą. Tačiau neleistina lankstumo sumetimais mažinti darbuotojų sveikatos ir saugos lygį. Airijos vyriausybė ne tik įtraukė šiuos principus į Tarybos išvadą, tačiau ir suteikė rašytinę garantiją profesinėms sąjungoms ir toliau remti ir plėtoti šiuos klausimus.

Lydie Polfer (ALDE), raštu. – (FR) Balsavau už A. Cercas pranešimą, kuriame prieštaraujama kai kuriems 2008 m. birželio mėn. Tarybos pateiktiems pasiūlymams, kuriais siekta iš esmės pataisyti nuo 1993 m. galiojusią Direktyvą dėl tam tikrų darbo laiko organizavimo aspektų.

Iš tiesų visiškai pritariu pranešėjui, kuris siūlo laipsniškai, per trejus metus atsisakyti galimybės taikyti išlygą maksimaliam pagal įstatymą leidžiamam darbo laikui, kuris atskirų darbuotojų atžvilgiu sudaro 48 valandas per savaitę.

Dėl budėjimo laiko man visiškai aišku, kad į šį laiką būtina, įskaitant ir neaktyvius laikotarpius, pripažinti darbo laikui.

Europos Parlamento užimtumo ir socialinių reikalų komitetas, balsavęs už A. Cercas pranešimą, pasiekė suderintos pozicijos, kuria ginami Europos darbuotojai, todėl šiai pozicijai pritariu.

Šių priemonių įgyvendinimas reikštų grįžimą atgal dabartinių darbuotojų teisių srityje ir neatitiktų Europos, kuri, kaip teigiama yra konkurencinga ir socialinė, tikslų.

Pierre Pribetich (PSE), raštu. – (FR) Balsavau už visus savo kolegos Europos Parlamento socialistų frakcijos nario A. Cercas pakeitimus, kuriais siekiama apginti socialinius pasiekimus Europoje ir pasisakoma už šiuos tris konkrečius, mano manymu, labai reikšmingus klausimus.

Mes iš visų jėgų pasisakėme už darbo laiko ribojimą iki 48 valandų, nes tai neleidžia valstybėms narėms nustatyti darbuotojams darbo sąlygų, pažeidžiančių jų pagrindines socialines teises.

Budėjimo laiko priskyrimas darbo laikui taip pat taikomas slaugos darbuotojų, gaisrininkų ir kitų sektorių darbuotojų, dirbančių budėjimo laiką ir visų Europos Sąjungos piliečių, sveikatai ir saugai.

Paskutinis, tačiau anaip tol ne mažiau reikšmingas pasiekimas – skatinti profesinio ir asmeninio gyvenimo suderinimą. Tai leidžia mūsų piliečiams pasiekti esminės reikšmės jų gerovei turinčią pusiausvyrą.

Kartu su savo PSE frakcijos kolegomis pažadėjau ginti Europos piliečių socialines teises. Tai reikšminga Europos socialistų pergalė prieš Europos Vadovų Tarybos pasiūlymus, kurie pripažinti nepriimtinais. Anot mano kolegos A. Cercas, suteikiame jiems galimybę ištaisyti prastą sprendimą.

Luís Queiró (PPE-DE), raštu. – (PT) Dėl būtinybės suderinti teisę į darbą ir poilsį bei būtinybę išlikti konkurencingais ir ekonomiškai gyvybingais privalome pasirinkti tai, kas mums svarbiau. Savo ruožtu pirmenybė teiktina užimtumui išlaikyti ir skatinti.

Darbo vietos priklauso nuo įmonių gyvybingumo. Todėl būtina elgtis protingai susidūrus su poreikiu pritaikyti užimtumo taisykles prie ekonominės tikrovės. Tačiau vien tikrovės nepakanka. Ilgą laiką siekėme ir teigėme pasiekti sėkmingą kapitalizmo modelį, leidusį mums gaminti daugiau ir geriau, taip pat sudaryti geresnes gyvenimo sąlygas. Šie tikslai išlieka. Būtent todėl pasisakydami už kompromisą ekonomikai apsaugoti jokių būdu negalime to siekti atsisakę esminės pažangos.

Būtina pabrėžti vieną aspektą. Pažvelgus į Taryboje vykusias diskusijas, pakankamai akivaizdu, kad daugiausia išlygų dėl rasto sprendimo pareiškė kaip tik tos šalys, kuriose ekonominė padėtis prasčiausia. Taisyklės dėl darbuotojų apsaugos bus neveiksmingos, jei darbo liks vis mažiau, o mes taip paskatinsime migraciją į galimybę netaikyti pasirinkusias šalis Europos Sąjungoje ar už jos ribų.

Martine Roure (PSE), raštu. – (FR) Pasaulinė krizė turi įtakos pagrindinėms darbuotojų teisėms, todėl Europos piliečiai vis labiau reikalauja socialinės Europos. Kita vertus, Europos Sąjungos šalių vyriausybės ir toliau atsisako pripažinti tikrovę. Todėl man džiugu dėl šiandien priimtos Darbo laiko direktyvos, kuri gali suteikti atsakymą į šiuos socialinius pokyčius. Tai – svarbus Europos Parlamento pranešimas Tarybai. Todėl šalių vyriausybės privalo priimti savo įsipareigojimus ir patenkinti ES piliečių lūkesčius.

Iš tiesų tekste *inter alia* numatyta nustatyti darbo savaitę, kurios trukmė visais atvejais visoje Europos Sąjungoje neviršytų 48 valandų. Direktyvos tekste nustatyta maksimali riba visai Europos Sąjungai, kuri neturės įtakos šalims, nustačiusioms palankesnes nuostatas. Iš kitų priemonių paminėtinas budėjimo laikas, įskaitant neaktyvius laikotarpius, priskyrimas darbo laikui. Galiausiai galime džiaugtis galimybės netaikyti sąlygos atsisakymu.

Toomas Savi (ALDE), raštu. – Visiškai nepritariu minčiai apriboti asmenų laisvę dirbti iki 48 valandų darbo savaitės. Nei Europos Sąjunga, nei valstybės narės neturėtų nustatyti ribų tiems, kas nori dirbti papildomai ar eiti keletą antraeilių pareigų ir jos turėtų daryti prielaidą, kad darbdavys neverčia darbuotojų to daryti. Todėl balsavau prieš laipsnišką darbuotojų teisės atsisakyti maksimalios 48 valandų darbo savaitės panaikinimą.

Taip atimtume asmenims teisę įgyvendinti savo galimybes ir prieštarautume Lisabonos strategijai. Mums nepavyks padidinti Europos Sąjungos konkurencingumo įvedant teisės aktus, kuriais mažinamas mūsų darbo jėgos lankstumas. Europos Sąjunga gali tapti pažangia ir besimokančia ekonomika, pajėgia įveikti žemą našumą ir ekonominio augimo stagnaciją tik skatindama darbo rinkos liberalizaciją, o ne nustatydama ribas.

Olle Schmidt (ALDE), raštu. – (SV) Darbo teisė ir darbo laikas – du pagrindiniai Švedijos darbo rinkos modelio ramsčiai. Šiandien, balsuojant dėl darbo laiko direktyvos atrodė visiškai natūralu laikytis Švedijos linijos ir ginti kolektyvinių sutarčių modelį, todėl pritarti Taryboje pasiektam kompromisui, tačiau tenka apgailestauti, kad nepasitaikė progos pritarti nei vienam iš atskirų pakeitimų, nes jie būtų sužlugdę visą kompromisą. Pagal Tarybos kompromisą leidžiama galimybė netaikyti. Todėl užtikrinama galimybė išlaikyti mūsų Švedijos modelį. Keista, kad socialdemokratai siekė sukelti pavojų mūsų Švedijos sistemai ir suteikti pirmenybę ES teisės aktams; taip pat kyla klausimas, ar jie iš tiesų pritaria Švedijos darbo rinkos modeliui.

Bart Staes (Verts/ALE), raštu. – (NL) Darbo laiko reguliavimas susijęs su pačia socialinės Europos esme, nes tenka pasverti darbuotojų apsaugą ir lankstų darbo organizavimą. Ministrų Taryboje daugiausia dėmesio teikiama lankstumui. Tai nepriimtina darbuotojams valstybės narėse, kurios pasirenka galimybę derėtis dėl ilgesnio darbo laiko net iki 65 valandų per savaitę. Šio išimtinio reguliavimo reikėtų visiškai atsisakyti per trejus metus nuo direktyvos įsigaliojimo dienos.

Kokia nauda iš bendrų susitarimų dėl sveikatos ir saugos darbe, jei to siekia valstybės narės? Pasirinkus vidutinę 48 valandų darbo savaitę, apskaičiuotą per vienus metus, suteikiamos visos galimybės prisiderinti prie pakilimo laikotarpių ir kartu laikytis būtino poilsio laiko. Padidinus vidutinį darbo laiką, darbdaviai galėtų nebemokėti už viršvalandžius.

Be to, absurdiška nepriskirti darbo laikui budėjimo tarnybos, kai leidžiama ilsėtis. Tarnybą einantis asmuo budi, todėl nusipelno darbo užmokesčio; taip pat reikia suteikti ir poilsio laiką. Pavargę darbuotojai kelia pavojų sau ir kitiems. Dėl darbo neturėtų nukentėti aukšta gyvenimo kokybė. Šiandien pateikėme Tarybai svarbų pranešimą. Per derinimo procedūrą tikimės pasiekti labiau socialinės Europos.

Catherine Stihler (PSE), raštu. – Derėtų sveikinti šiandien Parlamente įvykusį balsavimą, kuriuo siekiama atsisakyti galimybės netaikyti Darbo rinkos direktyvos. Pernelyg daug žmonių neturi kito pasirinkimo, todėl priversti dirbti ilgiau, nes to reikalauja darbdavys. Pagrindinis darbo teisės principas reikalauja apsaugoti silpnesnę šalį – darbuotoją. Šiandien žengtas pirmas žingsnis derinimo link, norint atsisakyti galimybės netaikyti. Ministrų Taryba aplaidžiai neatsiuntė savo atstovo dalyvauti balsavime.

Kyriacos Triantaphyllides (GUE/NGL), raštu. – (EL) Bendroji pozicija, kurios pasiekta per 2008 m. birželio 9 d. Užimtumo, socialinių reikalų, sveikatos ir vartotojų reikalų Ministrų Tarybą – nuolatinio šiuo metu ES viešpataujančių neoliberalių jėgų tikslo dalis, siekiant atsisakyti pramonės santykių reguliavimo ir sumažinti profesinių sąjungų vaidmenį ir darbuotojų teises.

Automatinė išimties sąlyga skatina darbdavius panaikinti fiksuotą ir reguliuojamą darbo laiką, o dvylikos mėnesių vidurkio sąlyga reiškia dar vieną smūgį nuolatiniam darbo pobūdžiui. Budėjimo laiko srityje darbo laikas padalytas, todėl neaktyvus laikas nepriskiriamas darbo laikui.

Todėl pritariu GUE/NGL frakcijos pozicijai ir pakeitimams, pateiktiems siekiant visiškai atmesti bendrąją Tarybos poziciją ir panaikinti automatinės išimties sąlygą, taip pat pateiktiems pakeitimams, kuriais siekiama panaikinti atskaitos laikotarpio pratęsimą ir budėjimo laiko padalijimą į aktyvų ir neaktyvų laiką.

Dominique Vlasto (PPE-DE), raštu. – (FR) A. Cercas pranešimo 23 ir 24 pakeitimai dėl darbo sekmadienį laikyti nepriimtinais dėl subsidiarumo principo laikymosi. Su šiuo puikiu sprendimu visiškai sutinku.

Mano manymu, Europos Sąjungai nederėtų priimti teisės aktų dėl darbo sekmadienį ir primesti vieningą sprendimą valstybėms narėms, kai derybos kiekvienu konkrečiu atveju leidžia rasti savanorišką ir priimtina sprendimą. Nors itin svarbu tinkamai reguliuoti galimybes dirbti sekmadienį, mano nuomone, tai paliktina valstybėms narėms, atsižvelgiant į specifinius socialinius aspektus ir veiklos pobūdį. Mano manymu, taip pat ne mažiau svarbu atsižvelgti į vietos ekonominę padėtį turistinėse, kalnų ar kurortinėse vietose, kai veikla iš esmės sezoninio pobūdžio. Šioje srityje visiškai pagrįsta nustatyti parduotuvių darbo laiką tam tikrais sekmadieniais.

Šį laisvu pasirinkimu pagrįstą metodą pasirinko Prancūzijos vyriausybė; jis leidžia rasti atskiru atveju tinkamą, sąžiningą ir suderintą sprendimą. Europos Parlamentas, dar kartą patvirtindamas subsidiarumo principo taikymą, nusprendė netrukdyti šių politikos sričių atveju atsižvelgti į šį skirtingas ekonomines ir socialines aplinkybes.

- Pranešimas: Inés Ayala Sender (A6-0371/2008)

Jan Andersson, Göran Färm, Anna Hedh, Inger Segelström and Åsa Westlund (PSE), raštu. – (SV) Mums, Švedijos socialdemokratams, tenka apgailestauti dėl to, kad žuvusių kelių eismo dalyvių skaičius ES

nenukrito taip sparčiai, kaip reikalinga Europos eismo saugumo programos planiniams rodikliams pasiekti. Pritariame veiksmingesnei tarpvalstybinei kelių eismo pažeidimų stebėsenai ir pasiūlymui nustatyti elektroninę informacijos sistemą, reikalingą eismo saugumui padidinti. Eismo saugumas visuomet išliks mums svarbiu prioritetu. Deja, pasiūlymui trūksta teisinio pagrindo šaliai pasirinkus nagrinėti kelių eismo pažeidimus administracine tvarka baudžiamosios teisės srityje, pvz., Švedijoje ir daugelyje kitų valstybių narių.

Todėl bus sudėtinga taikyti šią direktyvą Švedijoje ir daugelyje kitų valstybių narių, jei kyla abejonių dėl visos direktyvos teisinio pagrindo. Todėl susilaikėme.

Alessandro Battilocchio (PSE), raštu. – (IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, visiškai pritariu I. Ayala Sender pranešimui, kuriuo siekiama svarbaus tikslo – išplėsti pagrindinius teisės aktus kelių saugumo aspektais visoms 27 valstybėms.

Dėl mūsų bendrų pastangų šiuo metu Sąjungą sudaro 27 šalys, o prekių ir asmenų judėjimas nebėra svajonė, o apčiuopiama, kasdienė tikrovė. Šiomis aplinkybėmis skirtingi šios srities įstatymai yra visiškai nepriimtini.

Esu tikras, kad kelių saugumo klausimais galima nustatyti stebėjimo priemones, leidžiančias iš esmės sumažinti pavojus ir riziką, pvz., man padarė didelį įspūdį kai kuriuose Italijos greitkeluose išbandyta sistema *Tutor*, dėl kurios eismo įvykių skaičius šiose atkarpose sumažėjo 50 proc. Šis pranešimas rodo, kad esame teisingame kelyje.

Charlotte Cederschiöld, Christofer Fjellner, Gunnar Hökmark and Anna Ibrisagic (PPE-DE), raštu. – (SV) Komisija šia direktyva siekia nustatyti taisykles dėl piniginių nuobaudų už tam tikrus eismo pažeidimus, padarytus ne vairuotojo kilmės valstybėse narėse. Komisijos ir Parlamento pasiūlyme sprendžiamas klausimas viršnacionaliniu sprendimų priėmimo procesu, pagal ES pirmąją ramstį. Kita vertus, mes ir Švedijos vyriausybė esame įsitikinę, kad ši direktyva (kadangi jos tikslas susijęs su baudžiamąja teise) svarstyтина tarpvyriausybiniu pagrindu pagal ES trečiuoju ramsčiu numatytą teisinį bendradarbiavimą. Todėl susilaikėme.

Carlos Coelho (PPE-DE), raštu. – (PT) 2001 m. Europos Sąjunga iškėlė pakankamai ambicingą tikslą – iki 2010 m. per pusę sumažinti keliuose žuvusių asmenų skaičių. Nors iš pradžių reikalai klostėsi gerai, pažanga netrukus sulėtėjo, o praėjusiais metais visai sustojo (27 valstybėse narėse visuose keliuose iš viso žuvo apie 43 000 žmonių).

Vadinasi, būtina skubiai skatinti priemones šiam planiniam rodikliui pasiekti ir nustatyti naują metodą Europos kelių saugumo politikos srityje. Šis sveikintinas pasiūlymas apsiriboja keturiais pažeidimais dėl kurių dažniausiai kyla nelaimingi atsitikimai ir mirtys keliuose (75 proc.) ir būdingų visoms valstybėms narėms: tai leidžiamo greičio viršijimas, vairavimas neblaiviam, važiavimas neprisigėsus saugos diržo ir važiavimas degant raudonam šviesoforo signalui.

Iki šiol plačiai vyrauja nebaudžiamumo pojūtis, nes daugeliu atvejų sankcijos poveikio neturi.

Ši padėtis Europoje be vidinių sienų yra nepriimtina, nes neleistina skirtingai elgtis su piliečiais, priklausomai nuo jų statuso (nuolatiniai gyventojai ar kiti). Visi piliečiai prieš įstatymą turi būti lygūs.

Tuo pačiu būtina gerinti saugumą keliuose, siekiant sumažinti Europos keliuose žuvusių žmonių skaičių.

Avril Doyle (PPE-DE), raštu. – EP narė I. A. Sender pranešime siūloma pagerinti Europos saugumą keliuose, įvykdant vienoje valstybėje narėje skirtas nuobaudas kitoje valstybėje narėje. Siūloma įsteigti ES duomenų pasikeitimo tinklą ir jame registruoti keturių konkrečių pažeidimų (leidžiamo greičio viršijimo, vairavimo neblaiviam, važiavimo neprisigėsus saugos diržo ir važiavimo degant raudonam šviesoforo signalui), dėl kurių kyla pavojus visų kelių naudotojų gyvybei, taip pat perduoti valstybėms narėms pagal asmens gyvenamąją vietą, ir taikyti nuobaudas (baudas ar kt.) už šiuos pažeidimus.

Itin svarbu rasti tinkamas priemones suderinti būtinybę taikyti tinkamas nuobaudas už kelių eismo pažeidimus Europos Sąjungoje ir rasti tinkamą teisinį pagrindą tinklui sukurti ir įsikišti nacionalinei kompetencijai priskirtose srityse. Nuobaudos už šiuos pažeidimus valstybėse narėse skiriasi; kai kuriose valstybėse narėse kelių eismo pažeidimai užtraukia administracinę atsakomybę ir už juos taikomos oficialios baudos, o kitose, pvz., Airijoje jos užtraukia baudžiamąją atsakomybę.

Hélène Goudin and Nils Lundgren (IND/DEM), raštu. – (SV) Šiame pranešime siūloma nustatyti specialią elektroninę sistemą, skirtą keistis informacija apie vairuotojus tarp valstybių narių. Dėl to asmenis, viršijančius greitį, vairuojančius neprisigėsus saugos diržų ar važiuojančius degant raudonam šviesoforo signalui, bus lengva paprastai ir veiksmingai paprašyti sumokėti baudą toje šalyje, kurioje padarytas eismo pažeidimas.

Neabejotina, kad pasiūlymas grindžiamas gera idėja. Tačiau tenka apgailestauti, kad šis pasiūlymas dar smarkiai tobulintinas.

Europos Parlamento nuomone, derėtų suderinti baudos dydį, o tai sudėtinga padaryti, nes pajamos valstybėse narėse skiriasi. Taip pat siūloma suvienodinti kelių saugumo patikrinimo techninę įrangą ir būdus. Be to, taip pat kyla klausimas dėl šio pasiūlymo teisinio pagrindo, kaip be kita ko, Taryboje nurodė Švedija. Todėl partija *June List* balsavo prieš šį pasiūlymą.

Mathieu Grosch (PPE-DE), raštu. – (DE) Pritariau pranešimui dėl tarpvalstybinio teisės aktų kelių eismo saugumo srityje taikymo, nes šios normos reikš galimybę veiksmingiau patraukti atsakomybėn trečiosiose šalyse kelių eismo pažeidimus padariusius vairuotojus.

Komisija pažymi, kad už kelių eismo pažeidimus, padarytus ne valstybėje narėje, kur padarytas pažeidimas, registruota transporto priemonė, dažnai netraukiama atsakomybėn. Tai siejama su tuo, kad daugelis vairuotojų linkę vairuoti mažiau atsakingai ne savo kilmės šalyje, nes jie mažiau baiminasi būti patraukti baudžiamojon atsakomybėn. Naująją direktyva siekiama sustabdyti šią tendenciją.

Direktyvoje kalbama apie elektroninį keitimąsi duomenimis, kuris kartu su užtikrinta duomenų apsauga, padės veiksmingai bendradarbiauti šalims bei patraukti atsakomybėn kelių eismo pažeidėjus, kaip ir padarius pažeidimus vairuotojo kilmės šalyje. Visų pirma ši direktyva apsiriboja atsakomybę už keturis kelių eismo pažeidimus, iš viso sukeliančius 75 proc. mirtinų ir kitų sunkių kelių eismo įvykių. Komisijos pasiūlyme siūloma įtraukti šiuos pažeidimus: leidžiamo greičio viršijimas, vairavimas neblaiviam, važiavimas neprisigėsus saugos diržo ir važiavimas degant raudonam šviesoforo signalui. Kita vertus, Komisija ketina iširti padėtį praėjus dvejimėms metams nuo šios direktyvos įsigaliojimo dienos, todėl galimas ir kitų pažeidimų įtraukimas.

Pritariu direktyvai ir manau, kad tai svarbus žingsnis, siekiant ne tik pagerinti padėtį kelių saugumo srityje, bet ir suteikti Europai galimybę dar labiau suartėti ir tapti didele mobilumo zona.

Bruno Gollnisch (NI), raštu. – (FR) I. Ayala Sender pranešimas gali iš naujo padėti traukiant atsakomybėn automobilininkus: tarpvalstybinis patraukimas atsakomybėn už sunkius pažeidimus (keista, tačiau vairavimas apsvaigus nuo narkotikų), Briuselis nurodo valstybių narių institucijoms, kiek ir kur metinių patikrinimų reikia atlikti, atsitiktinės apskundimo priemonės, informacija ir galimybė pasinaudoti šiomis apskundimo priemonėmis neužtikrinama traukiamo atsakomybėn asmens kalba, galimybės išplėsti direktyvos sritį, pritaikant ją kitiems pažeidimams (galbūt ir nesusimokėjus už automobilio stovėjimą), ir pan.

Nepaisant jūsų tvirtinimų, jūsų iš tiesų nedomina galimybė išgelbėti gyvybes; jums iš tiesų rūpi tik surinkti baudas į valstybių narių iždą. Jei jums iš tiesų rūpėtų saugumas, o ne vien pinigai, mano manymu, derėtų pateikti su užsienio šalių vairuotojų padarytais mirtinais įvykiais susijusius duomenis, o ne vien apibūdinti jų padaromus pažeidimus, kurių skaičius, be kita ko, didėja tiesiogiai proporcingai plečiant automatinį radarų tinklą. Netgi nėra atlikta tyrimų dėl galiojančių (kai kuriais atvejais – jau keletą metų) lygiaverčių dvišalių sutarčių įtakos, pvz., tarp Prancūzijos ir Vokietijos ar Prancūzijos ir Liuksemburgo.

Pedro Guerreiro (GUE/NGL), raštu. – (PT) Pasiūlymu dėl direktyvos siekiama palengvinti baudų, skirtų vairuotojams už šiuos pažeidimus: leidžiamo greičio viršijimas, vairavimas neblaiviam, važiavimas neprisigėsus saugos diržo ir važiavimas degant raudonam šviesoforo signalui, vykdymą (tai keturi sunkiausi pažeidimai, nusinešantys daugiausia žmonių gyvybių) ES kitoje, ne savo kilmės valstybėje narėje.

Kelių saugumo klausimų svarba neabejotina, kaip ir pastangos įvykių skaičiui sumažinti.

Neabejotinai reikalinga įgyvendinti priemones kovoti su nebaudžiamumu už ne vairuotojo nuolatinės gyvenamosios vietos valstybės narės teritorijoje padarytus pažeidimus.

Tačiau mes manome, kad šių tikslų pasiekti gali nepavykti pernelyg dideliu harmonizavimu ir didinant saugumo priemones visoje Europoje (magistralėse, krašto ir miestų keliuose įrengiant kontrolės ir stebėjimo įrangą, sukuriant ES elektronines duomenų pasikeitimo sistemas dėl kurių kyla su tinkama asmens duomenų apsauga susijusių abejonių), nes kelių saugumą skatintų ir įvykių skaičių sumažintų tik prevencija (atsižvelgiant į specialią ir skirtingą padėtį kiekvienoje šalyje).

Todėl mes susilaikėme.

Jim Higgins (PPE-DE), raštu. – Airijos delegacijos PPE-DE frakcijos vardu norėčiau paaiškinti, kad I. Ayala Sender pranešimui pritarėme dėl jo tikslo ir reikšmingos įtakos gerinant kelių saugumą. Mes žinome

apie galimus sunkumus Airijoje, tačiau manome, kad juos galima ir pavyks įveikti Taryboje pasiekus susitarimą dėl tikslaus šio pasiūlymo teisinio pagrindo.

Ian Hudghton (Verts/ALE), raštu. – Kasmet Europos keliuose žūva ar sužalojama tūkstančiai žmonių. Itin svarbu visoms Europos šalių vyriausybėms imtis priemonių kelių saugumo svarbai padidinti. Šiuo metu, kai vairuotojams pavyksta išvengti teisingumo pažeidus kelių eismo įstatymus vairuojant užsienio šalyse, niūri padėtis dar pasunkėja. Pritariu glaudesniai ES bendradarbiavimą įgyvendinant įstatymus leidžiamo greičio viršijimo ir vairavimo neblaiviam srityje, todėl balsavau už I. Ayala Sender pranešimą.

Carl Lang and Fernand Le Rachinel (NI), raštu. – (FR) Atrodo, kad vairuotojai be perstojo apmokestinami, baudžiami ir apgauldinėjami.

Kaip žinia, iš tiesų taip baudžiami ne vairuojantys blogai, bet vairuojantys dažnai. Liūdna ir nesėkminga policijos pareiga įvykdyti „kvotas“ ir pasiekti „apyvartą“ tik pasunkina griežtas policijos taikomas priemones.

Be to, nors sąlygos vairuotojo pažymėjimui atimti valstybėse narėse labai skiriasi, o pažeidimų ir baudų kelių saugumo srityje sistemos skirtingose šalyse skiriasi, Europa siekia nustatyti elektroninę sistemą, kad valstybės narės galėtų keistis informacija, susijusia su jų teritorijoje padarytais pažeidimais, ir dar labiau nubausti vairuotojus.

Nors, be abejonės, atsitikimų keliuose skaičiaus mažinimas sveikintinas, svarbu užtikrinti, kad su naujomis įstatymų leidybos priemonėmis neiškils grėsmė laisvėms ar jų nelydės neteisėtos, netinkamos ar nesąžiningos priemonės.

David Martin (PSE), raštu. – Pritariu teisės aktams, kuriais siekiama pagerinti sankcijų vairuotojams už pažeidimus kitoje valstybėje narėje vykdymą.

Erik Meijer (GUE/NGL), raštu. – (NL) Paprastai automobilių vairuotojai važiuoja greičiau užsienyje, o ne savo šalyje ir dažniau pažeidžia automobilio statymo taisykles. Patirtis rodo, kad baudos už leidžiamo greičio viršijimą ir stovėjimą neleistinoje vietoje išieškamos retai, o tai gerokai erzina šalies gyventojus ir visų pirma didžiųjų miestų vairuotojus. Europos bendradarbiavimas, kuriuo siekiama pirmiausia vienodų pareigų visiems kelių naudotojams, turėjo atnešti rezultatų gerokai anksčiau.

Galiausiai visiems privaloma mokėti užsienyje taikomus kelių mokesčius ir mes jau daug metų diskutuojame dėl galimybės rinkti elektroniniu būdu rinkliavas pagal konkretaus asmens gyvenamąją vietą. Tai taikytina ir baudoms už eismo taisyklių pažeidimus. Kelių saugumas ir aplinkos apsauga nukenčia, jei automobilių vairuotojai žino galintys išsisukti nuo atsakomybės už visų taisyklių pažeidimus, padarytus užsienyje.

Todėl pritariame pasiūlymui, kuriuo siekiama supaprastinti baudų už kelių eismo taisyklių pažeidimus išieškojimą tarpvalstybiniu lygiu. Tai visiškai nereikia, kad atsisakome savo nuomonės dėl baudžiamosios teisės priskyrimo išimtinai valstybių narių sričiai (taip ir turėtų išlikti) ir kad Europos arešto orderis, dėl kurių asmenį išduoda jo šalis kitai valstybei, kurioje jis laikomas suimtu (kartais labai ilgai) yra pagrindas teisingumui atnaujinti.

Andreas Mölzer (NI), raštu. – (DE) Europa, siekianti nustatyti tarpvalstybines kelių eismo taisykles, neturėtų apsiriboti vien baudžiamųjų įsakymų vykdymu. Pvz., Briuselyje, neabejotinai kosmopolitiškame mieste asmenims, važinėjantiems transporto priemonėmis su užsienio šalių valstybiniais numeriais, prireikus kreiptis pagalbos į teisėsaugos institucijas įvykus įvykiui, pvz., eismo įvykiui ar vagystei, jiems padedama gerokai mažiau, nei Belgijoje išduotų valstybinių numerių transporto priemonių savininkams, nes pirmieji nemoka įmokų, skirtų kelių sistemai prižiūrėti ir kitų susijusių išlaidų, kurias padengia Belgijoje gyvenantys transporto priemonių savininkai. ES, visuomet pasisakanti prieš diskriminaciją, privalės imtis priemonių padėčiai pataisyti.

Kitas neišspręstas klausimas – daugelyje Europos šalių nustatytos aplinkos apsaugos zonos. Kaip matyti iš apklausų, 40 proc. vairuotojų šių ženklų neatpažintų arba patektų į šias zonas be leidimo. Atrodo, kad lėšų rinkimas – svarbiausias su tarpvalstybiniu taikymu susijęs aspektas, kaip ir pelningų baudžiamųjų įsakymų už aplinkos apsaugos taisyklių pažeidimus atveju. Atsisakoma kitų priemonių kelių saugumui skatinti, todėl atmečiau šį pranešimą.

Seán Ó Neachtain (UEN), raštu. – (GA) Tvirtai pritariu šiam pranešimui, kuriuo siekiama pagerinti Airijos kelių būklę. Pranešimu numatoma galimybė taikyti baudas tarpvalstybiniu lygiu vairuotojams, sukūrus ES žinių bazės tinklą. Šis tinklas leis skirtingoms valstybėms narėms keistis informacija, susijusia su užsienio šalių vairuotojais, nubaustais už vairavimą neblaiviam, leidžiamo greičio viršijimą, važiavimą neprisigėsus

saugos diržo ir važiavimą degant raudonam šviesoforo signalui. Šiems nusikaltusiems asmenims bus pranešta apie jiems skirtas pinigines baudas.

Šis bendras metodas reiškia žingsnį į priekį, siekiant taikyti nuobaudas kelių eismo taisyklių pažeidėjams. Todėl Airijos kelių saugumo padėtis pagerės. Pritaikius nuobaudas priversime susimąstyti taisyklių nesilaikančius vairuotojus.

Brian Simpson (PSE), raštu. – Visų pirma norėčiau pasveikinti pranešėją už sunkų darbą rengiant šiuos dokumentus, o antra, norėčiau pasveikinti visą Parlamentą už tvirtą poziciją, pateiktą Tarybai, atsižvelgiant į šio pranešimo laukiančius sunkumus.

Tarptautinis vykdymas visoje ES yra būtinas, norint rimtai sumažinti kelių eismo įvykių ir žuvusių žmonių skaičių. Absurdiška, kai pilietis, vairuojantis už savo valstybės narės ribų, pažeidinėja eismo įstatymus leidžiamo greičio viršijimo, vairavimo neblaiviam, važiavimo neprisėgus saugos diržo ir važiavimo degant raudonam šviesoforo signalui atvejais ir lieka tinkamai nenubaustas.

Esu tikras, kad tai paskatins geresnį vykdymo agentūrų bendradarbiavimą bei prisidės prie visiškai suderintos kelių saugumo politikos visoje ES.

Silvia-Adriana Țicău (PSE), raštu. – (RO) Balsavau už pranešimą dėl pasiūlymo dėl direktyvos, kuria siekiama palengvinti tarpvalstybinį vykdymą kelių saugumo srityje. 70 proc. eismo įvykių kyla dėl leidžiamo greičio viršijimo, vairavimo neblaiviam, važiavimo neprisėgus saugos diržo ir važiavimo degant raudonam šviesoforo signalui. Kai kurios valstybės narės jau yra sudariusios dvišales sutartis dėl tarptautinio patraukimo atsakomybėn už kelių saugumo taisyklių pažeidimus, tačiau vis dar nėra vieningo Europos Sąjungos pagrindo. Norėčiau pažymėti, kad pasiūlymas dėl direktyvos taikomas tik finansinėms baudoms. Esu tikra, kad Komisijos atsakymas reikšmingai prisidės gelbstint žmonių gyvybes. Tenka apgailestauti, kad apie 43 000 žmonių, kas apytiksliai sudaro vieno vidutinio dydžio Europos miesto gyventojų skaičių, žūva keliuose kasmet eismo įvykiuose, nekalbant ir apie 1,3 mln. žmonių, kurie kasmet sužeidžiami.

Taip pat apgailestauju dėl to, kad Rumunijoje praėjusiais metais eismo įvykių skaičius augo labiausiai, net 13 proc. Tikiuosi, kad Europos Parlamente balsavimo metu parodyta balsų dauguma skatins Europos Sąjungos Tarybą paspartinti eismo įvykių skaičiui sumažinti reikalingų priemonių priėmimą. Būtina veikti nedelsiant, kad būtų išsaugotos žmonių gyvybės.

9. Balsavimo keitimai ir pataisymai (žr. protokolą)

(Posėdis sustabdytas 13.35 val. ir pratęstas 15.00 val.)

PIRMININKAVO: M. ROTHE

Pirmininko pavaduotoja

10. Ankstesnio posėdžio protokolo tvirtinimas (žr. protokolą)

11. Pateikti dokumentai (žr. protokolą)

12. Asignavimų perkėlimas (žr. protokolą)

13. Europos Sąjungos metinis pranešimas dėl žmogaus teisių – Prancūzijos iniciatyva JTO dėl homoseksualumo dekriminalizavimo (diskusijos)

Pirmininkė. – Kitas klausimas – bendros diskusijos dėl Tarybos ir Komisijos pareiškimų dėl Europos Sąjungos metinio pranešimo dėl žmogaus teisių ir Prancūzijos iniciatyvos JTO dėl homoseksualumo dekriminalizavimo.

Pažymėtina nedidelė problema: kol kas prie mūsų negali prisijungti Tarybos atstovė R. Yade. Šiuo metu ji skrenda lėktuvu netoli nuo Strasbūro, tačiau negali nutūpti. Siūlau pradėti nuo Komisijos, o vėliau diskusijas pratęsti ir suteikti žodį R. Yade reikiamu laiku.

Benita Ferrero-Waldner, Komisijos narė. – (DE) Dėkoju, gerb. pirmininke. Ponios ir ponai, štai vėl atėjo metų pabaiga ir kalbamės apie metinio pranešimo dėl žmogaus teisių paskelbimą.

Posėdis itin svarbus, nes švenčiamos šešiasdešimtosios Visuotinės žmogaus teisių deklaracijos metinės. Deklaracija itin paprasta, turinti tik 30 straipsnių ir įtvirtinanti visuotinę viziją, nepaseno. Deklaracija aktuali kaip niekad, kai žmonių pagrindinės teisės pažeidžiamos kasdien. Visi šie atvejai mums primena, kad dar reikia daug padaryti, norint įgyvendinti deklaracijoje nustatytas teises.

Mane, kaip ir visą Europos Parlamentą, ši rytą labai sujaudino daugelio A. Sacharovo premijos laureatų dalyvavimas; man taip pat labai įstrigo E. Bonner žodžiai. Labai žaviuosi visais žmogaus teisių gynėjais.

Taigi, ponios ir ponai, metiniame pranešime dėl žmogaus teisių išdėstomi Europos Sąjungos veiksmai šiam tikslui pasiekti. Norėčiau pabrėžti du reikšmingus pokyčius ir iššūkius.

Pirmiausia norėčiau paminėti pokytį, kad Europos Sąjungai pavyko pasiekti nemažai pažangos 2008 m. konsoliduojant išorines politikos priemones, skirtas diskriminacijai ir prievartos prieš moteris įveikti. Neskaitant simbolinių situacijų, pvz., padėties Kongo rytuose, prievarta prieš moteris vis dar paplitusi visame pasaulyje.

Saugumo Tarybos rezoliucijos 1325 „Moterys, taika ir saugumas“ ir 1820 „Prievarta prieš moteris“ vis dar įgyvendinamos nepakankamai.

Jungtinių Tautų generalinis sekretorius Ban Ki-moon visai neseniai teigiamai atsakė į mano ir 40 moterų lyderių pateiktą prašymą surengti ministrų konferenciją rezoliucijos 1325 įgyvendinimui 2010 m.; dėl to man iš tiesų malonu.

Šia prasme ketiname stiprinti Europos Sąjungos priemonių koordinavimą. Taryba visiškai neseniai priėmė naują bendrą metodą, skirtą rezoliucijoms 1325 ir 1820 įgyvendinti; šis metodas taikomas su Europos saugumo ir gynybos politika ir Bendrijos priemonėmis. Tai mums padės geriau integruoti lyčių perspektyvą, pradedant prevencija ir krizių valdymu ir baigiant taikos konsolidavimu ir atstatymu.

Tuo pačiu Europos Sąjunga visiškai neseniai, pirmininkaujant Prancūzijai, priėmė naujas Europos Sąjungos gaires dėl kovos su prievarta ir moterų diskriminavimu.

Antrasis man artimas pokytis susijęs su dialogu žmogaus teisių klausimu. 2008 m. pradėjome naują dialogą su Kazachstanu, Kirgiztanu, Turkmėnistanu ir Tadžikistanu, taigi sėkmingai įvykdėme tikslą įtraukti visas vidurio Azijos šalis. Analogiškai šiais metais įvyko du vilčių teikiantys derybų raundai dialogo su Afrikos Sąjunga srityje.

Galiausiai apsisprendėme dėl praktinių penkių naujų dialogų Lotynų Amerikoje klausimų. Šiandien kaip niekad esame apsisprendę įtraukti pilietinę visuomenę į dalyvauti pasirengime ir tolesniuose dialoguose. Šie dialogai anaipol nėra paprasti, kaip rodo neseniai įvykęs dialogas su Kinija, todėl svarbu pasverti šių pastangų įtaką. Privalu nustatyti būdus geriau susieti politinį pranešimą ir apčiuopiamus veiksmus vietoje.

Dabar galiu pereiti prie dviejų mano minėtų iššūkių. Visų pirma norėčiau aptarti daugiašalį iššūkį. Jungtinių Tautų darbas yra itin svarbus visuotiniam žmogaus teisių pobūdžiui užtikrinti. Kokių būdu galime padidinti Jungtinių Tautų efektyvumą ir savo indėlį į darbą? Neabejotinai Europos Sąjungos įsipareigojimai jau neša vaisius, pvz., vis daugiau šalių pritaria rezoliucijai dėl mirties bausmės, buvo priimtos rezoliucijos dėl Irano, Šiaurės Korėjos ir Birmos, Europos Sąjungos Niujorke pradėtos ar bendrai remiamos iniciatyvos.

Dėl bendro šios dienos Tarybos ir Komisijos pareiškimo norėčiau patvirtinti mūsų paramą Prancūzijos iniciatyvai dėl lytinės orientacijos. Komisija yra pasirengusi iškelti šiuos klausimus, įskaitant homoseksualumo dekriminalizavimą pokalbiuose su trečiosiomis šalimis abipusės pagarbos, jautrumo ir atitinkamų papročių aplinkoje.

Ženevoje pradedama visuotinis periodinis persvarstymas. Tačiau šie rezultatai neturėtų mūsų apgauti, nes Europos Sąjungai vis sunkiau statyti tiltus Jungtinių Tautų aplinkoje, kuri yra labiau poliarizuota, o šalys veikia kartu susiskirsčiusios į blokus. L. Andrikenės pranešime pateiktos rekomendacijos, kurias jūsų Parlamente bus paprašyta priimti sausio mėn., bus naudingos toliau žengiant mąstymo srityje.

Galiausiai antrasis iššūkis – veiksmingumas. Europos Sąjunga plečia savo veiklą žmogaus teisių klausimu vis daugiau šalių. Kaip galime padidinti veiksmingumą? Manau, privalome geriau susieti įvairias priemones mūsų prioritetams pasiekti; tai pasakytina apie mūsų politinį dialogą, mūsų diplomatinis veiksmus ir Europos priemonę demokratijai ir žmogaus teisėms, rinkimų stebėjimui ar net žmogaus teisių aspektų įtraukimui į mūsų išorinės politikos sritis.

Darnos ir didesnio veiksmingumo tikslas turėtų būti svarbus visoms institucijoms.

Laima Liucija Andrikiienė, PPE-DE frakcijos vardu. – (LT) Šiandien Europos Parlamente kalbėti apie žmogaus teises pasaulyje ir nepaminti Hu Jia yra neįmanoma. Mes visi prieš kelias valandas dalyvavome jaudinančioje ceremonijoje, kurioje pats Hu Jia dalyvauti negalėjo, tačiau apie jo darbą ir pastangas ginant AIDS sergančių žmonių teises ir kovojant dėl aplinkosaugos Kinijoje šiandien žmonės išgirs visame pasaulyje. Prieš kelias savaites buvau Kinijoje ir įsitikinau, koks teisingas yra Hu Jia kovodamas dėl aplinkosaugos. Dėl milžiniško užterštumo nematyti saulės danguje yra baisu. Šiandien negalime nekalbėti ir apie buvusius A. Sacharovo premijos laureatus: San Suu Kyi iš Birmos, Oswaldo Paya ir Damas de Blanco. Jų visų šiandien mums trūksta čia, Europos Parlamente, ir dar kartą turime kalbėti apie nepatenkinamą žmogaus teisių padėtį Birmoje ir Kuboje.

Prieš savaitę minėjome Visuotinės žmogaus teisių deklaracijos 60-metį, tačiau ir šiandien turime pripažinti, kad žmogaus teisės daugelyje šalių ne tik negerbiamos, bet ir grubiai pažeidžiamos. Svarstome 2008 m. metinį pranešimą dėl žmogaus teisių pasaulyje. Žmogaus teisių problemos jame atspindėtos tikrai išsamiai. Verta pasveikinti Europos Sąjungos Tarybą ir Komisiją, parengus puikų dokumentą. Norėčiau pabrėžti kelis dalykus. Pirmia, tai, ką minėjo gerb. Komisijos narė, Jungtinių Tautų Žmogaus teisių tarybą ir Europos Sąjungos vaidmenį joje, apskritai Jungtinių Tautų vaidmenį ginant žmogaus teises pasaulyje. Antra, Europos Sąjungos politikos gairės dėl mirties bausmės, jų įgyvendinimą. Trečia, žmogaus teisių dialogus ir konsultacijas.

Gerb. kolegos, man atrodo, ypač svarbu pasiekti, kad Jungtinių Tautų Žmogaus teisių taryba visapusiškai ir pagal paskirtį naudotų jai Jungtinių Tautų suteiktą mandatą ginant žmogaus teises ir užtikrintų maksimalų institucijos skaidrumą ir pilietinės visuomenės dalyvavimą jos darbe. Norėčiau mums visiems palinkėti, kad visos Europos Sąjungos institucijos veiktų išvien ir sutartinai ginant žmogaus teises pasaulyje.

Raimon Obiols i Germà, PSE frakcijos vardu. – (ES) Komisijos nare, jūs viską paaiškinote visiškai teisingai. Mes visiškai su tuo sutinkame. Taip pat sutinkame ir su jūsų išvadomis: reikia veikti nuosekliau.

Norėčiau per man skirtą trumpą laiką pasakyti vieną dalyką dėl nuoseklumo klausimo. Iš Europos visame pasaulyje žmogaus teisių srityje reikalaujama daug; kartu Europa griežtai kritikuojama žmogaus teisių klausimu visame pasaulyje. Žmonės sako, kad Europa taiko savo principus tik tuomet, kai tai paranku arba tik savo piliečių naudai. Vienintelis atsakas į šiuos reikalavimus ir kritiką – užtikrinti ES užsienio ir vidaus politikos sričių žmogaus teisių klausimu nuoseklumą.

Nebūsime patikimi pasaulio akyse, jei mūsų priimtos priemonės migracijos valdymo srityje ir politikos sritys, kuriomis atsiliepiama į tragiškus terorizmo įvykius, nebus pavyzdinės žmogaus teisių klausimais.

Būtent šis klausimas, Komisijos nare, yra pagrindinis: nuoseklumas ES užsienio ir vidaus politikoje žmogaus teisių klausimu.

Tuomet pažymėtini du prioritetai, todėl tam panaudosiu man likusį laiką. Veikiausiai mūsų bendraamžiai jau galės įsitikinti sėkminga kovos su mirties bausme baigtimi. Šis tikslas įmanomas ir privalome jo siekti. Antra, man malonu, kad Europos Sąjungos žmogaus teisių politika, pirmininkaujant Prancūzijai, pasipildė atskira moterų teisių politika.

Marco Cappato, ALDE frakcijos vardu. – (IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, aš irgi norėčiau padėkoti pranešėjai L. Andrikienei už darbą Europos Sąjungos vaidmens Jungtinėse Tautose klausimu.

Dabar nėra laiko gilintis į visą Tarybos pateiktą pranešimą dėl žmogaus teisių. Manau, kad svarbiausia gerbti savo pačių taisykles, ir bendradarbiavimo sutartyse nustatytas priemones žmogaus teisių klausimu; šią temą galėsime aptarti ir išplėsti kalbant apie R. Obiols i Germà pranešimą.

Man liko nedaug laiko, todėl norėčiau oficialiai išreikšti pagarbą ir pasveikinti pirmininkaujančią Prancūziją ir R. Yade už iniciatyvą JTO dėl visuotinio homoseksualumo dekriminalizavimo. Manau, kad tai reikšminga politinė iniciatyva, kuri teigiamai vertintina dar labiau, nes jai užsitikrinta jau 60 valstybių parama.

Išklausėme B. Ferrero-Waldner ir džiaugiamės jos žodžiais ir įsipareigojimu. Europos Sąjunga turi būti ne tik vieninga šiuo klausimu, bet ir vaidinti panašų vaidmenį, kaip ir anksčiau, norint įtraukti šalis kituose žemynuose ir užtikrinti visuotinį moratoriumą dėl mirties bausmės.

Šia tema pažymėtina, kad Šventasis Sostas, Vatikano valstybė, veikianti ne kaip religinis vienetas, su kuriuo palaikome kultūrinį dialogą, bet kaip Jungtinių Tautų valstybė stebėtoja, pradėjo bekompromisį, kritišką puolimą prieš Prancūzijos iniciatyvą. Su atvirumu, kuris skatinamas tarptautiniuose santykiuose, manau, privalome priminti Vatikanui, kad homoseksualumo dekriminalizavimas yra svarbus mums, tai žmogaus teisių klausimas, todėl jų rengiamas prieštaravimas turi būti atmestas.

Hélène Flautre, *Verts/ALE frakcijos vardu*. – (FR) Gerb. pirmininke, tikrai gėdinga, kad šios diskusijos vyksta Tarybai nedalyvaujant ir tenka itin apgailestauti dėl to, kad (pavėlavus ne 15 minučių, bet tris ir ketvirtį valandos) A. Sacharovo premija įteikta nedalyvaujant Tarybos ir Komisijos atstovams.

Norėčiau atkreipti dėmesį į skubų dalyką. Vakar Izraelis atsisakė įleisti Jungtinių Tautų specialųjį pranešėją į palestiniečių teritorijas. Manau, kad tai itin agresyvus veiksmas į kurį privalo nedelsiant atsakyti Taryba ir Komisija; pranešimas turi būti visiškai aiškus ir neatidėliotinas, visų pirma atsižvelgiant į vis glaudesnius ES ir Izraelio santykius.

Šis pranešimas, sakyčiau, kaip ir kasmet, yra geras dokumentas, nes jame pasisakoma apie veiklą, todėl tai – itin naudingas darbinis dokumentas, tačiau tuo pačiu jame trūksta tam tikrų kritinės analizės, poveikio vertinimo ir Tarybos strategijos sričių elementų, kuriomis siekiama visiškai įtraukti žmogaus teises, pvz., nustatant mūsų energetikos, prekybos ar saugumo politiką.

Parlamentas ėmėsi šios kontrolės. Kontrolė pakankamai subtili ir veikiausiai jums kartais tenka išgirsti nemalonių dalykų. Tačiau privalau pasakyti, kad pvz., A. Sacharovo premijos tinklo idėja buvo parengta šiame pranešime ir remiantis šiuo tyrimu. Šiandien tinklas jau suformuotas minint dvidešimtąsias metines ir jau pateikta daugelis pasiūlymų, įskaitant A. Sacharovo premijos biurą, A. Sacharovo pasus ir A. Sacharovo fondą, skirtą paremti premijas ir žmogaus teisių gynėjus visame pasaulyje. Idėjų netrūksta.

Man džiugu, kad šis pranešimas neatskirtas nuo pranešimo dėl pagrindinių teisių Sąjungoje. R. Obiols i Germà teisus. Sąjungai itin svarbu susieti vidinius pasiekimus ir išorinius tikslus. Tai – esminė Sąjungos patikimumo garantija.

Norėčiau pasakyti, kad privalome atsakyti ir į gausią kritiką, reiškiamą visuose žemynuose ir tarptautinėse organizacijose dėl Europos Sąjungos prieglobsčio ir migracijos politikos. Privalome reaguoti, Europos Sąjungos valstybėms narėms bendradarbiaujant kovos su terorizmu srityje, nes dėl to buvo išduota ir kankinta daugelis įtariamųjų terorizmu.

Vittorio Agnoletto, *GUE/NGL frakcijos vardu*. – (IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, atidžiai klausiausi Komisijos nario pranešimo. Tiesa, padaryta keletas poslinkių, tačiau dar kartą privalau jums, Komisijos nary, priminti, kad demokratijos sąlyga, kuriai Parlamente pritarta prieš trejus metus, nebuvo įtraukta į prekybos susitarimus su visomis šalimis, priešingai Parlamento pageidavimams.

Dvigubi standartai naudojami iki šiol: griežtai elgiamasi su silpnaisiais ir skaitomės su stipriaisiais, priklausomai nuo to, kaip parankiau Europai šiuose prekybos susitarimuose, tačiau šis dvejopas standartas taip pat taikomas ir kitais atvejais. Norėčiau pasakyti dėl jau minėtos temos: manau, kad Vatikano valstybės pasirinkta pozicija prieš pasiūlymą dekriminalizuoti homoseksualumą yra gėdinga ir nepriimtina. Nepriimtina, kai Europos Sąjungos institucijoms kreipiasi beveik kas mėnesį į valstybes, kuriose ir toliau asmenys traukiami atsakomybėn vien už homoseksualumą, ir tylėti, Vatikanui ir jo atstovui JTO užėmus tokią rimtą ir išankstiniu nusistatymu pagrįstą poziciją žmogaus teisių klausimu.

Ši pozicija prieštarauja Visuotinei žmogaus teisių deklaracijai, kurios šešiasdešimtąsias metines numatytos kitais metais. Vatikano pranešime prieštaraujama esminiam dalykui – kad žmogaus teisės yra nedalomos, visuotinės ir vertos apsaugos, neatsižvelgiant į lytinę orientaciją, rasę, odos spalvą ir pan.

Pateikiau prašymą Žmogaus teisių pakomitečio pirmininkui pakviesti Vatikano valstybės atstovą ES dalyvauti viename iš pakomitečio posėdžių ir atsakyti už savo elgesį ir aptarti jį su pakomitečio nariais. Taip paprastai elgiamės su visomis valstybėmis, turinčioms diplomatinę atstovybę Europos Sąjungoje. Taip pat norėčiau aiškiai pareikšti, kad pastangos atsitraukti paprasčiausiai nurodžius, kad Prancūzija šio dokumento dar nepateikė, buvo paprasčiausiai klaida, nes tai nekeičia aplinkybių: Vatikano valstybė nesugebėjo pagrįsti savo rimtų pranešimų.

Zbigniew Zaleski (PPE-DE). – (PL) Gerb. pirmininke, norėčiau, kad skirtume minutėlę šiam klausimui: žmogaus teisės, kildinamos iš rašytinių ar nerašytinių socialinių susitarimų, o kartais susijusios su prigimtinais įstatymais, yra socialinio sambūvio pagrindas. Netenka abejoti, kad tikrovė skiriasi.

Žmogaus teisių samprata išplėsta ir į ją įtraukta naujų aspektų, jos apibrėžimas tapo semantiškai turtingesnis; privalome šias teises ginti. Atrodo, kad visame pasaulyje apskritai daroma pažanga, tačiau tenka pripažinti, kad totalitariniai režimai vis dar egzistuoja. Privalome kovoti už kiekvieną asmenį, individą, kiekvieną drąsų aktyvistą, atstovaujantį milijonų žmonių sąžinei, nes milijonai žmonių dažnai bijo garsiai prabilti, nepaisant patiriamų kančių. Atrodo, kad galiausiai kai kurie režimai atsiliepia į mūsų sprendimus ir išreiškia protestus prieš mūsų rezoliucijas ir deklaracijas, kuriose smerkiami jų veiksmai. Neleistina nuogąstauti dėl tokio atsako.

Tai vienintelis būdas suvokimui žmogaus teisių srityje didinti. Norėčiau pabrėžti, kad kuo labiau šie klausimai žinomi, tuo didesnės galimybės rasti bendrą poziciją, norint sukurti teisingą visuomenę.

Mano frakcija daugiausia dėmesio skiria žmogaus teisėms; tas pats pasakytina apie visą Europos Parlamentą. Tegul A. Sacharovo premija mus veda ir išreiškia mūsų susirūpinimą dėl pagrindinės normalaus ir laimingo kiekvieno asmens žemėje gyvenimo vertės.

Richard Howitt (PSE). - Gerb. pirmininke, Europos Parlamentui derėtų džiugiai priimti ES metinį pranešimą dėl žmogaus teisių. Tačiau dar kartą derėtų paraginti daugiau dėmesio skirti konkretiems rezultatams vietoje ir integruoti žmogaus teisių procesą visoje Europos Sąjungos sistemoje. Džiaugiuosi žymiais šių metų pasiekimais (ES paremta rezoliucija dėl moratoriumo dėl mirties bausmės, kurią pateikė mūsų kolegos iš Tarybai pirmininkaujančios Portugalijos), tačiau visame pasaulyje daugiau 1 200 žmonių įvykdyta mirties bausmė 24 šalyse, todėl šiuos veiksmus būtina tęsti.

Dar reikia daug nuveikti integravimo srityje. Apgailestauju, kad vos praėjusią savaitę Komisija patvirtino GSP+ palankesnę prekybos statusą 16 šalių, neatsižvelgdama į dokumentais patvirtintus įrodymus, pateiktus Komisijai dėl žmogaus teisių, darbo teisės pažeidimų ir net nužudymų kai kuriose šalyse, pvz., Kolumbijoje ir Šri Lankoje.

Galiausiai žvelgiant į ateitį Europos Sąjungai derėtų iš anksto su nauja Jungtinių Amerikos Valstijų administracija aptarti jų išipareigojimus JTO žmogaus teisių taryboje. Turėtume susitarti dėl aiškių Tarybos tikslų nuo šiol iki šių peržiūros Generalinėje Asamblėjoje 2011 m.

Sarah Ludford (ALDE). - Gerb. pirmininke, visų pirma norėčiau pritarti savo kolegos Marco Cappato teiginiams išreiškiant paramą JTO veiksams mėginant dekriminalizuoti homoseksualumą visame pasaulyje. Aš taip pat tam tvirtai pritariu.

Norėčiau trumpai paminėti (šiuo klausimu sutariu su Hélène Flautre) tai, kad visiškai gėdingai šį rytą nedalyvavo Tarybos ir pirmininkaujančios valstybės atstovai per A. Sacharovo premijos teikimo ceremoniją. Buvo labai gaila, kad Tarybai pirmininkaujančios valstybės atstovai nedalyvavo per jaudinantį ir drąsų Hu Jia sutuoktinės pranešimą. Manau, dalyvavimas būtų paskatinęs iš naujo įvertinti mūsų santykius su Kinija.

Kita vertus, taip pat norėjau pasakyti keletą žodžių apie kankinimus. Birželio mėn. ES per tarptautinę paramos kankinimų aukoms dieną pabrėžė, kad pasaulinis kankinimų panaikinimas buvo vienas iš jos prioritetų ir paskatino visas valstybes pasirašyti ir ratifikuoti OPCAT, Konvencijos prieš kankinimą ir kitokių žiaurų, nežmonišką ar žeminantį elgesį ar baudimą fakultatyvų protokolą. Tačiau kodėl pilnateisėmis šalimis tapo tik devynios valstybės, o dar 12 šiuo metu atliekama ratifikavimo procedūra? Kaip dėl kitų šešių? Ar esama bendros pozicijos? Jei ne, kodėl?

Toje pačia birželio mėn. deklaracijoje ES pasmerkė veiksmus, kuriais siekiama įteisinti kankinimus ir kitas netinkamo elgesio formas. Kodėl, praėjus beveik dvejimėms metams, nėra pakankamo ir išsamaus atsako į Parlamento pranešimą dėl Europos bendradarbiavimo nepaprastojo išdavimo klausimu? Ar dabar tiesą sužinosime iš Vašingtono, kaip ją esame sužinoję iš Senato ginkluotųjų pajėgų komiteto? Jei ES valstybės neatskleis tiesos, jų nešvarios paslaptys bet koku atveju bus atskleistos už Atlanto vandenyno.

Galiausiai, kodėl neatsakome į JAV ir Portugalijos užsienio reikalų ministro prašymą padėti perkelti Gvantaname laikomus sulaikytus asmenis? Turėtume padėti išrinktam prezidentui B. Obama baigti šį pasibaisėtiną Amerikos ir Europos istorijos skyrį.

Gay Mitchell (PPE-DE). - Gerb. pirmininke, šiandien svarstomame pranešime aptariama daugelis tiesiogiai su padėtimi Izraelyje ir Palestinoje susijusių klausimų. Iš 12 Europos kaimynystės politikos veiksmų planų du skirti Izraeliui ir okupuotai palestiniečių teritorijai.

Konkrečiai šiuo klausimu pranešime teigiama, kad „žmogaus teisių padėtis smarkiai pablogėjo, visų pirma, teisės į gyvybę, asmens saugumą, ir teisės į asmens laisvę ir saugumą srityje (visų pirma dėl arešto, sulaikymo, kratos procedūrų ir kankinimų ir netinkamo elgesio per tardymą). Atsakomybė už žmogaus teisių pažeidimus tenka palestiniečių ir Izraelio valdžios institucijoms“.

Mane labai padrąsino pagrįsta ir apgalvota informacija, gauta iš asmenų, kuriems aiškiai labai rūpi ir jaudina nerimą kelianti padėtis regione. Paprastai šie klausimai iškeliama santykiuose su Izraeliu per nuolatinis politinio dialogo susitikimus ir konkrečiai per ES ir Izraelio neformalios darbo grupės žmogaus teisių klausimais susitikimus.

Būtent todėl tvirtai pritariu tolesniam dialogui su Izraeliu, tuo pačiu griežtai pasmerkiant abiejų pusių daromus žmogaus teisių pažeidimus. Tuo tarpu siūlau ir toliau teikti veiksmingą pagalbą kenčiantiems Gazos ir Vakarų kranto žmonėms.

Esame priėmę planą, į kurį įtrauktos ir JAV, ir ES. Išrinkus naują JAV prezidentą laikas perkelti šį klausimą į mūsų išorinių reikalų darbotvarkės priekį. Būtina rasti dvišalį sprendimą visiškai gerbiant žmogaus teises ir visas JTO rezoliucijas, tačiau nedelsiant.

Ana Maria Gomes (PSE). - Gerb. pirmininke, šiam Parlamentui įteikus A. Sacharovo premiją Hu Jia visų Kinijos ir Tibeto žmonių gynėjų vardu, žmogaus teisės vėl atsiduria ES ir Kinijos santykių centre, neatsižvelgiant į Europos ar Pekino vadovų valią.

Kaip minėjo kiti kolegos, ES gali skatinti įstatymų viršenybę ir žmogaus teises visame pasaulyje tik jas užtikrinus Europoje ir Europos išorės santykių srityje. Tenka apgailestauti, kad iš 2008 m. metinio pranešimo apie žmogaus teises matyti, kad Europos šalių vyriausybės ir institucijos ir toliau slepia tiesą apie Europos susitaikymą su pasibaisėtinais G. Busho administracijos veiksmais, kai iš teisingumo būdavo atimami ir kankinami tūkstančiai vyrų ir net vaikų, laikomų sulaikytais Gvantaname ir slaptuose kalėjimuose. Gėdinga, kad skyriuje apie ES trejeto ir JAV konsultacijas žmogaus teisių klausimu tėra viena vieta, kur apsiribojama ES susirūpinimu dėl tam tikrų veiksmų ir politikos sričių JAV kovoje su terorizmu. Tai labai daug pasako apie dvigubus standartus, veidmainiavimą ir priedangą. Kol Europa nepriims savo išpareigojimų ir nepradės bendradarbiauti su išrinktuoju prezidentu B. Obama tiesai atskleisti, uždaryti Gvantanamą ir slaptus kalėjimus bei neatlygins nukentėjusiesiems padarytos žalos, Europa neigis moralinio autoriteto, politinio patikimumo ir negalės veiksmingai skatinti žmogaus teisių.

Eoin Ryan (UEN). - Gerb. pirmininke, pagrįstai švenčiame dvidešimtąsias A. Sacharovo premijos metines; šis minėjimas pabrėžia daugelio žmonių rizikavusių savo gyvybe už teisę kalbėti ir žmogaus teises, drąsą.

Tačiau tai susiję ne tik su kalbomis. Kaip pasakė vienas žymus airis, blogis triumfuoja, jei gerieji nieko neveikia. Vakar kalbėjau su vienu iš premijų laimėtoju Salihu Osmanu, kuris pasakė, kad prieš civilius gyventojus nukreipti oro antskrydžiai Darfūre tebevyksta, o kol kas nekalti žmonės menkai apsaugoti. Taip, tam tikros pažangos pasiekta, nes veikia Tarptautinis baudžiamasis teismas, tačiau dar reikia nuveikti žymiai daugiau; tas pats pasakytina ir apie Europos Sąjungą.

Tikiuosi, kad dėl naujos paskatos, po Baracko Obamos inauguracijos Jungtinių Amerikos Valstijų prezidentu, padaugės tarptautinių pastangų, bendradarbiavimo ir veiksmų, realių veiksmų, pvz., paramos neskraidymo zonos įsteigimui virš Darfūro, ir kitais metais pagaliau įvykdysime savo pažadus ir moralinius išpareigojimus. Jau teko tiesiog stebėti, kaip Zimbabvė, buvusi Afrikos maitintoja, tapo žemyno skauduliu. Kiek kartų dar turime kartoti „daugiau niekada“?

Czesław Adam Siekierski (PPE-DE). - (PL) Gerb. pirmininke, daug kartų kalbėjau žmogaus teisių, visų pirma – moterų ir vaikų teisių tema ir dėl galimybės didinti Europos Sąjungos gyventojų suvokimą jų teisių ar kovos su diskriminacija klausimais. Taip pat privalome pareikalauti, kad Europos Sąjungos valstybės kandidatės gerbtų pagrindines žmogaus teises ir atitiktų Kopenhagos kriterijus, nes tai turėtų teigiamos įtakos milijonų Europos žmonių ir visame pasaulyje gyvenimams. Valstybės narės turėtų rodyti pavyzdį.

Šis klausimas itin susijęs su kitu klausimu: norėčiau išreikšti savo susirūpinimą dėl to, koku būdu veikia Vokietijos jaunimo tarnybos, vadinamos *Jugendamt*. Lenkijoje visiškai neseniai paaiškėjo atvejis, kai motina su sūnumi buvo priversta slėptis nuo vaiko tėvo iš baimės, kad šis, Vokietijos pilietis, neatimtų berniuko iš jos. Europos Komisija turėtų ištirti šių tarnybų veiklą ir nustatyti, ar ji atitinka Europos Sąjungos nustatytus standartus.

Marek Aleksander Czarnecki (ALDE). - (PL) Gerb. pirmininke, demokratija Europoje pagrįsta veiksminga pagrindinių teisių apsauga ir jų skatinimu. Tai labai svarbu konsoliduojant Europos laisvės, saugumo ir teisingumo erdvę. Būtinybė užtikrinti pagrindinių teisių apsaugą kyla iš bendrų valstybių narių konstitucijų tradicijų, Europos konvencijos dėl žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos ir kitų tarptautinės teisės aktų.

Manau, kad Europos politika derėtų siekti įtvirtinti pagrindines teises, saugomas Lisabonos sutarties nuostatose. Taip pat norėčiau pabrėžti, kad negalime riboti savo politinės veiklos pagrindinių teisių srityje vien daugiausia visuomenės dėmesio susilaukiančiais atvejais. Norint išlaikyti Europos Sąjungos patikimumą pasaulyje, svarbu vengti dvigubų standartų mūsų užsienio ir vidaus politikoje.

Milan Horáček (Verts/ALE). – (DE) Gerb. pirmininke, šiame išsamiaame pranešime aiškiai nurodoma, kiek žmogaus teisių pažeidimų vyksta kasdien visame pasaulyje. Tai kelia itin didelį susirūpinimą praėjus 60 metų nuo Visuotinės žmogaus teisių deklaracijos paskelbimo ir ragina mus padvigubinti dedamas pastangas. Todėl taip pat siūlau pakelti dabartinį Žmogaus teisių pakomitetį iki pilnateisio komiteto statuso.

Šiandien įteikėme A. Sacharovo premiją Hu Jia, veikiančiam už žmogaus teises ir aplinkos apsaugą Kinijoje. Tačiau kadangi jis yra kalėjime, premijos ten negalėjo atsiimti. Tai daro gėdą Kinijai. Be to, rytoj Parlamente numatyta diskutuoti apie žmogaus teisių pažeidimus Rusijoje. Mūsų santykiuose su abiem šiomis šalimis būtina skirti daugiau dėmesio ne tik ekonominiams interesams, bet ir žmogaus teisėms.

Raginame suteikti laisvę Hu Jia Kinijoje ir Michailui Chodorkovskiui Rusijoje.

Jim Allister (NI). – Gerb. pirmininke, diskutuojant apie gėjų teises privalau pasakyti, kad, mano nuomone, visiškai nekreipiama dėmesio į daugelio žmonių žodžio laisvės pažeidimus, visų pirma religinių įsitikinimų reiškimo laisvės šiuo klausimu.

Tikintieji, kurie priima Biblijos mokymą homoseksualumo klausimu, persekiojami už tai, kad reiškia savo nuomonę pagal sąžinę ir įsitikinimą. Švedijoje patrauktas atsakomybėn Bibliją citavęs pastorius. Mano šalyje bažnyčios skelbimas, kuriame cituojama Biblija, buvo uždraustas.

Tačiau per Belfaste praėjusiais metais įvykusį paradą „Gay Pride“ neštas plakatas, kuriame teigiama, kad „Jėzus yra gėjus“, ir nesimta jokių priemonių dėl šio neapykantą skatinančio nusikaltimo. Kodėl? Nes, mano nuomone, šiai lepinamai grupei suteikta gerokai daugiau teisių nei kitoms, o tai neteisinga.

Marios Matsakis (ALDE). – Gerb. pirmininke, norėčiau iškelti klausimą, kuriuo paprastai vengiama kalbėti ES institucijose – tai kolonizacijos klausimas. Turiu omenyje ES valstybių narių, pvz., Didžiosios Britanijos ir Prancūzijos kolonijas; šioms šalims kartu tenka tuzinas kolonijų visame pasaulyje ir dvi – mano šalyje Kipre, tačiau šie žmonės neturi demokratinių teisių rinkti vyriausybę, kuri juos valdytų. Daugelį šių kolonijų valdo gubernatoriai, kuriuos skiria pvz., Anglijos karalienė. Kas kartą man paklausus B. Ferrero-Waldner ar kito Komisijos nario, paprasčiausiai užmerkiama akys, nutylama ir atsakymo nesulaukiu.

Gerb. pirmininke, raginu jus atsakyti čia ir dabar: ar pritariate, kad ES valstybės narės turėtų kolonijų XXI a. pasaulyje?

Benita Ferrero-Waldner, Komisijos narė. – Gerb. pirmininke, visų pirma norėčiau pasakyti, kad suprantu, jog mūsų kolegės Rama Yade kelionės pas mus metu kilo sunkumų. Vakar pačiai teko laukti skrydžio į Strasbūrą penkias valandas. Galbūt jai kilo panašių sunkumų, todėl prašau ją suprasti, galų gale tai yra nenugalima jėga (*force majeure*).

(Įsiterpimas iš salės: „Keliaujantis cirkas!“)

Iš tiesų laukti penkias valandas anaipol neįprasta. Tiesiog noriu pasakyti, kad nesu visai tikra, kas jai atsitiko, tačiau man atsitiko būtent taip, ir labai džiaugiausi neturėdama paskyrimo vakar, nes tas pats galėjo atsitikti ir man. Tiesiog šiuo klausimu norėčiau išreikšti savo solidarumą.

Antra, šis žmogaus teisių dialogas ir pranešimas apie žmogaus teises – vienas pagrindinių mums susirūpinimą keliančių dalykų. Tiesiog norėčiau parodyti jums naują ES pranešimą. Man pradėjus dirbti Komisijoje, Taryba ir Komisija pateikdavo atskirus pranešimus, o dabar Komisijai ir man labai malonu parodyti, kad šį pranešimą parengė Taryba ir Komisija kartu. Įvadą parašė Bernard Kouchner, Javier Solana ir aš. Manau labai svarbu parodyti mūsų visų bendrą darbą.

Kaip minėjau savo įvadinėse pastabose, tikrai labai stengiamės siekdami pažangos žmogaus teisių skatinimo srityje. Kita vertus, žinome, kad stiklinė gali būti puspilnė arba pustuštė. Dar reikia daug nuveikti, todėl iš tiesų jaudino matant tiek daug čia susirinkusių žmogaus teisių gynėjų. Kalbėjau apie Elena Bonner, tačiau lygiai taip pat galėjau kalbėti apie bet kurį jų; be abejo, taip pat labai sujaudino vaizdo reportažas apie Hu Jia sutuoktinę: ji išties pasielgė labai drąsiai.

Norėčiau atsakyti į keletą pateiktų klausimų. Anaipol negaliu atsakyti į juos visus Komisijos vardu, tačiau pasistengsiu atsakyti kiek įmanoma detaliau.

Visų pirma dėl mirties bausmės norėčiau pasakyti, kad šis klausimas man labai svarbus. Esu visiškai prieš mirties bausmę, o šiais metais suteikėme didžiulę paramą JTO, siekiant priimti rezoliuciją dėl moratoriumo dėl mirties bausmės daugelyje šalių. Tačiau problema išlieka: nedidelėje šalių grupėje (Irane, tenka apgailėstauti, kad ir Kinijoje ir kitose) vis dar vykdoma mirties bausmė daugeliui žmonių. Privalome tęsti kovą su šiuo

reiškiniu ir įtraukti jį į visus mūsų pokalbius. Tai padaryti labai svarbu: net ir vienam asmeniui įvykdyta mirties bausmė yra pernelyg daug.

Šia tema norėčiau pasakyti, kad visi kartu siekėme užkirsti kelią mirties bausmei Wo Weihanui. Deja, mirties bausmė jam įvykdyta kaip tik pradėdant ES žmogaus teisių dialogą su Kinija. Tai siaubingas tarpusavio neįsiklausymo pavyzdys.

Antra, V. Agnoletto norėčiau pasakyti, kad žmogaus teisių sąlygos yra itin svarbios. Kaip tik šiuo metu valstybės narės ir Komisija vykdo išsamų ES politikos dėl standartinių išorinių susitarimų politinių sąlygų persvarstymą, norėdamos tinkamai suderinti svarbiausius, naliečiamus Europos Sąjungos principus ir tam tikrą lankstumą derantis dėl skirtingų šalių poreikių, nes turime mėginti ir pasiekti susitarimą.

Šis persvarstymas tęsiasi. Man dar būtų kiek per anksti pasisakyti dėl jo rezultato dabar, nes kol kas galutinio rezultato nėra, tačiau vienas iš atidžiai aptariamų klausimų – žmogaus teisės. Tačiau politinės sąlygos įeina į visus politinius susitarimus (įskaitant įvairių rūšių prekybos ir atskirų sričių susitarimus); taip ir turi būti.

Kitas klausimas susijęs su žmogaus teisių taryba. L. Andrikiene, sutinku, kad gali būti daugelis patobulinimų, todėl ketiname reikalausti, kad dalyvautų specialūs pranešėjai ir būti priimtos rezoliucijos šalių klausimu; manau, tai būtų naudinga. Taip pat teigiamai vertinu šalių peržiūrą kas ketverius metus ir pilietinės visuomenės įtraukimą į šį procesą. Privalau pasakyti, kad iki šiol įsitikinome pakankamai rimtu šalių pasirengimu. Tai vertinu teigiamai, o išsamios diskusijos vyksta ir turėtų tęstis. Visi žinome, kad tobulėjimui ribų nėra, tačiau galime dirbti toliau ir toliau tobulinti padėtį.

Norėčiau pasakyti keletą žodžių apie Kiniją ir žmogaus teises. Aš už santykius ir kaip už santykius su Kinija atsakinga Komisijos narė, esu iš tiesų pasirengusi kurti abipusę pagarba pagrįstus tvirtus santykius su Kinija. Kita vertus, taip pat privalau pasakyti, kad man kelia susirūpinimą, mano manymu, tam tikra prasme griežtesnė Kinijos pozicija žmogaus teisių klausimu, kaip įsitikinome žmogaus teisių dialogo pradžioje įvykdžius mirties bausmę Wo Weihanui.

Tai patvirtino ir tai, ką girdėjome visai neseniai ir dabar, pvz., demonstracijų Pekine slopinimas per šešiasdešimtąsias Visuotinės žmogaus teisių deklaracijos metines (tuo klausimu pateiktas Tarybai pirmininkaujančios valstybės pareiškimas), užsienio tinklalapių (pvz., BBC tinklalapio) blokavimas ir labai neigiamas Jungtinių Tautų komiteto prieš kankinimą pranešimas, paskelbtas prieš tris savaites.

Kita vertus, taip pat norėčiau prisiminti Hu Jia situotinės Zeng Jinyan šį rytą pasakytus žodžius; ji pasakė, kad Kinija sparčiai žengia atviros ir demokratinės visuomenės link. Manau, kad judėjimas vysta. Dar yra daugelis kitų dalykų, pvz., Kinija pastaruoju metu daug nuveikė darbo teisių klausimu. Svarbu, kad pažanga daroma, tačiau išlieka ir kitos problemos, visų pirma įgyvendinimo srityje. Kartais net ir raštu įtvirtinus dalykus, kaip šiandien girdėjome, reikia įgyvendinti.

Todėl pasikartosiu, kad esame pasirengę, pvz., pasidalyti savo patirtimi dėl tolesnių įstatymų leidybos reformų. Kaip nurodė pirmininkas H. G. Pöttering, Kinija yra didi šalis. Mus sieja daugelis bendrų interesų ir būtinybė bendradarbiauti, tačiau manau, kad mums, Europos Sąjungai, nederėtų imtis skubotų sprendimų. Privalome apsvarstyti neseniai Kinijos pasiūstus neigiamus signalus žmogaus teisių klausimu, kenkiančius mūsų tarpusavio pasitikėjimui. Manau, kad atėjo Kinijos eilė pasiūsti teigiamų signalų, reikalingų pasitikėjimui atstatyti.

Daugelį kartų per šiame Parlamente surengtas diskusijas, kuriose dalyvavau ir aš, raginame uždaryti Gvantanamą. Suprantama taip pat džiaugiamės išrinkto prezidento Baracko Obamos pranešimu, kad šis ketina imtis priemonių šiam sulaikymo centrui greitai uždaryti.

Esame pasirengę bendradarbiauti su JAV administracija, ieškant būdų praktinėms problemoms, iškilsiančioms uždarius Gvantanamą, spręsti, pvz., įkurdinant kalinius trečiosiose šalyse. Pvz., Europos Sąjunga neseniai išreiškė susirūpinimą dėl slapto sulaikymo ir mes tikimės, kad išrinktasis prezidentas imsis šio klausimo, o valstybės narės bus pasirengusios atsakyti. Negaliu kalbėti pačių valstybių narių vardu.

Tenka apgailestauti dėl neseniai vėl įsivyravusios prievartos Viduriniuose Rytuose, visų pirma Gazoje; deja, po paliaubų, ramybė truko tik penkis mėnesius, tačiau ir jos labai laukta. Su dideliu skausmu tenka stebėti grįžimą prie prievartos. Pasmerkėme neseniai įvykusius užpuolimus raketomis iš Gazos, tačiau tuo pačiu pasmerkėme perėjimo taškų uždarymą.

Asmeniškai prašiau Izraelio ambasadoriaus atvykti į mano biurą. Aiškiai išreiškiau abejonių dėl Gazos klausimo. Negalėtume suteikti kuro, kurį paprastai finansuojame ir negalėtume suteikti sąlygų Jungtinių

Tautų Paramos ir darbo agentūrai Palestinos pabėgėliams Artimuosiuose Rytuose (UNRWA) atlikti savo įprastinių funkcijų. Užvakar lankiausi Niujorke ir šia tema kalbėjomės su JT generaliniu sekretoriumi Banu Ki-moonu. Tarybos pirmininkas B. Kouchner ir aš parašėme bendrą laišką Izraelio valdžios institucijoms, norėdami užtikrinti finansavimą. Padėtį stebime itin atidžiai. Tenka apgailestauti, kad padėtis sudėtinga, tačiau prie šio klausimo grįžtame per visus pokalbius ir konsultacijas.

Dabar norėčiau pasakyti keletą žodžių dėl paminėto išorės ir vidaus politikos sričių nuoseklumo. Taip, manau, tai tiesa. To turime imtis. To imtasi kartu su Jacques Barrotu. Jis mėgino siekti pažangos migracijos klausimu kartu skirdamas gerokai daugiau dėmesio žmogaus teisėms. Manau, tai prisideda prie mūsų patikimumo didinimo, tačiau nemažai priklauso ir nuo valstybių narių, vadinasi, padėtis tampa sudėtingesnė.

Sveikinu valstybės sekretorę Ramą Yade.

Galiu pasakyti tik tiek, kad žmogaus teisių dialogai yra abipusiai, vadinasi, taip pat sprendžiame žmogaus teisių problemas Europos Sąjungoje, o skirtingose valstybėse narėse veikia Teisingumo, laisvės ir saugumo generalinio direktorato ekspertai.

Be to, JT komisaras žmogaus teisių klausimu ketina įsteigti biurą Briuselyje, todėl mėginame padidinti vidaus ir išorės politikos sričių nuoseklumą.

Man metas baigti. Tenka apgailestauti, kad negaliu nieko pasakyti dėl kolonizacijos. Tai priklauso valstybių narių kompetencijai. Jums tai puikiai žinoma.

(Marios Matsakis Įsiterpimas)

Apgailestauju, tačiau šis klausimas nėra Komisijos kompetencija.

Rama Yade, Tarybos pirmininkė. – (FR) Gerb. pirmininke, Komisijos nary, ponios ir ponai, man labai malonu atstovauti Europos Sąjungos Tarybai pirmininkaujantčiai Prancūzijai ir papasakoti jums apie paskutiniuosius mėnesiais pasiektą pažangą žmogaus teisių klausimu.

Kadangi apie tai užsiminėte, norėčiau konkrečiai skirti dėmesio svarbiam vaidmeniui, tenkančiam rekomendacijoms dėl praktinių veiksmų, kurių imasi Europos Sąjunga.

Nors visai neseniai šiais metais paminėjome dvidešimtąsias Jungtinių Tautų žmogaus teisių gynėjų deklaracijos metines, derėtų atsiminti, kad Europos Sąjunga konkrečiai susitelkė ir paspartino veiksmus žmogaus teisių gynėjams paremti pasitelkusi tiek savo veiksmus, tiek viešus pareiškimus. Europos Sąjunga taip pat atnaujino savo rekomendacijas šiuo klausimu, norėdama sustiprinti paramą vyrams ir moterims, kasdien kovojantiems už visuotinį žmogaus teisių pobūdį.

Be esamų klausimų šiais metais parengėme rekomendacijų dėl prievartos ir moterų diskriminavimo projektą.

Džiugu, kad šis projektas EP narius tenkina. Šias gaires priėmė gruodžio 8 d. Taryba. Tai buvo vienas iš Sąjungai pirmininkaujančios Prancūzijos prioritetų.

Ta pačia dvasia norėčiau pasidžiaugti, kad Taryba priėmė naujus dokumentus dėl Jungtinių Tautų saugumo tarybos rezoliucijų 1325 ir 1820, nes tai leis užsienio politikos, saugumo politikos ir gynybos politikos veiksmais tvirtai spręsti lytinės prievartos per ginkluotus konfliktus problemą ir sustiprins aktyvų moterų dalyvavimą atstatant po konflikto kylančias visuomenes.

2008 m. pranešimas, kurį parengė Sąjunga ir kuriame kalbama apie Europos Sąjungos veiksmus ir pasisėkimus, taip pat susijęs su kova su mirties bausme. Taigi 2007 m. gruodžio mėn. Jungtinių Tautų generalinė asamblėja priėmė tarpreigioninę, Europos Sąjungos iniciatyva pateiktą rezoliuciją, kurioje raginama įgyvendinti visuotinį moratoriumą dėl mirties bausmės. Prie šios sėkmės dar labiau prisidėjo pakankama balsų dauguma priimta nauja rezoliucija, kurioje iš esmės nagrinėjamas tas pats klausimas, per 63-ąją Generalinės asamblėjos šiuo metu vykstančią sesiją.

Europos Sąjunga taip pat dalyvauja apie 30 dialogų ir konsultacijų žmogaus teisių klausimai su trečiosiomis šalimis, įskaitant Kiniją, Vidurio Azijos šalis ir Afrikos sąjungą; per paskutinius šešis mėnesius pradėta naujų dialogų.

Sąjungos pranešime taip pat išdėstomas itin aktyvus Europos Sąjungos vaidmuo kompetentinguose žmogaus teisėms skirtuose forumuose, t. y. trečiajame Jungtinių Tautų Generalinės asamblėjos komitete ar Žmogaus teisių taryboje.

Žmogaus teisių taryba įrodė savo atsaką susidūrusi su Darfūro, Birmos ar maisto krizės klausimu, nors dar reikia daug nuveikti jos patikimumui ir veiksmingumui stiprinti.

Žinau, kad jūsų užsienio reikalų komitetas gruodžio mėn. pradžioje priėmė L. Andrikenės pranešimo projektą, kuriame raginama stiprinti Žmogaus teisių tarybą ir visų pirma Europos Sąjungai joje tenkanti vaidmenį. Užtikrinu jus, kad Taryba šiam planui pritaria.

Taip pat privalome išlikti itin atidūs, kad žmogaus teisių taryba ar kiti daugiašaliai forumai netaptų konceptualiais Trojos arkliais, kurie pamintų visuotinį žmogaus teisių pobūdį. Taigi Europos Sąjunga, pradėjusi stebėti Durbano konferenciją dėl rasizmo 2001 m., turi būti itin atidi, kad šiame procese nebūtų persvarstyti jau sutarti ar priimti tekstai ar koncepcijos, pvz., tikėjimo defamacija, kuri pripažįstama nepaisant žodžio laisvės. Užtikrinu jus, kad Europos Sąjungos pozicija šiuo klausimu nesikeis.

Kitas klausimas, kurį norėčiau iškelti – kova su nebaudžiamumu. Kaip jums žinoma, šiais metais švenčiame dešimtąsias Romos tarptautinio baudžiamojo statuto priėmimo metines. Todėl Europos vertybių vardu svarbu dar kartą patvirtinti mūsų įsipareigojimą kovoti su nebaudžiamumu, nes taika be teisingumo negalima. Būtent tai Europos Sąjunga nedvejodama patvirtina pasiūlysi savo politinę ir finansinę paramą tarptautiniam baudžiamajam teisingumui, *ad hoc* tribunolams ar Tarptautiniam baudžiamajam teismui. Europos Sąjunga taip ėmėsi veiksmų supratimui trečiosiose šalyse didinti, kad šios prisijungtų prie Romos statuto, ir vadovavo deryboms dėl įtraukimo į sutartį su trečiosiomis šalimis tų sąlygų, kurios įpareigoja pasirašyti Romos statutą arba priimti deklaracijas, kuriomis pakartojamas Sudano vyriausybės įpareigojimas visiškai bendradarbiauti su Tarptautiniu baudžiamuoju teismu.

Pabaigai norėčiau iškelti homoseksualumo dekriminalizavimo klausimą. Rytoj vyksiu į Niujorką ir pateiksiu šį projektą, kuriam pritaria daugelis Europos šalių ir kuriame raginama visuotinai dekriminalizuoti homoseksualumą.

Norėčiau jums priminti, ponios ir ponai, kad homoseksualumas pripažįstamas nusikaltimu 90 pasaulio šalių, ir šešiose baudžiamas mirties bausme. Tai reiškia, kad šie vyrai ir moterys negali laisvai reikšti savo seksualinio identiteto laisvės, nerizikuodami kalėjimu ar stojimu prieš teismą. Todėl turime didžiulį šia iniciatyva, kurią praeityje, 2006 m. iškėlė Norvegija, todėl rytoj vyksiu į Niujorką atstovauti mums ir parengti galutinį tekstą, taip pat parodyti savo paramą, kurios tikėjosi sulaukti daugiau nei prieš dvejus metus. Tuomet tikrai įsitikinsime, ar šiai iniciatyvai pritaria kaip įmanoma daugiau valstybių.

Prieš pratęsiant diskusijas norėčiau atsiprašyti gerb. pirmininkės, Komisijos narės ir jūsų, ponios ir ponai, už vėlavimą. Mano lėktuvas pakilo vėliau nei planuota, todėl pavėlavau. Tikrai apgailestauju, tačiau manau, kad pratęsę diskusijas galėsime dar geriau pasikeisti nuomonėmis.

Pirmininkė. – Diskusijos baigtos.

Raštiški pareiškimai (Darbo tvarkos taisyklių 142 straipsnis)

Tunne Kelam (PPE-DE), raštu. – Paskutiniu metu daugiausia siekta integruoti žmogaus teises. Taip pat džiaugiuosi ESGP įsitraukimu į šį procesą. Iš tiesų labai svarbu į žmogaus teises atsižvelgti sprendžiant visus ES klausimus.

Pažymėtina, kad reikalinga pabrėžti, jog žmogaus teisių integravimas santykiuose su trečiosiomis šalimis taikytinas visiems be išimties ES partneriams. Galiu paminėti vieną iš paskutinių atvejų, kai žmogaus teisių klausimas buvo įtrauktas į prekybos susitarimą su Juodkalnija. Tuo pačiu jūsų pranešime pabrėžiami sistemingi ir sunkūs žmogaus teisių pažeidimai, kurie nuolat vykdomi Kinijoje, Rusijoje, Irane ir kitose šalyse, tačiau į šias aplinkybes iš tiesų nėra atsižvelgiama vystant ekonominius santykius su šiomis valstybėmis. Nepriimtina tas pačias taisykles skirtingai taikyti skirtingais atvejais.

Todėl tvirtai raginu Tarybą ir Komisiją integruoti žmogaus teisių klausimus į visapusiškas derybas su Kinija, Rusija, Iranu ir kitomis šalimis. Tenka apgailestauti, jog darytina išvada, kad žmogaus teisių dialogas rimtai nevertinamas, pvz., Rusijoje. Raginu ES institucijas reikalauti ir nuolat pasisakyti už pagrindinių Sąjungos vertybių gynimą ir atstovavimą joms.

Katalin Lévai (PSE), raštu. – (HU) Džiaugiuosi naujaisiu Komisijos pranešimu dėl žmogaus teisių. Visų pirma dėl to, kad dalyje, kurioje kalbama apie mažumų apsaugą, taip pat skiriama dėmesio didžiausiai Europos tarptautinei mažumai – romams. Tačiau man įdomu, kad nors rasistinių išpuolių ir kitų dėl etninės kilmės daromų nusikaltimų daugėja Vakarų ir Vidurio Europoje, pranešime daugiausia dėmesio skiriama Balkanams, tai yra, Pietryčių Europai. Reikia daug nuveikti ne tik Europos Sąjungos šalyse kandidatėse, bet

ir savo kieme. Be to, manau, vis dar nėra tarptautinės iniciatyvos, kuri padėtų spręsti tarptautinėms mažumoms susirūpinimą keliančius dalykus. Mano manymu, 10 mln. gyventojų teisių tyrimas nusipelnytų net atskirą skyrių šiame pranešime, kartu pabrėžiant, kad nekalbama apie vientisą etninę grupę. Taip pat tenka apgailestauti, kad neatlikta socialinės įtakos ekonomikos krizei tyrimų, nes šiuo atveju pavojus visuomet kyla pažeidžiamoms socialinėms grupėms. Tačiau, manau, derėtų skirti dėmesio su neįgalumu susijusiems klausimams. Pagirtina, kad Komisija rengia Tarybos sprendimų projektą dėl 2008 m. rugpjūčio 8 d. Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvencijos ir jos papildomo protokolo. Šiomis aplinkybėmis konvencija reiškia svarbų pokytį, nes neįgalumas nagrinėjamas ne tik kaip socialinė ir sveikatos problema, bet ir kaip teisinis ir žmogaus teisių klausimas. Šis dokumentas palengvins 650 mln. neįgalių žmonių visame pasaulyje padėtį; 50 mln. iš jų yra europiečiai. Manau, svarbu skatinti ir užtikrinti visišką ir lygią pagarbą visoms mūsų neįgaliųjų bendrapiliečių teisėms ir laisvėms.

Sirpa Pietikäinen (PPE-DE), raštu. – (FI) Europos Sąjunga – viena iš pagrindinių tarptautinių veikėjų žmogaus teisių srityje. Sąjungos darbas svarbus, nes susijęs su žmogaus teisėmis, humanitarinės pagalbos teikimu ir demokratijos vertybių gynimu. Neseniai paskelbtame ES metiniame pranešime dėl žmogaus teisių nagrinėjama daugiafunkcinė Sąjungos veikla žmogaus teisių srityje.

2008 m. ES žmogaus teisių pranešime kalbama apie daugelį teigiamų žingsnių žmogaus teisėms visame pasaulyje įtvirtinti. Deja, šie žingsniai dar palyginti nereikšmingi, atsižvelgiant į bendrą padėtį, todėl dar reikia pakankamai daug nuveikti, kad pagrindinės žmogaus teisės taptų tikrove visame pasaulyje.

JT generalinis sekretorius Ban Ki-moon mums visiems praėjusią savaitę priminė kalboje apie šešiasdešimtąsias JT visuotinės žmogaus teisių deklaracijos metines, kad šiandien žmogaus teisių deklaracija reikalinga ne mažiau nei ją parengus 1948 m. Jis pasakė: „Šiandienos iššūkiai prilygsta iššūkiams, su kuriais susidūrė deklaracijos rengėjai“.

Nepaisant svarbaus darbo, ES iš tiesų derėtų stabtelėti ir išsamiai ištirti savo veiksmus žmogaus teisių srityje. Tenka apgailestauti, kad Sąjungos žmogaus teisių politika dar stokoja pasiryžimo, nuoseklumo ir užsispyrimo, kurio tikimasi iš tvirto žmogaus teisių dalyvio.

Būtina sustabdyti laipsnišką žmogaus teisių siaurinimą tarptautiniu lygiu. ES, vertybėmis pagrįsta valstybių sąjunga, turi specialią pareigą užtikrinti visuotinį žmogaus teisių pobūdį. Pačios deklaracijos nesiėmus konkrečių veiksmų lieka tuščiais žodžiais.

PIRMININKAVO: L. MORGANTINI

Pirmininko pavaduotoja

14. Pagrindinių teisių padėtis Europos Sąjungoje 2004–2008 m. – Europos laisvės, saugumo ir teisingumo erdvė (diskusijos)

Pirmininkė. – Kitas klausimas – diskusijos apie:

- G. Catania pranešimą (A6-0479/2008) Pilietinių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto vardu dėl pagrindinių teisių padėties Europos Sąjungoje 2004–2008 m. (2007/2145(INI)),

klausimą žodžiu Tarybai dėl Europos laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės: pažanga 2008 m., kurį Pilietinių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto vardu pateikia G. Deprez (O-0128/2008 – B6-0489/2008),

klausimą žodžiu Tarybai dėl pažangos 2008 m. Europos laisvės, saugumo ir teisingumo erdvėje, kurį Pilietinių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto vardu pateikia G. Deprez (O-0133/2008 – B6-0494/2008).

Giusto Catania, pranešėjas. – (IT) Gerb. pirmininke, Tarybos pirmininke, Komisijos nary, ponios ir ponai, priėmus Visuotinę žmogaus teisių deklaraciją prieš 60 metų, pradėta pasaulinė revoliucija, patvirtinusi pranašiską filosofo Imanuelio Kanto idėją, kad teisės pažeidimas vienoje šalyje laikomas tokiu bet kurioje pasaulio dalyje.

Žmogaus teisių revoliucija tarptautinei bendrijai pateikė dvi glaudžiai susijusias sampratas. Pirmoji – negalima ir nederu skirstyti žmonių į piliečius ir užsieniečius, vyrus ir moteris, baltaodžius ir juodaodžius, krikščionis ir žydus, musulmonus ir šios religijos neišpažįstančius, tikinčiuosius ir netikinčius. Trumpai tariant, ši samprata patvirtina visų žmonių lygybę naudotis savo teisėmis. Antra samprata – tai, kad pati žmonija

užtikrina orumą, todėl nedera su niekuo, net ir blogiausiais nusikaltėliais, elgtis pažeidžiant orumą. Anot I. Kanto, nedoram žmogui dera rodyti pagarbą kaip žmogui.

Europos Sąjunga laikoma didžiausi žmogaus teisių namai ar apsaugos šventovė. Europos demokratija turėtų būti grindžiama veiksminga pagrindinių žmogaus teisių apsauga ir skatinimu. Pagrindinės teisės turėtų būti įgyvendinamos pasitelkus visas Europos politikos sritis, todėl ES institucijos turėtų jas aktyviai remti, saugoti ir visiškai atsižvelgti rengiant ir priimančias teisės aktus, taip pat pasinaudoti pagrindinių teisių agentūros veikla. Agentūra gali prisidėti prie veiksmingos ES pagrindinių teisių chartijos ir tuo pačiu užtikrinti Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijoje nustatytos sistemos.

Tenka apgailestauti, kad Europos Sąjungoje mums ne visuomet pavykdavo užtikrinti pagrindinių teisių apsaugą ir skatinimą dėl vyriausybių, politinių pasirinkimų ir parlamentų įstatymų leidybos veiklos. Jau penkerius metus Europos Parlamentas nepriėmė pranešimo dėl pagrindinių teisių padėties Europos Sąjungoje, nors visuomet nedvejodami nurodydavome pagrindinių teisių pažeidimus už mūsų teritorijos ribų. Negalime vien atkreipti dėmesį (ir pagrįstai) į Gvantanamą, Abu Graibą, Kolumbijoje ir Kinijoje daromus pažeidimus ir nekreipti dėmesio į mūsų šalyse pasitaikančius pažeidimus.

Sutinku su Komisijos nare B. Ferrero-Waldner teiginiu šiandien: būtina užtikrinti Europos Sąjungos vidaus ir išorės politikos sričių nuoseklumą. Atidžiai išnagrinėjus pagrindinių teisių Europos Sąjungoje padėtį darytina nemaloni išvada, kad Europoje žmogaus teisės dažnai ginamos tik nominaliai. Šiam teiginiui pagrįsti pakanka susipažinti su perkeltųjų asmenų, nacionalinių mažumų, romų, asmenų be pilietybės, pabėgėlių, prieglobsčio ieškančių ir ekonominių migrantų sąlygas.

Rytoj minėsime tarptautinę migrantų dieną, o Jungtinių Tautų konvencijos vis dar nėra ratifikavusi nei viena valstybė narė. Pastaruoju metu nagrinėjome administracinių centrų migrantams blogėjimą tiek teisės tiek gyvenimo sąlygų klausimu, nes čia vyrai ir moterys dažnai tampa nehumaniško ir žeminančio elgesio aukomis, nesuteikiant įstatymo nustatytų apsaugos priemonių, kurios dažnai nepriimtinos ir tuo pačiu veda į piktnaudžiavimą ir nebaudžiamumą.

Žmogaus teisių padėtis Europos Sąjungoje anaipol nėra patenkinama, kaip teigiama ir metiniame organizacijos *Amnesty International* pranešime. Todėl privalome dėti pastangas ir vykdyti aktyvią politiką, norėdami užkirsti kelią sistemingiems žmogaus teisių pažeidimams, šias teises oficialiai užtikrinus ir apibrėžus kaip neliečiamas.

Todėl raginame Tarybą (todėl pasinaudosiu valstybės sekretorės dalyvavimu) ir į būsimus metinius pranešimus dėl žmogaus teisių pasaulyje ir padėties visame pasaulyje analize ir kiekvienos valstybės narės analize, kad galėtume (kaip tik baigiu, gerb. pirmininke) išvengti dvejopų standartų metodo. Kokios Europos norime? Tai tas klausimas į kurį siekiama atsakyti šiuo pranešimu, kurį parengti teko garbė man.

Gérard Deprez, autorius. – (FR) Gerb. pirmininke, R. Yade, J. Barrot, ponios ir ponai, šiandien vyksta paskutinės šios Parlamento sesijos diskusijos dėl pažangos Europos laisvės, saugumo ir teisingumo erdvėje. Klausimo žodžiu turinį išsiunčiau Komisijai ir Tarybai pirmininkaujantčiai valstybei, todėl neketinu skirti kelių minučių jam perfrazuoti. Gerb. pirmininke, šiuo metu, kai Strasbūro miestas kviečia mus džiugiai švęsti Kalėdas, norėčiau išdalyti keletą dovanų.

Man malonu įteikti pirmąją dovaną Tarybai pirmininkaujantčiai Prancūzijai ne dėl jos nuolatinio dalyvavimo ar punktualumo, tačiau apskritai už kokybišką pasirengimą bendraujant su Parlamentu, už parodytas žinias ir labiausiai už puikius šios šalies ministrus dalyvavusius subtiliose derybose su Europos Parlamentu. Specialiai norėčiau padėkoti J. P. Jouyet, kurio šilumą, profesionalumą ir įgūdžius vienbalsiai įvertino šis Parlamentas.

Antrąją dovaną norėčiau įteikti J. Barrotui. Jis puikiai atlieka Komisijos pirmininko pavaduotojo pareigas ir pirmininko prašymu bei siekiant išvengti Komisijai galimų sudėtingų politinių problemų pakeitus F. Frattini, sutiko be pasirengimo perimti vieną iš pačių sudėtingiausių ir jautriausių iš visų Komisijos portfelių. Komisijos narys, Jacques Barotai, per mažiau nei vienus metus jums pavyko ne tik perprasti itin sudėtingą klausimą, bet ir pasižymėti, kaip matyti iš ką tik mums pateiktų pasiūlymų dėl naujų rekomendacijų prieglobsčio politikos srityje.

Trečiąją dovaną skiriu savo kolegoms Parlamento nariams, kurių didžioji dauguma yra patyrę profesionalai, o kai kurie – tikri darboholikai, o vienas ar du būtina paminėti yra tikros asmenybės, kurias aš, kaip ir kiti, vertina su atitinkama pagarba ir meile.

Paskutinę dovaną skiriu mūsų kolegoms iš sekretoriato (Emilio De Capitani yra čia, tačiau nesiklauso) mūsų frakcijų kolegoms ir visų mūsų padėjėjams, nuo kurių entuziazmo, atsidavimo ir gebėjimų priklauso mūsų sėkmingas darbas.

Išdalinus dovanas, metas pereiti prie reikalo. Nekyla abejonių, gerb. pirmininke, kad per mažiau kaip dešimt metų Europos laisvės, saugumo ir teisingumo erdvė smarkiai išsiplėtė. Nuo visiškai embrioninio etapo 1999 m. (norėčiau jums priminti, kad ambicinga programa *Tampere* pirmiausia siekta padėti valstybių narių tarpusavio bendradarbiavimo pagrindus ir skatinti abipusį teismo sprendimų pripažinimą) teisingumo, laisvės ir saugumo sektorius toliau išaugo pagal Hagos programą, kuri sustiprino Bendrijos pagrindą.

Būtent pagal šį dvejopą pagrindą ir esant dramatiškiems išorės įvykiams (neketinu kalbėti apie mums tiek rūpesčių suteikusius antpuolius, nusinešusius tiek daug gyvybių ir atnešusius tragedijų) daugelyje politikos sričių pasiekta stulbinamos pažangos: paminėtina kova su terorizmu ir sunkiais nusikaltimais, kova su neteisėta migracija, kova su rasizmu ir ksenofobija ir kova su narkotikais ir priklausomybe nuo jų.

Tuo labiau, tai sakau visiškai nesiekdamas kritikuoti mūsų visų (Tarybos, Komisijos ir Parlamento), turiu pripažinti, kad per šiuos dešimt paskutinių metų mūsų metodas daugiausia nors ir neišimtinai rėmėsi automatišku atsaku, kurį sukėlė mano neseniai paminėti dramatiški įvykiai ir teisėti mūsų piliečių saugumo lūkesčiai.

Visiškai neseniai susiformavo kitas metodas, kuriame rečiau užimama gynybinė pozicija ir kurį veda pozityvesnio, savanoriškesnio veiksmo siekis norint sukurti mūsų norimą erdvę. Būtent šis metodas sąlygojo tai, kad Lisabonos sutartimi, kaip jums žinoma, Pagrindinių teisių chartija įgijo tarptautinį pobūdį. Būtent dėl šio metodo nuspręsta pakeisti Vienos observatoriją į pagrindinių teisių agentūrą. Dėl šio metodo migracijos ir prieglobsčio paktas nepamirštant gynybos ir saugumo reikalavimų atvėrė kelią į atviresnę politiką, pagrįstą aktyviu migracijos srautų valdymu ir pažanga partnerystės srityje.

Dabar, gerb. pirmininke, išdalijęs dovanas ir įvardijęs reikalą, norėčiau imtis iššūkio, kuris mūsų laukia kartu ir naujų rekomendacijų, kurios turėtų įkvėpti Stokholmo programą, ir kaip nuoširdžiai tikiuosi galima įgyvendinti galiausiai ratifikuotos Lisabonos sutarties pagrindus.

Kadangi nebeturiu laiko, padarysiu tik vieną išvadą. Negalime veikti savo baimių ar mūsų piliečių baimių vedami. Mus pirmiausia turi vesti mūsų vertybės, kurias būtina paremti objektyviai įvertinus mūsų laukiančią riziką. Būtent šia dvasia tikiuosi mums pavyks parengti Stokholmo programą ir kartu ją įgyvendinti.

Rama Yade, Tarybos pirmininkė. – (FR) Gerb. pirmininke, Komisijos nare, ponios ir ponai, G. Catanios pranešimas – puikaus darbo pavyzdys, kuriame labai plačiai apžvelgiama žmogaus teisių padėtis Europos Sąjungoje. Pranešime itin gausu labai naudingų rekomendacijų instituciniais ir praktiniais žmogaus teisių aspektais. Dalis šių rekomendacijų skirta Komisijai, todėl pasinaudosiu proga atsakyti jos vardu.

Galbūt daugiausia dėmesio skirsiu tam tikriems paminėtiems dalykams. Pvz., turiu omenyje Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūrą. Europos agentūra kritikuojama dėl ribotos kompetencijos, nes ši ribojama pirmuoju iš trijų Europos Sąjungos ramsčių. Manau tai derėtų nurodyti šia prasme, kad priimta sąlyga persvarstyti agentūros mandatą 2009 m. gruodžio 31 d. Pagal šią sąlygą leidžiamas galimas agentūros teisių išplėtimas į trečiąją Komisijos pasiūlymą.

Kita vertus, suteikiama galimybė pasirinkti ir visoms Europos institucijoms ar valstybėms narėms savo noru gauti agentūros nuomones, kuriose atsižvelgiama į skirtingų šalių kompetenciją. Šiomis aplinkybėmis Taryba per pirmininkaujančią Prancūziją rugsėjo 3 d. paprašė Tarybos nuomonės dėl pasiūlymo priimti pagrindų sprendimą dėl keleivių duomenų naudojimo valstybių narių teisėsaugos institucijose, o tai jau priskiriama trečiajam Europos Sąjungos ramsčiui.

Todėl Taryba norėjo parodyti didžiulę žmogaus teisių klausimo svarbą.

Dabar norėčiau iškelti migrantų ir pabėgėlių klausimą. Pateikta daugelis pasiūlymų, į šį pranešimą įtraukta priemonių migracijos srityje ir galiu tik pasikartoti, kad Europos prieglobsčio ir migracijos pakte Europos Vadovų Taryba iškilmingai nurodo, kad migracijos politikos sritys ir prieglobstis turi atitikti tarptautinės teisės normas, visų pirma žmogaus teisių, žmogaus orumo ir pabėgėlių klausimu.

Norėčiau paminėti trečiąją klausimą, aptariamą šiame pranešime; tai susiję su vaiko teisėmis. Veikiausiai visi sutiks su jūsų išvadomis dėl visų formų prievartos prieš vaikus pasmerkimo, vaikų darbo panaikinimo, dėmesio romų vaikams skyrimo ir paramos vaikams teikimo klausimais. Norėčiau pažymėti, kad pranešime teigiama, kad jauni pažeidėjai turėtų būti sulaikyti tik nesant kitų išiečių ir alternatyvių priemonių.

Šiame pranešime atkreipiamas papildomas dėmesys į daugelį kitų dalykų, tačiau negaliu visų jų paminėti. Norėčiau baigti labai teigiama gaida, kas mane itin džiugina ir nurodyti, kad 2008 m. lapkričio 28 d. Teisingumo ir vidaus reikalų taryba oficialiai priėmė pagrindų sprendimą dėl kovos su tam tikromis rasizmo ir ksenofobijos formomis ir apraiškomis baudžiamosios teisės priemonėmis, apie kurį kalbama ir pranešime, po septynerius metus trukusių išsamių diskusijų šiuo klausimu.

Atsakydama į G. Deprezo klausimą, visų pirma norėčiau padėkoti jums už Europos Sąjungai pirmininkaujančiai Prancūzijai skirtus sveikinimus. Iš tiesų mane tai labai sujaudino. Prezidentas N. Sarkozy tuo, savo darbu, vadovavimu iš tiesų per krizę (pvz., krizę Gruzijoje ir finansų krizę) pirmininkaujančiai valstybei siekė parodyti, kad politinė Europa grįžo. Mus labai sujaudino jūsų sveikinimai, todėl taip pat norėtume padėkoti jums, ponios ir ponai, už itin glaudų bendradarbiavimą, suvienijusį mus Tarybai pirmininkaujant Prancūzijai per keletą paskutinių mėnesių.

Prieš pereidama prie jūsų nurodytų klausimų, norėčiau pasakyti porą dalykų. Pirma, man labai svarbus keleto narių iškeltas dvigubų standartų klausimas. Tiesa, galima būtų kelti klausimą, ar iš tiesų įmanoma ginti žmogaus teises užsienyje už Europos sienų, kai mažiau dėmesio skiriama padėčiai Europos viduje, kaip kartais įtariama.

Šis klausimas labai tinkamas, todėl nuolat kartoju, kad turime pirmiausia apsitvarkyti savo kieme, norėdami padidinti savo patikimumą už ES ribų žmogaus teisių srityje. Žmogaus teisių metodas turi pasižymėti drąsa ir nuosaikumu. Galime tikėtis, kad mus greičiau išgirs užsienyje tik parodžius žmogaus teisių nedalomą pobūdį.

Keletas jūsų taip pat kalbėjote apie A. Sacharovo premijos teikimą Hu Jia; tai mane, be abejonės, labai džiugina. Džiaugiuosi šiam Kinijos blogeriui suteikta garbe, esant Europos Parlamento paramai. Tai vertinu puikiai. Man asmeniškai teko dalyvauti siekiant apginti Hu Jia, todėl tikiuosi, kad A. Sacharovo premija prisidės prie pažangos žmogaus teisių srityje, visų pirma Kinijoje.

Norėčiau grįžti prie jūsų iškeltų klausimų, G. Deprezai, ir galbūt pirmiausia pasakyti jums, kad Taryba visais praėjusiais metais labai stengėsi, siekdama, kaip sakiau, itin glaudžiai bendradarbiauti su Europos Sąjunga. Su Europos Parlamentu, visų pirma Pilietinių laisvių, teisingumo ir vidaus komitetu vyko labai turiningas dialogas dėl priimtinių tekstų, esant galimybei pagal institucinį kalendorių.

Pirmininkaujanti valstybė paragino valstybes nares ratifikuoti, todėl pavyko paspartinti nacionalinių parlamentų darbą ir priimti daugelį, taip pat ir esminių tekstų.

Iki Parlamento sesijos pabaigos tikimės sėkmingai pabaigti svarbius tekstus, pvz., tekstą dėl Bendrijos kompetencijos išplėtimo ir įrodymų orderio. Apskritai šie tekstai turėtų padėti reikšmingai įvertinti Europos Sąjungą šiais klausimais.

Taip pat įsitikinite, kad Tarybai pirmininkaujanti valstybė pasiekė didelės pažangos rengdama iniciatyvas, kurias Parlamentas išskyrė kaip prioritetines.

Dėl trečiojo ramsčio Tarybai pirmininkaujanti valstybė išipareigojo visiškai įgyvendinti bendro sprendimo priėmimo procedūrą migracijos ir teisingumo srityse. Kaip jums žinoma, Tarybai pirmininkaujanti valstybė pasisakė už idėją, kad ateinančios derybos dėl pasikeitimo duomenimis su JAV turėtų vykti tik dalyvaujant Europos Parlamentui; tai anaip tol nebuvo lengva.

Tai reiškia svarbią pažangą šiose srityse, tačiau pažanga galėjo būti dar didesnė, pritaikius Bendrijos metodus laisvės, saugumo ir teisingumo sritims, priskirtoms trečiajam ramsčiui.

Pagrindinių teisių apsauga geriausiai apibūdina Europos teisingumo, saugumo ir laisvės erdvę; tai nuolatinis iššūkis ir kaip ir jūs esu tikra, kad pasiekimai laisvės, saugumo ir teisingumo erdvėje aiškintini per pagrindinių teisių apsaugos prizmę.

Be abejonės, galiu tik patvirtinti jums Tarybos norą toliau dirbti šia linkme, todėl pritariame daugeliui jūsų iškeltų klausimų, atsižvelgdami ir į mūsų institucijų aplinkybes.

Dėl pasiūlymo dėl procesinių teisių apsaugos baudžiamajame procese atnaujinimo, diskusijos dėl veiksmų plano asmenims, dalyvaujantiems baudžiamajame procese apsaugoti turėtų vykti kitais metais, taip pat numatoma įvertinti Europos arešto orderį, norint nuosekliai įgyvendinti pagrindų sprendimą. Be to, jei tik įsigalios Lisabonos sutartis, ji suteiks procesui naują impulsą – ne tik dėl to, kad Pagrindinių teisių chartija taps privaloma, bet ir dėl naujoje sutartyje numatytų institucinių pakeitimų laisvės, saugumo ir teisingumo srityje.

Galima būtų paminėti ir daugelį kitų pranešime ir EP narių iškeltų klausimų per paskutinius keletą mėnesių manau, kad ir šiuo klausimu galėtume diskusijoms pasibaigus pasistūmėti toliau. Tačiau prieš tai greičiausiai suteiksiu žodį J. Barrotui – juk tai mano pareiga, gerb. pirmininke?

Jacques Barrot, *Komisijos pirmininko pavaduotojas*. – (FR) Gerb. Pirmininke, norėčiau pasveikinti R. Yade ir padėkoti pranešėjui G. Catania ir komitetui, tačiau grįšiu prie komiteto, G. Deprezai.

Anot Tarybos pirmininkaujančios valstybės, jūsų pateiktas pranešimas yra detalus ir išsamus. G. Catania, pagrindinės teisės yra itin svarbios Europos integracijai ir Komisija, suprantama, siekia užtikrinti praktinę pagarbą šioms teisėms.

Pranešime pabrėžiate, kad valstybėms narėms ir institucijoms dar reikia daug nuveikti. Taip, turime nuveikti daugiau pagrindinėms teisėms Europoje skatinti ir taikyti. Sąjunga turi rodyti pavyzdį ne tik norint užtikrinti užsienio politikos patikimumą, bet ir abipusį valstybių narių pasitikėjimą, kuris yra itin svarbus siekiant veiksmingos laisvės, saugumo ir teisingumo veiklos.

Pranešime pateikiama svarbių rekomendacijų, todėl sutinkame su jumis, kad itin svarbu imtis papildomų priemonių, norint nustatyti pagal Chartiją parengtų pasiūlymų dėl teisės aktų atitikimą, pagerinti migrantų ir prieglobsčio ieškotojų priėmimo sąlygas, užtikrinti kovos su terorizmu atitikimą pagrindinėms teisėms, padvigubinti mūsų pastangas kovojant su diskriminacija, pagerinti romų padėtį visoje Europos Sąjungoje ir, norėčiau pridurti, glaudžiau bendradarbiauti su Europos Vadovų Taryba. Ketinu asmeniškai imtis šios užduoties.

Rekomendacijos ir pagrįsta kritika neturėtų užgožti tikros pažangos, kurios Tarybai ir Europos Sąjungai pavyko pasiekti pagrindinių teisių srityje, kaip ką tik nurodė R. Yade. Pažangai priskiriama neseniai Taryboje priimtas pagrindų sprendimas dėl rasizmo ir ksenofobijos ir pagrindų sprendimas dėl duomenų apsaugos pagal trečiąją ramstį, nors tai ir laikytume pirmuoju žingsniu.

Komisija neseniai pasiūlė naują teisės aktą dėl prieglobsčio teisės, pagrįstą noru skatinti aukštą apsaugos lygį. Priminiau valstybėms narėms įsipareigojimą gerbti pagrindines teises, perkeliant direktyvą dėl neteisėtų migrantų grąžinimo. Ketinu ir toliau tai stebėti.

Nauju pasiūlymu dėl direktyvos dėl apsaugos nuo diskriminacijos darbo vietoje numatoma papildyti daugelį teisės aktų leidybos priemonių. Dėl lyčių lygybės, kurioje Europos Sąjunga siekia pirmauti, priimtas Komisijos pasiūlymas, skirtas pagerinti žmonių darbo ir gyvenimo pusiausvyrą, padidinus minimalią motinystės trukmę.

Be abejonės, ponios ir ponai, turime užtikrinti, kad mūsų tekstuose liks vietos ir pagrindinėms teisėms, taip pat užtikrinti, kaip šios teisės taikomos praktiškai. Užduotis labai svarbi ir norint ją sėkmingai įvykdyti, turime įgyvendinti tikrą strategiją, siekdami pagrindinių teisių pagarbos visoje Europos Sąjungoje. Į būsimą daugiametę Stokholmo programą, mano nuomone, reikėtų įtraukti komunikatą, kuriuo apibrėžiama ši paramos pagrindinėms teisėms Sąjungoje politika ir aiškiai paaiškinamos Komisijos veiksmų šioje srityje galimybės ir apribojimai.

Būtina padaryti pagrindinių teisių taikymą kiek įmanoma paprastesnį. Visai nėra būtina nuolat priiminėti naujų teisės aktų. Mančiau, kad pagrindinė teisinė bazė – Europos žmogaus teisių konvencija ir Pagrindinių teisių chartija. Turime tam tikros informacijos apie pagrindinių teisių pažeidimus, kurią pateikė Europos Vadovų Taryba.

Galiausiai, kaip jūs pabrėžėte, dabar jau turime priemonę (Pagrindinių teisių agentūrą), kurios veiklos sritis bus peržiūrėta kitų metų pabaigoje, kaip nurodė ministras. Iš tiesų šiomis priemonėmis reikėtų išsamiai pasinaudoti.

Visų pirma – pamėginsiu apibendrinti – Sąjungos teisės aktų leidybos procesas turėtų būti nepriekaištingas. Būtina sistemingai ir griežtai stebėti Europos teisės aktų ir Pagrindinių teisių chartijos suderinamumą.

2005 m. Komisija apibrėžė pasiūlymų atitikimo patikros metodą; turime geriau taikyti ir panaudoti šį metodą. Iš tiesų svarbu per visą įstatymo leidybą išlaikyti pagarbą pagrindinėms teisėms.

Mums taip pat reikia, esant reikalui, įsikišti į santykius su valstybėmis narėmis. Šioje būsimoje Stokholmo programoje ketinu aiškiai paaiškinti Komisijos įsikišimo politiką. Įsikišti galime dviem sutartyje nustatytais būdais.

Pirmiausia, kai taikant Bendrijos teisės aktus valstybėje narėje susiduriame su pagrindinių teisių problema, Komisija paprastai atlieka savo sutarčių sergėtojo vaidmenį (pasitelkdama ir ieškinius dėl pažeidimo). Turėsime

nagrinėti ir, be abejonės, išvardyti situacijas, kai dėl pagrindinių teisių pažeidimų reikia reikšti ieškinį dėl pažeidimo. Ketinu itin atidžiai stebėti pagarbą pagrindinėms teisėms, visų pirma vaiko teisėms valstybėms narėms, kaip minėjau, įgyvendinant Grąžinimo direktyvą. Teko įsikišti į projektą, kuriuo siekta paimti skaitmeninius pirštų antspaudus klajoklių stovyklose Italijoje, norint nurodyti būtinybę gerbti Bendrijos teisę ir pagrindines teises, visų pirma asmens duomenų apsaugos normas.

Kai kurios situacijos išeina už Bendrijos kompetencijos ribų. Tai politiniai veiksmai, reikalingi esant tam tikroms aplinkybėms, kai nėra galimybės pasinaudoti valstybių narių priemonėmis.

Slaptų CŽV sulaikymų klausimu Komisija keletą kartų kalbėjosi su Lenkijos ir Rumunijos atstovais, norėdama pabrėžti tyrimų būtinumą. Lenkija pranešė Komisijai apie iškeltą baudžiamąją bylą. Rumunijos senatas atliko tyrimą, kuris turėtų būti papildytas, norint atsižvelgti į antrąją Europos Vadovų Tarybos ataskaitą.

Žinau, kad savo pranešime, G. Catania, kalbate apie liūdnei pagarsėjusį 7 straipsnį, šiek tiek primenantį branduolinį atgrasinimą ir keliate klausimą, dėl ko tuo nebuvo pasinaudota. Galėjau tuo pasinaudoti kaip grasinimu. Iš tiesų, kai priminiau Bulgarijai, vertėtų iš tiesų suabejoti žurnalistikos premijos įteikimu žurnalistui, kuris paniekinamai atsiliepė apie romus, ši premija buvo atimta. Tačiau vis dėlto reikėtų apgalvoti 7 straipsnio panaudojimą.

Kitas dalykas – be abejonės, būtina pamėginti siekti pažangos žmogaus teisių srityje, kuri itin svarbi mūsų gyvenamajai erdvei. Tai vaiko teisės – jos susijusios su Sąjungos politikos sritimis apskritai. Tuo pačiu šioje srityje galima reali pažanga. Norėčiau jums priminti, kad pagal Europos prieglobsčio politiką teigiama, kad negalima sulaikyti mažamečių be lydinčiųjų asmenų. Apskritai reikalavome skirti vaikams ypatingą dėmesį.

II Dublino reformos klausimu pabrėžėme šeimų susijungimo reikalavimus. Taip pat esu dėkingas Tarybai pirmininkaujančiai Prancūzijai už pakartotinį paskatinimą įgyvendinti šią greito veikimo priemonę, itin svarbią užkirsti kelią vaikų grobimui. 2009 m. kovo mėn. ketinu pateikti pagrindų sprendimo dėl vaikų seksualinio išnaudojimo, vaikų pornografijos ir kovos su prekyba žmonėmis peržiūrą.

Asmens duomenų apsaugos srityje reikalinga pasaulinė, atnaujinta strategija, kartu peržiūrint Direktyvą Nr. 95/46 ir technologinių pokyčių įvertinimą.

Jau kalbėjau apie prieglobsčio teisę. Norint kovoti su rasizmu ir ksenofobija ir parengus tekstą (dėkoju Tarybai pirmininkaujančiai Prancūzijai, kad galiausiai pateikė šį tekstą mums), turime juo pasinaudoti ir užtikrinti, kad ekonomikos krizė nesukeltų dar didesnės ksenofobijos ir rasizmo visų pirma tarp tam tikrų nuomonės formuotojų. Privalome užtikrinti tikrą pagrindinių teisių paramą visose kovose su terorizmu susijusiose srityse. Komunikate dėl rasizmo ir ksenofobijos galima būtų apibrėžti būdus, veiksmų efektyvumui šioje srityje padidinti.

Galiausiai 2010 m. Komisija privalo pateikti pranešimą dėl totalitarizmo nusikaltimų. Tuo siekiama skatinti Europos Sąjungai būdingą derinimo kultūrą, nusikaltimų ir aukų pripažinimo pagrįstą kultūrą, norint panaikinti naujųjų ir senųjų valstybių narių pasidalijimus, nes senosiose valstybėse narėse dažnai nepakankamai žinoma tragiška naujųjų valstybių narių istorija. Laukia didelis darbas ir ši strategija taip pat turėtų nemažai prisidėti prie Europos Sąjungos principų įgyvendinimo.

G. Catania pasakyčiau, kad jo pranešimas, be abejonės, bus naudingas dėl daugelio idėjų, kurias ketiname perkelti į Stokholmo programą.

Dabar pereisiu prie G. Deprezo klausimo. Norėčiau jam padėkoti ir pasakyti (taip pat kreipiuosi ir į jo komiteto narius), kad man, už laisvę, saugumą ir teisingumą atsakingam Komisijos nariui, naudinga ir suteikia daug progų darbas su reikliu komitetu, kurio nariai visuomet įsitraukia į sudėtingas problemas, kai reikia tinkamai suderinti aiškiai pagrįstą saugumo poreikį ir galimybę visiškai pasinaudoti laisvėmis ir teisingumu.

Iš tiesų laisvės, saugumo ir teisingumo srityje pasiekta pažangos. Kita vertus, dabar mes, po Tamperės ir Hagos, privalome parengti daugiametę Stokholmo programą, ir šiandien yra dar pernelyg anksti tiksliai suformuluoti naujos daugiametės programos turinio idėjas. Kaip tik ketinu paminėti vieną ar du dalykus ir atsiprašau, jei mano pasisakymas kiek užsitęsė.

Visų pirma būtina įtvirtinti praktinę pagarbą pagrindinėms teisėms Sąjungoje ir ja grįsti visą ilgametę programą.

Antra, mūsų veiksmai turi būti skirti asmenims, neskirstant jų į Europos Sąjungos piliečius ar mūsų teritorijoje gyvenančius trečiųjų asmenų piliečius. Kuriamos Europos rezultatai turi būti naudingi žmonėms. Ši Europa

grindžiama jų teisių apsauga, saugumu ir gynyba, taip pat ir labiausiai pažeidžiamų – nukentėjusiųjų, ir užtikrinti daugiau teisių į teisingumą.

Norėčiau padėkoti R. Yade už procesinių teisių klausimų iškėlimą. Mano manymu, šis tekstas labai svarbus. Man žinoma, kad susidursime su tam tikru nenoru, tačiau jei iš tiesų siekiame abipusio teismų sprendimo pripažinimo, itin svarbu užtikrinti teisingumo vykdymą visoje Europoje ir nustatyti procesinius saugiklius. Tai itin svarbu.

Europos teisinė erdvė, be abejonės, reikėtų supaprastinti prekybos santykius ir laisvą piliečių judėjimą, tačiau privalome atsiminti būtinybę kovoti su nusikalstamumu ir terorizmu, tuo pačiu laikantis teisės normų. Europos teisinis modelis pasireiškia per pusiausvyrą ir nuoseklumą, taip pat pastangomis pasitikėjimui ir abipusiam pripažinimui sustiprinti.

Trečia, išorinė laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės dimensija. Šią išorinę dimensiją būtina integruoti ir priskirti vidinei dimensijai. Kova su prekyba žmonėmis įmanoma tik kovojant su šiuo reiškiniu tose šalyse, kur prekyba dažnai prasideda. Taigi, visa migracijos politika, koordinuoto migracijos srautų valdymo politika svarbi, norint susieti išorinę ir vidinę dimensijas.

Komisija ketina pateikti komunikatą dėl ateities prioritetų 2009 m. gegužės mėn. Vėliau numatomos politinės diskusijos dėl trečiosios daugiametės programos priėmimo 2009 m. pabaigoje. Tačiau privalau pasakyti (kaip šį rytą jau minėjau Pilietinių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto koordinatoriams), kad mums Europos Parlamentas iš tiesų reikalingas šiai daugiametei programai parengti. Visiškai neabejoju, kad iš jūsų sulauksime pasiūlymų.

Iš tiesų laisvės, saugumo ir teisingumo erdvėje pasiekta pažangos, tačiau kartu regime tikros teisinės bendrijos aušrą, kai žmonės galės judėti Europos erdvėje, o jų laisvės bus užtikrintos neatsižvelgiant į pasirinktą valstybę narę. Tai labai svarbu, nes taip konkrečiai Europos piliečių gyvenime išreikšime Europos pilietybės sampratą.

Dar reikia daug nuveikti, užduotis iš tiesų labai įdomi, todėl norėčiau dar kartą padėkoti Europos Parlamentui, visų pirma Pilietinių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komitetui už suteiktą pagalbą, entuziazmą ir atsidavimą.

Ignasi Guardans Cambó, *Kultūros ir švietimo komiteto nuomonės referentas*. – (ES) Gerb. pirmininke, savo kalboje ketinu panaudoti mano frakcijai skirtą ir atitinkamą mano kolegei Viktori Mohácsi Kultūros ir švietimo komiteto vardu skirtą laiką.

Visų pirma norėčiau pasveikinti pranešėją už puikų darbą ir pastangas, kuriomis teko tiesiogiai įsitikinti, siekiant sutarimo su kitomis frakcijomis dėl pranešimo turinio.

Visiškai pritariu pranešėjo įsitikinimui ginant žmogaus teises ir jo norui žengti toliau. Tai tiesa: visiškai sutinku su jo kalba, kad kartais Europoje susidaro paradoksali padėtis, kai ginamos ir užsipuolamos žmogaus teisių padėties bet kurioje pasaulio dalyje, tuo pačiu neskiriant dėmesio nepriimtina diskriminacijai savo šalyse, nes kartais neturime tinkamų priemonių kovoti su tuo padėtimi.

To iš tiesų reikia atsakyti, o tam teisėtus įgaliojimus turi Parlamentas.

Pranešėjas gali paliudyti, kad šiek tiek diskutavome dėl to, ar į šį pranešimą derėtų įtraukti ir kitas socialines mūsų visuomenės problemas, išeinančias už žmogaus teisių ribų.

Esu tikras, kad kai kuriose pranešimo dalyse (dar daugiau ankstesnėse pranešimo versijose, be abejonės) šiek tiek per daug stengiamasi išspręsti viską, ne tik žmogaus teisių klausimus, bet ir visas dabartinės Europos socialines problemas.

Todėl mūsų veiksmai gali būti kiek silpnesni. Neabejotinai būtina spręsti problemas, pradedant būsto trūkumu ir baigiant vyresnio amžiaus asmenų darbo vietomis, tačiau nesu visai tikras, ar tai būtina daryti tuo pačiu paketu ar priskiriant prie pagrindinių teisių apsaugos.

Vis dėlto neabejotina, kad Sąjungoje susiduriame su sudėtingomis problemomis: šios problemos svarbios asmenims ir grupėms. Socialinių grupių dažnai nepaisoma arba jos diskriminuojamos dėl lyties, lytinės orientacijos, etninės kilmės, tikėjimo ir pan. Šias problemas būtina pažymėti ir spręsti bendrai. Tai, be abejonės, ir daryta bendradarbiaujant su Europos Vadovų Taryba, todėl pastarosios pastangas galima pagrįstai įvertinti.

Šiuo atveju Kultūros komitetas labai konkrečiai nurodė vieną iš šių problemų, kurias norėčiau čia pabrėžti savo kolegės Viktoría Mohácsi, vadovavusios pokalbiams šia tema Kultūros komitete, vardu. Tai romų vaikų diskriminacija švietimo srityje.

Pranešime apskritai labai išsamiai aptariamos su vaikais susijusios problemos įvairiose srityse, pirmiausia – romų etninės kilmės vaikų diskriminaciją ir būtinybę į kovą su diskriminacija įtraukti žiniasklaidą, kaip minėta, ir kitus dalyvius (NVO ir socialines asociacijas).

Pranešime pateikiama nemažai informacinės medžiagos, nes būtina informuoti visuomenę dėl vertybių reikšmės. Šioje srityje žiniasklaidai ir visai švietimo sistemai tenka didelė atsakomybė.

Kinga Gál, PPE-DE frakcijos vardu. – (HU) Europos Parlamentui sudėtinga rasti išsamų sprendimą dėl pagrindinių teisių padėties Europos Sąjungoje, nes būtent šios pagrindinės teisės turėtų mažiausiai priklausyti nuo partinio ir politinio šališkumo ir turėtų būti pagrįstos nepriklausomomis aplinkybėmis ir duomenimis, be jokio veidmainiavimo. Todėl tai, kad nagrinėjamu laikotarpiu įsteigėme Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūrą, reiškia svarbią Parlamento ir, be abejonės, mūsų žinią. Galbūt šiai institucijai teks atlikti šią užduotį ateityje. Tuo pačiu ši Europos Sąjungos siunčiama žinia savo piliečiams dėl pagrindinių teisių yra labai svarbi. Kaip tai padeda spręsti šias problemas? Ar tai iš tiesų padeda spręsti tikrąsias daugelio žmonių problemas?

Iš 240 pasiūlytų pakeitimų pranešimo projektui taip pat matyti įvairialypis tam tikrų probleminių ir ginčijamų klausimų pobūdis. Pranešėjui ir pagalbiniais pranešėjams iš pradinio, pakankamai ginčytino pranešimo pavyko sukurti keletą priimtinesnių tekstų. Tai nereiškia, kad nebeliko skirtumų principiniais klausimais ar tarp frakcijų; taip pat neabejotinai esama didelių skirtumų prieštaringose dalyse, kas atspindi principus ir dažnai emocinį požiūrį, kuris dažnai patenka į valstybių narių kompetenciją. Galiausiai Vakarų Europoje dalis beveik visuomet suprantama, kad naudojimasis pagrindinėmis teisėmis reiškia laisvę nuo diskriminacijos, tiek kalbant apie gausias migrantų mažumas ar etninės kilmės ar lytinės orientacijos pagrindais. Tuo pačiu naujosiose valstybėse narėse kol kas negalime pasinaudoti pagrindinėmis teisėmis. Daugeliu atveju baiminamės dėl savo pagrindinių teisių, o mažumų atveju tai – milijoninės vietinės mažumos, kurių pagrindinės teisės vis dar pažeidžiamos naujosiose valstybėse narėse. Svarbu šiame pranešime tai irgi aptarti. Tuo pačiu dėl daugelio žodžių junginių galima ginčytis ir dėl jų nėra Europos liaudies partijai nepriimtino sutarimo. Tačiau nepamirškime: mūsų pagrindinių teisių apsauga praktiškai gali labai skirtis asmenų atžvilgiu. Svarbiausia abipusė pagarba, tai galėtų padėti esant dabartinei padėčiai.

Martine Roure, PSE frakcijos vardu. – (FR) Gerb. pirmininke, ministre, Komisijos nare, kaip žinome, pagrindinių teisių apsauga – kertinis asmens įgyvendinantis Europos Sąjungos laisvės, saugumo ir teisingumo erdvę. Europos Sąjunga nori išpūdingų rezultatų ir ji parengė Europos Sąjungos diskriminacijos teisės aktų srityje. Tačiau, nors esame linkę skelbti žmogaus teises pasaulyje, visų pirma, kaip minėjote, ministre, svarbiausia susitvarkyti savo kiemą. Būtent todėl raginame aktyviai kovoti su visų formų diskriminacija ir užtikrinti pagarbą žmogaus orumui, visų pirma kalėjimuose, nes dažnai žmoniškumas pasibaigia už vartų.

Kita vertus, pažymėkime, kad dabartinės krizės laikais šalių vyriausybės po truputį atranda Europos Sąjungos piliečius, kurie gyvena skurde ir nėra užtikrinti net turėdami darbą. Itin didelis skurdas ir socialinė atskirtis pažeidžia pagrindines žmogaus teises apskritai. Privalome kovoti su neteisybe, su kuria susiduria itin dideliame skurde gyvenantys vargšai darbininkai.

Europos Sąjunga privalo pakartoti, kad visos pagrindinės teisės, įskaitant socialines teises, yra nedalomos. Kaip žmonės gali praktiškai pasinaudoti išraiškos laisve, gyvendami gatvėje ar neturėdami galimybes pasinaudoti sveikatos priežiūra? Privalome išklausyti šiuos žmones ir užtikrinti jiems visiems pagrindines chartijoje įtvirtintas teises: teisę į orų gyvenimą, kokybiškas sveikatos priežiūros paslaugas, padorų būstą, pasinaudoti bendro pobūdžio paslaugomis ir minimaliu darbo užmokesčiu.

Pabaigai norėčiau pakartoti tėvo Joseph Wresinski, organizacijos „ATD Fourth World“ įkūrėjo, žodžius: „Žmogaus teises pažeidžia didžiulis skurdas. Mūsų pareiga – kartu užtikrinti pagarbą šioms teisėms.“

Alexander Alvaro, ALDE frakcijos vardu. – (DE) Gerb. pirmininke, R. Yade, Komisijos pirmininko pavaduotojau, šiandien minėjome dvidešimtąsias A. Sacharovo premijos metines, o praėjusią savaitę – šešiasdešimtąsias Visuotinės žmogaus teisių deklaracijos metines; abu įvykiai kaip niekad aktualūs. Privalome sustiprinti dedamas pastangas žmogaus ir pagrindinėms teisėms įgyvendinti ne tik Europoje, bet ir visame pasaulyje.

R. Yade, labai gerbiu jus už tai, kad drąsiai sukritikavote savo šalies vyriausybės santykius su Libija. Anaip tol ne visi tam ryžtųsi ir manau, kad būtent tai mes turime omenyje sakydami, kad pirmiausia turime susitvarkyti savo kiemą.

2004 m. Europos Parlamentas buvo patikintas, kad grupė Komisijos narių skirs dėmesį pagrindinėms teisėms. Tenka nuogąstauti, kad kol kas atitinkamo pranešimo mums nepateikta; ir deja, matėme, kaip pažeidžiama teisė keliauti Italijoje, žodžio laisvė valstybės narėse ir teisė į privatų gyvenimą, be kita ko, ir Jungtinėje Karalystėje.

Pagrindinės teisės panašios į raumenis: jomis nesinaudojant nyksta. Padėkite mums šiais raumenimis pasinaudoti ir iš naujo atrasti padoraus sambūrio visuomenėse pagrindą.

Tatjana Ždanoka, *Verts/ALE frakcijos vardu*. – Gerb. pirmininke, visų pirma norėčiau padėkoti mūsų pranešėjui G. Catania už jo dideles pastangas norint atsižvelgti į frakcijų pateiktus pakeitimus. Ši užduotis buvo labai ambicinga, todėl tikiuosi, kad galiausiai pavyks priimti pranešimą dėl pagrindinių teisių ES.

Mano frakcijos įsitikinimu, mūsų tikslas ateityje, rengiant šiuos pranešimus, – ne tik nurodyti problemas, bet ir įvardyti ir sugėdyti valstybes nares, pažeidžiančias pagrindines teises. Atitinkamas raštas, kurį pasirašė Žaliųjų frakcijos pirmininkai, neseniai išsiųstas Parlamento pirmininkui. Be abejonės, nesunku nuspėti, apie kurias valstybes nares kalbama dėl konkrečių žmogaus teisių pažeidimų, tačiau manome, kad Europos gyventojai privalo būti tikri, kas pažeidžia mūsų esminį pagrindinių teisių pagarbos principą.

Dėl šio teksto tenka labai apgailestauti, kad kai kurie mano kolegos pamiršta, jog svarbios ne tik pilietinės ir politinės teisės; mano manymu, ne mažiau svarbios ekonominės, socialinės ir kultūrinės teisės.

Į galutinį tekstą įtraukta daugelis Žaliųjų frakcijos pasiūlymų. Pažymėtina šie: privatumo apsauga kovos su terorizmu srityje; poreikis ratifikuoti Nacionalinių mažumų apsaugos pagrindų konvenciją ir Regioninių ar mažumų kalbų chartiją; ir pilietybės neturinčių asmenų diskriminacijos uždraudimas. Taip pat raginame valstybes nares ratifikuoti Jungtinių Tautų neįgalumo konvenciją ir leisti Jungtinių Tautų komitetui dėl rasinės diskriminacijos panaikinimo ištirti atskirus atvejus.

Mano šalyje, Latvijoje, daugiau kaip 350 000 vadinamųjų pilietybės neturinčių asmenų, kurių dauguma gimė šioje šalyje, net negali balsuoti vietos rinkimuose. Deja, ši problema pranešime neaptariama pagal principą, kai atskiros valstybės narės neminimos, tačiau noriu pabrėžti, kad atėmus ilgą laiką šalyje gyvenantiems asmenims teisę dalyvauti politiniame gyvenime vietos lygiu, tai kelia grėsmę socialinei ir politinei integracijai. Todėl absoliučiai būtina suteikti šioms žmonėms teises.

Konrad Szymański, *UEN frakcijos vardu*. – (PL) Gerb. pirmininke, tvirtai prieštarauju bent dviem pranešimu iškeltiems klausimams. Pirmasis – lytinės orientacijos klausimas, o antrasis susijęs su vadinamosiomis reprodukcijos teisėmis.

Pasiūlymai suteikti universalią galimybę pasinaudoti abortais ir pripažinti vadinamąsias gėjų santuokas visose Europos Sąjungos valstybėse narėse visiškai nesusiję su pagrindinėmis teisėmis. Nei vienas tarptautinis dokumentas neparemia tokio teisės sudaryti santuoką aiškinimo. Be to, nėra jokio šių pasiūlymų teisinio pagrindo pačioje ES teisėje. Europos Sąjungos kairiosios jėgos nuolat mėgindamos susieti šiuos klausimus su pagrindinėmis teisėmis nori mus pripratinti prie šių sampratų. Tačiau norėčiau patikinti, kad sutikimo neduosime.

Norėčiau paklausti Europos Komisijos atstovų, ar Komisija iš tiesų ketina pateikti pasiūlymą dėl direktyvos dėl kovos su homofobija ir kokios galimos šios direktyvos nuostatos? Ar, Komisijos manymu, yra teisinis pagrindas pasiūlymui dėl direktyvos dėl abipusio tos pačios lyties porų statuso pripažinimo visose Europos Sąjungos valstybėse narėse parengti? Ar Komisija turi tokių planų? Ar pasiūlyta direktyva dėl diskriminacijos už darbo vietos ribų siekiama aplinkiniu keliu pripažinti vadinamąsias gėjų santuokas Europos Sąjungos valstybėse narėse? Reikalauju pateikti tikslų ir išsamų atsakymą į šiuos sudėtingus teisinius klausimus.

Miguel Portas, *GUE/NGL frakcijos vardu*. – (PT) Paprastai Europa siekia atidžiai prižiūrėti žmogaus teisių padėtį visame pasaulyje ir ji tam turi pagrindo, todėl šiandien minime dvidešimtąsias A. Sacharovo premijos įsteigimo metines. Iš tiesų tam yra pagrindo, tačiau, o tai yra pagrindinė G. Catania pranešimo mintis, Europos Sąjunga nenagrinėja, kaip gerbiamos pagrindinės teisės mūsų pačių teritorijoje. Tai iš tiesų turėtų būti politinė dabartinė ir būsima Tarybos ir Komisijos programa, nes mūsų autoritetas pokalbiuose apie pagrindines teises už Europos ribų priklauso visų pirma nuo to, kaip patys jas gerbiame.

Pateiksiu jums konkretaus klausimo pavyzdį. Nepriimtina tai, kad šiuo metu kelios šalių vyriausybės atsisako priimti sulaikytuosius iš Gvantanamo įlankos, nesant jų kaltės įrodymų. Priešingai, mano šalies vyriausybė nusprendė priimti šiuos sulaikytuosius, su kuo ją ir sveikinu. Tačiau šalies vyriausybė taip pat nurodė, kad ketina šių veiksmų imtis siekdama padėti JAV administracijai; būtent čia slypi problema. Būtent norėdamos padėti Vašingtonui kelių šalių vyriausybės leido vykdyti neteisėtus skrydžius. Privalome priimti sulaikytuosius, kurių kaltę nenustatytą, esant pastarųjų prašymui, o ne padėti šaliai spręsti problemą, kilusią dėl jos pačios veiksmų.

Georgios Georgiou, IND/DEM frakcijos vardu. – (EL) Gerb. pirmininke, be abejonės tarptautinės diskusijos žmogaus teisių klausimu yra labai naudingos. Todėl privalau išreikšti pagarbą pranešėjui G. Catania už dėmesingumą ir reikalavimą ginti žmogaus teises ir Europoje. Kita vertus, norėčiau pasinaudoti šia proga įsiterpti ir atkreipti Parlamento dėmesį į naują sudėtinę dalį, nebesusijusią su mažumomis, žmogaus teisių visame pasaulyje pažeidimais, ekonominiais ar politiniais pabėgėliais, Europos grupėmis, religinėmis mažumomis, homoseksualais ir pan., tačiau svarbią ir patiems Europos Sąjungos gyventojams, nes jie, dėl po tarptautinės ekonomikos krizės numatomos audros pasidalins į kategorijas, kurių žmogaus teises reikės apsaugoti.

Tenka nuogąstauti, kad netrukus susidursime su reiškiniu, kai europiečių grupės praranda savo padėtį dėl nedarbo ir ribotos socialinės apsaugos, todėl šios grupės veikiausiai ims demonstracijų ir atsako, o tai gali pakenkti ekonomikai ir politinei ekonomikai visame Europos žemyne. Apie šias grupes reikėtų nedelsiant pagalvoti ir užtikrinti Europos Sąjungos apsaugą iš žmogaus teisių pozicijos. Neseniai Graikijoje įvykę įvykiai aiškiai turi įtakos ir Europai, kuri šiuo metu nebegali sau leisti prabangos rūpintis užsieniečių ir mažumų teisėmis ir kuri privalo išikišti sprendžiant svarbias Europos Sąjungos piliečių problemas, nes pastarųjų teisės gali būti dar labiau suvaržytos, nei asmenų, kurie priimami į Europos Sąjungą. Deja, Europa, privalanti spręsti naujas Europos Sąjungos piliečių žmogaus teisių problemas, tam nėra pasirengusi.

Koenraad Dillen (NI). – (NL) Gerb. pirmininke, apie virvę pakaruoklio namuose nekalbama. ES pranešime apie žmogaus teises vėl pilna pagyrų, kaip Europos Sąjungai rūpi žmogaus teisių pažeidimai visame pasaulyje. Tačiau nuo to nepabėgsime: pasirinktinis ir veidmainiškas pasipiktinimas pernelyg dažnai slypi ES žmogaus teisių politikoje.

Konkrečiai, kaip jau minėta, net ir iš kairiųjų pažiūrų Europos Parlamento narių pusės, ar nederėtų Europos Parlamentui pirmiausia apsišluoti savo kiemo? Juk galiausiai vos prieš du mėnesius šis Parlamentas pažeidė nuomonės reiškimo laisvę, kurią jis bando taip pabrėžtinai ginti visame pasaulyje pradedant Antarktida ir Amazonės džiunglėmis ir baigiant Abu Graibu ir Harare.

Mano kolega Frank Vanhecke, už vietos leidinį flamandų kalba atsakingas leidėjas, kurį atsakomybėn patraukė Belgijos vyriausybė ir šios politiškai paskirti teisėjai dėl su nuomone susijusio pažeidimo net negavo progos apsiginti šiame Parlamente, kai praėjusį mėnesį nuspręsta panaikinti jo politinę neliečiamybę. Dar labiau, šiandien, mums minint A. Sacharovo premijos metines, Geert Wilders filmas *Fitna* (režisieriui islamo fanatikai Nyderlanduose grasino mirtimi) uždraustas rodyti Europos Parlamente pirmininkų sueigos nurodymu. Tegyvuoja kalbos ir nuomonės reiškimo laisvė! Tik atrodo, ne šiame Parlamente.

Stefano Zappalà (PPE-DE). – (IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, G. Catania pranešimas neabejotinai yra svarbus Europos Sąjungai, nes jame patvirtinama dabartinė Europos Sąjungos padėtis.

Be abejonės, dėl didžiulės migracijos, su kuria ES susiduria jau keletą metų ir reikšmingų vidaus pokyčių valstybėms narėms ir Europos ir ne Europos Sąjungos piliečiams kilo ir kyla daugelis problemų. Netenka abejoti, kad Europos Sąjunga turi konkrečių pareigų, pvz., valdyti padėtį kartu išlaikant pagarbą žmogaus teisėms, kaip įmanoma labiau, bet kartu gerbiant ir apsaugant savo piliečius ir nacionalines, organizacines sistemas.

Tačiau atrodo, kad šiame itin dideliame ir išsamiaame pranešime apskritai kritikuojamos valstybės narės dėl jų teritorijose, taigi jų atsakomybės srityje, padarytų pažeidimų. Įvairiose šio pranešimo vietose išsakoma, mano manymu, tikrovės neatitinkanti pozicija apie Europą ir atrodo, kad pranešime (aiškiai, ir mano manymu, priešingai pranešėjo sumanymui) suteikiama pirmenybė tiems, kurie nesilaiko taisyklių, užuot ją suteikus tiems, kurie jų laikosi ar užtikrina jų laikymąsi.

Apskritai, nors ir pritariu atskiroms pranešimo dalims, norėčiau pasakyti, kad kitas dalis reikėtų perrašyti. Galiausiai, gerb. pirmininke, leiskite man išreikšti asmeninį solidarumą su Vatikanu dėl į jį nukreiptų išpuolių per Parlamente vykusias diskusijas.

Jan Marinus Wiersma (PSE). - (NL) Gerb. pirmininke, šiandien dar kartą tenka dalyvauti svarbiose diskusijose dėl žmogaus teisių skatinimo ir taip parengti Europos Parlamento ir Europos Sąjungos poziciją ir vaidmenį. Diskusijos tam tikra dalimi parodo, kas esame. Mums, europiečiams, labai svarbi kiekvieno asmens universalių ir neatimamų teisių apsauga, neatsižvelgiant į asmens buvimo vietą. Nors mūsų bendros vertybės, lygios galimybės ir pagarba pagrindinėms teisėms yra sudėtinė Europos Sutarčių dalis ir Europos Sąjungos pagrindas, žymiai mažiau pastebima tai, kad mes raginame vieni kitus atsiskaityti už klaidas. G. Catania pranešime į tai pagrįstai atkreipiamas dėmesys, todėl norėčiau pasveikinti pranešėją ir visus padėjusius jam formuojant šį požiūrį.

Norėčiau paklausti Komisijos nario, ką jis manytų, jei mes Europos Sąjungoje turėtume iš naujo apsvastyti galimybę parengti geresnes taisykles tarpusavio atsakomybės žmogaus teisių srityje.

Norėčiau aptarti vieną konkrečią pranešimo temą – romų padėtį Europos Sąjungoje. Romai – ne tik labiausiai diskriminuojama Europos bendrija, bet ir tarptautinė mažuma, gyvenanti daugelyje šalių. Dabar, praėjus daugiau kaip metams nuo prievartos prieš romus Italijoje proveržio, aiškiai išitikinome griežtai nacionalinės kompetencijos nesėkmę, norint užtikrinti jų teisių apsaugą.

Atsakomybė už gyventojų priežiūrą pirmiausia tenka valstybėms narėms, tačiau valstybė narė privalo šią pareigą vykdyti pagal Europos Sąjungos ir tarptautines sutartis. Kita vertus, pernelyg dažnai esame priversti tik stebėti, kaip valstybės narės pasirenka nesikišimo principą. Mažumų klausimai laikomi nacionalinės kompetencijos dalimi. Tai, mano manymu, nepriimtina. Kaip minėjau, turėtume pradėti diskusijas ir apsvastyti galimas sutartis Europos Sąjungos lygiu dėl veiksmų, susidūrus su žmogaus teisių pažeidimais ES ir atsisakyti politikos, kai nedrįstama tarpusavyje pareikalauti atsakomybės.

Sophia in 't Veld (ALDE). - (NL) Gerb. pirmininke, visų pirma norėčiau nuoširdžiai padėkoti Tarybai pirmininkaujančiai Prancūzijai ir pasveikinti ją su jos vykdoma iniciatyva Jungtinių Tautų Organizacijoje homoseksualumui dekriminalizuoti. Tai, mano manymu, didžiulis žingsnis pirmyn, nes bijau, kad šiandien net ir Europoje lesbietės, gėjai, biseksualai ir lytį pakeitę asmenys vis dar diskriminuojami.

Mano manymu Europai visų pirma derėtų rodyti pavyzdį, kaip taikyti visuotinės lygybės prieš įstatymą principą. Šia prasme dabar parengtoje Kovos su diskriminacija direktyvoje esama pernelyg daug išimčių, atveriančių kelią į diskriminaciją. Šias išimtis derėtų pašalinti.

Gėjų santuokų klausimu norėčiau atsakyti į anksčiau kalbėjusio nario K. Szymański pasisakymą. Atvirai kalbant, mano manymu, nesvarbu, kokios asmens politinės pažiūros, civilizuota valstybė nesikiša į asmenų privatų partnerių pasirinkimą. Valstybė neturi teisės drausti santykių dėl tikėjimo, odos spalvos ar lytinės orientacijos. Partnerio pasirinkimas priklauso išimtinai nuo asmens. Tai visiškai nesusiję su valstybe.

Gerb. pirmininke, pabaigai norėčiau užsiminti apie keleivio duomenų įrašų klausimą, kurį iškėlė R. Yade. Tenka nuogaustauti, kad Europos Parlamento iš esmės netenkina dabartinė Europos Vadovų Tarybos pasirinkta kryptis. Apie tai kalbėta per ankstesnes diskusijas, todėl tikiuosi, kad Taryba bus pasirengusi ateityje atsižvelgti į šiuo klausimu išsakytas Parlamento rekomendacijas.

PIRMININKAVO: M. MAURO

Pirmininko pavaduotojas

Mario Borghezio (UEN). - (IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, mūsų šalis iš tikrųjų gali būti laikoma pirmaujančia kovoje su diskriminacija ir persekiojimu, o kalbant apie romų vaikų apsaugą, kuriai G. Catania pranešime, manau, skiriama pakankamai dėmesio, mes iš tikrųjų turime dėkoti Vidaus reikalų ministrui R. Maroni. Išsamiais patikrinimais jis atskleidė romų vaikų padėtį, kurią galbūt buvo įmanoma pastebėti anksčiau.

50 proc. romų vaikų, gyvenančių šiose stovyklose, yra palikti likimo valiai, jie nelanko mokyklos ir nėra skiepijami. Pranešimu taip pat siekiama pabrėžti tų romų šeimų atsakomybę, kurios užuot leidę savo vaikus į mokyklą, siunčia juos daryti nusikaltimų ir auklėja juos taip, kad užkirstų kelią jų integracijai. Todėl pritariu tų vyriausybių, pvz., Italijos Vyriausybės, veiksams, kurios dirba siekdamos užtikrinti romų ir imigrantų vaikų integraciją, pvz., švietimo sistemoje sudarydamos sąlygas lankyti pamokas ir taip pradėti mokytis mūsų kalbos.

Sakoma, kad grąžinimas nėra viena iš galimybių, kai kilmės šalyje gresia pavojus. Vis dėlto iš kur atvyksta imigrantai? Jie atvyksta iš šalių, kuriose yra pavojinga padėtis, todėl ši pranešimo dalis neturi prasmės. Turime taikyti žmogaus teisių apsaugos principus bendrąja prasme, Europos tautybės prasme, o ne remdamiesi tų

asmenų ideologija, kurie mus moko saugoti teises kalbėdami tų partijų vardu, kurių ženkluose yra komunistų kūjis ir pjautuvas. Tai – puikus šaltinis!

Eva-Britt Svensson (GUE/NGL). – (SV) Gerb. pirmininke, norėčiau padėkoti pranešėjui, G. Catania, ir už pranešimą, ir už jo pasiryžimą, kuris yra stiprus kaip visada, taip pat už jo darbą, kuris skatina pagarbą pagrindinėms teisėms. Niekada negalime statyti į pavojų pagrindinių teisių. Niekada negali būti nei politinių, nei kultūrinių priežasčių, dėl kurių būtų statomos į pavojų pagrindinės teisės.

K. Szymańskiui norėčiau pasakyti, kad pagrindinėms teisėms, žinoma, taip pat priklauso reprodukcinės teisės. Joms taip pat priklauso teisė į seksualinę orientaciją. Šiuo metu ypač svarbu visoms ES institucijoms dirbti užtikrinant, kad pagrindinės teisės – Chartija – neliktų tiesiog gražiais žodžiais popieriuje ir kad iš tikrųjų būtų įgyvendinamos konkrečios priemonės. Privalome užtikrinti, kad pagrindinės teisės būtų gerbiamos, ir tai galioja visoms visuomenės grupėms. Ačiū.

Hélène Goudin (IND/DEM). – (SV) Gerb. pirmininke, ES valstybėse narėse ir institucijose, taip pat iš esmės visame Vakarų pasaulyje yra rimtų problemų, susijusių su homoseksualių, biseksualių ir transeksualių asmenų diskriminacija. Daugelyje pasaulio šalių šios problemos yra dar didesnės. Jose už savo seksualinę orientaciją žmonėms gresia netgi įkalinimas arba mirties bausmė. Tai, žinoma, yra visiškai nepriimtina ir neturėtų vykti 2008 m.

Manau, kad žmogaus teisės yra visuotinės, o ne santykinės. Negalime pasitelkti senų papročių gindami homoseksualių, biseksualių ir transeksualių asmenų persekiojimą. Ne, žmogaus teisės galioja viso pasaulio žmonėms ir šios teisės neturi būti pažeidinėjamos. Kiekvienas asmuo, kuris save laiko demokratišku, privalo priimti atsakomybę ir visose situacijose kovoti su nepakantumu.

Pakankamai kelia nerimą tai, kad šiame Parlamente yra daug narių, kurie laikosi homoseksualiems asmenims priešiško požiūrio. Tai buvo ypač akivaizdu prieš prasidedant ir vykstant parodai, kurią surengiau Briuselyje praėjusią savaitę. Visiškai išsigandau, kai perskaičiau komentarus, tačiau, deja, nesu ypatingai nustebęs.

Kova su nepakantumu ir kova už žmogaus teises turi būti vykdoma visur – tarp draugų, valstybių lygmeniu, ES ir pasaulio mastu pasitelkiant JT. Todėl pritariu Tarybai pirmininkaujančios Prancūzijos iniciatyvoms šioje srityje. Iš tikrųjų turėjau pusantros minutės. Ačiū.

Irena Belohorská (NI). – (SK) Norėčiau padėkoti pranešėjui G. Catania už jo pranešimą dėl esamos pagrindinių žmogaus teisių ir laisvių padėties Europoje.

Pagrindinės žmogaus teisės dažnai pažeidinėjamos kovojant su terorizmu, nes tai susiję su pagrindinės teisės į privatumą pažeidimais, grėsme asmens duomenų apsaugai ar su jos pažeidimais, taip pat dažnai pasitaikančia diskriminacija.

Buvome liudininkai to, kaip daug EP narių, reikalaujami autonomijos, pasinaudojo šiuo pranešimu reklamuodami savo partijų darbotvarkes. Autonomijai nėra vietos XXI a. Europos Sąjungos sistemoje ir kaip politinei idėjai jai taip pat nėra vietos Lisabonos sutartyje. Europos Sąjungoje turime laisvą asmenų judėjimą, kuris yra ypatinga teisė, ir todėl autonomiją turėtume suvokti esamos padėties darbo rinkoje požiūriu. Tik reakcingų požiūrių asmenys ir žmonės, kurie nesugeba suvokti pagrindinės Europos Sąjungos valstybių suvienijimo idėjos, šildosi savo separatistines rankas prie nacionalizmo ir fašizmo laužo ir būtent todėl atmetu bet kokią autonomijos kaip veiksmingo tradicinių visuomenių ir tautinių mažumų problemų sprendimo būdo pateisinimą.

Mihael Brejc (PPE-DE). – (SL) Tai pakankamai didelis pranešimas ir aš bandau suvokti jo paskirtį. 28 pranešimo puslapiuose pateikti 167 punktai. Pranešime yra visos svarbios sudedamosios dalys pagrindinių teisių požiūriu. Vis dėlto nepaisant keleto pažymėtų gerų dalykų pranešimas neatspindi esamos padėties žmogaus teisių srityje. Jame nepateikta faktų ar argumentų, kurie pagrįstų pateiktus teiginius. Visa, kas jame pateikta, yra daug žodžių, kurie dažnai prieštaraus vieni kitiems ir yra nesusiję su šia tema. Jame taip pat pateikta daug iliuzijų ir tai nėra geras dalykas. Pranešime daug kreipimusi į atsakingas valdžios institucijas ir jame netgi pateikta nuostata, prieštarausianti įstatymams.

Mane nustebino tai, kad savo pranešime G. Catania nesirėmė metiniais Ombudsmeno pranešimais. Jei pranešėjas būtų tai padaręs, jis būtų galėjęs palyginti keleto metų tendencijas ir supažindinti mus visus su šioje srityje pasiekta pažanga arba jos stygiumi. Nesutinku su kai kuriais dalykais ir manau, kad pranešimas yra tiesiog nenuoseklus. Nors buvo pratęstas pakeitimų pateikimo terminas, tačiau apgailestauju, bet turiu pasakyti, kad šis pranešimas negali būti keičiamas, nes jam trūksta atitinkamo pagrindo ir teisinės struktūros.

Iš esmės yra dar vienas Kultūros ir švietimo komiteto parengtas pranešimas, nes jame 12 punktų aiškiai pareiškama pozicija dėl žmogaus teisių. Manau, kad pranešėjo G. Catania siekiai buvo labai geri. Manau, kad jis nuoširdžiai stengėsi kiek įmanoma geriau parodyti padėtį pagrindinių teisių srityje, tačiau, mano nuomone, šis pranešimas nepaisant kai kurių pabrėžtų tikrai gerų dalykų neatitinka mažiausių reikalavimų, būtinų rimtai diskusijai, ir dėl to labai apgailestauju.

Jei šis pranešimas bus priimtas, bijau, kad iš visuomenės pasigirs dar smarkesnės kritikos. Būtent todėl, gerb. G. Catania, manau, kad būtų geriau, jei jūs perrašytumėte pranešimą taip, kad jis pateiktų aiškų vaizdą apie tai, kur buvome 2004 m. ir kur esame šiandien.

Ačiū.

Stavros Lambrinidis (PSE). – (EL) Gerb. pirmininke, aišku vienas dalykas: pasaulinė ekonomikos krizė padidins į Europą atvykstančių imigrantų srautą ir nubloškė tūkstančius tarp mūsų jau gyvenančių legalių imigrantų į nedarbą. Todėl atsiranda labai didelis pavojus, kad padaugės ksenofobijos ir rasizmo apraiškų, taip pat kyla grėsmė socialinei sanglaudai Europos šalyse. Šiomis aplinkybėmis pernelyg uolus sienų stebėjimas problemos neišspręs. Mums reikia rimtos Europos imigrantų integravimo politikos, kuri leistų ir imigrantams, ir jų vaikams nesijaušti svetimkūniais arba kuri neleistų kitiems jų vertinti kaip mūsų visuomenės svetimkūnių. Vis dėlto ši diskusija Europoje jau baigėsi. Mes matėme ją Tesalonikuose vykusios Europos Vadovų Tarybos susitikime, 2004 m. matėme ją Groningene, o dabar ji dingio. Priežastis, mano nuomone, yra labai paprasta: Europos politikams nepavyko įtikinti savo bendruomenių, kad šiandien įvairovė mūsų bendruomenėse yra tiesiog neišvengiama ir pageidautina. Ši politinė valia turi sugrįžti į Tarybą, Komisiją ir Parlamentą.

Inese Vaidere (UEN). – (LV) Ponios ir ponai, bandant sukurti universalų požiūrį pranešimas tapo vienpusiškas ir nesuderintas. Jis sudaro įspūdį, kad pagrindinių teisių sferoje padėtis Europos Sąjungoje yra bloga. Tai akivaizdžiai perdėta ir mus diskredituoja, tačiau pasirodo naudinga toms ES nepriklausančioms šalims, su kuriomis palaikome dialogą žmogaus teisių srityje. Neatsižvelgta į milžiniškus skirtumus įvairiose šalyse kalbant apie mažumą ir imigrantų skaičių. 45 straipsnyje neteisingai pareiškama, kad Rytų Europos valstybėse narėse imigrantų skaičius yra nedidelis. Iki Latvijos okupacijos latvių dalis Latvijoje buvo apie 80 proc., o rusų dalis buvo 8 proc. Devintojo dešimtmečio pradžioje pasibaigus okupacijai latviai sudarė tik 51 proc. Likusi gyventojų dalis kaip tiesioginis rusifikacijos rezultatas yra „rusakalbiai imigrantai“. Tiems, kas nenori integruotis ir gauti pilietybės, nereikėtų leisti turėti politinę teisę balsuoti. Rekomendacija suteikti kiekvienos mažumos nariams teisę savo gimtąja kalba įgyti išsilavinimą ir ją kalbėti prieštarauja vietos gyventojų teisei savo pačių šalyje kalbėti savo kalba. Jei šis pranešimas bus priimtas, mes galbūt būsimė įpareigoti nedelsiant parengti kitą Europos Parlamento pranešimą dėl latvių ir latvių kalbos apsaugos Latvijoje. Nėra tokių pakeitimų, kurie galėtų patobulinti šį pranešimą. Vienintelis sprendimas yra jį atmesti. Ačiū.

Michael Cashman (PSE). – Gerb. pirmininke, diskriminacija yra gyva ir sveika, ji gyvuoja pasaulyje ir Europos Sąjungoje. Būtent todėl noriu pasveikinti Tarybą pirmininkaujančią Prancūziją su Jungtinėms Tautoms pateikta iniciatyva dėl homoseksualumo nelaikymo kriminaliniu nusikaltimu.

Liūdina nepakantumo skatinimas, kurį šiandien girdėjome šiame Parlamente. Diskriminacija palieka randus mūsų pasaulyje ir – jei galėčiau tai pasakyti kitiems – ji palieka randus sielose tų asmenų, kurie ją vykdo. Už diskriminaciją pasisako politikai ir institucijos, pvz., Vatikanas, kurios turėtų pačios tai geriau žinoti. Būtent todėl noriu jums padėkoti tų žmonių vardu, kurie neturi balso, nes jei jie prabiltų – būdami homoseksualais arba dėl savo lytinio tapatumo – jie būtų mušami, kankinami, įkalinami ar nuteisiami mirčiai vien dėl to, kad yra kitokie.

Mes laimėsime. Mes pasieksime lygybės. Būdamas gėjumi esu tam pasiryžęs. Pasieksime lygybės tiesiog todėl, kad teisingumas ir gerumas yra mūsų pusėje. Dėkoju Tarybai pirmininkaujančiai valstybei narei. Tai didelė privilegija užbaigti pirmininkavimą tokiu įsipareigojimu.

Armando França (PSE). – (PT) Tamperės ir Hagos programomis, apie kurias šiuo metu diskutuojame nagrinėdami Gérardo Deprezo klausimą, siekiama sukurti laisvės, saugumo ir teisingumo erdvę valstybėms narėms glaudžiai bendradarbiaujant tarpusavyje ir su ES institucijoms. To siekiama stiprinant priemones, kurios užtikrina laisvę, saugumą ir teisingumą, kurie yra svarbūs Europos integracijos procesui. Vis dėlto mūsų Sąjunga iš tikrųjų gyvuos tada, kai greta vidaus rinkos ir ekonominio bendradarbiavimo mes sukursime bendrą laisvės, saugumo ir teisingumo erdvę; kai Europos piliečiai taip pat pasijus laisvi, o jų pagrindinės teisės bus saugomos ir visiems galios vienodas teisingumas. Todėl ypatingai svarbu vystyti šios srities bendradarbiavimą. Vis dėlto lemiamas vaidmuo teks Lisabonos sutarčiai, nes jos nuostatos šioje srityje yra nepriklausomos ir suteikia įgaliojimų Europos Parlamentui ir valstybių narių parlamentams.

Genowefa Grabowska (PSE). – (PL) Gerb. pirmininke, tarptautinė bendruomenė svarsto žmogaus teisių klausimą maždaug kas dvidešimt metų. 1948 m. ji priėmė Tarptautinę žmogaus teisių deklaraciją. Beveik po dvidešimties metų ji priėmė Žmogaus teisių paktus, o 1989 m. buvo priimtas dar vienas dokumentas, būtent Vaiko teisių konvencija.

Šiuo metu Europos Sąjungoje mes vis dar nesugebame parengti teisėkūros dokumento ar priimti chartijos, kuri kaip ir Pagrindinių teisių chartija būtų privalomas dokumentas.

Todėl pritariu G. Catania pranešimui, kuriame nagrinėjamos vaiko teisės, ir norėčiau pabrėžti, kad šios teisės mums turėtų būti pačios svarbiausios, nes vaikai yra Europos ateitis ir Europa įgaus pavidalą, kuris priklausys nuo to, kaip juos užauginsime. Būtent todėl skurdas, kuris yra diskriminacijos rūšis, daranti poveikį tokiam dideliui skaičiui Europos vaikų, turi būti išnaikintas ir todėl mes turime su juo kovoti geros ir teisingos Europos ateities vardu.

Carlos Coelho (PPE-DE). – (PT) Ateinančiais 2009 m. turėtų būti patvirtinta nauja daugiametė laisvės, saugumo ir teisingumo srities programa. Praėjusių dešimties metų rezultatai yra teigiami, tačiau mes turime išvengti nuolatinės pagundos pirmenybę teikti saugumo aspektui darant žalą laisvei ir teisingumui.

Pvz., teismo bendradarbiavimo požiūriu abipusio pripažinimo principo taikymas suteikia milžiniškos naudos visiems tiems, kas veikia šioje srityje, tačiau tai turėtų susilaukti atsvaros užtikrinant tinkamą teisių apsaugą ir procedūrinės garantijas asmenims visoje Sąjungoje, kurių iki šiol dar nėra.

Buvo sukurtos įvairios informacinės sistemos, turinčios stiprinti saugumą, tačiau vis dar nėra priimtas pamatinis sprendimas dėl asmens duomenų apsaugos trečiajame ramstyje ir M. Roure apie tai labai gerai žino. Pagrindinių teisių skatinimas ir veiksminga apsauga yra mūsų demokratijos pagrindas ir tai turėtų būti visose Europos politikos srityse siekiamas tikslas. Pagrindinės teisės yra tarpusavyje priklausomos ir sudaro nedalomą teisių rinkinį. Būtent šia dvasia jos yra įtvirtintos Pagrindinių teisių chartijoje. Būtent todėl taip pat gyvybiškai svarbu pakeisti Lisabonos sutartį taip, kad mūsų Chartija turėtų privalomą teisinį pobūdį.

G. Catania pranešime nustatyti įvairūs prioritetai, siekiantys nuo socialinių teisių iki duomenų apsaugos, mažumų teisių apsaugos ir kt. Vis dėlto manau, kad esant ekonomikos krizei turime ypač atsižvelgti į didelio skurdo ir socialinės atskirties atvejus, kurie iš esmės yra pagrindinių teisių pažeidimas. Todėl manau, kad į visas ES politikos sritis svarbu įtraukti ir socialinę dimensiją, ir pagrindinių teisių apsaugą kartu užtikrinant sisteminę ir griežtą teisėkūros pasiūlymų suderinamumo priežiūrą šių teisių požiūriu.

Charles Tannock (PPE-DE). – Gerb. pirmininke, pritariu sąžiningam ir išsamiam G. Catania pranešimui, netgi jei jame yra dalių, kuriomis abejoju. Mūsų pačių trūkumų atskleidimas tokiam pranešime kaip šis turėtų mums priminti, kad liautumės taip labai mokyti kitas ES nepriklausančias šalis. Daugelis šiame Parlamente stoji į eilę, norėdami užsipulti Ameriką dėl ypatingųjų perdavimų ir kritikuoti Europos vyriausybės, kurios bendradarbiavo su ČŽV. Asmeniškai, pasibaisėčiau, jei būtume visiškai nebendradarbiavę su ČŽV kovoje su teroristais fanatikais, kurie būtų sugriovę mūsų gyvenimo būdą.

Šiame pranešime nėra užsimenama apie Italijos veiksmus, pvz., susijusius su užsieniečių nusikaltėlių deportavimu. Akivaizdu, kad tokia populiarė ir sėkminga politika, kokia ji beatrodytų, yra per daug prieštaringa, kad būtų čia akcentuojama. Tai yra rimtas smūgis neginčijamai ir absoliučiai dogmai, kuri užkrėtė diskusiją dėl žmogaus teisių. Pvz., norėčiau, kad mano šalyje, Jungtinėje Karalystėje, deportuotume kitos valstybės nusikaltėlių, pvz., Italijos pilietį, kuris mano rinkimų apygardoje Londone nužudė savo mokyklos direktorių, tačiau jam atlikus laisvės atėmimo bausmę teisėjai, remdamiesi žmogaus teisėmis, jam leido pasilikti Jungtinėje Karalystėje. Įstatymų besilaikantys Europos piliečiai nusipelnė žinoti, kad jų pačių teisės juos saugo nuo žmonių, kurie bandytų juos užpulti.

Marios Matsakis (ALDE). - Gerb. pirmininke, homoseksualių asmenų teisės ES – svarbi tema ir kartais tampa intensyvių diskusijų pagrindu.

Neseniai vėl iškilo viešumon tema, susijusi su homoseksualių porų teise įvaikinti vaikus. Šiuo atžvilgiu noriu pasinaudoti proga ir užduoti Komisijai ir Tarybai labai tiesų klausimą: ar jos sutinka su pasiūlymu – ir ar jos tam pritartų – suteikti homoseksualioms poroms teisę įvaikinti vaikus taip, kaip tai daro heteroseksualios poros, o gal Komisija ir Taryba mano, kad įvaikinto vaiko teisė būti perduotam į heteroseksualios šeimos aplinką yra pati svarbiausia ir todėl homoseksualių porų siekiamas įvaikinimas neturėtų būti laikomas pageidautinu ir neturėtų būti leidžiamas ES įstatymuose? Iš Komisijos narės ir ministro tikiuosi drąsaus ir tiesaus atsakymo, kurį labai vertiname ir kuris mums bus labai naudingas.

Kathy Sinnott (IND/DEM). – Gerb. pirmininke, pačių tragiškiausių žmonijos istorijos epizodų šaknys slypi tame, kad viena žmonijos grupė išsižadėjo žmoniškumo kitos grupės atžvilgiu. Praeityje vergovė, persekiojimas ir genocidas tapo likimu tų, kurie dėl kalbos, rasės, religijos ar kitos priežasties buvo laikomi žemesnės klasės žmonėmis.

Šiandien ES mums patinka galvoti, kad esame aukščiau šio barbariškumo, tačiau šiandien žmoniškumo vis dar atsisakoma dėl amžiaus, pažiūrų ar gebėjimų. Negimę kūdikiai ir neįgalūs kūdikiai – netgi gimę – laikomi žemesnės klasės žmonėmis ir dėl to ES kasmet sunaikinama daugiau nei milijonas negimusių, o kartais netgi gimusių kūdikių.

Dar labiau sukrečia tai, kad šios skerdynės vykdomos žmogaus teisių vardan. Norėčiau jums priminti, kad Visuotinė žmogaus teisių deklaracija, kurią pagerbiame praėjus 60 metų, pripažįsta visišką negimusio vaiko žmogiškumą.

Csaba Sógor (PPE-DE). – (HU) Tautinės mažumos nekaltos, kad gyvena naujosiose valstybėse narėse. Deja, naujosiose valstybėse narėse joms užkraunama kolektyvinė kaltė, valstybėms bandant joms uždrausti įgyti išsilavinimą gimtąja kalba ar mokytis savo istorijos ir gimtųjų miestų, vietovių ar upių pavadinimų. Dar blogiau, kad kai kuriose naujosiose valstybėse narėse atsiranda nauja „sporto“ šaka, būtent mažumų mušimas į pagalbą pasitelkiant policiją. Kai kas norėtų uždrausti bet kokią autonomijos rūšį, nes tvirtina, kad tai suskaidytų ES. Vis dėlto tos šalys, pvz., Italija ar Suomija, kurios savo mažumoms suteikė kultūrinę ar regioninę autonomiją, nesugriuvo. Turime suteikti kiekvienai ES valstybei narei galimybę gerbti tautinių mažumų teises.

Rama Yade, Tarybos Pirmininkė. – (FR) Gerb. pirmininke, šiais šešiasdešimtaisiais Visuotinės žmogaus teisių deklaracijos metais G. Catania pranešimas pasirodė kaip tik tinkamu laiku. Plati iškeltų klausimų įvairovė, pateiktų pasiūlymų svaris, taip pat jūsų reakcija atitinka kultūrinę dalykų, kurie šiandien mus sutelkia, prigimtį. Todėl pabandysiu atsakyti į įvairius klausimus, kurie man buvo pateikti, ir pabandysiu griežtai suskirstyti pasisakymus, nes keletas iš jų yra susiję su tais pačiais klausimais.

Pirma, norėčiau paminėti socialinių teisių ir didelio skurdo klausimą, kurį kėlė daug EP narių, įskaitant M. Roure. Be abejonės, šios ekonominės, socialinės ir kultūrinės teisės yra svarbios. Jos sudaro antrosios kartos žmogaus teisių dalį ir tai yra teisės, kurias simbolizuoja 1966 m. Tarptautinis ekonominių, socialinių ir kultūrinių teisių paktas. Iš tikrųjų esate teisūs pabrėždami šių teisių taikymo svarbą, nes jos gali būti diskredituotos, jei nebus taikomos.

Taigi Europos Sąjunga ir Prancūzija, be abejonės, aktyviai dalyvauja kovoje su dideliu skurdu. Norėčiau jums priminti, kad specialiojo pranešėjo vaidmuo Žmogaus teisių komitete buvo sukurtas siekiant nagrinėti būtent šiuos klausimus ir teises. Šiuo metu Jungtinėse Tautose sudaromi pagrindiniai principai siekiant palengvinti kovą su dideliu skurdu. Pagaliau, Europos Sąjunga, o konkrečiau Prancūzija, ėmėsi, mano požiūriu, įdomių iniciatyvų. Europos Sąjunga skatino ir pasirašė Tarptautinio ekonominių, socialinių ir kultūrinių teisių pakto papildomą protokolą, kurį ką tik priėmė Jungtinių Tautų generalinė asamblėja, ir sukūrė atskirųjų skundų nagrinėjimo mechanizmą.

Vis dėlto aš, žinoma, sutinku su jumis, kad tai ilgalaikė kova ir kad tol, kol yra tiek daug diskriminacijos ir tiek daug skurdo, kol yra tiek daug bedarbių ir tiek daug problemų, susijusių su galimybe naudotis sveikatos priežiūra, mes negalime būti patenkinti, tačiau pastangos – nuolatinės pastangos – dedamos siekiant užtikrinti, kad ekonominės, kultūrinės ir socialinės teisės būtų taikomos aiškiai, o Europos Sąjunga būtų pirmoji, kuri jas skatina.

Be to, esama antrosios problemos, kurią minėjo daugelis iš jūsų, ir tai yra homoseksualumo problema. Šiuo klausimu norėčiau pasakyti, kad Prancūzijos pradėta iniciatyva yra labai paprasta, ir pakartoti, kad mūsų išeities tašku tapo faktas, kad šiandienos pasaulyje yra devyniasdešimt šalių, kuriose baudžiama už homoseksualumą, o šešiose iš jų taikoma mirties bausmė. Tai reiškia, kad vyrai ir moterys negali laisvai pasirinkti gyvenimo būdo, kuris atitiktų jų seksualinę orientaciją, ir rizikuoja, kad bus įkalinti ar galbūt persekiojami. Todėl šiuo atveju esame pagrindinių teisių srityje.

Siekiamo ne atskleisti problemas – kokios įdomios jos bebūtų – susijusias su gėjų siekiu auginti vaikus ar tuoktis arba priimti sprendimus imantis šios iniciatyvos dėl socialinių diskusijų rengimo. Veikiau siekiame išplėsti šios pagrindinės teisės – teisės laisvai išreikšti savo seksualinę orientaciją nekeliant pavojaus, kad ši teisė nebus suteikta – taikymą kiekvienam visuomenės nariui.

Tai taip paprasta ir aš manau, kad tai Europos Sąjungos, Europos Sąjungos valstybių narių nuopelnas – nes dauguma iš mūsų remia šį projektą – kad rytoj šią iniciatyvą ketinama svarstyti Jungtinėse Tautose. Tikiuosi, kad prie mūsų prisijungs kiek įmanoma daugiau valstybių, nes manau, kad dėl pagrindinių teisių negali kilti jokių diskusijų, nes tai paprasčiausiai yra žmoniškumo ir laisvės klausimas.

Dabar pereikime prie kito klausimo, romų klausimo ir apskritai migrantų klausimo, kurį keletas iš jūsų pateikė. Kalbant apie romus, liepos 2 d. Komisija pateikė ataskaitą savo komunikate. Šioje ataskaitoje išvardytos politikos sritys ir priemonės, ja prisidedama gerinant romų įtrauktį ir rekomenduojama sistemingiau taikyti šias politikos sritis ir priemones siekiant skatinti konkrečiai romų integraciją.

Kaip žinote, rugsėjo 16 d. Briuselyje Tarybai pirmininkaujanti Prancūzija dalyvavo pirmajame aukščiausiojo lygio Europos susitikime romų klausimais, kurį organizavo ne kas kitas, o Europos Komisija padedant Soroso fondui. Šis susitikimas sutelkė Europos institucijų ir valstybių narių atstovus, taip pat pritraukė daug pilietinės visuomenės atstovų. Mano kolega iš Prancūzijos Vyriausybės, Būsto ir urbanistinės plėtros ministras, ir Užsienio reikalų ministerijos atstovas jame išreiškė pagarbą ypatingam būdai, kuriuo įvairių sričių Europos atstovai susirinko į šį susitikimą.

Šis susitikimas buvo svarbus, nes romų problema bendrai rūpi europiečiams ir jame buvo raginama imtis aktyvios politikos – tokios, kuri, žinoma, yra pritaikyta konkrečioms nacionalinėms sąlygoms – kurią vykdytų kiekviena valstybė narė. Šios rūšies savanoriška politika valstybių narių lygmeniu turėtų būti siekiama konkrečiai užtikrinti, kad romai iš tikrųjų turėtų galimybę gauti darbą, išsilavinimą, sveikatos priežiūrą ir būstą, ir yra pakankamai aišku, kad Sąjungos valstybių narių veiksmų koordinavimas yra lemiamas ir svarbus.

Kalbant apie Tarybai pirmininkaujančios Prancūzijos iniciatyvą, keletas idėjų leido oficialiai diskutuoti šiuo klausimu. 2008 m. rugsėjo 29–30 d. Paryžiuje vyko antrasis aukščiausiojo lygio susitikimas lygių galimybių klausimais. 2008 m. spalio 15–16 d. Marselyje vyko apskritojo stalo diskusijos dėl skurdo ir atskirties, kuriose dalyvavo du mano kolegos iš vyriausybės. Trumpai tariant, Europos Sąjungos valstybės narės skiria daug dėmesio romų bendruomenės padėčiai ir aš manau, o iš tiesų esu įsitikinusi, kad šiuo atžvilgiu mūsų darbas bus toliau tęsiamas netgi pasibaigus Prancūzijos pirmininkavimui Europos Sąjungai. Nesuklyskite, nes mes esame labai išpareigoję šiuo klausimu.

Kalbėdama apie platesnį migrantų klausimą, baigiantis Prancūzijos pirmininkavimui Europos Sąjungai norėčiau paminėti Europos imigracijos ir prieglobsčio paktą ir jo sėkmę. Šiuo paktu pirmą kartą Europos Sąjunga arba Europos Sąjungos valstybės narės turės bendrus tikslus, bendrą poziciją šiuo klausimu, ypač kalbant apie prieglobsčio teikimo agentūros kūrimą, biometrinių duomenų naudojimą vizose ir būtinus Europos Sąjungos veiksmus, jei valstybei narei daromas per didelis spaudimas, ypač imigracijos srityje.

Norėčiau jums priminti, kad Pakte, kurį Europos Vadovų Taryba patvirtino spalio mėn., siūlomi politiniai išsipareigojimai, pvz., organizuoti legalią imigraciją atsižvelgiant į poreikius ir galimybes, kartu bendradarbiaujant kovoje su nelegalia imigracija, didinant sienų kontrolės veiksmingumą ir kuriant prieglobsčio Europą.

Trumpai tariant, tikiu, kad visos šios sudedamosios dalys, susijusios su Europos imigracijos ir prieglobsčio paktu, Europos Sąjungai leidžia patvirtinti bendrą šios srities strategiją ir galbūt taikant šią bendrą strategiją kartu su susijusiomis teisėmis įgyvendinti veiksmingą legalios imigracijos politiką.

Dabar norėčiau atsakyti į klausimą, pastabą, komentarą dėl Gvantamo stovyklos ir jos uždarymo padarinių, siekdama jums pasakyti, kad Europos Sąjunga ne kartą sakė, jog kova su terorizmu turi būti vykdoma nepažeidžiant teisinės valstybės principo, žinoma, gerbiant žmogaus teises, tarptautinę humanitarinę teisę ir tarptautinę pabėgėlių teisę. Mes taip pat sakėme, kad neturėtų būti teisinio vakuumo sulaukytiesiems, nesvarbu, kas jie tokie, ir kad slaptų kalėjimų buvimas yra nepriimtinas.

Mūsų pozicija nepasikeitė ir visa tai pagrįsta mūsų įsitikinimu, kad ilgalaikėje perspektyvoje demokratinės visuomenės gali susidoroti su terorizmu tik tuo atveju, jei jos liks ištikimos savo pačių vertybėms. Europos Sąjunga tiki, kad Jungtinės Amerikos Valstijos turėtų imtis atitinkamų veiksmų ir kiek įmanoma greičiau uždaryti Guantanamo stovyklą. Todėl šiuo klausimu vykdome dialogą su JAV administracija.

Manau, kad keletas iš jūsų, ponios ir ponai, iškėlė paskutinį klausimą. Galvoju apie žmogaus teisių Europoje klausimą ir ypač apie Europos Tarybos vaidmenį. Norėčiau pradėti išreikšdama pagarbą vaidmeniui, kurį suvaidino Europos Taryba gindama ir skatindama pagrindines teises. Manau, kad šiuo požiūriu nuo savo įsteigimo Europos Taryba atliko puikų darbą, ypač kalbant apie Europos Žmogaus Teisių Teismą.

Valstybėse narėse jau yra žmogaus teisių priežiūros mechanizmų ir aš manau, kad šių mechanizmų naudojimas yra būdas, kuris mums neleis taikyti dvejopų standartų, o iš tikrųjų leis įvesti tvarką savo namuose, nes Europos Taryba ir jos teisinė priemonė, Europos žmogaus teisių teismas, veikia kaip varomoji jėga, kuri primena Europos Sąjungos valstybėms narėms ir kitoms šalims – nes Europos Tarybai priklauso daugiau narių nei Europos Sąjungai – apie jų pareigą nurodyti trūkumus ir paprašyti juos pašalinti. Todėl Europos Taryba – labai svarbi priemonė, svarbi organizacija, kai kalbama apie žmogaus teisių gynimą ir skatinimą.

Kartu su ja taip pat veikia Pagrindinių teisių agentūra, kuri taip pat nagrinėja su žmogaus teisėmis valstybėse narėse susijusius klausimus ir kuri minimi įvairiose ataskaitose, kurios buvo neseniai paskelbtos. Vis dėlto Agentūra sutelkia dėmesį į žmogaus teisių padėtį valstybėse narėse, kuriose įgyvendinama Bendrijos teisė, ir tai yra viskas. Todėl žinodama, kad kiekvienos organizacijos veiklos sritis apsiriboja tam tikromis sritimis, manau, kad tarp jų abiejų gali būti *modus vivendi*. Taigi, visiškai neribodama veiklos srities, ši nuostata, kurią ką tik minėjau, buvo sukurta tam, kad būtų išvengta Europos Tarybos veiklos dubliavimo.

Reglamentas, įsteigiantis Agentūrą, aiškiai nustato, kad, pvz., Agentūra turėtų glaudžiai bendradarbiauti su Europos Taryba. Toks bendradarbiavimas turėtų užtikrinti, kad būtų išvengta bet kokio dubliavimosi, ir čia pacituosiu tekstą: „toks bendradarbiavimas turėtų garantuoti, kad bus išvengta Agentūros ir Europos Tarybos veiklos dubliavimosi“. Todėl svarbu, kad Pagrindinių teisių agentūra ir Europos Tarybos institucijos bandytų užtikrinti, kad jų pastangos viena kitą papildytų ir kad veikiančios įstaigos viena kitą papildytų. Būtent todėl aišku, kad nuolatinis Agentūros susirūpinimas yra dirbti savo kompetencijos srityje ir papildyti Europos Tarybos veiksmus.

Ponios ir ponai, manau, kad trumpai atsakiau į visus jūsų pateiktus klausimus. Europos Komisijos nariui palieku atsakyti į jam užduotus arba su juo susijusius klausimus.

Jacques Barrot, Komisijos Pirmininko pavaduotojas. – (FR) Gerb. pirmininke, Tarybos Pirmininkė atsakė į kai kuriuos klausimus ir todėl ketinu kalbėti trumpai.

Pirma, norėčiau parodyti pagarbą tam, ką pasakė M. Roure pradėdama mūsų diskusiją, ir pareikšti, kad iš tikrųjų Pagrindinių teisių chartijai pavyko suvienyti socialines ir pilietines teises. Mano požiūriu, tai yra naudingas šios Chartijos įnašas, kurį mes pamatysime – mes tikimės – įtrauktą į Europos teisę. Tai – tikras ryšys tarp pilietinių ir socialinių teisių.

Vis dėlto norėčiau atsakyti į keletą klausimų apie mažumas. Iš tikrųjų mes neturime konkrečių įgaliojimų rūpintis mažumų teisėmis valstybėse narėse, tačiau galime kovoti su mažumoms priklausančių asmenų diskriminacija. Asmenų diskriminacija priklauso kovos su diskriminacija veiklos sričiai.

Kalbant apie romų bendruomenę – manau, kad Tarybos Pirmininkė atsakė į šį klausimą – norėčiau atkreipti dėmesį į tai, kad rugsėjo 16 d. mes organizavome aukščiausiojo lygio susitikimą romų klausimais. Asmeniškai turėjau progą užbaigti šį susitikimą ir turiu taip pat jums pasakyti, kad kartu su savo kolega, Komisijos nariu V. Špidla, laikome romų vaikų diskriminacijos klausimą vienu iš prioritetų.

Tokia diskriminacija visiškai nepriimtina, tačiau šių problemų sprendimas Europoje užtruko ilgai. Šioje srityje pagrindinė atsakomybė tenka valstybėms narėms ir joms prireikė daug laiko, kad susidorotų su šia problema. Tiesa, kad šiandien ketiname bandyti pasinaudoti visomis turimomis priemonėmis, kad iš tiesų paskatintume romų bendruomenės integraciją.

Vis dėlto mes taip pat esame labai susirūpinę ir neketiname pagrįsti savo strategijos vien tik etniniu požiūriu į romus. Toks požiūris galėtų netgi būti kenksmingas ir panaikintų privalumus, kuriuos suteikia plataus masto romų problemos sprendimas visose Europos Sąjungos politikos srityse.

Taip pat kalbėsiu apie skirstymą seksualiniu pagrindu. Nuoširdžiai manau, kad Tarybos Pirmininkės atsakymas buvo visiškai teisingas. Iš tikrųjų tai pakantumui tenkanti pareiga gerbti ir užtikrinti pagarbą tokiame skirstyme seksualiniu pagrindu. Šiuo atveju pakankamai aišku, kad yra dokumentas dėl diskriminacijos, tačiau turime užtikrinti, kad jis būtų taikomas.

Be to, noriu pasakyti, kad Komisija iš tikrųjų neketina valstybių narių vardu pareikšti pozicijos dėl šeimos teisės organizavimo. Kaip žinote, jau turėjome sunkumų nustatydami su ištuoka susijusias taisykles. Ypač mes negalime kištis į sritį, kuri reikalauja vieningo sprendimo.

Vis dėlto pridurčiau, kad įstatymai dėl laisvo asmenų judėjimo, žinoma, įpareigoja valstybes nares pripažinti kai kuriuos ryšius, sudarytus kitoje valstybėje narėje ir šiuo atžvilgiu aš galiu tik pakartoti Europos įstatymus.

Baigdamas norėčiau pasakyti, kad, mano nuomone, svarbiausia – tai, ką sako G. Deprez, yra teisinga – yra tai, kad mes neturime vadovautis baime. Turime pripažinti, kad po rugsėjo 11 d. išpuolių atsirado terorizmo baimė, kuri reiškė, kad kartais buvo užmirštama apie teisių, asmens laisvių ir privatumo apsaugą ir manau, kad mes turime atidžiai stebėti šią pusiausvyrą. Su terorizmu veiksmingai kovojama ne tyčiojantis iš pagrindinių teisių, žmogaus teisių ir privatumo. Manau, kad tikrasis tikslas turėtų būti veiksminga kova su terorizmu.

Ir tada padaryčiau išvadą, kad pagrindinių teisių srityje mūsų tikslas yra ne tik rengti dokumentus, bet ir užtikrinti, kad jie bus taikomi. Turi būti pareigą rūpintis. Būkite tikri, kad kalbant apie Komisiją ir Komisijos narių, atsakingą už laisvės, saugumo ir teisingumo klausimus, aš asmeniškai prižiūrėsiu, kad visais lygmenimis būtume tikrai budrūs užtikrindami Europos teisės taikymą.

Giusto Catania, pranešėjas. – (IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, norėčiau padėkoti Komisijos nariui J. Barrotui ir R. Yade už jų paramos žodžius, išsakytus mano pranešimo atžvilgiu. Taip pat norėčiau padėkoti pagalbiniais pranešėjams K. Gál, M. Roure, I. Guardans ir T. Ždanoka už aktyvų indėlį, kuriuo jie prisidėjo prie pranešimo ir jo rengimo.

Manau, kad užduoti klausimai buvo labai įdomūs, ir ypač norėčiau skirti truputį laiko Komisijos nario J. Barroto pateiktam klausimui. Stiprėjant ekonomikos krizei Europos Sąjungoje turime išvengti atviro karo tarp nepasiturinčių asmenų, piliečių, diskriminuojamų dėl socialinės padėties, ir piliečių, diskriminuojamų dėl gyvenimo sąlygų, jų lūkesčių ar netgi dėl jų atvykimo į Europos Sąjungą ir dėl to, kad jie buvo sutikti geriausiu įmanomu būdu.

Tiesa, kad krizė gali sustiprinti rasizmo ir ksenofobijos apraiškas, ir aš norėčiau pasakyti M. Brejcu, kad mes labai atidžiai išnagrinėjome Europos pagrindinių teisių agentūros ataskaitą, o prieš tai – Europos rasizmo ir ksenofobijos kontrolės centro ataskaitą ir nustatėme, kad pastaraisiais metais Europos Sąjungoje eksponentiškai daugėjo rasizmo ir ksenofobijos apraiškų. Būtent todėl esame labai susirūpinę dėl to, kas vyksta, ir manome, kad turime skatinti procesus, kuriančius aktyvų vaidmenį, kuriame pagrindinių teisių skatinimas ir gynimas tampa veiksmingiausiu būdu kurti taiką Europoje ir kurti Europą, pasiryžusią skatinti kultūrų dialogą, Europą, kurioje nebūtų vietos barbariškumui.

Tikiu, kad taip pasinaudodami šiuo pranešimu galime padėti gerinti tarptautiniu mastu ES tenkantį vaidmenį. Neskirsiu laiko kitiems klausimams, kurie kilo per diskusiją ir kurių dalis nenusipelnė mano atsakymo, tačiau labai pritariu vykusiems keitimaisi nuomonėmis ir pasiūlymams, kuriuos pateikė daug gerb. EP narių, aktyviai dalyvavusių diskusijoje.

Pirmininkas. – Bendra diskusija baigta.

Balsavimas vyks netrukus.

Raštiški pareiškimai (Darbo tvarkos taisyklių 142 straipsnis)

Marian-Jean Marinescu (PPE-DE), raštu. – (RO) Remiantis Pagrindinių teisių chartija, kiekvienas ES pilietis gali laisvai ieškoti darbo, dirbti ir apsigyventi kitoje valstybėje narėje.

Deja, iki šiol ne visi Europos piliečiai gali mėgautis šia laisve. Dvejų metų apribojimų darbo rinkoje laikotarpis, taikomas naujosios valstybės narėms, baigiasi šių metų pabaigoje. Vis dėlto aštuonios valstybės narės jau pareiškė apie savo ketinimus dar trejiems metams pratęsti šį laikotarpį atsižvelgdamos į dabartinę finansų krizę.

Remiantis 2008 m. lapkričio 11 d. Komisijos ataskaita, nėra galutinių įrodymų, kurie parodytų, kad dėl darbuotojų, atvykstančių iš naujųjų valstybių narių, didelis skaičius vietos darbininkų prarastų darbą arba kad būtų sumažinti jų atlyginimai.

Laikant užvertas darbo rinkas toliau taikomas skirtingas požiūris į Europos piliečius. Šių apribojimų panaikinimas padėtų išvengti problemų, kurias sukelia nelegalus darbas ar fiktyvus savarankiškas darbas.

Būtent todėl manau, kad valstybės narės, kurios darbo rinkoje ir toliau taiko apribojimus, pirmiausia turėtų pagalvoti apie tikrą teigiamą poveikį, kurio tvariam ekonomikos augimui turi laisvas darbuotojų judėjimas.

Laisvas judėjimas įrodė esąs ne tik teigiamas veiksnys, bet ir būtinybė.

Rareș-Lucian Niculescu (PPE-DE), raštu. – (RO) Išsamiai nekomentuodamas šio pranešimo turinio, kurį galima daug kritikuoti, norėčiau atkreipti dėmesį į vieną straipsnį, prieš kurį ketinu balsuoti, nors komitete

atmečiau pakeitimą, kuriuo buvo siekiama išbraukti šį straipsnį. Kalbu apie 46 punktą, kuriame remiantis Europos Tarybos rekomendacija 1201 (1998 m.) rekomenduojama nustatyti tautinių mažumų apibrėžtį Europos lygmeniu. Šia rekomendacija neturėtų būti remiamasi, nepateikus ypatingai išsamaus prie jos pateikiamos interpretacijos paaiškinimo, nes joje vartojamos dviprasmiškos formuluotės, kurios gali būti interpretuojamos kaip kolektyvinių teisių ar teritorinės autonomijos suteikimas mažumoms remiantis etniniais kriterijais. Manau, kad Europos Parlamentas neturėtų nekritiškai priimti nuorodos į šią rekomendaciją. Netgi Venecijos komisija (Europos komisija už demokratiją per teisę) pabrėžė, kad Rekomendaciją 1201 reikia interpretuoti ypatingai atsargiai.

15. Tarybos požiūris į OLAF reglamento persvarstymą (diskusijos)

Pirmininkas. – Kitas klausimas – diskusija dėl I. Gräbkle žodinio klausimo Biudžeto kontrolės komiteto vardu dėl Tarybos požiūrio į OLAF reglamento persvarstymą (O-0116/2008 - B6-0492/2008).

Ingeborg Gräbkle, autorė. – (DE) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai iš Tarybos, Komisijos nary, ponios ir ponai, būdamas pranešėju dėl OLAF, Europos kovos su sukčiavimu tarnybos, gali atrasti įdomių dalykų, pvz., kad visi kalba apie kovą su sukčiavimu, tačiau niekas nieko nedaro. Kitas atradimas yra tai, kad valstybės narės iki paskutinio cento suskaičiuoja savo mokėjimus Europos Sąjungai, tačiau kai ateina laikas šiuos pinigus išleisti, jos pasijaučia dosnios ir netgi palengvina užduotį sukčiams, pvz., vis dar užtrukdamos vidutiniškai iki 36 mėn. prieš pranešdamos apie pažeidimus Europos Sąjungai. Europos Parlamentas laiko tai nepriimtiniu. Norime matyti veiksmingą kovą su sukčiavimu, tokią kovą, kuri apimtų prevenciją. Norime, kad valstybės narės kovą su sukčiavimu įtrauktų į savo darbotvarkę, ir norime matyti bendrą diskusiją apie mūsų poreikius ir turimas problemas.

Norime matyti valstybių narių teismų institucijas labiau besidominčias OLAF tyrimų rezultatų tąsa. Reikia panaikinti įstatymų spragas, kuriomis iki šiol naudojosi sukčiai. Europos ištekliai turime vertinti taip pat kaip valstybių narių ištekliai. Norime nepriklausomos tarnybos, turinčios išteklių ir teisinį pagrindą, būtiną šioms užduotims vykdyti. Norime tarnybos, kuri gali ramiai ir veiksmingai dirbti kartu su valstybėmis narėmis.

Mūsų nuomonė dėl teisinio pagrindo, Reglamento (EB) Nr. 1073/99, apima visus šiuos punktus. Pasisakome už tai, kad šis reglamentas, kuris yra labai svarbus OLAF, kartu su Taryba būtų toliau tobulinamas. Raginame Tarybą įtraukti mūsų nuomonę ir pradėti diskusijas dėl tolesnio šio reglamento tobulinimo. Norime rasti OLAF problemų sprendimą.

Taip pat noriu padėkoti visoms Parlamento frakcijoms už paramą priimant rezoliuciją, dėl kurios turėtume balsuoti rytoj. Norėčiau kreiptis į Tarybą pirmininkaujančią Prancūziją ir Tarybą pirmininkausiančią Čekiją, kad šios priimtų Parlamento pasiūlymą ir į jį atsakytų. Į savo pasiūlymus mes taip pat įtraukėme Tarybos darbo grupės parengtus ir pateiktus sprendimus. Noriu užtikrinti jus, kad esame suinteresuoti greitai užbaigti šio reglamento rengimą ir kad esame pasirengę dalyvauti konstruktyviose diskusijose, pagrįstose mūsų pasiūlymais.

Viso OLAF teisinio pagrindo konsolidavimas, kaip numatė Taryba, reikštų, kad bus sugaišta daug daugiau laiko ir pasiekta neaiškus rezultato. OLAF netrukus švęs savo dešimtąsias metines. Konsolidavimas reikštų dar 10 metų netobulinant teisinio pagrindo. Mes esame per daug rimtai nusiteikę kovoti su sukčiavimu, kad leistume tam atsitikti. Būtent todėl mes norime nuveikti tai, ką šiuo metu įmanoma nuveikti bendradarbiaujant su Taryba. Labai jums ačiū.

Rama Yade, Tarybos Pirmininkė. – (FR) Gerb. pirmininke, I. Gräbkle, pirmiausia norėčiau jums priminti apie dėmesį, kurį Taryba skiria kovai su sukčiavimu ir Europos Sąjungos finansinių interesų apsaugai. Taryba mano, kad su Europos kovos su sukčiavimu tarnyba susiję reglamentai turi ne tik atitikti poreikius, bet taip pat privalo būti nuoseklūs.

Šiuo atžvilgiu mes turėtume prisiminti 2007 m. Tarybos kvietimą pateikti konsoliduotą teisinę priemonę, apimančią įvairius OLAF darbo aspektus, kuri suteiktų aiškumo, kurio mes visi siekiame. Taryba tinkamai atsižvelgė į lapkričio 20 d. priimtus Europos Parlamento pakeitimus dėl OLAF atliekamų tyrimų taisyklių pakeitimo ir į diskusijas šiuo klausimu, kurios prieš tai vyko Biudžeto kontrolės komitete.

Taryba taip pat tinkamai atsižvelgė į 2008 m. spalio 23 d. Europos Parlamento rezoliucijos 44 punktą, pridamą prie pirmojo 2009 m. biudžeto svarstymo, kuriame paliestas tas pats klausimas. Lapkričio 13 d.

biudžeto trišalėse derybose ir lapkričio 21 d. konsultaciniame susitikime su Europos Parlamentu Tarybos darbotvarkės klausimą jau kėlė mano kolega E. Woerth, *Ecofin* tarybos (biudžeto) pirmininkas.

Šiose trišalėse derybose Komisija, atsakydama į Tarybos susirūpinimą, kuriam, manau, pritaria Europos Parlamentas, paskelbė, kad kitų metų pradžioje ji pateiks darbo dokumentą OLAF reglamentų konsolidavimo klausimu. Todėl galiu su malonumu dar kartą užtikrinti dėl to, ką Taryba jau yra pareiškusi lapkričio 13 d. Trišalėse derybose ir lapkričio 21 d. konsultaciniame susitikime, būtent, kad Taryba rūpestingai ir labai dėmesingai išnagrinės Europos Parlamento darbo dėl siūlomų Reglamento (EB) Nr. 1073/1999 pakeitimų rezultatus ir Komisijos pažadėtą darbo dokumentą.

Tikiuosi, kad turėsiu progos pasisakyti dar kartą, kad galėčiau atsakyti į pastabas, kurių galbūt pateiksite iki 18 val. Iš anksto apgailestauju, kad vėliau turėsiu išvykti.

Jean-Pierre Audy, *PPE-DE frakcijos vardu*. – (FR) Gerb. pirmininke, R. Yade, ponios ir ponai, Europos Komisija turi saugoti Europos Sąjungos finansinius interesus ir pagal Sutartis kartu su valstybėmis narėmis už tai atsako. Komisija – apgailestauju, kad jai skirta vieta yra neužimta – turi svarbių galių kovoti su sukčiavimu, korupcija ir kita neteisėta veikla, kuri silpnina Sąjungos finansinius interesus.

Prisiminkime, kad būtent 1999 m. pasitraukus J. Santero vadovaujamai Komisijai buvo įsteigta Kovos su sukčiavimu tarnyba, OLAF, kurios dešimtąsias metines švėsimė kitais metais.

Mano puiki kolegė, I. Gräßle, yra teisi siekdama, kad Taryba prisiimtų atsakomybę dėl 1999 m. reglamento ilgai laukto persvarstymo, nes tada buvo priimta nuostata persvarstyti šį reglamentą, kurį reikėjo priderinti, ir remiantis Komisijos atliktu vertinimu, jis turi būti atliekamas praėjus trejiems metams po tarnybos įsteigimo. Jūsų atsakymas, gerb. R. Yade, nuramina. Tai nuoseklus atsakymas.

Šis vertinimas buvo atliktas 2003 m. ir mes turime pasiūlymą dėl reglamento. Dabar būtina užtikrinti šio mechanizmo darną kalbant ir apie vidaus, ir apie išorės tyrimus, taip pat apie visuotinę OLAF misiją. Turime 1999 m. reglamentą Nr. 1073, tačiau taip pat turime 1996 m. reglamentą dėl Komisijos atliekamų patikrinimų vietoje ir patikrų ir 1995 m. reglamentą dėl Sąjungos finansinių interesų apsaugos.

2005 m. vertinime pateikta 17 pasiūlymų, įskaitant pasiūlymą steigti Europos prokuratūrą, nes nepaisant to, kad OLAF turi tyrimų įgaliojimus, ši tarnyba yra administracinė įstaiga, kurios nekontroliuoja jokia nepriklausoma teismų institucija. Ši institucija galėtų suteikti garantijas asmenims, kurių atžvilgiu atliekamas tyrimas, ir padėti pačiai OLAF. Taigi, kokia yra tikroji OLAF paskirtis? Ar ji padeda teisingumui ir, jei taip, tai kokiai Europos baudžiamajai teisei? Ar tai yra specialus administracinis padalinys? Reikia dar daug nuveikti. Gerb. R. Yade, dėkoju už paskatinimą, kurį šiandien suteikėte.

Herbert Bösch, *PSE frakcijos vardu*. – (DE) Gerb. pirmininke, kaip teisingai atkreipė dėmesį pranešėja, Taryba neatlieka savo pareigos saugoti Sąjungos finansinius interesus. Be to, gerb. R. Yade, svarbu yra ne tai, kurios sutartys dabar yra konsoliduojamos ir kurios ne, o veikiau tai, kad jūs prisijungiate prie diskusijų. Jei dabar nepradėsite derybų, jūs apdairiai užvilkinsite kovos su sukčiavimu Europos lygmeniu reformą iki kitos Parlamento kadencijos ir jūs tai gerai žinote. Birželio mėn. mes taip pat turėsime pasakyti savo rinkėjams, kad būtent valstybės narės yra pakankamai tuo nesuinteresuotos; iš tikrųjų mes galime jiems pateikti keletą pavyzdžių.

Kalbant apie sukčiavimą PVM srityje, kuris, pvz., Vokietijai kasmet kainuoja 16–18 mlrd. EUR, mes turėtume galimybių imtis atitinkamų kovos su sukčiavimu priemonių, pvz., pasitelkdami reformuotą OLAF. Vis dėlto netgi geriausia kovos su sukčiavimu institucija yra bejėgė, jei valstybės narės nesugeba pateikti informacijos.

Kalbant apie OLAF tyrimų tąsą, mes dažnai turime apgraibomis judėti tamsoje, nes valstybių narių institucijos mums nesako, kokių veiksmų buvo imtasi remiantis OLAF tyrimų rezultatais. Šiuo atžvilgiu reikia imtis veiksmų.

Būdamas vienu iš tų, kurie dalyvavo 1999 m., galiu pasakyti, kad svarbiausias dalykas, kurį įtraukėme į Reglamentą (EB) Nr. 1073/99, buvo tai, kad šis kovos su sukčiavimu padalinys, kuris per keletą pastarųjų metų gerai veikė, po keleto metų turėjo būti reformuotas. To negalima atidėlioti; apie tai šiandien norėčiau priminti Tarybai.

Bart Staes, *Vers/ALE frakcijos vardu*. – (NL) Gerb. pirmininke, Tarybos pirmininke, ponios ir ponai, labai atidžiai klausiau jūsų atsako. Sakėte, kad rūpestingai ir labai dėmesingai išnagrinėsite tuos pasiūlymus. Man liūdna, nes turiu pasakyti, kad toks atsakymas mūsų netenkina.

Mes atlikome savo užduotis. Patvirtinome I. Gräßle pranešimą per pirmąjį svarstymą. Taip pasielgėme dėl galiojančiuose teisės aktuose esamų spragų. Bandėme pašalinti tuos trūkumus ir H. Bösch yra teisus sakydamas, kad susidūrėme su daugybe iššūkių. Visai neseniai patvirtinome pranešimą dėl sukčiavimo PVM srityje. Sukčiavimo mokesčių srityje mastas Europos Sąjungoje apytikriai siekia nuo 200 iki 250 mlrd. EUR.

Todėl mums reikia patikimų teisės aktų. Ir jūs, gerb. R. Yade, ir Taryba turite dirbti savo darbą. Norėčiau jūs paprašyti būti kiek konkretesnei dėl grafiko, kurio Taryba ketina laikytis kalbant apie šį dokumentą – tai labai svarbu.

José Javier Pomés Ruiz (PPE-DE). – (ES) Gerb. pirmininke, esu dėkingas R. Yade už dalyvavimą šioje diskusijoje dėl klausimo, kuris piliečiams kelia tiek daug rūpesčio.

Baigiasi šio Parlamento kadencija, per kurią mes bandėme pasakyti mokesčių mokėtojui, kad tikriname sąskaitas ir kad tai darome kiek įmanoma geriau. Pripažįstame, kad padarėme klaidų ir kad dalykai ne visada buvo daromi teisingai, tačiau pirmiausia mes apskaiciavome sukčiavimo mastą ir darome viską, ką galime. Būtent todėl prieš dešimtį metų įsteigėme OLAF, Europos kovos su sukčiavimu tarnybą. Dabar skubiai reikia tinkamos teisinės sistemos.

Gerb. R. Yade, jei sakote, kad turėtume laukti, kol Komisija parengs pranešimą ir tik tada pradėti derybas dėl galimų galutinių OLAF įstatų, tai mes tik gaištame laiką. Artėja rinkimai ir tada turėsime naują Parlamento kadenciją. Žinia, kurią norime perduoti Europos piliečiams, yra tai, kad visi – Taryba, jai pirmininkaujanti Prancūzija ir pirmininkausianti Čekija, šis Parlamentas ir Komisija – yra pasiryžę užkirsti kelią tokiam sukčiavimui, kurio esama besivystančiose šalyse ir netgi labai išsivysčiusiose šalyse.

Gerb. R. Yade, dėkoju jums, kad dalyvaujate šioje diskusijoje ir apgailestauju, kad čia nedalyvauja Komisija.

Inés Ayala Sender (PSE). – (ES) Gerb. pirmininke, aš taip pat sveikinu I. Gräßle pasiūlymą Biudžeto kontrolės komiteto vardu stengtis daryti spaudimą, kad mūsų priimti teisės aktai dėl OLAF galėtų būti įgyvendinti kiek įmanoma greičiau.

Todėl esu dėkinga R. Yade už dalyvavimą, nes Parlamentas priimtame pasiūlyme pagrįstai ragina užtikrinti ir saugoti teises tų asmenų, kurių atžvilgiu OLAF atlieka tyrimą, kad jie būtų laikomi nekaltais ir jiems būtų suteikiama galimybė gintis, taip pat užtikrinti ir saugoti informatorių teises.

Visų pirma reikia nustatyti aiškesnes ir skaidresnes taisykles, taip pat elgesio kodeksą, su kuriais kiek įmanoma greičiau turime supažindinti visus piliečius. Šiuo atžvilgiu esame dėkingi I. Gräßle už iniciatyvą ir Biudžeto kontrolės komitetui už jai suteiktą paramą.

Žinoma, mes rimtai raginame Tarybą bandyti kiek įmanoma greičiau atnaujinti derybas ir siekti jose pažangos, jei įmanoma, iki šios Parlamento kadencijos pabaigos – kitaip tariant, iki kitų rinkimų. Tai bus labai svarbu siekiant užtikrinti visas teises, kurias Parlamentas ketina sustiprinti, remdamasis I. Gräßle pranešimu.

Paul Rübig (PPE-DE). – (DE) Gerb. pirmininke, gerb. R. Yade, ponios ir ponai, artėja kitais metais vyksiantys Europos Parlamento rinkimai, o dezinformacija yra ypač plačiai paplitusi įsibėgėjant rinkimams. Būtent todėl mes norime sparčios OLAF reformos. Nesėkmių ir dezinformacijos atvejai, kuriais naudojamos Europos Sąjungos nenaudai, turi būti aiškiai ir nedviprasmiškai nustatomi. Tikiu, kad ši parama ir aiškumas yra tai, ko reikia Europos visuomenei.

Markus Pieper (PPE-DE). – (DE) Gerb. pirmininke, Tarybos pirmininke, būdamas Regioninės plėtros komiteto nariu, suprantu OLAF darbo svarbą struktūrinių fondų srityje. Naujausiame pranešime dėl Bendrijos finansinių interesų pranešama apie 3 800 pažeidimų atvejų, kurių padaugėjo 19 proc. palyginti su 2006 m. Kalbama apie 828 mln. EUR sumą, kuri yra 17 proc. didesnė nei prieš metus.

Būtent todėl Taryba dabar privalo geriau kovoti su sukčiavimu ir turi tai daryti iš tikrųjų reformuodama teisinį pagrindą, o ne darydama neesminius galiojančių dokumentų pakeitimus.

Jei Taryba turi rimtų ketinimų šiuo klausimu, ji taip pat turėtų dirbti gerindama savo atskaitomybės sistemą. Iki šiol valstybėms narėms prireikdavo vidutiniškai 36 mėn. pranešti OLAF apie pažeidimus. Patikimi duomenys turėtų būti pateikiami greitai ir elektroniniu būdu, kad OLAF galėtų veiksmingai dirbti. Esame tai skolingi visiems – mokesčių mokėtojui, taip pat tiems, kurie sąžiningai naudoja ES ištekliais.

Mairead McGuinness (PPE-DE). - Gerb. pirmininke, kalbėsiu trumpai. Skubėjau paremti I. Gräßle pastangas ir manau, kad šiandien čia tai darome visi. Girdėjome, kad blogėja Europos Sąjungos įvaizdis, nes suvokiama, kad leidžiama plisti sukčiavimui. Todėl reikia sveikinti ir remti viską, kas sustiprintų ir pagerintų OLAF

veiksmingumą. Taigi šiais keliais žodžiais aš giriu I. Gräšle už jos pastangas ir raginu Tarybą ir Komisiją atidžiai įsiklausyti.

Rama Yade, *Tarybos Pirmininkė*. – (FR) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, visiškai suprantu Europos Parlamento susirūpinimą. Dabar Taryba turi Europos Parlamento pirmojo svarstymo rezultatus. Taryba dirba ir veikia pagal tam tikrą logiką – ji atliko savo darbą ragindama konsoliduoti 2007 m. teisės aktus – ir tai reiškia, kad prieš judant toliau jai reikia gauti Komisijos parengtus dokumentus. Kol apie šį darbą Komisija nepranešė Tarybai, esu įpareigota jums pareikšti, kad turėsime laukti šios akimirkos.

Esu įsitikinusi, kad gavę darbo dokumentą dėl OLAF teisės aktų konsolidavimo, apie kurį pranešė Komisija, mes greitai galėsime pasiekti pažangos reformos klausimu. Vis dėlto mums reikia šio dokumento ir Parlamentas gali pasikliauti, kad Taryba toliau spręs šį klausimą su įprasta pagarba, rodama geram instituciniam bendradarbiavimui, kad OLAF teisinė sistema taptų kiek įmanoma aiškesnė.

Pirmininkas. – Gavau pasiūlymą dėl rezoliucijos⁽¹⁾, pateiktą pagal Darbo tvarkos taisyklių 108 straipsnio 5 dalį.

Diskusijos baigtos.

Balsavimas vyks 2008 m. gruodžio 18 d., ketvirtadienį.

(Posėdis sustabdytas keletui akimirkų)

PIRMININKAVO: D. WALLIS

Pirmininko pavaduotoja

16. Klausimų valanda (klausimai Komisijai)

Pirmininkė. – Kitas klausimas – klausimų valanda (B6-0491/2008).

Komisijai buvo pateikti šie klausimai.

Pirmoji dalis

Klausimą Nr. 32 pateikė **Tadeusz Zwiefka** (H-0934/08)

Tema: MVĮ skirtos skubios pagalbos planai

Atsižvelgdamas į dabartinę finansų ir ekonomikos krizę, kuri Jeano Claude Trichet žodžiais, yra sunkiausia nuo Antrojo pasaulinio karo laikų, norėčiau paklausti Komisijos apie jos MVĮ skirtos skubios pagalbos planus.

Gaivinimo pagrindų planas, kuris turi būti pateiktas lapkričio 26 d., turėtų apimti trumpalaikes priemones, skirtas padėti užkirsti kelią recesijai. Komisija svarsto naujas finansavimo galimybes ir naują turimų išteklių panaudojimą. Ji taip pat nori didinti Europos investicijų bankui, ES ilgalaikio skolinimo institucijai, skirtą kapitalą. Bankas jau parengė 30 mlrd. EUR paskolų paketą, skirtą padėti smulkiąjam verslui, patiriančiam finansavimo sunkumų. Šie veiksmai yra labai girtini; vis dėlto viena svarbiausių problemų, su kuria šiame etape susiduria MVĮ, yra negrąžintų paskolų grąžinimo problema. Ar Europos Komisija parengė skubios pagalbos planus, specialiai skirtus šiai konkrečiai problemai spręsti?

Joaquín Almunia, *Komisijos narys*. – (ES) Gerb. pirmininke, savo pasiūlyme dėl Smulkiąjo verslo akto Komisija visiškai pripažino problemas, su kuriomis susiduria mažosios ir vidutinio dydžio įmonės.

Kalbant apie galimybes gauti finansavimą, kuris yra T. Zwiefka klausimo tema, Komisija kartu su Europos investicijų banku (EIB) pranešė apie konkrečias priemones, skirtas esamai padėčiai gerinti.

Žinoma, mes sutinkame, kad MVĮ reikia suteikti ypatingą pagalbą. Finansų krizė daugelyje šalių iš esmės pakenkė finansavimo kanalams, kuriais naudojosi verslas, ypač MVĮ. Bendrijos institucijos ir valstybės narės ėmėsi konkrečių priemonių savo įgaliojimų ribose, kad duotų atkirtį šiam poveikiui.

⁽¹⁾ (Žr. protokolą)

Komisija įvedė priemones, skirtas finansų sistemoms stabilizuoti, kurios padės bankams vėl pradėti skolinti savo klientams. Mes taip pat pritarėme kai kuriems apskaitos taisyklių, skubaus bankų rekapitalizavimo nustatymo ir užstato bankams garantijų schemų pakeitimams.

Be to, kaip žinote, lapkričio 26 d. Komisija patvirtino 200 mlrd. EUR vertės gaivinimo planą. Šiam planui praėjusią savaitę pritarė ir jį patvirtino Europos Vadovų Taryba. Kaip nurodyta komunikate, į šią 200 mlrd. EUR sumą įeina 30 mlrd. EUR iš ES biudžeto arba iš EIB finansavimo veiksmų, skirtų padėti gaivinti ekonomiką.

Nesvarbu, ar iš biudžeto išteklių, ar per finansavimo veiksmus, šios priemonės aiškiai apima finansavimo ir paramos eilutes, kurios iš esmės duos naudos MVĮ. Jas papildė šių metų rugsėjo mėn. Nijoje vykusiame neoficialiame *Ecofin* tarybos susitikime pasiektas susitarimas, kad EIB intensyviau vykdys finansavimą ir kartu pateiks konkrečias MVĮ finansavimo eilutes.

Greta šių susitarimų EIB pranešė, kad suteiks MVĮ tarpinį finansavimą – formaliai žinomą kaip išteklių stygių padengiantį finansavimą (angl. *mezzanine finance*) – iš Europos investicijų fondo, kurio bendra suma yra 1 mlrd. EUR.

Kaip jau sakiau anksčiau, įvairių valstybių narių planuose ir praėjusią savaitę Europos Vadovų Tarybos patvirtintuose gaivinimo plano metmenyse jau esama keleto ekonomikos dydžio požiūriu svarbiausių ES šalių, pvz., Jungtinės Karalystės, Prancūzijos, Vokietijos ir Ispanijos, kurios nustatė konkrečias finansavimo priemones, skirtas MVĮ, kurios, kaip visi žinome, visose mūsų šalyse sudaro pagrindinę įmonių dalį pardavimų apimčių, užimtumo ir gamybos požiūriu.

Pagaliau, norėčiau paminėti susitarimus, kuriuos Komisija patvirtino šiais ypatingų ekonominių sunkumų laikais, pasinaudodama Sutartyje numatytais ir įtvirtintomis nuostatomis, kad valstybės pagalbos sistemai suteiktų būtino lankstumo. Tai bus ypač naudinga MVĮ. Kaip pavyzdį galima pateikti susitarimą, kurį patvirtinome vakar ir kuriuo siekiama padidinti ribą *de minimis* taisyklėje dėl valstybės pagalbos.

Pagaliau, sausio mėn. numatytas „konstruktyvus dialogas“ susitikimas, kuriame dalyvaus Komisija, MVĮ, jų atstovai ir bankai ir kuriame bus keičiamasi nuomonėmis apie valstybės pagalbos veiksmingumą, esamą padėtį ir galimą poreikį stiprinti sprendimus, kurie buvo priimti pastaraisiais mėnesiais.

Tadeusz Zwiefka (PPE-DE). – (PL) Gerb. pirmininke, Komisijos nary, labai jums dėkoju už išsamius paaiškinimus. Atsižvelgdamas į tai, kad jūs paminėjote Komisijos darbą ir Europos investicijų banko įsipareigojimus, norėčiau paklausti, ar iš esmės bankai, kurie dalyvauja vykstančiame dialoge ir kurie gauna nemažai paramos, taip pat pritaria politikai, kuri užtikrina daugiau ar mažiau sklandžią MVĮ sektoriaus veiklą? Ar jie prisiėmė tokius pačius įsipareigojimus?

Joaquín Almunia, Komisijos narys. – (ES) Atsakant į T. Zwiefkos klausimą – mes tikrai kalbėsime su bankais. Jie taip pat atskleidžia savo patiriamus sunkumus, susijusius su ataskaitiniais balansais ir savo finansinėmis ataskaitomis.

Akivaizdu, kad visi ištekliai, visi sprendimai ir visos patvirtintos priemonės ir Europos, ir valstybių narių lygmeniu kartu su likvidumo užtikrinimu ir palūkanų normų mažinimu, kurį vykdo Europos centrinis bankas ir kiti centriniai bankai, vykdomi siekiant išvengti kreditų griūties ir skatinti bei kurti tinkamą sistemą, padėsiančią atkurti šeimoms ir verslui būtiną kreditų ir finansavimo lygį.

Mažosios ir vidutinio dydžio įmonės, be abejonės, daug labiau nei stambiosios įmonės priklauso nuo jų finansavimui reikalingų banko kreditų. Taip yra todėl, kad nepaisant dabartinių rinkoje patiriamų sunkumų stambiosios įmonės gali tiesiogiai platinti savo vertybinius popierius bei obligacijas ir gauti finansavimą vertybinių popierių rinkose arba fiksuotų pajamų rinkose. MVĮ reikia kanalų, kuriuos užtikrintų bankai.

Mes nuoširdžiai tikimės, kad bankai ir kreditų sistema teigiamai reaguos į tokios apimties pagalbą ir paramą, kuri dabar būtina, tačiau kurios apimtys dar prieš keletą mėnesių būtų neįsivaizduojamos.

Tikiu, kad ne tik mūsų vyriausybės, Europos institucijos ir centriniai bankai turi prisiimti įsipareigojimus – mes taip pat juos prisiimame. Bankai taip pat turi įsipareigojimų, nes iki šiol jiems buvo teikiama parama vykdamas rekapitalizavimą, pagrįstą valstybės pinigais arba užstatais, kuriuos garantavo išdas. Jie turi įsipareigojimų likusiai visuomenės daliai, ypač MVĮ.

Mairead McGuinness (PPE-DE). – Komisijos nary, manau, kad paskutinė jūsų pastaba buvo labai tinkama. Bankai turi suvokti, kad jiems reikia MVĮ ir kad anksčiau iš MVĮ jie uždirbdavo pinigų.

Manau, kad mano klausimas yra labai paprastas: ar tai pavyks? Galbūt dabar mes nežinome, ar tai pavyks, tačiau kada tai sužinosime ir kuriuo metu pasakysime, kad turime imtis kažko kito? 30 mlrd. EUR suma yra reikšminga, tačiau Airijos valdžios institucijos bankams turėjo suteikti 10 mlrd. EUR pagalbą, o kai kurie nepriklausomi ekspertai sako, kad Airijos bankams rekapitalizuoti reikia 30 mlrd. EUR. Galbūt galėtumėte pateikti komentarą.

Silvia-Adriana Țicău (PSE). – (RO) Norėčiau jūsų paklausti, kokia yra tvarka, leidžianti Rumunijos MVĮ pasinaudoti finansavimu iš šio skirto 30 mlrd. EUR biudžeto. Kokia procedūra gali pasinaudoti valstybės narės, siekdamos pagerinti MVĮ galimybes gauti šį finansavimą? Kalbėjote apie Prancūzijos, Jungtinės Karalystės ir kitų valstybių narių planą... Mano klausimas yra toks: ar bus taikoma procedūra „pirmas atėjo, pirmas gavo“, o gal panašų finansavimą turi galimybę gauti kitos valstybės narės, taigi ir Rumunijos MVĮ?

Joaquín Almunia, Komisijos narys. – (ES) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, mes turime rinkos ekonomiką ir esu tikras, kad iš ten, kur sėdite, sutiksime su šiuo teiginiu. Žaidimo taisyklės rinkos ekonomikoje yra tokios, kokios yra.

Todėl netikiu, kad kas nors mano, jog kreditų sistema iš esmės veiktų geriau, jei visi sprendimai, kuriuos priima ekonomikos dalyviai ir ypač šiuo atveju finansų rinkos dalyviai, būtų priimami valstybių narių ministerijose arba Briuselyje, viename iš daugelio pastatų, kuriuose Europos institucijos atlieka savo darbą.

Taigi būtent bankai turi nuspręsti, reikia suteikti kreditą ar nereikia. Aišku tai, kad jei bankai pasikliauja valstybės pinigais ir valstybės garantijomis, jie taip pat turi laikytis tam tikrų sąlygų. Nacionalinės bankų sektoriaus paramos schemos skiriasi savo sąlygomis, priklausomai nuo aplinkybių, ypatumų ir kiekvienoje šalyje naudojamos priemonės rūšies.

Savo ruožtu, Europos Komisijoje mes patvirtiname užstato garantijų schemas, kurias pateikė kiekviena valstybė narė, siekdami užtikrinti, kad jos atitiktų konkurencijos ir valstybės pagalbos taisykles. Šiuo metu baigiame tvirtinti naujausius nacionalinius rekapitalizavimo planus.

Komisija priėmė ir paskelbė kai kuriuos bendrus reikalavimus, kurie paaiškina šiomis išskirtinėmis aplinkybėmis mūsų taikomus kriterijus nustatant, ar tie planai atitinka Sutarties taisykles. Komisijoje visais atvejais mes turime nustatyti galutinį šešių mėnesių terminą, nes vėliau mums reikės išsiaiškinti – ir mes to norėsime – kas įvyko praėjus šešiams mėnesiams nuo pirminio leidimo suteikimo šioms planams.

Jei mokesčių mokėtojų pinigai – piliečių pinigai – skiriami pagal šias pagalbos schemas yra naudojami tinkamai ir sudėtingos ekonominės aplinkybės vis dar daro neigiamą poveikį finansų rinkų veiklai, mes galbūt suteiksime leidimą pratęsti schemų taikymą. Jei ekonomikos būklė pagerės – mes visi to tikimės – arba jei pinigai nebus naudojami tiems tikslams, kuriems jie buvo skirti, mes taip pat atitinkamai veiksime ir priimsime būtinus sprendimus.

Rizikuojame mokesčių mokėtojų pinigais, kad pagerintume finansinių operacijų vykdymą, kreditų rinkas ir operacijas, ir mes neketiname leisti, kad jie būtų naudojami netinkamai arba nesukuriant pakankamai gerų rezultatų.

Kalbant apie antrą klausimą, pagalbos mažosioms ir vidutinio dydžio įmonėms programose Europos investicijų bankas kiekvienoje valstybėje narėje veikia per tarpininkus. Todėl būtent tarpininkas ar tarpininkai kiekvienoje valstybėje narėje teikia kreditus ir finansines priemones, grindžiamas paramos programomis, kurias sukūrėme gamybos struktūroms, būtent MVĮ. Šie tarpininkai arba finansinių paslaugų agentai taip pat privalo teikti jūsų nurodytą informaciją.

Pirmininkė. – Klausimą Nr. 33 pateikė **Ryszard Czarnecki** (H-0952/08)

Tema: Kova su terorizmu

Praėjusią savaitę Mumbajuje įvykdyti dešimt teroristų išpuolių pareikalavo ne mažiau kaip 188 žmonių gyvybių ir per juos buvo sužeista šimtai asmenų. Kokių veiksmų imasi Komisija, kad Pakistano vyriausybei būtų daromas spaudimas nustoti remti teroristų grupuotes savo teritorijoje?

Klausimą Nr. 34 pateikė Wiesław Stefan **Kuc** (H-0955/08)

Tema: Europos Komisijos veiksmai dėl teroristų grupuočių Pakistane

Kokių priemonių imasi Europos Komisija, kad priverstų Pakistano institucijas nustoti remti ir skatinti teroristų grupuočių veiklą?

Ján Figel', Komisijos narys. – Manau, kad galiu tvirtinti, jog Komisija kaip ir kiti yra sukręsta pastarųjų įvykių Mumbajuje, kuriuos gruodžio 8 d. taip pat labai aiškiai ir ryžtingai pasmerkė Europos Vadovų Taryba.

Dėl šių įvykių Europos Sąjunga išreiškė viltį, kad Pakistanas glaudžiai bendradarbiaus su Indijos tyrėjais ir kad abi šalys dirbs kartu patraukdamos atsakingus asmenis atsakomybėn. Teroristų tinklai siekia pakirsti taiką ir stabilumą regione; jiems neturi būti leista pasiekti šio tikslo. Todėl ES ragino, kad būtų stiprinamas regioninis bendradarbiavimas kovojant su terorizmu.

Dialogas ir bendradarbiavimas – pažangus būdas spręsti abipusio supratimo ir požiūrių spragas. Bendradarbiavimas su civile Pakistano vyriausybe neturi alternatyvų. Kaip žinote, Prezidentas A. A. Zardari parodė pasiryžimą susitaikyti. Pakistano valdžios institucijos areštavo asmenis, susijusius su jo piliečiams ir organizacijoms pareikštais įtarimais dėl dalyvavimo Mumbajaus išpuoliuose. Tai labai svarbūs žingsniai.

Dabar iš Pakistano vyriausybės reikia tvirto pasiryžimo palaužti teroristų tinklų veiklą, kad būtų užkirstas kelias tolesniems išpuoliams. Komisija ieško galimybės pradėti vykdyti projektus, kurių tikslas stiprinti Pakistano kovos su terorizmu pajėgumus.

Bendras ES kovos su terorizmu koordinatoriaus Gilles de Kerchove ir Komisijos vizitas numatytas sausio mėn. Tai viskas, ką galiu pasakyti atsakydamas į šiuos du klausimus.

Ryszard Czarnecki (UEN). – (PL) Gerb. pirmininke, Komisijos nary, mes pateikėme šiuos klausimus prieš tris savaites kartu su W. S. Kucu. Kaip patys pareiškėte, nuo to laiko kai kurie dalykai pasikeitė. Todėl norėčiau, kad jūs įvertintumėte ir pakomentuotumėte Pakistano vyriausybės pareiškimą, kuriame nurodoma, kad ji negali įsivaizduoti areštuotų teroristų perdavimo Indijos valdžios institucijoms. Ar toks pareiškimas galėtų turėti poveikio Naujojo Delio, Islamabado ir Karačio tarpusavio santykiams?

Wiesław Stefan Kuc (UEN). – (PL) Norėčiau kai ką pridurti prie savo klausimo. Kaip galime užtikrinti, kad Pakistano teritorija nebūtų naudojama Talibano kovotojams rengti, kurie vėliau vaidina svarbų vaidmenį kovose, vykstančiose Afganistane, kuriame dislokuotos Europos ir Amerikos karinės pajėgos?

Ján Figel', Komisijos narys. – Kaip jau sakiau, tai tikrai sudėtinga, opi ir svarbi tema. Vienas iš būdų, kaip galime padėti – skatinti demokratiją, teisinę valstybę, kovos su terorizmu politiką ir bendradarbiavimą regione, taip pat šioje konkrečioje šalyje. Manau, kad tam atsivėrė galimybės. Mes bandome padėti kurti pasitikėjimą, tačiau mes taip pat atidžiai stebime procedūras ir veiksmus, kurių imamasi. Žinoma, tai, ką sakėte apie sprendimą neišduoti sulaikytų asmenų, reiškia ne teisingumo siekimą, o darymą to, kas svarbu pačios Pakistano sistemos požiūriu siekiant sunaikinti terorizmo erdvę, nesvarbu, šioje šalyje ar kaimynystėje, kuri taip tragiškai nulėmė padėtį Mumbajuje, Indijoje.

Kalbant bendrai apie bendradarbiavimą, manau, kad Europos Sąjunga kartu su daugeliu kitų šalių-partnerių gali sukurti tampresnius ryšius su vyriausybėmis, kurios iš tikrųjų labiau nusiteikę veikti prevenciškai ir kartu vykdo žvalgybos veiklą prieš šiuos tinklus. Tikiuosi, kad prieš tinklus nukreipti reidai Pakistane taps geru pavyzdžiu, tačiau mes vis dar turėsime stebėti, kaip vyksta procesas šioje šalyje. Esame ten ir turime bent jau ribotas galimybes. Padidiname bendradarbiavimą su Pakistanu skirtas lėšas 2007–2010 m. laikotarpiui. Jos sudaro 200 mln. EUR. Dalis skiriamo dėmesio tikrai stiprina teisinę valstybę, demokratines institucijas ir pajėgumus veikti šia kryptimi.

Tai viskas, ką galiu pasakyti šiuo metu. Galbūt sausio mėn., po Komisijos ir Tarybos koordinatoriaus vizito šioje šalyje turėsime ne tik daugiau informacijos, bet ir realių rezultatų.

Pirmininkė. – Klausimą Nr. 35 pateikė **Silvia-Adriana Țicău** (H-0966/08)

Tema: Investicijos į energetikos infrastruktūrą

Ekonomikos ir finansų krizė daro poveikį daugeliui valstybių narių. Kiekvieną savaitę girdime apie naujas priemones, kurios daro poveikį darbuotojams įvairiose valstybėse narėse. Investicijos į energetikos infrastruktūrą – viena iš Europos turimų priemonių kovoti su ekonomikos krize. Tokios infrastruktūros (naftotiekių ir dujotiekių arba elektros gamybos ir perdavimo infrastruktūros) kūrimas reikalauja didelių investicijų, kurių projektų įgyvendinimas yra vidutinės trukmės arba ilgalaikis procesas. Jei nebus pakankamų investicijų į energetikos infrastruktūrą, tai valstybės narės turės surinkti didesnę TEN-T biudžetą arba kuriam laikui padidės jų biudžeto deficitas. Kokių priemonių numato Komisija, siekdama per ekonomikos ir finansų krizę paremti valstybių narių pastangas pasiekti daug didesnių investicijų į energetikos infrastruktūrą?

Joaquín Almunia, *Komisijos narys*. – (ES) Gerb. A.-S. Țicău, klausiate apie investicijas į energetikos infrastruktūrą. Antrojoje strateginėje energetikos sektoriaus apžvalgoje, kurią patvirtino Komisija, pažymima, kad būtina skubiai didinti Europos Sąjungos investicijas į energetikos infrastruktūrą siekiant mūsų energetikos politikos tikslų, apimančių tiekimo užtikrinimą, tausojančią vartojimą ir konkurencingumą. Praėjusią savaitę susitikusi Energetikos ministrų taryba taip pat pabrėžė, kad svarbu didinti mūsų investicijas į infrastruktūrą, jau nekalbant apie susitarimą dėl energetikos ir klimato kaitos, kurį praėjusį savaitgalį patvirtino Europos Vadovų Taryba ir kurį šiandien jūs patys priėmėte šiame Parlamente.

Komisija primygtinai tvirtina – ir aš manau, kad galime tikėtis Tarybos ir Parlamento paramos – kad dabartinė ekonomikos recesija neturėtų tapti priežastimi delsti investuoti ar mažinti investicijas į energetikos infrastruktūrą. Investicijos į energetiką ir ypač į energetikos infrastruktūrą turėtų skatinti užimtumą, naujoves ir naują veiklą, naudoti naujas technologijas ir stiprinti pasitikėjimą ekonomika. Jos taip pat suteikia pranašumą, nes dėl tokių investicijų mūsų ekonomika sparčiau sieks pažangos tampant mažo išmetamo CO₂ kiekio ekonomika.

Ekonomikos gaivinimo plane, kurį priėmė Komisija ir patvirtino Taryba, mes siūlome, kad nuo dabar iki 2020 m. Europos energetikos tinklams ir susijusioms investicijoms būtų papildomai sutelkta 4 mlrd. EUR iš nepanaudotų Komisijos biudžeto išteklių. Tai reiškia, kad šiems tikslams bus skirti 4 mlrd. EUR iš 5 mlrd. EUR, kuriuos siūlėme panaudoti savo komunikate, savo plane.

Praėjusią savaitę Europos Vadovų Taryba patvirtino pagrindinius mūsų pasiūlymo šiuo klausimu punktus, tačiau mes dar turime palaukti, kaip biudžeto valdymo institucijos – Taryba ir šis Parlamentas – aiškins pagrindinius Europos Vadovų Tarybai pirmininkaujančios valstybės narės išvadose pateiktus teiginius.

Be to, Europos investicijų bankas pavedė iki 6 mlrd. EUR metams ženkliai padidinti finansavimą, skirtą investicijoms, susijusioms su klimato kaita, saugumu, energijos tiekimu ir energetikos infrastruktūra. Jis taip pat pranešė apie pasiryžimą spartinti turimos kreditų garantijų priemonės naudojimą siekiant padėti finansuoti Europos tinklų projektus, kad būtų labiau skatinamas privataus sektoriaus dalyvavimas, kuris yra labai svarbus. Remiantis įvairiais vertinimais, negalime vien iš valstybės išteklių finansuoti investicijų, kurių prireiks iki 2020 ar 2030 m.

Pagaliau, yra dar vienas veiksnys, kuris, manau, bus svarbus, ir tai buvo patvirtinta Europos Vadovų Taryboje bei įtraukta į mūsų pasiūlymus. Tai – sprendimas steigti 2020 m. Europos energijos, kovos su klimato kaitą ir infrastruktūros fondą – projektą, kuriame dalyvauja Europos investicijų bankas, nacionalinės infrastruktūros finansavimo agentūros ir kiti galimi dalyviai ir kuriuo siekiama finansuoti kapitalo ir kvazikapitalo projektus infrastruktūros srityje ir konkrečiai energetikos infrastruktūros srityje.

Todėl srityje, kurią nurodėte savo klausime, pastebėsite, kad pastarosiomis savaitėmis buvo paskelbti arba šiuo metu yra įgyvendinami daug svarbių sprendimų.

Silvia-Adriana Țicău (PSE). – (RO) Labai ačiū už atsakymą. Norėčiau paminėti labai svarbų dalyką, kad investicijos vykdomos energijos tiekimo tinkluose. Jei norime skatinti atsinaujinančių šaltinių energetiką arba energiją, gaminamą iš atsinaujinančių šaltinių, tokios energijos gamintojams reikia suteikti prieigą prie energijos tiekimo tinklų, kad jie galėtų pasiekti galutinį vartotoją. Būtent todėl tikiuosi, kad šios finansinės priemonės kiek įmanoma greičiau pradės skaidriai veikti.

Joaquín Almunia, *Komisijos narys*. – (ES) Gerb. pirmininke, atsakysiu labai trumpai.

Visiškai sutinku. Energetikos ministrų taryba, kuri buvo paminėta ir kurios susitikimas vyko gruodžio 8–9 d., priėmė Atsinaujinančių energijos šaltinių direktyvą. Manau, kad tai dar vienas žingsnis jūsų nurodyta kryptimi.

Visiškai sutinku su jūsų pasiūlymu ir prioritetais, kuriuos nustatėte šioje srityje.

Antroji dalis

Pirmininkė. – Klausimą Nr. 36 pateikė **Marie Panayotopoulos-Cassiotou** (H-0889/08)

Tema: Migrantų vaikų švietimas

Neseniai paskelbtame komunikate (COM(2008)0423) Komisija pasiūlė, kad būtų surengtos konsultacijos migrantų kilmės vaikų švietimo politikos klausimais dėmesį taip pat skiriant Europos migrantų vaikams. Kokių finansinių priemonių pasiūlys Komisija valstybėms narėms, siekdama pagerinti tokių vaikų gimtosios kalbos mokymą, ypač jei tokia kalba yra oficialioji ES kalba?

Ján Figel', *Komisijos narys.* – Norėčiau padėkoti Marie Panayotopoulos-Cassiotou ne tik už jos klausimą, bet ir už jos pasiryžimą geriau ir labiau bendradarbiauti švietimo srityje.

Kalbėdamas apie šį konkretų klausimą, galiu pasakyti, kad Mokymosi visą gyvenimą programa – ne tik geras pavadinimas, bet ir labai stipri priemonė ir pagrindinė priemonė siekiant Komisijai suteikti su švietimu susijusį finansavimo šaltinį. Kalbos mokymo skatinimas ir kalbų įvairovė – konkrečių programos tikslų dalis.

Viena programos dalis, vadinamoji *Comenius* programa, remia tradicinius projektus, kuriais siekiama atsižvelgti į konkrečius migrantų kilmės vaikų poreikius, įskaitant kalbinį aspektą ar kalbų mokymą. Vadinamosios *Comenius* programos pagrindinė veikla „Kalbos“ remia bet kurios pasaulio kalbos mokymą, įskaitant oficialiąsias ES kalbas. Pagrindinė veikla ICT – dar viena *Comenius* programos dalis – taip pat remia projektus, kurie vysto naujovišką informacinių ir ryšių technologijų naudojimą mokant kalbų, ypač specialiesiems švietimo poreikiams ir migrantų kilmės vaikų poreikiams.

Europos socialinis fondas – pagrindinis specialiosios migrantų ir kitų mažiau privilegijuotų gyventojų grupių švietimui ir mokymui skirtos paramos finansavimo šaltinis. Nacionalinės valdžios institucijos yra daugiausiai atsakingos už jos įgyvendinimą.

Taip pat Europos integracijos fondas, kurio tikslas padėti neseniai atvykusiems trečiųjų šalių piliečiams, remia integracijos politikos sritis, įskaitant švietimo ir kalbų mokymo politiką.

Diskusijos dėl viešųjų konsultacijų dėl Žaliosios knygos dėl migracijos ir judumo bus baigtos iki šių metų pabaigos. Jos yra atviros visoms suinteresuotosioms šalims ir aš dar kartą kviečiu atsakyti visus suinteresuotus dalyvius. Esama klausimų, susijusių su migrantų kilmės vaikų švietimo finansavimo priemonėmis. Šie klausimai bus įtraukti į politiką formuojantį dokumentą, kuriuo kitais metais Čekijai pirmininkaujant Tarybai bus atsakoma į Žaliąją knygą.

Marie Panayotopoulos-Cassiotou (PPE-DE). – (EL) Gerb. pirmininke, dėkoju Komisijos nariui už atsakymą. Pritariu, kad diskusijos yra atviros. Tai suteikia progą viešai pareikšti, kad Europos migrantų kilmės vaikų gimtosios kalbos išsaugojimas yra Europos išteklius, kuris turi būti saugomas. Gerb. Komisijos nario tėvynainiai iš Ispanijos, Vokietijos ar kitos Europos šalies, į kurią jie emigravo kartu su graikais, norėjo, kad jų vaikai mokytųsi graikų ir ispanų kalbos. Todėl naujieji imigrantai iš naujųjų Europos turėtų išsaugoti savo gimtąsias kalbas taip pat, kaip tai turi daryti ir antroji karta, gimusi iš pirmųjų imigrantų. Oficialiosios Europos kalbos yra Europos išteklius ir joms turi būti teikiama pirmenybė.

Ján Figel', *Komisijos narys.* – (SK) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, bendradarbiavimu švietimo ir profesinio mokymo srityje siekiama remti kultūrų įvairovę, kuri yra labai aiški žvelgiant į mūsų kalbų sudėtį. Lapkričio mėn., kai 27 valstybių narių ministrai patvirtino pasiryžimą sukurti sąlygas, kuriomis jaunimo judumas taptų veikiau taisykle, o ne išimtimi, buvo priimta puiki ir, mano požiūriu, labai opi ir politiškai svarbi išvada.

Šiandien dėl nepakankamų išteklių judumas yra gana ribotas, tačiau ateityje jis galėtų tapti viena iš puikių priemonių skatinti įvairovę, atvirumą ir kultūrų ryšius ar dialogą.

Man malonu, kad parama šiam bendradarbiavimui didėja, ypač Europos Parlamente. Todėl norėčiau padėkoti už jūsų supratimą ir nuoseklią paramą.

Justas Vincas Paleckis (PSE). Klausimas iš švietimo srities, susijęs su migracija, tačiau šį kartą iš naujųjų ES valstybių į senąsias. Kaip žinome, dalis naujųjų ES valstybių susiduria su „braindrain“ (angl. *protų nutekėjimo*) problema, pvz., mokytojai, baigę aukštąsias mokyklas vienoje šalyje, išvažiuoja į kitą šalį, kur dirba visai ne pagal profesiją, bet gauna didesnę algą. Kaip Komisija vertina šią problemą ir kokių priemonių siūlytų imtis?

Silvia-Adriana Țicău (PSE). – (RO) Komisijos nary, dėkoju jums už suteiktą informaciją. Vis dėlto norėčiau kiek išplėsti šią temą, atkreipdama dėmesį į vaikus, kurie lieka namuose, kai jų tėvai išvyksta dirbti į užsienį. Šiems vaikams taip pat naudinga mokytis tos šalies kalbos, kurioje dirba jų tėvai, o mums reikia susirūpinti užimtumu jų šalyje. Kalbu apie atvejus, kai vaikai pasiliko gyventi su savo seneliais. Taip pat norėčiau paminėti, kad svarbu, jog šie vaikai, kurie kartu su savo tėvais išvyko į kitą šalį, kuriose jų tėvai susirado darbą, gautų paramą, kuri jiems padėtų lengviau ir paprasčiau mokytis priimančios šalies kalbos, kad jie galėtų parodyti savo protines galimybes ir mokymosi procese gauti žinių.

Ján Figel', *Komisijos narys.* – (SK) Gerb. pirmininke, galiu tik sutikti su tuo, kas buvo ką tik pasakyta. Pradėsiu nuo antrojo klausimo.

Nuo 1977 m., kitaip tariant, daugiau nei 30 metų galioja Europos bendrijos direktyva ar reglamentas dėl migrantų vaikų švietimo, taigi tai klausimas, kuris apima valstybes nares – senąsias, naujasias, ne tokias senas ir ne tokias naujas – kalbant apie ateities kartų švietimo sąlygas.

Ši direktyva iš tikrųjų reikalauja, kad valstybės narės šiems vaikams išsilavinimą suteiktų priimančios šalies kalba, kitaip tariant, oficialiąja šalies kalba ir kartu remtų mokymą gimtąja kalba ir skatintų kilmės šalies kultūrą bendradarbiaudama su minėta šalimi. Vadinasi, jos privalo teikti išsilavinimą ir kartu padėti. Bet kuriuo atveju, migrantų vaikų klausimas yra Žaliosios knygos arba Žaliosios ataskaitos dalis, todėl vyks diskusijos ir vykdomi galimi tolesni veiksmai ar pateiktos rekomendacijos. Šiuo metu klausomės, vėliau galime imtis konkrečių veiksmų, įskaitant teisėkūrą, nes imigrantų darbuotojų vaikų švietimas – labai svarbi jų prisiderinimo ir integracijos dalis. Įrodyta, kad daugeliu atvejų problemos atsiranda būtent dėl švietimo trūkumo ar prastos kokybės švietimo, teikiamo tokiais atvejais.

Kalbant apie pirmąjį klausimą, susijusį su mokytojais ir „protų nutekėjimu“ – pirmiausia manau, kad labai svarbu Sąjungoje daugiau dėmesio skirti aukštos kokybės mokytojų tobulinimui. Pirmą kartą tai atsitiko praėjusiais metais ir šis klausimas yra labai svarbus, nes nepaisant to, kokios švietimo sistemos reformos ar modernizavimas yra svarstomi ar įgyvendinami, mokytojai bus pagrindinė sudedamoji šio proceso dalis ir jie turi būti šio proceso subjektai, o ne objektai. Tokios temos kaip mokymasis visą gyvenimą, žinoma, prasideda nuo mokytojų. Mokytojai turi pirmieji atitikti visą gyvenimą trunkančio mokymosi reikalavimus, jei jis turi būti perduodamas jaunesniajai kartai. Švietimo procese labai svarbu įsisavinti naujas temas, patirtį ir technologijas. Gyventojų senėjimas taip pat daro įtaką mokytojams. Daugelis Sąjungos šalių susiduria su didėjančiu mokytojų trūkumu ir prognozuojama, kad ateinančių dešimtmetį pritrūks daugiau nei milijono mokytojų, nes daugelyje šalių pusė mokytojų yra vyresni nei 50 metų.

Paliečiu tik visuotinės problemos pakraščius, tačiau „protų nutekėjimas“ susijęs su tuo, kaip labai vertiname proto galią ir kaip investuojame į intelektinę nuosavybę, talentą ir kaip sudarome sąlygas žmonėms vystyti gabumus namuose, o ne išvykti ieškoti geresnių galimybių. Būtent todėl parama turėtų būti skiriama ne tik pagrindinėms investicijoms į švietimo kokybę ir prieinamumą, bet ir į švietimo svarbą. Tai turėtų būti kitų metų, paskelbtų Europos kūrybiškumo ir naujovių metais, tikslai. Visa Sąjunga turi labiau stengtis, didindama patrauklumą aukštos kvalifikacijos asmenims ir pritraukdama talentingus žmones, o ne tiesiog skųstis, kad talentingi asmenys išvyksta. Ir, žinoma, netgi dabar kiekviena šalis turi daugiau investuoti į švietimą, netgi esant krizei, nes investicijos į švietimą yra lemiamos ir pagrindinės netgi tokiais laikais, jei iš krizės norime pakilti būdami geriau pasirengę konkurencijai, geriau sugebėdami kurti naujoves ir tiesiog turėdami stipresnius žmogiškuosius išteklius.

Tiesiog norėčiau baigti pasakydamas, kad neįmanoma pasiekti ilgalaikio rimto ir patikimo bendradarbiavimo švietimo srityje neskiriant ypatingo dėmesio mokytojų problemai, aukštos kvalifikacijos mokytojų tobulinimui ir nuolatiniam mokymuisi skirtai paramai ne tik jiems pradėjus dirbti, bet ir per visą jų karjerą.

Pirmininkė. – Klausimas Nr. 37, kurį pateikė **Seán Ó Neachtain** (H-0896/08)

Tema: Baltoji knyga dėl sporto

Kurios Baltosios knygos dėl sporto (COM(2007)0391) dalys iki šiol įgyvendintos ir kokie yra tolesnės Komisijos vykdomos sporto srities politikos prioritetai ateinančiais mėnesiais?

Ján Figel', Komisijos narys. – Manau, kad Baltoji knyga jau tapo labai sėkmingu Europos Sąjungos įnašu, pradėdant nuo Komisijos ir baigiant labai palankiais atgarsiais Parlamente (M. Mavrommatis čia dalyvauja kaip pranešėjas dėl Baltosios knygos), taip pat valstybėse narėse. Primenu jums, kad praėjusią savaitę Europos Vadovų Taryba patvirtino konkrečias išvadas dėl sporto – pirmą kartą nuo 2000 m. gruodžio mėn. Nicoje vykusio Europos Vadovų Tarybos susitikimo – ir aš manau, kad tai atspindi naują padėtį.

Iš tikrųjų per vienus metus šioje srityje nutiko ir šiuo metu vyksta daug dalykų. Pvz., 38 iš 53 numatytų veiksmų yra vadinamasis Pjero de Kuberteno veiksmų planas, pagal kurį jau buvo pradėti arba jau yra įgyvendinti – kai kurie iš jų jau pasiekti ar užbaigti – du trečdaliai veiksmų. Taigi tai rodo norą ir siekį įnešti savo indėlį ir aš esu laimingas tai matydamas. Žinoma, šio indėlio dalis tenka Komisijai.

Šie patenkinami rezultatai buvo įmanomi dėl valstybių narių, taip pat sporto organizacijų įsipareigojimų.

Manau, kad Baltoji knyga leido ar padėjo esamose ES programose skirti pagrindinį vaidmenį sportui ir su sportu susijusiems projektams. Pastaruoju metu su sportu susijusiems projektams skirta parama, pvz., iš Europos regioninės plėtros fondo, Europos socialinio fondo, Mokymosi visą gyvenimą programos, Visuomenės sveikatos programos ir programos „Veiklus jaunimas“, taip pat iš programos „Europa piliečiams“.

Tam tikrose srityse buvo užtikrinta pažanga. Noriu paminėti kai kurias iš jų. Fizinės veiklos gairės, kurias neseniai patvirtino sporto ministrai ir perdavė sveikatos ministrams, kova su dopingu, Mokymosi visą gyvenimą Europos kvalifikacijų sąranga ir Europos profesinio mokymo kreditų sistema, kur sportas yra viena iš pirmųjų sričių, naudojama kaip bandomoji sritis. Vietoje išugdyti žaidėjai: primenu jums, kad šių metų gegužės mėn. priėmėme sprendimą dėl vadinamųjų „namuose užaugintų“ arba vietoje išugdytų žaidėjų. Savanoriškos veiklos sporto srityje tyrimas – labai svarbi tema. Kova su rasizmu ir ksenofobija: daug veiksmų, taip pat Europos Parlamente. Sportas kaip priemonė ES išorės santykiuose. Europos statistinis metodas, skirtas ekonominiam sporto poveikiui įvertinti. Ir pagaliau, „Kova su diskriminacija dėl tautybės“; žaidėjų agentų veiklos poveikio vertinimas, kuris pradedamas įgyvendinti; konferencija dėl licencijavimo sistemos futbole. Rengiamės kitam pusmečiui ir Europos socialiniam dialogui, kuris, manau, tarp profesionaliojo futbolo partnerių – UEFA, FIFPro, APFL ir ECA – prasidėjo liepos 1 d. Paryžiuje. Daug santrumpų, tačiau kalbama apie darbdavius ir darbuotojus, o UEFA – Europos futbolą vienijanti organizacija.

Esu laimingas, kad šis socialinis dialogas prasidėjo. Kadangi šia proga neįmanoma pateikti išsamios ataskaitos apie pasiektą pažangą visuose minėtuose veiksmuose, dabar galima pakankamai pagrįstai daryti išvadą, kad didelė ir reprezentatyvi veiksmų plano dalis jau ženkliai pasistūmėjo pirmyn kalbant apie plano įgyvendinimą.

Pagaliau noriu jums pasakyti, kad lapkričio mėn. pabaigoje Biarritze surengėme pirmąją Europos sporto forumą, kurį organizavo Komisija ir kuriame susitiko sporto srities žmonės – apie 300 dalyvių iš įvairių asociacijų, federacijų, taip pat iš Komisijos ir valstybių narių. Po susitikimo vyko Ministrų konferencija. Manau, kad tai buvo labai svarbus susitikimas, nes jis buvo pirmasis tokio pobūdžio renginys, tačiau yra daug minčių apie tęstinumą ir atvirumą šioje srityje, skirtų kitoms Tarybai pirmininkausiančioms valstybėms narėms ir kitam susitikimui.

Todėl esu laimingas, kad šis suinteresuotųjų šalių siekis bendradarbiauti sporto srityje dabar yra daug labiau pastebimas ir davė rezultatų.

Seán Ó Neachtain (UEN). – (GA) Gerb. pirmininke, ar Komisijos narys negalėtų plačiau pasisakyti apie tai, ką jis sakė apie savanorišką veiklą ar savanorišką darbą sporto srityje, ir apie tai, kaip Komisija jį skatins?

Ján Figel', Komisijos narys. – (SK) Mano nuomone, savanoriška veikla sporto srityje – vienas iš pagrindinių aspektų arba veiklos sričių, leidžiančių, kad sportas būtų prieinamas visiems, ir užtikrinančių organizacinę sporto srities hierarchiją arba bent jau Europos sporto modelį. Tai sakydamas turiu omenyje, kad erdvės ir paramos savanoriškai veiklai sporto srityje kūrimas – labai svarbi išankstinė sąlyga.

Baltojoje knygoje žadėjome pradėti savarankiškos veiklos sporto srityje tyrimą. Paraiškų konkursas dėl tyrimo buvo paskelbtas ir šiuo metu yra baigtas, taigi tyrimas bus pradėtas 2009 m. Tai reiškia, kad rezultatų galime tikėtis metų pabaigoje arba 2010 m. pradžioje ir šio tyrimo dalis apims socialinius, ekonominius ir teisinius savanoriškos veiklos sporto srityje aspektus, kurie mums padėtų rengti rekomendacijas kitam proceso etapui. Man malonu pridurti, kad didėja pagal programą, kurios pavadinimas – Europos savanoriška tarnyba jaunimui, vykdomos savanoriškos veiklos mastas ir kad ją taip pat labai palaiko ši salė. Taip pat esama planų organizuoti Europos savanoriškos veiklos metus.

Mano požiūriu, savanoriška veikla taip pat įgauna naujos svarbos, nes ji pripažįstama kaip neformalaus mokymo rūšis. Lapkričio mėn. pirmą kartą istorijoje Taryba patvirtino savo pirmąją rekomendaciją dėl savanoriškos jaunimo tarnybos Europos Sąjungoje. Tai pirmasis teisėkūros veiksmas jaunimo srityje nuo to laiko, kai prieš 20 metų buvo pradėtas šis bendradarbiavimas, ir man malonu, kad jis glaudžiai susijęs su savanoriška veikla sporto srityje.

Keletu naujausių Europos Sąjungos projektų, ypač tų, kuriuos vykdo Komisija ir Parlamentas, siekiama remti savanorišką veiklą, susijusią su tarptautiniais sporto renginiais. Taip šis tyrimas mums padės rengti naujus žingsnius. Mano nuomone, savanoriškos veiklos sektorius labai sparčiai auga ir kokybės, ir kiekybės požiūriu.

Manolis Mavrommatis (PPE-DE). – (EL) Gerb. pirmininke, Komisijos nary, norėčiau dar kartą jus pasveikinti su Komisijos iniciatyva pateikti Parlamentui Baltąją knygą dėl sporto ir kaip Europos Parlamento pranešėjas norėčiau užduoti papildomą klausimą: kaip vakar sakė Nicolas Sarkozy ir José Barroso, Reformų sutartis bus taikoma nuo 2009 m. pabaigos, jei ją patvirtins Airija, ir todėl dabar sportas yra aktyvus Lisabonos arba Reformų sutarties aspektas ir jos dalis. Girdėjome jūsų programą. Norėčiau skirti dėmesio tam, kokios finansavimo eilutės ir biudžetas bus skirti sportui kitais ir vėlesniais metais, jei šiuo metu jas galime apskaičiuoti.

Avril Doyle (PPE-DE). - Norėčiau paklausti Komisijos nario, ar jis negalėtų pakomentuoti savo požiūrio į sportą mūsų mokyklų programose, šiuo metu pastebimą vaikų nutukimo epidemiją ir glaudų šių dviejų dalykų ryšį ir ar jis negalėtų nurodyti, kurios valstybės narės nedalyvavo lapkričio mėn. Biarritze vykusiam Sporto forume.

Ján Figel', Komisijos narys. – (SK) Mano nuomone, naujasis susitarimas suteikia gerą progą ne tik ES sporto politikai, bet ir ES sporto programai, ir aš tikiu, kad jo populiarumas ir artumas Sąjungos piliečiams bus panašus į programos *Erasmus*, tapusios labai populiaria ir veiksminga. Tai ne vien didėjančio asmenų judumo klausimas, bet ir klausimas, susijęs su Bolonijos procesu ir galimybėmis įgyti išsilavinimą, kurias praėjus dvidešimčiai metų matome kaip Europos kelią į didesnę atvirumą ir Europos švietimo, kvalifikacijų ir patrauklumo reikšmę. Ir tai yra labai svarbu.

Sportas labai reikalingas, taip pat jis populiarus ir būtent todėl bet kuri programa, susijusi su 149 straipsniu, turėtų būti glaudžiai susijusi su švietimo sritimi ir darbotvarke, taip pat su jaunimu, nes sportas į 149 straipsnį buvo aiškiai įtrauktas pirmą kartą. Pagal šį straipsnį bus sukurtos panašios Europos Vadovų Tarybos priemonės ir panašūs dariniai.

Man malonu pasakyti, kad Komisija pasirengusi dalyvauti rengiant šio straipsnio taikymą ir kad Baltoji knyga – puiki išankstinė sąlyga ar žingsnis šia linkme, kuri iš anksto nevertina, o perkelia sportą arčiau Europos valstybių ir sporto organizacijų bendradarbiavimo centro.

Kalbant apie finansus, pradžia dažnai būna gana kukli ir kartu labai reikalinga. Tikiuosi, kad kitiems metams Parlamento patvirtintas specialus biudžeto skyrius arba punktas, kurio suma 6 mln. EUR, vėlesniu sporto programos laikotarpiu padės vykdyti kai kurią veiklą ar pasirengti. Šiandien per anksti kalbėti apie poveikį biudžetui. Geriau kalbėsiu apie paruošiamąjį darbą. Parlamentas jau pritarė kai kurioms idėjoms.

Kalbant apie Biarritze vykusį forumą ir sportą, laikausi požiūrio, kad Biarritze vykęs forumas buvo sėkmingas ir jau pareiškiau, kad tai buvo pirminis forumas. Kartu, po dviejų savaitių buvo paskelbtos Europos Vadovų Tarybos išvados, o ministrai pirmininkai ir prezidentai ne kasdien kalba apie sportą. Oficialios išvados yra labai drąsinančios ne tik kalbant apie Biarritze vykusį forumą, bet ir apie tolesnį bendradarbiavimą ir šio bendradarbiavimo turinį.

Nutukimas ir sportas visiems yra glaudžiai susiję, nes sportas – vienas iš veiksmingiausių priešnuodžių ar ginklų kovojant su nutukimu. Visoje Europoje, deja, mažėja fizinio lavinimo intensyvumas kalbant apie mokiniui skiriamų valandų skaičių per mokslo metus ir tai yra bloga tendencija, kurią reikia keisti. Kartu reikia gerinti tokiam lavinimui skirto laiko panaudojimo kokybę ir man malonu, kad mums pavyko pirmą kartą parengti vadinamąjį fizinio lavinimo gairių rinkinį, kuris iš tikrųjų buvo patvirtintas Biarritze vykusiam forume. Jį parengė ekspertai ir aš tikiu, kad jis bus patvirtintas, galbūt įgyvendintas, tačiau svarbiausia, jei valstybių narių lygmeniu Sveikatos taryboje jį patvirtins ir priims sveikatos ministrai. Tai tik parodys, kad sportas reikalauja horizontaliojo požiūrio. Jis reikalauja daugiau koordinavimo ir nuoseklumo įvairiose mūsų politikos srityse ir jums padedant Komisija bandys to pasiekti.

Christopher Beazley (PPE-DE). – Gerb. pirmininke, kalbėdamas dėl tinkamos darbo tvarkos, dalyvaujant M. Cappato tiesiog norėčiau pasakyti, kad esu labai nusivylęs, jog Europos Komisija dabar neatsakys į klausimą Nr. 38. Iš jūsų tarnybų sužinojau, kad M. Cappato gaus raštišką atsakymą, o gal jūs ketinate pateikti klausimą Nr. 38 vėliau?

Pirmininkė. – Gerb. Ch. Beazley, ketinau pasakyti, kad į klausimą Nr. 38 bus atsakyta raštu.

Aš taip pat esu nusivylusi, kad mes nepriartėjome prie šio klausimo, bet iš tikrųjų klausimų valanda visada sudaroma taip, kad kiekvienam Komisijos nariui skiriama 20 min., o Komisijos narys J. Figel' jau viršijo skirtą laiką. Todėl dabar turime skirti laiko Komisijos nariui J. Almunia.

Christopher Beazley (PPE-DE). – Ar Komisijos narys galėtų man persiųsti savo atsakymo į M. Cappato pateiktą klausimą kopiją, nes aš domiuosi šia tema?

Galite prieštarauti, kad dabar ne laikas diskutuoti šiuo klausimu. Olimpinėse žaidynėse neturėtų būti kitų vėliavų, išskyrus olimpinę vėliavą. Jei turėtume Europos vėliavą, mano ir jūsų tautiečiai galbūt iškovotų šiek tiek daugiau medalių.

Pirmininkė. – Gerb. Ch. Beazley, aš suprantu, kad mes norime tęsti ir svarstyti kitus pateiktus klausimus. Esu tikra, kad M. Cappato bus pakankamai geras ir persiųs jums atsakymo į savo klausimą kopiją.

Pirmininkė. – Klausimą Nr. 39 pateikė **Manuel Medina Ortega** (H-0886/08)

Tema: Eurais ir infliacija

Kokia buvo euro zonos reakcija ir kokios yra naujausios perspektyvos kalbant apie bendrosios valiutos perkamosios galios išsaugojimą ir atsižvelgiant į infliacijos spaudimą, praėjusiais metais užfiksuotą pasaulio mastu?

Joaquín Almunia, *Komisijos narys.* – (ES) Gerb. pirmininke, gerb. Medina Ortega, jūs klausėte manęs apie infliacijos tendencijas euro zonoje ir jos poveikį kalbant apie tai, kaip į ją reagavo euro zona.

Per pastaruosius 15 mėn. mes, be abejonės, stebėjome du aiškiai vienas kitam prieštaraujančius procesus, tačiau jie abu vyko mūsų šalių ekonomikoje. Laikotarpiu iki 2008 m. liepos mėn. euro zonos šalių ekonomika, visų kitų Europos šalių ekonomika ir daugelio kitų pramoninių ir besiformuojančių šalių ekonomika patyrė sunkų sukrėtimą, kurį lėmė naftos ir kitų maisto bei ne maisto reikmėms naudojamų žaliavų kainų augimas.

Šio stulbinančio augimo metu liepos mėn. naftos barelio kaina šoktelėjo beveik iki 150 USD, o kviečių, kukurūzų, ryžių ir kitų žaliavų kainos išaugo iki nepaprastai aukšto lygio, be abejonės, sukeldamos socialinių problemų ir keldamos kainų indeksus. Šių metų birželio–liepos mėn. euro zonoje kainų indeksas pakilo apie 4 proc.

Nuo šios vasaros stebimas smarkus ekonomikos lėtėjimas – dabar daugeliu atvejų tai recesija – pagrindinių euro zonos šalių, Jungtinių Amerikos Valstijų ir Japonijos ekonomikoje jis darė ypatingai neigiamą poveikį paklausai, kuris taip pat gali pasireikšti besiformuojančiose šalyse, pvz., Kinijoje, Indijoje ir kitose šalyse. Dabar žaliavų kainos nukrito, naftos barelis dabar turėtų kainuoti apie 43–45 USD, tačiau tokių patį labai staigų kritimą galima pastebėti daugelio žaliavų kainų kitimo tendencijose. Kalbant apie mūsų kainų indeksą, šį rytą Eurostatas paskelbė lapkričio mėn. kainų indeksą, kuris rodo, kad metinė infliacija euro zonoje yra 2,1 proc.

Atsižvelgiant į tai, kad kainos labai išaugo per pirmąjį šių metų pusmetį, vidutinė infliacija euro zonoje 2008 m. bus apytikriai 3 proc. Negaliu pasakyti tikslaus skaičiaus, tačiau jį tiksliai žinosime po mėnesio. Vis dėlto, kalbant bendrai, jau dabar galime pasakyti, kad pirmą kartą nuo to laiko, kai buvo įkurta euro zona, būtent nuo 1999 m., vidutinė infliacija kitais metais šešiolikoje euro zonos šalių bus mažesnė nei 2 proc. ir tai yra mažiau nei infliacijos riba, kurią kaip atitinkančią kainų stabilumą nustatė Europos centrinis bankas. Iš tikrųjų mes negalime atmesti galimybės, kad dėl tokio staigaus naftos ir žaliavų kainų augimo metų viduryje, birželio–liepos mėn. metinė infliacija bus netgi neigiama.

Vis dėlto tai nereiškia, kad nėra kainų formavimo problemų. Netgi esant mažai infliacijai, kurią lemia krizė ir žaliavų kainų kitimo tendencijos, vis dar yra mikroekonomikos problemų, susijusių su kainų formavimu. Komisija ką tik paskelbė komunikatą dėl maisto kainų, kuriame analizuojame veiksmus, kuriuos įgyvendiname, siekdami panaikinti padėtį, kai mažmeninėje prekyboje piktnaudžiaujama maisto kainomis arba jos netinkamai formuojamos. Kalbant apie vidaus rinkos apžvalgą, esama keleto veiksmų, apie kuriuos pranešė Komisija, susijusių su tų rinkų priežiūra, kuriose kainos formuojamos netinkamai.

Todėl veikiame makroekonomikos mastu tose srityse, kuriose kartu su Centrinio banku turime įgaliojimų, taip pat veikiame mikroekonomikos mastu.

Jūs taip pat minėjote išorinės perkamosios galios aspektus. Labai pakilo euro vertė JAV dolerio ir kitų valiutų atžvilgiu. Liepos mėn. realusis galiojantis euro keitimo į kitas mūsų partnerių ir konkurentų valiutas kursas buvo labai aukštas, o galiojantis euro keitimo kursas buvo aiškiai per aukštas. Šiandien padėtis vėl tapo normalesnė ir ji gali būti laikoma artima tai, kuri moksliniuose ar tiriamuosiuose darbuose gali būti laikoma subalansuotu euro keitimo kursu.

Manuel Medina Ortega (PSE). – (ES) Komisijos nary, dėkoju už labai tinkamą, teisingą ir išsamų atsakymą.

Savo papildomą klausimą turiu formuluoti pakankamai apdairiai, nes palūkanų normų nustatymas yra ne Komisijos, o Europos centrinio banko darbas, ir šios dvi institucijos viena nuo kitos nepriklauso. Vis dėlto atrodo, kad infliacija ir palūkanų normos yra tarpusavy susijusios.

Kai kurie žmonės mano, kad Europos centrinis bankas tam tikru laiku padidino palūkanų normas, kai galbūt to daryti nereikėjo, ir dėl to vartotojai patyrė sunkių išmėginimų, o dabar matome kitokį procesą – tam tikras varžybas, gaubiančias palūkanų normų mažinimą. Man atrodo, kad palūkanų norma Jungtinėse Amerikos Valstijose yra lygi 0,25 proc., kuri iš esmės prilįgsta nuliui.

Ar Komisija atlieka tam tikrą su infliacija susijusių Europos centrinio banko sprendimų poveikio vertinimą ir ar ji prognozuoja, kokių padarinių jie turės ateityje?

Joaquín Almunia, *Komisijos narys*. – (ES) Gerb. pirmininke, mūsų ataskaitoje dėl pirmųjų dešimties euro metų – EMU 10 – kurią turėjau progos pristatyti šio Parlamento nariams ir Parlamento Ekonomikos ir pinigų politikos komitete, be kitų dalykų pateiktas tyrimas dėl infliacijos raidos ir pinigų politikoje naudotų priemonių.

Atlikome šį tyrimą labai atidžiai, kad nesukeltume nė menkiausios abejonės mūsų pagarba Europos centrinio banko nepriklausomumui. Vis dėlto taip pat galiu pasakyti, kad jei pažvelgtumėte į 1999–2007 m. infliacijos euro zonoje skaičius, pamatysite, kad vidutinė metinė infliacija euro zonoje metų pabaigoje, kai galima apskaičiuoti visų metų vidurkį, visada buvo šiek tiek didesnė už ECB kainų stabilumo tikslą, nors ir buvo labai arti jo.

Todėl manau, kad galime teigti, jog nuo tada, kai buvo įvestas euras ir ECB buvo įgaliojamas vykdyti pinigų politiką euro atžvilgiu, metiniai rezultatai buvo aiškiai teigiami ir daug geresni už rezultatus, kurių pasiekė daugelis šalių, dabar priklausančių euro zonai, kai jos vykdė savarankišką pinigų politiką ir, žinoma, turėjo savo centrinius bankus.

Dėl priežasčių, kurias jums paaiškinau savo pirmajame atsakyme, šie 2008 metai buvo daug sudėtingesni, nes juos sudarė dvi visiškai skirtingos pusės. Pirmajam pusmečiui buvo būdingas kainų augimas, kurį lėmė išorinis, ypač pavojaingas infliacijos sukrėtimas. Antrajame pusmetyje kainos krito dėl keleto priežasčių, tačiau daugiausiai dėl ekonomikos sulėtėjimo ir, žinoma, dėl recesijos, į kurią, deja, toliau grimztame.

Šiomis aplinkybėmis labai paprasta kritikuoti bet kurį centrinių banką, nesvarbu, ar jis yra Frankfurte, Vašingtone, Londone ar kitos pasaulio šalies sostinėje. Vis dėlto per šią krizę, nuo 2007 m. rugpjūčio mėn., ECB įrodė, kad pateikia teisingus vertinimus, ramiai priima sprendimus ir sėkmingai nustato politikos kryptis.

Būtent bankas 2007 m. rugpjūčio mėn. iniciavo atsaką į antrarūšių būsto paskolų krizę. Manau, kad jo veiksmai atitiko įgaliojimus, kuriuos jam suteikė Sutartis, Taryba, Parlamentas ir bendrai Europos Sąjunga. Būtent dabar, manau, jis daro tai, ką turi daryti bankas, t. y. pirmiausia užtikrinti likvidumą ir užkirsti kelią tam, kad likvidumo trūkumas nesukeltų kredito krizės, kuri galėtų dar labiau apsunkinti padėtį.

Negaliu pasakyti, kokia kryptimi ECB priims sprendimus ateityje. J. C. Trichet, kuris nuolatos su jumis susitinka, gali jums tai pasakyti savo kaip centrinio banko vadovo žodžiais. Vis dėlto manau, kad daugelį metų sekant ECB komunikatus, skelbiamus pirmosios kiekvieno mėnesio savaitės ketvirtadienį, vos pasibaigus banko tarybos susitikimui, yra gana nesunku numatyti ne tik priimamus sprendimus, bet ir rinkos judėjimo kryptį jų dar nepaskelbus ir būdą, kaip ji analizuoja artimiausių mėnesių ECB pinigų politiką.

Gay Mitchell (PPE-DE). - Prisidedu prie Komisijos, gėrėdamasis veiksmais, kurių ėmėsi Europos centrinis bankas. Manau, kad jis buvo labai nuoseklus ir labai nuosaikus. Vis dėlto nepaisant Centrinio banko nepriklausomumo, kurį visi šiame Parlamente remiame ir kurį remia Komisijos narys, turiu klausimą Komisijos nariui. Per 10 metų, kuriais buvo vykdomas infliacijos valdymas, euro zonoje jis padėjo sukurti apie 16 mln. darbo vietų. Kokiais prioritetais, Komisijos nario manymu, dabar turėtų vadovautis Europos centrinis bankas atsižvelgiant į tai, kad infliacija labai sumažėjo? Centrinio banko nepriklausomumas turi būti saugomas, tačiau tai mums netrukdo pateikti nuomonę. Taigi, ar Komisijos narys mano, kad dabar ECB prioritetai turi keistis atsižvelgiant į tai, kad infliacija yra tokia žema ir kad palūkanų normos daugiau negali mažinti infliacijos?

Paul Rübzig (PPE-DE). – (DE) Gerb. pirmininke, kokių mastu šiuo požiūriu skiriasi euro zona nuo ne euro zonos ir kuriuose sektoriuose artimiausioje ateityje tikėtės didžiausios infliacijos?

Joaquín Almunia, *Komisijos narys*. – (ES) Gerb. G. Mitchellai, kainų stabilumas Sutartyje įtvirtintas kaip pagrindinis priesakas. Pagrindinis Europos centrinio banko priesakas – išsaugoti kainų stabilumą. Jei šis pagrindinis priesakas arba tikslas yra pasiektas, kitas priesakas yra užtikrinti, kad pinigų politika būtų koordinuojama su kitais ekonomikos politikos tikslais. Tai – dalykas, kurį turi užtikrinti pats ECB ir kitos Europos institucijos.

Kaip ECB supranta kainų stabilumą? Manau, kad jis tai labai aiškiai apibrėžė, jei neklystu, dar 2003 m. Tai reiškia, kad vidutinės trukmės infliacija turi būti mažesnė nei 2 proc., bet labai arti 2 proc.

Per visus šiuos metus, nuo 1999 m. iki dabar bandymas pasiekti šio tikslo, kuris yra šiek tiek mažesnis nei 2 proc., reiškė, kad bandoma sumažinti infliaciją. Kitais metais, jei prognozės teisingos, kainų stabilumas

pirmą kartą gali būti aiškinamas kaip bandymas pasiekti iki 2 proc. infliaciją, jos neviršijant, nes mes tikriausiai atsidursime padėtyje, kurioje ne tik mėnesinė infliacija, bet galbūt netgi ir vidutinės trukmės infliacijos prognozės nukris žemiau nei 2 proc.

Vis dėlto liks galioti tas pats priesakas. Naudojamos priemonės ir metodai, kuriais siekiama tikslo, žinoma, bus kitokie, tačiau tikslas liks tas pats.

Antroji bet kurio centrinio banko ir, žinoma, Europos centrinio banko veiklos sritis arba veiksmų arsenalas yra skirtas likvidumui užtikrinti. Šiuo metu tai labai svarbu.

Manau, kad ECB daro tai, ką privalo daryti, tačiau jis neslepia – ir sako tai pakankamai atvirai – kad jis aprūpina likvidumu rytais, bet paprastai dienos pabaigoje uždariant parduotuves jis susigrąžina likvidumą iš tų finansų institucijų, kurios nepanaudojo suteikto likvidumo kredito operacijoms vykdyti. Dabar tai sukėlė diskusijas: pastarosiomis dienomis laikraščiai spausdina ECB pirmininko pavaduotojo L. D. Papademos ir kai kurių kitų vadovų pareiškimus apie tai, kad bankas svarsto, kaip jis turėtų pasinaudoti reikiamomis priemonėmis siekiant užtikrinti, kad šis aprūpinimas likvidumu būtų veiksmingas ir nebūtų tiesiog ratu vykdoma operacija, kuri baigiasi pinigų grąžinimu vakare ten, iš kur jie buvo gauti tą patį rytą.

Dabar priartėjau prie antrojo klausimo dėl skirtumo. Kai kuriose ES valstybėse narėse, nepriklausančiose euro zonai, infliacija yra didesnė nei daugumoje euro zonai priklausančių šalių. Jei pažvelgtumėte į pareiškimą, kurį šįryt išplatino Eurostatas dėl infliacijos lapkričio mėn. pabaigoje, pamatysite, kad daugelyje ES šalių, nepriklausančių euro zonai, infliacija yra aukštesnė nei didžiausią infliaciją turinčioje euro zonos valstybėje.

Todėl šiuo metu infliacija už euro zonos ribų yra didesnė, ir didele dalimi taip yra todėl, kad už šios zonos ribų yra šalių, kuriose vyksta spartus suartėjimo procesas ir kuriose, kalbant techniniu žargonu, dėl intensyvesnio energijos vartojimo poveikio, didesnio priklausomumo nuo pabrangusių iš užsienio tiekiamų energijos išteklių ar dėl Balassa-Samuelsono efekto yra didesnis infliacijos spaudimas.

Lyginant atskirus sektorius infliacija yra aiškiai didesnė paslaugų sektoriuje. Nepaisant to, kad pastaraisiais mėnesiais labai staigiai sumažėjo metinė infliacija, pastebėsite, kad infliacija paslaugų sektoriuje išliko pakankamai pastovi ir buvo lygi 2,5–2,6 proc. Infliacija maisto produktų, apdirbtų maisto produktų ir pramoninių prekių sektoriuje labiau svyravo dėl priežasčių, kurias pateikiau anksčiau, atsakydamas į Medinos Ortega klausimą. Vis dėlto paslaugų sektoriuje išliko infliacija, viršijanti kainų stabilumo tikslą, kuris išlieka žemiau 2 proc. Jos dydis yra artimas 2 proc.

Pirmininkė. – Klausimą Nr. 40 pateikė **Georgios Papastamkos** (H-0891/08)

Tema: ES ekonomikos valdymo organizavimas

Intensyvumo ir visiškai privalomos reguliavimo prigimties požiūriu esama asimetrijos tarp visavertės pinigų sąjungos ir ekonominės sąjungos, kuri vis dar yra netobula.

Kokios strateginės krypties, Komisijos požiūriu, reikia laikytis organizuojant ES ekonomikos valdymą siekiant pašalinti šią asimetriją?

Joaquín Almunia, Komisijos narys. – (ES) Gerb. pirmininke, G. Papastamkos klausia apie euro zonos valdymą.

Ką tik kalbėjau apie Ekonominės ir pinigų sąjungos pinigų ramsčio, Europos centrinio banko ir Europos centrinių bankų sistemos valdymą. Kalbant gana atvirai, manau, kad jis veikia labai gerai. Manau, kad jis sėkmingas.

Kito ramsčio, Ekonominės ir pinigų sąjungos ekonomikos ramsčio, valdymas veikia, tačiau čia dar reikia daug nuveikti. Finansų ir biudžeto politikos koordinavimas veikia ir aš manau, kad 2005 m. persvarstytas Stabilumo ir augimo paktas ir biudžeto koordinavimas, kuris įgyvendinant paktą yra savaime suprantamas, iki šiol veikė labai gerai.

Dabar patiriame labai sunkių išbandymų, nes dėl ekonomikos lėtėjimo ir mokesčių paskatų, taip pat dėl paramos finansų institucijoms paketų valstybės finansai patiria ypatingai didelį spaudimą ir Stabilumo ir augimo paktas turi būti įgyvendinamas esant labai sudėtingai padėčiai.

Jis turi būti įgyvendintas pasinaudojant jam būdingu lankstumu, kartu išsaugant pakto taisykles bei jį laikantis ir tai bus pagrindinis išbandymas.

Mūsų ataskaitoje dėl pirmųjų dešimties Ekonominės ir pinigų sąjungos metų taip pat nagrinėjamas antrasis veiksnys. Žvelgiant už mūsų finansų ir biudžeto politikos ribų, manau, būtina gerinti mūsų makroekonomikos

politikos koordinavimą. Kai kuriose šalyse, įskaitant Vengriją ir Latviją, kurios šiuo metu patiria didžiausių sunkumų mokėjimų balanso srityje ir kurioms reikia mūsų ir valiutos fondo finansinės paramos, esama labai reikšmingo makroekonomikos disbalanso. Tai rodo, kad palaipsniui kaupėsi disbalansas, kurio mes nesugebėjome laiku ištaisyti, pasinaudodami savo koordinavimo sistema.

Tai Ekonominėi ir pinigų sąjungai nepriklausančios šalys, kurios yra trečiajame euro įvedimo etape. Vis dėlto netgi euro zonoje yra nukrypimų kalbant apie einamosios sąskaitos deficitą ir vienetinių darbo sąnaudų augimą. Mano požiūriu, šioms šalims reikia daug veiksmingesnio koordinavimo, nei mums iki šiol pavyko užtikrinti nepaisant Euro grupės pastangų šioje srityje.

Manau, kad Euro grupė pradėjo veikti daug geriau po to, kai 2005 m. Liuksemburgo ministras pirmininkas Jean-Claude Juncker perėmė Euro grupės pirmininko pareigas ir įsteigė nuolatinį pirmininkavimą. Vis dėlto vis dar būtina daug nuveikti kalbant apie tarptautinį makroekonomikos politikos ar tam tikrų struktūrinių reformų koordinavimą, kuris neapsiriboja biudžeto koordinavimu, ir aiškiai būtina daug nuveikti kalbant apie išorės koordinavimą.

Tikiu, kad euras kaip valiuta mums ir likusiam pasauliui yra pakankamai svarbus, kad neleistume sau prabangos neužtikrinti, jog euro zonos valstybių interesai, pozicija ir prioritetai būtų suderinti, nuosekliai ir integruotai atstovaujami daugiašaliuose forumuose ir institucijose.

Georgios Papastamkos (PPE-DE). – (EL) Gerb. pirmininke, dėkoju Komisijos nariui už atsakymą. Džiaugiuosi, kad paminėjote, jog ekonomikos valdyme reikia dar daug nuveikti, ir kad patvirtinote, jog esama asimetrijos tarp griežtų pinigų politikos rėmų ir silpno, neišbaigto ir netobulo ekonomikos valdymo. Norėčiau paklausti Komisijos nario:

Pasakykite nuoširdžiai, kokių pasiūlymų, remdamasis savo ligšioline patirtimi ir atsižvelgdamas į esamą finansų krizę ir į tai, kad ji pavirto ekonomikos krize, pateiktumėte dėl ekonomikos valdymui Europos Sąjungoje skatinti skirtų institucinių pagrindų, jei šiandien reiktų persvarstyti Sutartį?

Joaquín Almunia, Komisijos narys. – (ES) Manau, kad galiu atsakyti labai greitai, kad nekartočiau kai kurių dalykų, kuriuos minėjau ankstesniame atsakyme.

Mano mintys apie tai, ką reikia nuveikti, pateiktos ataskaitoje dėl pirmųjų dešimties Ekonominės ir pinigų sąjungos metų ir labiau politiniame komunikate, kurį Komisija priėmė mano iniciatyva ir apie kurį diskutavome šiame Parlamente ir Taryboje. Mums reikia geresnio finansų ir biudžeto politikos koordinavimo ne tik trumpalaikėje perspektyvoje, bet ir vidutinės trukmės ir ilgalaikėje perspektyvoje; mums reikia nefinansinės makroekonomikos politikos koordinavimo – kuris iki šiol buvo labai silpnas – siekiant gerinti euro zonos šalių ekonomikos gebėjimą prisiderinti ir siekiant gerinti per ateinančius keletą metų narystės euro zonoje siekiančių šalių pasirengimą, nes tokį norą pareiškia vis daugiau valstybių. Mums reikia koordinavimo, pagrįsto aiškia ir tikslia strategija, aiškiai išreikštais prioritetais ir vienu balsu, reiškiamu už euro zonos ribų, ir mums reikia valdymo, kuriuo toliau būtų gerinamas Euro grupės darbo veiksmingumas – panašaus į tai, ką darėme nuo 2005 m. sausio 1 d. pirmininkaujant Jeanui-Claude'ui Junckerui.

Armando França (PSE). – (PT) Labai vertinu jūsų nuomonę. Norėčiau išgirsti jūsų nuomonę šiuo klausimu: mano požiūriu, ES ekonomikos ir pinigų organizacija bus išbaigta tik tada, kai bus sukurta bendra laisvės, saugumo ir teisingumo erdvė. Kitaip tariant, mums reikia bendrų įstatymų, kurie būtų visiems vienodi, ir mums reikia teismų, kurie visoje Sąjungoje vienodai taikytų šiuos įstatymus. Vis dėlto mes dar esame nutolę nuo bendros laisvės, saugumo ir ypač teisingumo erdvės kūrimo. Mano klausimas toks: jei dėl bet kurios priežasties Lisabonos sutartis neįsigaliojotų – ko mes tikrai nenorėtume – ar manote, kad tai keltų pavojų Europos integracijos procesui, ypač Ekonominę ir pinigų sąjungai?

Joaquín Almunia, Komisijos narys. – (ES) Gerb. A. França, mano atsakymas turi būti trumpas, tačiau jūsų klausimas labai įdomus.

Dėl teisės akto teksto – Sutarties teksto – turiu pasakyti, kad didesnioji dalis pirminės teisės aktų taisyklių, kurių reikia tokiam Ekonominės ir pinigų sąjungos veikimui, kokio mes visi norime, yra įtraukta į įstatymus nuo Maastrichto sutarties pasirašymo ir buvo perkeliama į naujesnes Sutartis. Šiandien jos įtrauktos į Nicos sutartį; rytoj jos bus įtrauktos į Lisabonos sutartį.

Lisabonos sutartyje yra papildomų patobulinimų, tačiau pagrindinės taisyklės, kurių iš Sutarties reikalauja Ekonominė ir pinigų sąjunga, įtrauktos į įstatymus nuo Maastrichto sutarties pasirašymo.

Vis dėlto Lisabonos sutarties įsigaliojimas kartu su sprendimais, kuriais siekiama spartinti Europos integraciją, pvz., praėjusią savaitę Europos Vadovų Tarybos priimtais sprendimais ir šįryt šiame Parlamente jūsų priimtais sprendimais, sukuria būtiną sistemą, kuri ekonomikos ir finansų integraciją skatintų judėti pirmyn kryptimi, kuria ji turi vykti. Kiekviena Sutarties formuluotė gali nulemti, kiek daug pažangos bus pasiekta Ekonominėje ir pinigų sąjungoje, ir ar ji vyksta teisinga, ar klaidinga kryptimi.

Tikiu, kad Lisabonos sutartis kaip politikos tikslas ir politinė valia, kurią rodo vadovai, valstybės narės, Parlamentas ir Komisija, spartindami Lisabonos sutartį, nepaisant vieno po kito nepavykusių referendumų, yra tai, ko reikia Ekonominėi ir pinigų sąjungai politinės erdvės ir politinės aplinkos požiūriu siekiant judėti teisinga linkme.

Į klausimus Nr. 41, 42 ir 43 bus atsakyta raštu.

Gay Mitchell (PPE-DE). - Negaišinsiu svarstymų. Suprantu, kad yra sunkumų, tačiau praėjusį vakarą klausimų Tarybai valanda buvo atšaukta.

Kaip ir daugelis čia esančių EP narių, dalyvauju komitetų veikloje. Yra kitų asmenų, kurie nedalyvauja Parlamento darbe – nei komitetuose, nei plenariniuose posėdžiuose. Vienintelė proga parodyti, kad dalyvaujame, yra pasisakymas plenariniame posėdyje.

Pažįstu EP narių, kurie neatvyksta į Parlamentą, tačiau gauna atlyginimą. Tie iš mūsų, kurie atvyksta, turėtų gauti progą pateikti klausimus Komisijos nariams. Mano klausimas sąraše yra už dviejų klausimų. Galbūt laikas, kad mes pereitume prie loterijos sistemos ir kad kiekvienas Komisijos narys turėtų atsakyti į keturis ar penkis klausimus, o į likusius būtų atsakoma raštu. Vis dėlto tikrai nepriimtina ir toliau vadovautis dabar galiojančia sistema.

Dėkoju už parodytą supratimą, tiesiog norėjau tai paminėti, nes manau, kad tai labai neteisinga.

Pirmininkė. – Gerb. G. Mitchellai, turėčiau pasakyti, kad būdama čia šįvakar jaučiuosi kiek nesmagiai. Yra problemos ir mes turime rasti sprendimą.

Galbūt klausydama Komisijos narių galėčiau pasakyti, kad jie turėtų suprasti, jog yra daug EP narių, laukiančių atsakymų, ir nors mes labai vertiname išsamius atsakymus, tačiau kartais galbūt vertintume trumpesnius atsakymus. Ne man skirta kritikuoti, tačiau galbūt jūs atkreiptumėte dėmesį į šią pastabą.

Pirmininkė. – Klausimą Nr. 44 pateikė **Emmanouil Angelakas (H-0890/08)**

Tema: Gydymas vaistais – sveikatos priežiūros paslaugos kitose valstybėse narėse

Pasiūlymo dėl direktyvos dėl pacientų teisių į sveikatos priežiūros paslaugas kitose valstybėse narėse įgyvendinimo (COM(2008)0414) 14 straipsnyje kalbama kitoje valstybėje narėje išduotų receptų pripažinimą. Turint omenyje, kad visais patentuotais vaistais prekiaujama visose valstybėse narėse, kad tie patys patentuoti vaistai skirtingose valstybėse narėse gali būti parduodami skirtingose pakuotėse ar skirtingais kiekiais, kad kai kuriose valstybėse narėse patentuoti vaistai gali būti parduodami tik registruotuju pavadinimu, o ne nepatentuotu pavadinimu ir kad minėti vaistai recepte gali būti pažymėti kalba, kuri yra nežinoma sveikatos priežiūros paslaugas teikiančiam gydytojui ar vaistininkui, koks yra Komisijos požiūris į tai, ar išduotame recepte nurodytas, tačiau tam tikroje valstybėje narėje neparduodamas produktas gali būti pakeistas kitu vaistu (patentuotu arba nepatentuotu), atsižvelgiant į tai, kad tokia veikla kai kuriose valstybėse narėse yra draudžiama įstatymu?

Ar ji nesuteiktų išsamesnės informacijos apie nuostatas, kurias ji ketina patvirtinti (pagal 14 straipsnio 2 dalies a ir b punktus), siekdama užtikrinti, kad būtų galima patikrinti receptų autentiškumą ir teisingai nustatyti išrašytus vaistus?

Androulla Vassiliou, Komisijos narė. – (EL) Gerb. pirmininke, kaip ne kartą nurodė ir pabrėžė Komisija, taisyklė, draudžianti tam tikroje valstybėje narėje įsisteigusiose vaistinėse priimti receptus, kuriuos asmeniniam naudojimui išrašė gydytojas kitoje valstybėje narėje, viršija taisyklės, būtinas saugant visuomenės sveikatą, ir todėl prieštarauja Bendrijos teisei, konkrečiai Sutarties 49 straipsniui. Vadinasi, jei vaisto platinimui vienos valstybės narės teritorijoje gautas leidimas pagal Direktyvos Nr. 2001/83 6 straipsnio 1 dalį, ta valstybė narė turi užtikrinti, kad jos teritorijoje būtų galima pasinaudoti receptais, kuriuos pasirašė kitoje valstybėje narėje dirbantis įgaliotas asmuo. Remiantis Teisingumo Teismo praktika, bet kokie tokio pripažinimo apribojimai neturi sukelti diskriminacijos, turi būti pagrįsti ir turi būti proporcingi.

Be to, Komisija mano, kad dėl visuomenės sveikatos priežasčių būtų proporcinga, jei į valstybių narių teisę būtų įtrauktos nuostatos, kad vaistinininkai turėtų teisę atsisakyti pagal receptą parduoti vaistus, jei jiems kyla teisėtų ir pagrįstų abejonų dėl recepto autentiškumo, ir taikyti išimtį vaistams, kuriems reikia specialaus recepto, kaip nurodyta Direktyvos Nr. 2001/83 71 straipsnio 2 dalyje.

Kalbant apie siūlomos direktyvos dėl pacientų teisių į sveikatos priežiūros paslaugas kitose valstybėse narėse įgyvendinimo 14 straipsnį, jis skirtas užtikrinti kitoje valstybėje narėje teisėtai išduotų receptų pripažinimą esant sąlygoms, kurias minėjau. 14 straipsnio 2 dalimi siekiama palengvinti kitos valstybės narės gydytojo išduotų receptų pripažinimą įgyvendinimą patvirtinant priemones, kurios padės vaistinininkams parduoti vaistus pagal receptą, išduotą kitoje valstybėje narėje, kai nekyla abejonų recepto autentiškumu ir tinkamai pažymėtu paskirto vaisto pavadinimu. Komisija negali pateikti išsamios informacijos apie priemones, kurios turi būti patvirtintos pagal 14 straipsnį, nes šios priemonės, vadovaujantis reguliavimo tvarka, bus patvirtintos komitete, sudarytame iš valstybių narių atstovų, ir todėl Komisija šiuo metu negali numatyti, dėl kokių priemonių nuspręš valstybių narių atstovai. Taip pat Komisija nori pabrėžti, kad 14 straipsnio 2 dalyje tiesiog minimos priemonės, kurios užtikrins teisingą išrašytų vaistų žymėjimą, ir nenustato jokio konkretaus sprendimo, kuris padėtų siekti šio tikslo.

Be to, Komisija žino apie problemą, kurią nurodė gerb. EP narys, dėl skirtingos valstybių narių politikos, susijusios su galimybe vieną vaistą, kuris galbūt parduodamas kaip patentuotas vaistas, pakeisti nepatentuotu vaistu, tačiau šį klausimą sprendžia pačios valstybės narės. Mes, Komisija, negalime priversti valstybių narių spręsti, ar vaistinininkai vieną vaistą gali pakeisti kitu vaistu. Tai, žinoma, paliekama valstybių narių kompetencijai.

Todėl norėčiau užbaigti pareikšdama, kad receptas, kurį išrašė gydytojas kitoje valstybėje narėje, pacientams suteikia tokias pačias garantijas kaip ir receptas, išduotas gydytojo toje pačioje valstybėje narėje, ir remiantis kovo 7 d. Teismo nutartimi Schumacher byloje ir 1990 m. Komisijos byloje prieš Vokietiją tai galioja ir vaistams, atsivežtiems iš kitos valstybės narės vaistinės.

Emmanouil Angelakas (PPE-DE). – (EL) Gerb. pirmininke, pirmiausia norėčiau palinkėti Komisijos narei sėkmės jos pastangoms, susijusioms su teisėkūros priemone dėl sveikatos priežiūros paslaugos kitose valstybėse narėse. Norėčiau užduoti šį klausimą:

Ar atsižvelgiant į tai, kad po valstybės narės keliaujantys pacientai privalo visada turėti galimybę gauti jiems būtinų vaistų ir kad tai ypač svarbu pacientams, turintiems chroniškų negalavimų, pvz., sergantiems širdies ligomis, psichikos ligomis ar panašiais susirgimais, pagalvojote apie Europos Sąjungoje parduodamų patentuotų vaistų duomenų bazės kūrimą, kad gydytojai žinotų, jog pacientas, keliaujantis iš A valstybės narės į B valstybę narę, tikrai galės rasti savo vaistus? Jei taip, kaip tai įsivaizduojate?

Androulla Vassiliou, Komisijos narė. – (EL) Gerb. pirmininke, norėčiau pasakyti Parlamentui, kad EMEA, kuri – kaip žinote – yra Europos vaistų agentūra Londone, šiuo metu įgyvendina didelį projektą, rengdama tikslų visų vaistų, kuriems yra išduotas leidimas įvairiose valstybėse narėse ir kurių sudėtis galbūt yra vienoda, atsargų sąrašą, kad vaistinininkas, gavęs receptą, žinotų, kokie vaistai jo valstybėje narėje atitinka išrašytus vaistus, jei, žinoma, tokie vaistai įvairiose valstybėse narėse yra parduodami skirtingais pavadinimais. Manau, kad tai labai svarbus projektas. Tiksliai nežinau, kada jis bus baigtas, tačiau jis yra vykdomas.

Pirmininkė. – Klausimą Nr. 45 pateikė **Ioannis Gklavakis (H-0892/08)**

Tema: Maisto produktų žymėjimas

Neseniai Kinijoje kilęs maisto skandalas dar kartą pabrėžė būtinybę geriau žymėti maisto produktus ir gerinti jų gamyboje naudojamų sudedamųjų dalių atsekamumą. Remiantis galiojančiais Bendrijos teisės aktais, reglamentuojančiais vartotojams teikiamą informaciją apie maisto produktus, kai kurios nuorodos yra privalomos, o kitos yra neprivalomos.

Ar produkto kilmės nuoroda taps privaloma?

Ar numatoma perdirbtų gyvūninės kilmės produktų žymėjimo pakeitimų? Ar turi būti nurodoma naudotų gyvūninės kilmės šalutinių produktų kilmės vieta? Ar tai bus privaloma visoms valstybėms narėms?

Ar numatomos konkrečios nuostatos dėl perdirbtų gyvūninės kilmės produktų iš trečiųjų šalių?

Kokios nuostatos bus įtrauktos dėl nuotolinio maisto produktų pardavimo arba jų pardavimo internetu?

Androulla Vassiliou, Komisijos narė. – (EL) Gerb. pirmininke, norėčiau pareikšti, kad pagrindinis Europos Sąjungos teisės aktų dėl maisto produktų principas yra tas, kad į Bendrijos rinką gali patekti tik saugus maistas ir kad visas teisėtai į Europos Sąjungos rinką patekęs maistas ir pašarai turi būti saugūs neatsižvelgiant į jų kilmės. Į Bendrijos teisinę sistemą įtrauktos plataus spektro maisto saugos priemonės ir priemonės, kuriomis palengvinamas nesaugaus maisto ir pašarų šalinimas iš rinkos.

Pagal Reglamentą, nustatantį maistui skirtų teisės aktų bendruosius principus ir reikalavimus, atsekamumas Europos Sąjungos teritorijoje maisto pramonės įmonėms yra privalomas visuose maisto grandinės lygiuose ir etapuose, pradedant importuotojais ir baigiant mažmenine prekyba. Kalbant konkrečiai apie gyvūninės kilmės produktus, įskaitant produktus iš trečiųjų šalių, maisto produktus reglamentuojantys teisės aktai dar labiau stiprina gyvūninės kilmės produktų, kuriuos apima Reglamentas (EB) Nr. 853/2004, atsekamumą nustatydami šiuos reikalavimus:

Maisto verslo operatoriai turi vietoje naudoti sistemas ir procedūras maisto produktų verslo operatorių, iš kurių jie gavo gyvūninės kilmės produktus arba kuriems tuos produktus pristatė, tapatybei nustatyti. Šie produktai taip pat privalo turėti sveikumo ženklą arba identifikavimo ženklą. Gyvūninės kilmės perdirbtiems produktams Komisija nenumato jokių atsekamumo taisyklių, sveikumo ar identifikavimo ženklų pakeitimų.

Kalbant bendrai apie privalomą visų maisto produktų kilmės vietos žymėjimą, reikėtų pabrėžti, kad maisto kilmės vietos nuoroda nėra maisto saugos priemonė; tai priemonė, kuria naudojasi piliečiai, kad galėtų atpažinti kiekvieno produkto ypatumus. Vis dėlto kilmės vietos nuoroda iš principo reikalinga tais atvejais, kai kyla pavojus, kad vartotojai bus klaidinami dėl tikrosios maisto kilmės, taip pat taikant specialias taisykles, pvz., vaisiams, daržovėms, jautienai, vynui, medui ir žuviai galiojančias taisykles. Šiais atvejais kilmės nuoroda privaloma. Kilmės nuoroda taip pat būtina importuotai paukštienai, o nuo 2010 m. liepos 1 d. ji taip pat turės būti pateikiama ant iš anksto supakuotų maisto produktų, kurie buvo pažymėti kaip organinės kilmės. Šiais atvejais kilmės nuoroda yra būtina ir privaloma.

Be abejonės, Komisija žino, kad tai klausimas, kuris reikalauja tolesnių diskusijų, ir mes žinome, kad dažnai piliečiai nori žinoti produktų kilmę. Vis dėlto tai nėra pakankama priežastis, kad kilmės nuoroda taptų privaloma būtent todėl, kad mes nelaikome jos maisto saugos priemone. Kaip jau paaškiniau, tai – priemonė, kuria piliečiai informuojami apie produktų kilmės ypatumus. Maisto žymėjimas, žinoma, galėtų būti savanoriškas, o ne privalomas, ir šiuo atveju turime vadovautis tam tikromis bendromis taisyklėmis, kad visose valstybėse šalyse galiotų vienoda tvarka.

Vis dėlto Komisijos pasiūlymas dėl informacijos apie maistą apima visus metodus, taikomus tiekiant maistą vartotojams, įskaitant nuotolinę prekybą. Pasiūlymu siekiama paašškinti, kad tokiais atvejais svarbi privaloma informacija, pvz., apie maisto sudedamąsias dalis ir jame esančius alergenų, turi būti pateikiama pirkėjui taip pat nuotolinės prekybos metu, o ne tik pristačius produktą, taigi jau tada, kai asmuo pradeda užsakymo procesą, jis turi tiksliai žinoti, kokios yra sudedamosios dalys ir ar produkte, kurį jis ketina užsisakyti, yra alergenų ar kitų medžiagų.

Ioannis Gklavakis (PPE-DE). – (EL) Gerb. pirmininke, dėkoju Komisijos narei. Vis dėlto norėčiau pasakyti štai ką.

Kalbant apie žemės ūkio produktų gamybą ir jų pardavimą savo teritorijoje Europos Sąjunga ėmėsi visų žinomų priemonių, skirtų apsaugoti ir vartotojui, ir aplinkui. Ar šiuo konkrečiu klausimu Komisija galvoja imtis žadėtų priemonių kalbant apie produktus iš trečiųjų šalių, kad jos pačios galėtų stiprinti žymėjimo taisykles? Klausiu, nes etiketės, kurias matome Europos Sąjungos teritorijoje yra patikimos, tačiau bijau, kad tai negalioja etiketėms iš trečiųjų šalių.

Jei ko nors nesiimsite šiuo klausimu, Europos ūkininkai, kuriems taikomos šios priemonės, patirs išlaidų ir nutrauks gamybą, o produktai, atvežami iš trečiųjų šalių, vartotojui bus pateikiami abejotinos kokybės ir tai reikš, kad mes nieko nedarome ir taip silpniname Europą.

Androulla Vassiliou, Komisijos narė. – (EL) Gerb. pirmininke, leiskite man pasakyti, kad mes reikalaujame, jog reglamentai, kuriuos taikome Europos Sąjungoje gaminamiems produktams, taip pat būtų priimti valstybėse, kurios eksportuoja į Europos Sąjungą. Be to, norėčiau jums dar kai ką priminti: jei tai negalėtų, mes negalėtume uždrausti importuoti mėsą iš Brazilijos ir nutraukti pieno ir pieno produktų importo iš Kinijos ir t. t. Būtent dėl to, kad turime šias saugos taisykles, turėtume jaustis užtikrinti, kad į Europos Sąjungą importuojamos prekės yra tokios pat saugios kaip Europos Sąjungoje pagamintos prekės.

Žinoma, neturime užmiršti, kad gali būti sukčiaujama ir importuotos prekės žymimos kaip pagamintos Europos Sąjungoje. Pvz., buvo nustatyta, kad nedidelis kiekis itališkų pieno produktų iš tikrųjų buvo sukčiaujant importuotas iš Kinijos, tačiau tai nereiškia, kad mes neturime tinkamų reglamentų. Tai tiesiog reiškia, kad piliečiai dažnai randa nesąžiningų tokių prekių importo būdų.

Jim Allister (NI). - Komisijos nare, tvirtinčiau, kad pastarieji susitarimai neveikia.. Tai rodo nesena patirtis mano paties rinkimų apygardoje. Vos Airijos saloje kilus panikai dėl Airijos Respublikoje nustatytų dioksino užterštų maisto produktų, tai paveikė visoje Airijos saloje apyvartoje esančius produktus.

Mano rinkimų apygardoje Šiaurės Airijoje, kur niekas nevartojo to užteršto maisto, visi kiaulienos produktai buvo išimti iš prekybos. Kodėl? Kadangi negalėjome tiksliai pasakyti, kokia buvo kiaulienos produktų kilmės šalis.

Tai aiškus pavyzdys, kad dabartiniai susitarimai neveikia. Mums nereikėjo užkrauti visos žalos vietos kiaulienos pramonei, nes nežinojome, iš kur tiksliai buvo atvežti pas mus parduvinėjami kiaulienos produktai. Taigi ar atsižvelgdami į tai jūs svarstysite šiuos klausimus ir ar mums pranešite, ko iš viso to pasimokėte?

Marian Harkin (ALDE). - Norėjau konkrečiai paklausti Komisijos narės apie perdirbtą maistą iš trečiųjų šalių, ypač viščiukų filė, kurie toną sveriančiais užšaldytais gabalais atvežami iš Pietų Amerikos, atšildomi kurioje nors ES šalyje, galbūt pabarstomi džiovintaisiais ar padengiami tešla ir tada parduodami kaip ES pagamintas produktas. Kaip Komisija gali tai stebėti? Sakėte mums, kad kilmės šalies žymėjimas negarantuoja saugaus maisto – esate teisi – ir kad tai yra dar viena priemonė, padedanti vartotojams. Vis dėlto ji taip pat padeda gamintojams, nes tada vartotojai gali palyginti palyginamus produktus.

Sakėte, kad 2010 m. įsigalios reikalavimas žymėti iš anksto supakuotus maisto produktus ten, kur jie bus parduodami. Ar tai konkrečiai reiškia, kad restoranuose, kuriuose parduodamas maistas, reikės nurodyti gyvūninės kilmės produktų kilmės šalį?

Pagaliau, Komisijos nare, tiesiog noriu pasveikinti jus už tai, kad esate ypatingai darbšti ir išradinga.

Androulla Vassiliou, Komisijos narė. - Pirmiausia manau, kad klausimas apie krizę Airijoje yra įrodymas, kad turime geras sistemas. Jūs nesutinkate, tačiau aš manau, kad jei neturėtume gerų sistemų, krizė Airijoje būtų praėjus nepastebėta.

Ir tikrųjų taip yra, nes mes atradome, kad pasirodė dioksino užteršta mėsa – dėl prekybininkų, jų tiekėjų ir klientų atsekamumo – ir kad galėjome skubiai ją išimti iš prekybos.

(Replikos iš salės)

Tai buvo prevencinė priemonė, kurios nutarė imtis Airijos Vyriausybė. Atsekamumas įmanomas, nes jie saugo įrašus apie tai, kam parduoda savo produktus.

Jūs apie tai turite savo nuomonę. Žinoma, aš esu tikra, kad mano tarnybos apsvaistys krizę Airijoje, nes ji Europos Sąjungai kainavo daug milijonų eurų ir dar daug pinigų ji kainavo Airijos Vyriausybei; todėl ji neliks nepastebėta ir mes ją svarstysime.

Vis dėlto aš manau ir tai yra mano asmeninė nuomonė, kad būtent dėl atsekamumo taisyklių mums tikrai pavyko įveikti krizę.

Pirmininkė. - Nesu tikra, ar jūs atsakėte į M. Harkino klausimą.

Androulla Vassiliou, Komisijos narė. - Tai, ką pasakiau apie žymėjimą, taikiau importuotai vištienai. Importavus vištieną ją reikia žymėti ir aš konkrečiai sakiau, kad privalomas žymėjimas paukštienos atveju yra būtinas.

Vis dėlto, jei mėsa atšildoma ir parduodama kitu pavidalu, jai turi galioti Europos Sąjungos taisyklės. Jai neprivalo galioti kilmės šalies taisyklės. Bet kuris mėsos gamintojas, nesvarbu, ar tai asmuo, kuris gamina paukštieną, ar tai asmuo, kuris gamina maistą, turi laikytis mūsų griežtų maistą reglamentuojančių įstatymų. Jei taip nėra, jis už tai atsako.

Avril Doyle (PPE-DE). - Šiandien lygiai 12 val. gavau Žodinių klausimų tarnybos laišką, kuriame rašoma: „Jūsų klausimas – vienas pirmųjų klausimų Komisijai. Paprastai jis atsakomas žodžiu. Jei jūs nedalyvaujate, klausimas nebus svarstomas ir jūs atsakymo negausite.“

Todėl, kadangi kaip ir kiekvienas, kuris pateikia klausimą, norėjau gauti atsakymą, sėdėjau čia ilgiau nei valandą ir tai vyko tokią dieną, kuri tikriausiai yra viena iš labiausiai užimtų dienų mano Parlamento karjeroje. Per šią paskutinę valandą turėjau būti trijose kitose vietose.

Dabar jums nesiskundžiu, gerb. pirmininke, jūs galite veikti tik pagal taisykles, kurios yra jums suteiktos. Vis dėlto, jei savo sąrašę apskaičiuodama proporcijas galėtumėte atsižvelgti į papildomus klausimus (ir man suteikiama daugiau nei man iš tikrųjų priklauso), į narių praleistą laiką Parlamente – o ne į kai kuriuos EP narius, kurie sugeba įeiti ir nedelsiant gauti laiką papildomam klausimui tiesiog dėl to, kad jūs siekiate politinių frakcijų pusiausvyros ar kažko kito – manau, mes visi būtume pakankamai patenkinti paklusdami jūsų praktinei taisyklei.

Iš tikrųjų jūs turite atlikti neįmanomą darbą. Prašau, grįžkite atgal į Pirmininkų sueigą ir pažvelkite į sistemą, pagal kurią yra išdėstomi klausimai. Jei mes nepasilieiname Parlamente – mano atveju vienai valandai, nors buvau pakviesta dalyvauti, nes mano klausimas buvo vienas pirmųjų – mes iš viso negauname atsakymo, netgi raštiško atsakymo. Tai mums kelia nusivylimą. Dėkoju už jūsų kantrybę.

Pirmininkė. – Gerb. A. Doyle, suprantu jūsų nusivylimą ir patikėkite man, kad tarnybos ir aš stengiamės daryti viską, ką galime – ir aš žinau, kad turime tai daryti geriau.

Dėkoju visiems už kantrybę ir, kadangi tai buvo paskutinė klausimų valanda prieš Kalėdas, taip pat norėčiau jums palinkėti laimingų Kalėdų ir Naujųjų Metų!

Atsakymai į klausimus, į kuriuos nebuvo atsakyta dėl laiko stokos, bus pateikti raštu (žr. priedą).

Tuo baigsime klausimų valandą.

(Posėdis sustabdytas 19.55 val. ir pratęstas 21.05 val.)

PIRMININKAVO: E. McMILLAN-SCOTT

Pirmininko pavaduotojas

17. Europos profesinio mokymo kokybės užtikrinimo orientacinė sistema - Europos profesinio mokymo kreditų sistema (angl. ECVET) (diskusijos)

Pirmininkas. – Kitas klausimas – bendros diskusijos dėl:

-Jano Anderssono pranešimo (A6-0438/2008) Užimtumo ir socialinių reikalų komiteto vardu dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos rekomendacijos dėl Europos profesinio mokymo kokybės užtikrinimo orientacinės sistemos sukūrimo (COM(2008)0179 - C6-0163/2008 - 2008/0069(COD)), ir

-Thomaso Manno pranešimo (A6-0424/2008) Užimtumo ir socialinių reikalų komiteto vardu pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos rekomendacijos dėl Europos profesinio mokymo kreditų sistemos (ECVET) sukūrimo (COM(2008)0180 - C6-0162/2008 - 2008/0070(COD)).

Jan Andersson, pranešėjas. – (SV) Gerb. pirmininke, Komisijos nary, pirmiausia norėčiau trumpai pasisakyti apie profesinio mokymo svarbą. Labai svarbu, kad profesinis mokymas būtų vystomas visose ES valstybėse narėse. Tai yra svarbu pačiai ES, konkurencingumui ir tam, kaip sugebėsime išsilaikyti pasaulyje, be to, ES aukštos kokybės profesinis mokymas labai svarbus žmonėms. Tokios bendrosios aplinkybės.

Žinome, kad atskirose valstybėse narėse profesinis mokymas organizuojamas labai įvairiais būdais. Šiuo pasiūlymu dėl orientacinės sistemos nesiekiamo pakenkti valstybėse narėse taikomiems profesinio mokymo organizavimo būdams, tačiau norima prisitaikyti prie turimų tradicijų, kurios yra susiklosčiusios organizuojant mokymą vietas, regiono ar valstybės narės lygmeniu. Be abejo, jau anksčiau veikė bendra profesinio mokymo ir kokybės užtikrinimo sistema, tačiau dabar valstybės narės nori išplėsti šią sistemą, atsižvelgdamos į didesnę globalizacijos lygį ir geresnės kokybės mokymo poreikį.

Norėčiau padėkoti Komisijai ir Tarybai už jų puikų bendradarbiavimą rengiant kokybės pagrindus, dėl to galėjome rasti bendrus sprendimus.

Taigi apie ką eina kalba? Be abejo, valstybės narės labai nerimavo, kad mes jų nemokytumėme, bet kad pateiktume tai, kas jų pačių akimis galėtų duoti pridėtinės vertės joms pačioms. Mums reikia dalytis patirtimi.

Pats asmeniškai lankiau bandomuosius projektus, susijusius su kokybės užtikrinimu jaunimą mokant apie mechanines transporto priemones mano valstybėje, kur vyksta ypač vaisingas bendradarbiavimas.

Turime bendrą darbo rinką, turime bendrus tikslus, todėl labai svarbu turėti tokį pat dalijimąsi patirtimi ir bendrą sistemą, kurioje toks dalijimasis patirtimi galėtų vykti. Taip pat kartu valstybėms narėms turime atsargiai pasakyti, kad į čia įtrauktus rodiklius reikėtų žiūrėti ne į kaip kontrolės priemonę, bet kaip į joms naudingą šaltinį. Turėtų būti įmanoma valstybėms narėms šiuos rodiklius naudoti vystant savo sistemas ir vykdamas jų kokybės užtikrinimą. Tikiuosi ir manau, kad šio susitarimo rezultatas bus profesinio mokymo vidaus rinkoje vystymas. Esu visiškai tikras, kad taip bus ir esu taip pat tikras, kad dalijimasis patirtimi ir priemonės, kurios dabar bus prieinamos valstybėms narėms, duos naudos joms pačioms, ES ir žmonėms. Ačiū.

Thomas Mann, *pranešėjas*. – (DE) Gerb. pirmininke, Komisijos nary J. Figeli, ponios ir ponai, kai kalba eina apie mokymą Europoje, visi kalba apie Boloniją – ir teisingai daro. Nuo 1999 m., kai ES valstybės narės nusprendė iki 2010 m. sukurti bendrą Europos aukštesniojo mokslo erdvę, buvo panaikinta daug kliūčių judumui. Pripažįstant bakalauro ir magistro laipsnių ir mokymo pasiekimus per Europos kreditų perkėlimo sistemą (angl. ECTS), akivaizdu, kad privalome imtis bendrų veiksmų.

Pagrindinė mintis – profesinį mokymą vykdyti pagal lygiai tokį pat principą. Vienas kertinių akmenų buvo 2002 m. Barselonos viršūnių susitikimas, kuriame buvo paraginta tarptautiniu lygiu pripažinti mokymosi rezultatų pasiekimus. Tais pačiais metais buvo pradėtas Kopenhagos procesas dėl didesnio Europos bendradarbiavimo profesinio mokymo srityje. 2006 m. nustatėme naujas sąlygas, t. y. Europos kvalifikacijų pagrindus (EKP). Tuomet buvau Europos Parlamento pranešimo savo iniciatyva pranešėjas.

EKP turi tris funkcijas: pirmiausia sujungti valstybių narių ir sektorių kvalifikacijų sistemas; antra, užtikrinti profesinio mokymo ir bendrojo švietimo palyginamumą; ir, trečia, užtikrinti skaidrumą ir galimybes judėti iš vieno lygmens į kitą.

Siekiant sudaryti sąlygas perkelti ir pripažinti šiuos mokymosi rezultatus, dabar buvo sukurta Europos profesinio mokymo kreditų sistema (angl. ECVET). Tik pasiekus ir užtikrinus sugebėjimų ir įgūdžių skaidrumą, bus galima panaikinti visas kliūtis jai perkelti ir pripažinti ir valstybėje narėje, ir tarptautiniu lygiu. Taip ECVET prisideda prie bendro ir profesinio mokymo Europos bendradarbiavimo plėtros.

ECVET labiau atvers judumo galimybes ir sudarys sąlygas lengviau įgyvendinti karjeros planus, bei turėtų padidinti socialinę darbuotojų ir besimokančiųjų integraciją. Norint rimtai išsipareigoti laikytis profesinio mokymo kokybės kriterijų, reikia atsižvelgti į specifines valstybių narių aplinkybes. Ne visi yra susipažinę, kaip veikia artimas bendradarbiavimas tarp mokyklų ir pramonės – vadinamoji dviguba sistema, t. y. ne visi žino, kiek daug reikia investuoti įgūdžių, laiko ir pinigų, norint gauti Vokietijos amatų rūmų suteikiamą kvalifikaciją ar pripažinimą aukštos kvalifikacijos verslo administratoriumi. Valstybių narių veiklos turėtų būti papildytos ir jų bendradarbiavimas padidintas. Kreditų atžvilgiu turi būti užtikrinama, kad kai kuriais atvejais žinių ir kompetencijų įvertinimo moduliai galėtų būti pridėti, o kitais atvejais galėtų būti tęsiamas galutinis egzaminavimas. Tokia laisvė labai svarbi.

Ponios ir ponai, tai, kad Užimtumo ir socialinių reikalų komitetas beveik vienbalsiai balsavo už mano pranešimą, mane paskatino derėtis su Komisija ir Taryba. Posėdžiavome Bordo, kur vyko Tarybai pirmininkaujančios Prancūzijos surengta švietimo konferencija. Norėčiau padėkoti visiems pagalbiniais pranešėjams už pritarimą šiam kompromisui.

Tikiuosi, kad mūsų kartu nuveiktas darbas bus laikomas kompetentingu indėliu į profesinio mokymo veiksmingumo, skaidrumo ir judumo didinimą, o ECVET taps svarbiu Europos mokymosi srities vystymo elementu.

Ján Figel', *Komisijos narys*. – Gerb. pirmininke, pirmiausia norėčiau padėkoti ir pasakyti panašiai, kaip sakė Jan Andersson savo įvadinėse pastabose dėl rekomendacijos dėl Europos kokybės užtikrinimo orientacinės sistemos (EKUOS), kai kalbėjo apie labai puikų darbą ir bendradarbiavimą tarp institucijų. Komitetai ir Komisija tikisi dėl dviejų svarbių priemonių priartėti prie susitarimo per pirmąjį svarstymą.

Pirmiausia norėčiau labai teigiamai įvertinti Užimtumo ir socialinių reikalų komiteto darbą. Taip pat norėčiau paminėti Ramonos Mănescu ir Kultūros ir švietimo komiteto indėlį ir, dėl antrojo klausimo – nes mes sujungėme abu klausimus – tų pačių komitetų, t. y. Švietimo ir kultūros komiteto bei Užimtumo komiteto indėlį. Taip pat norėčiau paminėti Dumitru Oprea indėlį dėl daugelio įdomių punktų, kuriuos jau pabrėžė ir Jan Andersson, ir Thomas Mann.

Žmonės ir valstybės narės jau daug kalbėjo apie Bolonijos procesą, tačiau dabar vis daugiau ir daugiau kalbama apie įgūdžių, profesinio mokymo ir Kopenhagos proceso svarbą. Šiomet pirmą kartą surengėme konkursą „EuroSkills“, kuris padės padidinti labai svarbios profesinio mokymo srities populiarumą, patrauklumą ir keitimąsi geriausios praktikos pavyzdžiais. Norėčiau pateikti kai kurias pastabas dėl dviejų priemonių, dėl kurių šioje plenarinėje sesijoje jūsų pranešimų forma rytoj bus balsuojama, svarbos.

Dėl rekomendacijos dėl EKUOS: profesinį mokymą nustelbė reformos procesas Europoje, bet jei iš tiesų norime padidinti mūsų Sąjungos konkurencingumą ir socialinę sanglaudą, kaip tai nustatyta Lisabonos strategijoje, privalome kalbėti ir apie bendrojo švietimo ir apie profesinio mokymo svarbą ir kokybę. Veikiau techninis pirmosios rekomendacijos pobūdis neturėtų atitraukti dėmesio nuo šios priemonės svarbos. Kokybės užtikrinimas stiprina visas profesinio mokymo politikos iniciatyvas. Tai padeda sukurti abipusį pasitikėjimą ir atnaujinti profesinio mokymo sistemas, gerinant mokymo efektyvumą.

Kokybės užtikrinimo sistema sukurta siekiant nuolat gerinti profesinį mokymą. Ji grindžiama kokybės ciklu, kuriame sukuriama ryšiai tarp keturių etapų: planavimo, įgyvendinimo, įvertinimo ir peržiūrėjimo. Sistemoje nustatyti būdai, kuriais galime stebėti profesinio mokymo veikimą, bei pamatuoti profesinio mokymo patobulinimą ir sisteminiu, ir tiekėjų lygiais. Kokybės užtikrinimo metodai įtraukti į 2007 m. rekomendacijos dėl Europos kvalifikacijų sistemos sukūrimo priedą, taigi tai jau yra sukurtos EKUOS dalis.

Kokybė, mokymosi pasiekimų metodas ir kvalifikacijų pagrindai neatsiejami. Kokybės užtikrinimas – būtina sąlyga pasitikėjimui tarp sistemų ir valstybių, kad mokymosi pasiekimus būtų galima perkelti kaip rezultatus. Manau, kad šiame procese pasiekti kompromisai labai svarbūs. Komisija pritaria pasiūlytam tekstui. Jūs padėjote patobulinti tekstą: pvz., nustatyta nauja galutinė data nacionaliniam metodui sukurti, padaryta aiški nuoroda į vietos ir regiono valdžios dalyvavimą. Jūsų indėlis taip pat padėjo paaiškinti pirminio teksto prasmę aiškinant vadinamojo sistemos priemonių rinkinio pobūdį.

Dėl kitos priemonės norėčiau tik pasakyti, kad ji taip pat būtina, jei iš tiesų norime skatinti mokymąsi visą gyvenimą ir palengvinti tikrąjį judumą. Kaip dažnai sakau, esame piliečiai, o ne turistai vienoje Europos Sąjungoje. Mums reikia tokio judumo ir besimokantiejiems, ir darbuotojams, kad žmonės galėtų pasinaudoti įvairių šalių ar netgi regiono lygiu siūlomų Europos švietimo ir mokymo sistemų turtingumu. Tai bus įmanoma tik tuomet, jei asmenų mokymosi pasiekimai bus tinkamai įvertinti, pereinant iš vienos mokymosi aplinkos į kitą.

Dabar Europos profesinio mokymo perkėlimo sistema ECVET atvers daugiau kelių. ECVET tikslas yra dvipusis: pirma, remti ir skatinti tarptautinį judumą ir, antra, suteikti prieigą prie mokymosi visą gyvenimą, kad būtų patenkinti tikrieji asmenų, darbo rinkos ir mūsų visuomenės poreikiai.

Nebenoriu nieko daugiau sakyti, tiesiog užtikrinsiu jus, kad ši priemonė yra ir bus suderinama su kita priemone, Europos bendrojo aukštesniojo švietimo kreditų sistema (ECTS), ir įvairiomis Europoje jau veikiančiomis kvalifikacijų sistemomis. Ji bus įgyvendinama pagal kiekvienos dalyvaujančios valstybės taisykles ir teises priemones.

T. Mann pabrėžė savanorišką valstybių narių dalyvavimą. Tai rodo mūsų sistemų skirtingumą bei sugebėjimą rasti bendras priemones, mūsų bendrą darbą ir norą sukurti tinkamas sąlygas įvairioms sistemoms suderinti ir joms perkelti. Šio proceso metu galėjome matyti, kaip metodas „iš apačios į viršų“ padėjo išnagrinėti ir parengti priemones abiem atvejais.

Todėl norėčiau pasakyti, kad pasiektas kompromisas priimtinas ir labai svarbus ne tik užbaigimui, bet ir visiems jautriems ar susirūpinimą kėlusiams klausimams išspręsti. Manau, kad kompromisas netgi pagerina tekstą. Ypač teigiamai vertinu indėlį dėl didesnio valstybių narių ir regionų valdžios institucijų vaidmens ir dėl bandymų laikotarpio ar rezultatų įgyvendinimo proceso metu pabrėžimo. Taigi Komisija pritaria pasiūlymams ir pasiektam kompromisui.

Marie Panayotopoulos-Cassiotou, PPE-DE frakcijos vardu. – (EL) Gerb. pirmininke, ypač didžiuojuosi, kad galiu pirma po pranešėjų pabrėžti didžiulę profesinio mokymų sistemų stiprinimo svarbą Europos žmonėms, atsižvelgiant į specifines kiekvienos valstybės narės švietimo sistemų savybes ir derinant, kad visoms sistemos būtų sukurti bendri pagrindai ir jos, kaip teisingai pabrėžė Komisija ir puikiai dirbdami komitete pranešėjai suteikė progą mums suprasti, galėtų būti naudojamos kaip priemonės.

Sugebėjome Europos jaunimui duoti gerą startą, kad jie galėtų dviem būdais eiti į priekį: siekti aukštesniojo mokslo, t. y. teorinių studijų ir studijuoti praktinius dalykus, susijusius su praktika ir kūryba. Visų lygių profesinis mokymas – Europos ateitis, tai – kiekvienos atskiros valstybės narės ateitis, tai – kūrybos ir produktyvumo prieškambaris, vedantis į pažangą ir naujoves. Tikiu, kad šias dvi direktyvas, kurios bus

netrukus patvirtintos ir pritaikytos praktiškai, kiekvienoje valstybėje narėje valdžios institucijos ir mokymo institucijos naudos taip, kad rezultatus matysime jau kitais – kūrybingumo ir naujovių metai.

Corina Crețu, *PSE frakcijos vardu*. – (RO) Pirmiausia norėčiau pasidžiaugti, kad šiose diskusijose dalyvauja Komisijos narys J. Figel ir jo dėmesiu šiems pranešimams. Be abejo, taip pat norėčiau pasveikinti mūsų kolegas narius J. Anderssoną ir T. Manną.

Būdama PSE frakcijos šio pranešimo pagalbine pranešėja ir Užimtumo bei socialinių reikalų komiteto nare, norėčiau pasakyti, kad esu labai patenkinta, jog buvo patvirtintas Europos profesinio mokymo kreditų sistemos įgyvendinimas. Tai – svarbus žingsnis švietimo teisės aktų suderinimo ES valstybėse ir kliūčių, buvusių profesinio mokymo kelyje, kai buvo pereinama iš vienos profesinio mokymo sistemos į kitą, pašalinimo link.

Aukštos kvalifikacijos darbuotojai bus Europos Sąjungos ekonomikos varomoji jėga pagal Lisabonos strategiją ir paskutinius profesiniam mokymui skirtus posėdžius. Naujojoje ekonomikoje tai reiškia darbuotojus, kalbančius keliomis kalbomis ir turinčius patirties dirbti daugiakultūrinėse aplinkose. Atsižvelgiant į valstybėse narėse esančius kvalifikacijų ir diplomų apibrėžimo skirtumus, labai svarbu dabartinėje aplinkoje sukurti tinkamas būtinas sąlygas tarptautiniam judumui švietimo sektoriuje. Tai palengvins aukštos kvalifikacijos darbuotojų mokymą, kurie galės atitikti naujus Europos ekonomikos poreikius.

Kita šių teisinių pagrindų padarinys – padidės mūsų valstybių, naujųjų valstybių narių, kurių profesinio mokymo sistemos tik iš dalies integruotos Europos lygiu, studentų ir mokinių judumas. Europos kreditų sistema bus naudinga studentams ir mokiniams, neturėjusiems tokių pat galimybių praeityje dirbti ir mokytis daugiakultūrinėje aplinkoje, kokias turėjo mokiniai ir studentai iš Europos Sąjungos senųjų valstybių.

Teikdama pakeitimus raginau, kiek įmanoma greičiau įgyvendinti šią sistemą, kuria siekiama palengvinti nesvarbu iš kurios ES valstybės narės atvykusių ar kurioje gyvenančių žmonių, kurie norėtų įgyti profesinę kvalifikaciją, rezultatų gavimą, perkėlimą ir pripažinimą. Turime sukurti tvarius Europos lygmens tinklus tarp valstybių narių ir regionų profesinio mokymo teikėjų, paremtus veikiančiomis struktūromis. Siekiant, kad tokie tinklai ir partnerystės būtų kiek įmanoma veiksmingesni, privalome užtikrinti aukštą kokybės lygį, kuris taip pat turi būti vienodas. Šiuo požiūriu džiaugiuosi dėl J. Anderssono pranešimo dėl Europos profesinio mokymo kokybės užtikrinimo orientacinės sistemos sukūrimo.

Taip pat norėčiau pabrėžti, kad būtina, jog šioje priemonėje numatytas priemonės valstybės narės taikytų kiek įmanoma greičiau, kad švietimo srityje galėtume pasiekti pačių bendriausių kokybės standartų. Privalome aiškiai apibrėžti sąlygas, kurių reikia kai turint dalinę kvalifikaciją norima gauti visą kvalifikaciją. Pats laikas smarkiai paskatinti ES darbo jėgos judumą.

Hannu Takkula, *ALDE frakcijos vardu*. – (FI) Gerb. pirmininke, taip pat norėčiau pasakyti keletą žodžių apie šį puikų pranešimą. Norėčiau padėkoti pranešėjui J. Anderssonui ir kitiems čia šiandien kalbėjusiems ir ypač Komisijos nariui J. Figeliui.

Mums yra labai svarbu aptarti profesinį mokymą, nes bendrai nusprendėme, jog Europoje turėtų būti vidaus rinka. Jei norime veikiančios vidaus rinkos, tai reiškia, kad mums taip pat reikia gyvybingos, puikiai apmokytos darbo jėgos, t. y. reikia užtikrinti, kad kurdami Europą atkreipsime dėmesį ne tik į ekonominius, bet ir į su darbu ir įgūdžiais susijusius aspektus.

Pranešime kalbama ne tik apie švietimą ir mokymą, bet ir apie kultūrą ir užimtumą, be to priėmėme sprendimą dėl profesinių įgūdžių klausimo, kaip Bolonijos ir Kopenhagos procesų dalies, nes šiuo požiūriu į tai verta atsižvelgti.

Norėčiau pastebėti vieną dalyką. Nors žinau, kad švietimas ir mokymas iš esmės – valstybių narių kompetencija, vis tiek galime jas skatinti Europos lygiu dirbti siekiant tikrojo profesinio mokymo kokybės užtikrinimo, švietimo ir mokymosi pasiekimo standartų. Tai labai svarbu judumo požiūriu.

Esant ekonomikos sulėtėjimo grėsmei, turime atminti, kad investicijos į mokymo ir švietimo rezultatus lemia patikimą, kokybišką ir turinčią gerus įgūdžius darbo jėgą. Tai labai svarbu, jei norime pasiekti naujovių ir turėti naujų įgūdžių bei kompetencijų, ir jei norime sustiprinti savo ekonomikos pagrindus, taigi ir padidinti BNP.

Tie, kurie priima sprendimus, dažnai pamiršta, kad švietimas ir mokymas – labai svarbūs veiksniai kuriant geresnę ateitį ir stiprinant mūsų ekonomikos pagrindus. Būtent tokią žinią turime perduoti valstybėms

narėms ir jų sprendimų priėmėjams ir mes, atstovaujantys Europos Sąjungai, turėtume juos skatinti šioje srityje. Mums reikia gyvybingos, kokybiškos darbo rinkos ir kvalifikuotos darbo jėgos.

Sepp Kustatscher, *Vers/ALE frakcijos vardu*. – (DE) Gerb. pirmininke, Komisijos nary, ponios ir ponai, šios dvi Europos Parlamento ir Tarybos rekomendacijos turėtų labai paskatinti nuolat tobulinti profesinį mokymą visoje Europoje, taikant bendrą planavimą, energingą įgyvendinimą, įvertinimą ir peržiūrą. Tam reikia didesnio skaidrumo tarp įvairių profesinio mokymo sistemų, kad būtų sudarytos sąlygos palyginti ir abipusiai pripažinti profesinio mokymo kvalifikacijas ir užtikrinti geresnį perėjimą iš vienos sistemos į kitą.

Kalbame apie nuolatinio kokybės tobulinimo kultūrą. Geresnis švietimas – tai daugiau nei paprasčiausias kvalifikacijų klausimas, daugiau nei atviresnės durys į darbo rinką ir daugiau nei tik indėlis į įmonių ir darbuotojų konkurencingumo didinimą. Šiuo požiūriu man susirūpinimą kelia labai dažnai girdima nuoroda į „žmogiškąjį kapitalą“, tarytum žmonės būtų tik gamybos veiksnys.

Profesinio mokymo būklė labai smarkiai skiriasi 27 valstybėse narėse. Tikra tiesa, kad mums nereikia biurokratinio nuostatų suderinimo, nereikia, kad Briuselis maitintų šaukštu, kaip ką tik sakė H. Takkula. Tačiau vis tik būtų gerai, kad padarytume spaudimą, bent jau švelnų spaudimą, siekdami užtikrinti, jog visose ES valstybėse narėse įsigaliotų tik geriausi modeliai ir standartai ir kad tai įvyktų jau dabar, o ne tolimoje ateityje.

Galime ir privalome mokytis vieni iš kitų. Bet kuriuo atveju profesinis mokymas turėtų turėti tokias pat sąlygas kaip ir bendras švietimas visoje Europoje.

Norėčiau padėkoti J. Anderssonui ir T. Mannui už jų pranešimus.

Jiří Maštálka, *GUE/NGL frakcijos vardu*. – (CS) Ir aš pirmiausia norėčiau padėkoti pranešėjams T. Mannui ir J. Anderssonui už darbą ir ypač už kantrybę, kurią jie parodė derėdamiesi dėl kompromisų. Mano nuomone, J. Anderssono pasiūlyme labai teisingai teigiama, kad reikia laikytis subsidiarumo sąlygų ir, kita vertus, tinkamai suformuluotos priemonės ir galutinės datos, iki kurių valstybėse narėse turi pradėti veikti įvertinimo rodiklių sistema. Mano nuomone, pranešime taip pat remiamas didesnis visų profesinio mokymo teikime dalyvaujančių šalių aktyvumas, įskaitant tai, kad remiamas savo įvertinimas, kaip papildoma kokybės didinimo priemonė.

Džiaugiuosi dėl to, kad į kompromisą taip pat sugebėta įtraukti, mano manymu, labai svarbius pasiūlymus, kurie buvo patvirtinti Užimtumo komitete ir kuriais iš esmės valstybės narės skatinamos imtis efektyvesnių veiksmų šioje srityje, pabrėžiant studentų vaidmenį, kai vertinamas pasitenkinimas švietimo pasiekimais ir remiant švietimą teikiančius žmones. Manau, kad svarbu pritarti T. Manno pranešimo projekto 1 punktui, kur pabrėžiama esminė žmonių asmeninio ir profesinio vystymosi svarba. Baigdamas norėčiau pabrėžti, kad siūlomame kompromise naudojamas terminas „mokymasis visą gyvenimą“, labai gerai, kad išplečiamas piliečių, dalyvaujančių švietimo procese, ratas ir todėl tam pritariu.

Joel Hasse Ferreira (PSE). – (PT) Gerb. pirmininke, Komisijos nary, ponios ir ponai, profesinio mokymo kokybės užtikrinimas yra labai svarbus ne tik galimybėms kiekvienam Europos darbuotojui dalyvauti mokymosi visą gyvenimą procesuose sudaryti, bet ir judumui visoje Sąjungoje palengvinti. Labai svarbus šio proceso elementas – paties profesinio mokymo įvertinimas. Šiuo požiūriu yra labai svarbu padidinti keitimąsi geriausiais praktikos pavyzdžiais Europos, šalies, regiono ir vietos lygmeniu.

Gerb. pirmininke, sukurtoje orientacinėje sistemoje, atsižvelgiant į subsidiarumą, nustatyti bendri principai, kokybės kriterijai ir rodikliai, naudingi teikiamoms paslaugoms įvertinti ir gerinti. Tokie rodikliai gali veikti ne kaip kontrolės priemonė, bet pirmiausia kaip įrankių rinkinys, padedantis siekti Lisabonos strategijos tikslų, susijusių su švietimu ir mokymu.

Gerb. Komisijos nary J. Figeli, pasveikinęs Janą Anderssoną su puikiu pranešimu, norėčiau paminėti keletą Thomaso Manno, kurį irgi sveikinu, pranešimo aspektų. Privalau pabrėžti šio sertifikavimo proceso susiejimo su kreditų suteikimu aukštesniajame moksle svarbą. Taip mes užtikrinsime, kad sertifikavimo procesai būtų papildantys ir kad bus pagerintos Europos darbuotojų ir jaunimo profesinio judumo sąlygos. Taip pat labai svarbu palengvinti, ir ne tik palengvinti, bet ir paskatinti vietos ir regionų valdžios institucijų dalyvavimą, jungiant regionų ir valstybių narių kvalifikacijų sistemas su Europos profesinio mokymo kreditų sistema.

Gerb. pirmininke, tik taip galime padidinti judumą ir kvalifikacijų perkėlimą tarp įvairių ekonomikos sektorių ir tarp įvairių darbo rinkų ir taip svariai prisidėti prie socialinės sanglaudos ir lygesnių galimybių visoje Europos Sąjungoje.

Galiausiai, ponios ir ponai, grįždamas prie J. Anderssono pranešimo, norėčiau pabrėžti mokymosi visą gyvenimą strategijos rėmimo ir kokybės gerinimo visuose lygiuose kultūros skatinimo svarbą, didinant sąsajas tarp formalaus švietimo ir mokymo ir įgytos patirties patvirtinimo vystymo. Taip pagerinsime jaunimo švietimo lygį ir darbuotojų mokymą, kuris ekonominio ir socialinio vystymo požiūriu yra labai svarbus norint pasiekti Europos socialinį modelį.

Marian Harkin (ALDE). - Gerb. pirmininke, pirmiausia norėčiau pasveikinti J. Anderssoną ir T. Manną su puikiu darbu ir, tiesą pasakius, gerais rezultatais. Dauguma iš mūsų čia šį vakarą pritars, kad Europos profesinio mokymo kokybės užtikrinimo orientacinė sistema – labai naudinga priemonė, padėsianti valstybėms narėms skatinti ir prižiūrėti nuolatinį jų profesinio mokymo sistemų tobulinimą.

Ši sistema bus grindžiama bendru Europos orientavimu ir pakeis ribotai taikytą ir, tiesą pasakius, nedidelės sėkmės sulaukusią ankstesniąją sistemą, vadinamąją bendrą kokybės užtikrinimo sistemą.

Kurdami šį pasiūlymą pasimokėme iš dirbant su ankstesne sistema gautos patirties ir manau, kad stipriai pageriname tai, kas jau buvo sukurta.

Siūloma sistema įvairiais būdais prisidės prie investicijų į žmogiškąjį kapitalą kokybės ir efektyvumo – paminėsiu tik tris būdus: suteikiant geresnį švietimą ir įgūdžius; gerinant standartus; ir skatinant judumą. Sistema veiks savanorišku pagrindu ir, manau, kad Komisijos narys J. Figel teisus sakydamas, kad tai rodo ne tik mūsų lankstumą, bet ir brandą. Tai mums duoda bendrą sistemą su bendrais kokybės kriterijais ir tokius rezultatus galima pasiekti tik Bendrijos veiksmais. Taip darydami išvengėme minų lauko, kurį galėjo suformuoti įvairūs dvišaliai susitarimai, o sumažindami administracinius standartus sukuriame gerą priemonę, skirtą pažymėti kokybės standartus.

Tai yra tinkamas, praktiškas teisės aktas, kuris duos gerų rezultatų. Kai Parlamentas sugeba parengti tokį teisės aktą, jis gerai atlieka savo darbą.

Marusya Ivanova Lyubcheva (PSE). – (BG) Gerb. pirmininke, Komisijos nary, nekyla jokių klausimų, kad rekomendacijų dėl profesinio mokymo kokybės pagerinimo parengimo procesas buvo sėkmingas.

Kadangi šios srities politika yra valstybių narių kompetencija, profesinio mokymo kokybė valstybėse narėse labai skiriasi ir neatitinka darbo rinkos judumo ar spartaus ekonominio ir technologinio vystymosi lygio. Dėl to sudėtinga pasiekti Lisabonos tikslus. Ir tai visiškai neprisideda prie to, kad būtų sudarytos vienodos sąlygos vystyti žiniomis grįstą ekonomiką.

Pagal naują orientacinės sistemos metodą valstybėms narėms gali būti suteikta pagalba siekiant bendrų kriterijų ir valstybių teikiamo švietimo palyginamumo ir suderinamumo. Rekomendacijose numatyti derinimo lygiai, įskaitant derinimą tarp partnerių ir profesinių organizacijų, padidina įgyvendinamumo apimtį. Derinimas be abejonės padės pagerinti švietimo rinką, kuriai reikia sekti darbo rinkos pavyzdžiu.

Tai be jokios abejonės padės ypač toms valstybėms, kuriose šis procesas susiduria su problemomis, dėl tose valstybėse vykstančių ekonomikos reformų. Jei galima sukurti standartinį atskaitos tašką, tai užtikrins skaidrumą, nuoseklumą ir judumą tarp daugelio vystymosi krypčių ES ribose.

Tai turėtų būti pasiekama nepažeidžiant autonomijos, kurią valstybės narės turi naudodamos savo profesinio mokymo sistemas. Tačiau tai taip pat sukurs bendrą aplinką ir sudarys reikalingas sąlygas specialistų mokymo bendrai kokybiškai bazei ir veiksmingumui.

Taip pat turėtume rimtai apsvarstyti poreikį suderinti verslo poreikius su ekonomika ir technologijos plėtra, kad kvalifikuotų darbuotojų mokymo sistemos taptų dar efektyvesnės. Tai padės išspręsti daug klausimų, dėl kurių išaugo įvairaus dydžio migracijos srautai.

Be to, gali būti galima naudoti tikslinį metodą, siekiant išspręsti įvairių profesinių krypčių problemas. Šiame procese pagrindinėmis valstybių narių gairėmis turi būti skaidrumas, bendradarbiavimas ir aukšti standartai organizuojant procesus, skirtus pagerinti profesinio mokymo kokybę, dalyvaujant Europos kokybės tinkle.

Tomáš Zatloukal (PPE-DE). – (CS) Norėčiau trumpai paminėti, kad profesinis mokymas Europos Sąjungoje veikia valstybių narių ir regionų lygmeniu autonomiškai, pagal skirtingus standartus, todėl sukuriamas platus skirtingų žinių sričių ir skirtingų kvalifikacijų spektras. Todėl Europai reikia bendrų kriterijų, skirtų užtikrinti skaidrumą ir perkėlimą tarp daugelio švietimo krypčių Europoje. Taigi švietimo ir profesinio mokymo sistemos turi būti pakankamai lanksčios, kad būtų galima lanksčiai reaguoti į darbo rinkos poreikius. Tenkinant šiuos poreikius, siūlomo švietimo efektyvumas ir veiksmingumas turi būti nuolatos vertinami, stebimi ir

vystomi atsižvelgiant į faktus. Teigiamas ženklas yra tai, kad aukštos kokybės profesinio mokymo užtikrinimo principuose iš tiesų yra rekomendacijų, skirtų įdiegti Europos kokybės sistemą. Asmeniškai aš Europos orientacinę sistemą matau kaip priemonę, skirtą skatinti įvairių valstybių narių profesinio mokymo ir mokymo sistemų kokybės gerinimą.

Zbigniew Zaleski (PPE-DE). – (PL) Gerb. pirmininke, Komisijos nary, pasiūlyme kalbama apie profesinį mokymą įvairiais lygiais, priklausomai nuo intelektualumo, motyvacijos, interesų ir rinkos poreikių. Dėl bendrų darbo standartų reikia suderinti mokymo modelius nuo Ispanijos iki Rumunijos.

Norėčiau pabrėžti, kad skatindami universitetinį švietimą, neturėtume pakenkti profesiniam mokymui žemesniame lygyje – žemesniame ar aukštesniame antrajame lygyje. Nereikia mokslinio laipsnio norint būti padavėju, tam kartais pakanka trumpų kursų. Dabartiniu metu tokios rūšies mokymai kartais nukenčia. Kaip mokytojas norėčiau pasakyti, kad pritarčiau kiek įmanoma lankstesnėms švietimo programoms, sukurtooms pagal studentų poreikius, pabrėžiant užsienio kalbų įgūdžius, kad visi galėtų dirbti užsienio valstybėje.

Galiausiai, gerb. Komisijos nary, norėčiau pasakyti, kad investicijos į švietimą – vienos geriausių investicijų Europoje. Netaupykime švietimo sąskaita. Negailėkime šių lėšų ateities kartoms.

Dragoș Florin David (PPE-DE). – (RO) Profesinis mokymas – svarbi priemonė, suteikianti Europos piliečiams galimybes, žinias ir įgūdžius, kurių reikia norint integruotis į darbo rinką ir žiniomis grįstą visuomenę. Bendrai ši rekomendacija yra puiki. Tačiau manau, jog reikia, kad ji apimtų dar dvi sritis, kurias aš pabrėžiau: patariamiosios sistemos Europos piliečiams sukūrimą, kurios pagalba jie galėtų pasirinkti tinkamų studijų tipą ir specializaciją, atitinkančią jų asmeninius įgūdžius, ir, jei galima, švietimo kokybės pagrindų sukūrimą.

Nori pabrėžti faktą, kad mums reikia patvirtinti papildomą metodą švietimui, palengvinant geresnį švietimo proceso pritaikymą tikriesiems darbo rinkos poreikiams. Mokymosi viso gyvenimą ir judumo strategijos yra gyvybiškai svarbios norint padidinti įsidarbinimo darbo rinkoje suradimo galimybes. Taip pat norėčiau padėkoti abiem pranešėjams ir palinkėti jums linksmų Šv. Kalėdų.

Nicodim Bulzesc (PPE-DE). – (RO) Asmenys, kurie savo kilmės valstybėje nori panaudoti kitoje valstybėje įgytas savo profesinio mokymo kvalifikacijas ar modulius, Europos Sąjungoje vis dar susiduria su kliūtimis. Tai stabdo daugelį žmonių ir dėl to lėtėja tarptautinis judumas. Būtent todėl Europos profesinio mokymo kreditų sistemos (ECVET) sukūrimas galėtų paskatinti studentų ir darbuotojų judumą. Taip pat manau, kad Thomaso Manno pranešime labai gerai nustatyti patobulinimai, kurie bus padaryti dėl šios sistemos bei problemos, kurios gali atsirasti, kai sistema bus įgyvendinta.

Laimei, galime pasinaudoti dirbant su kreditų perkėlimo sistema įgyta patirtimi. Kadangi esu mokytojas, turėjęs dirbti su kreditų sistema, pritariu pranešėjo rekomendacijoms. Mums reikia turėti Europos lygmens standartinę kiekybinę bazę, skirtą kreditams suteikti ir reikia nustatyti aiškius kriterijus, kurie užtikrintų sistemos abipusį atitikimą, skaidrumą, palyginamumą ir pasitikėjimą tarp valstybių narių. Taip pat sutinku, kad reikia suteikti bandomąjį laikotarpį prieš patvirtinant sistemą, nes Europos valstybės turi skirtingas švietimo sistemas ir manau, kad 27 profesinio mokymo sistemų suderinimui reikia skirti daugiau laiko.

Mairead McGuinness (PPE-DE). - Gerb. pirmininke, esu čia norėdama paremti savo kaimyną Thomasą Manną ir noriu pasveikinti ir jį, ir kitą pranešėją su jų darbu. Tačiau yra tam tikra problema, kuri kilo mano valstybėje ir galbūt, jūsiškėje, gerb. pirmininke. Mano nuomone, dėl statybų bumo susidarė didelė problema, ypač jaunų vyrų atžvilgiu, kurie nėra skatinami mokytis, nes juos traukia statybų sektoriuje mokami dideli atlyginimai.

Deja, tai praėjo ir daug tos kategorijos žmonių liko be mokymų, taigi ir be prieigos prie kitokio darbo, kuris gali atsirasti. Manau, kad atskiros valstybės narės ir, be jokios abejonės, Airija, turi atkreipti specialų dėmesį šias žmonių grupes, kad kai ateis geresni laikai (tikimės, kad tai įvyks netrukus), tokie žmonės būtų apmokyti kitokiam darbui. Akivaizdu, kad kokybės užtikrinimo ir kontrolės mintis gyvybiškai svarbi. Man nerimą kelia tai, kad švietimas dabar yra verslas, kuriam netaikoma kokybės kontrolė, o puoselėdami darbuotojų tarptautinio judumo mintį privalome turėti ES lygmens suderintą metodą, skirtą profesiniam mokymui.

Czesław Adam Siekierski (PPE-DE). – (PL) Gerb. pirmininke, siūloma kreditų perkėlimo ir skaičiavimo sistema švietimo ir profesinio mokymo srityje turėtų prisidėti prie darbuotojų judumo Europos Sąjungoje. Jei Europos Sąjunga nori konkuruoti su trečiosiomis šalimis, jei norima, kad jos ekonomika augtų, jei siekiama didesnio užimtumo ir mažesnių skirtumų tarp regionų, privalome skatinti mokymąsi visą gyvenimą. Mums reikia pagyvenusųjų žmonių. Europos Sąjungai reikia jų patirties, kvalifikacijų ir žinių.

Jei norime žiniomis grįstos ekonomikos ir visuomenės, turėtume investuoti į švietimą. Turėtume užkirsti kelią žmonių pasitraukimui iš švietimo sistemos neįgijus jokių kvalifikacijų. Taip pat yra labai svarbu suteikti prieigą prie švietimo ir kvalifikacijų finansinių sunkumų turintiems žmonėms, įskaitant gyvenančius mažuose miestuose ir kaimuose, kurie vis dar neturi lengvo priejimo prie švietimo paslaugų.

Paul Rübiger (PPE-DE). – (DE) Gerb. pirmininke, Komisijos nary J. Figeli, norėčiau jus labai nuoširdžiai pasveikinti! Manau, kad tai – vienas didžiausių iššūkių prieš Kalėdas. Žiūrint į ateinančius metus, į finansų krizę, yra daug dalykų, kuriuos turime spręsti ir čia švietimui ir mokymui iš tiesų tenka svarbus vaidmuo.

Turime tris rodiklius, kurie mums padės įveikti krizę: mokslinius tyrimus ir vystymąsi, infrastruktūrą ir švietimą ir mokymą. Manau, kad dabar privalome nustatyti naujus standartus, kad galėtume parodyti gyventojams, jog mokymasis visą gyvenimą vaidina itin svarbų vaidmenį, ypač smulkiajame ir vidutinio dydžio versle, kad norime išlaikyti žmones jų darbuose ir kad norime žmones geriau apmokyti, kad sudarytume jiems galimybes ateities darbo rinkoje.

Europos Sąjunga vaidina labai svarbų ir pagrindinį vaidmenį šioje srityje ir būčiau labai patenkintas, jei rytoj patvirtintume Smulkiojo verslo aktą. Tuomet šioje srityje turėtume papildomą finansavimą.

Ján Figel', Komisijos narys. – Gerb. pirmininke, kalbėsiu trumpai, nes diskusijų pradžioje mano kalba buvo ilga. Pradėsiu nuo to, kuo baigė paskutinis pranešėjas, ypač atsižvelgiant į krizę.

Turime geriau ir daugiau investuoti į švietimą ir mokymą. Ne mažiau, bet geriau ir daugiau, tai reiškia efektyvumą, suderinamumą, atitikimą ir pan., ir dar daugiau. Tai Komisijos pozicija ir, mano manymu, tai taikoma ir čia.

Šios dienos kalbos apie kvalifikuotos darbo jėgos judumą, mokymąsi visą gyvenimą, žinių įskaičiavimą ir perkėlimą bei kokybės kultūrą yra labai svarbios mūsų nacionalinio švietimo ir mokymo sistemoms, todėl šios kalbos turi virsti tikrove.

Tiesiog noriu patvirtinti, kad priemonėmis, kurias tvirtiname – tikiuosi, jūs rytoj balsuosite dėl kompromiso teksto ar pateiktų pakeitimų, kuriems pritariu ir dėl kurių džiaugiuosi – Europoje sukursime palankesnes sąlygas kvalifikacijoms. Tai reiškia palankesnes sąlygas žmonėms ar piliečiams ir būtent tuo turime dalytis, galbūt labiau, nei tai darėme praeityje. Naudodami tokias priemones galime sudaryti palankesnes sąlygas motyvacijai, naujovių skatinimui ir visiems šiems svarbiems tikslams.

Komisija, pirmininkaujant Čekijai, stengsis padėti surengti konferencijas: pagrindinę konferenciją, skirtą abiejų priemonių pradėjimui ir tikslingesnes konferencijas dėl tolesnio įgyvendinimo. Galbūt abu pranešėjai galės mums padėti arba dalyvauti šiuose renginiuose. Be abejo, įgyvendinimas – svarbiausias mūsų laukiantis uždavinys.

Taip pat noriu pakartoti, ką daugelis jau šį vakarą sakė: linksmų Šv. Kalėdų ir laimingų Naujųjų 2009 metų – Europos kūrybingumo ir naujovių metų.

Pirmininkas. – Ačiū, to paties linkime ir Jums ir visiems Komisijos nariams bei jos personalui.

Jan Andersson, pranešėjas. – (SV) Gerb. pirmininke, H. Takkula jau išvyko, tačiau jis uždavė klausimą, ar yra kokių nors prieštaravimų tarp to, kad turėsime ES lygio tikslus, nors švietimo sistema iš esmės bus nacionalinė sistema. Manau, kad šia orientacine sistema kuriami ES lygio tikslai, ir tuo pat metu mes išlaikome pasitikėjimą valstybėmis narėmis. Mes joms suteikiame galimybes ir duodame naudojimui vadinamąjį įrankių rinkinį. Nemanau, kad čia slypi koks nors prieštaravimas.

Norėčiau pabrėžti tai, ką sakė J. Figel, t. y. kad yra dar svarbiau, jog per dabar mūsų patiriamą ekonomikos ir užimtumo krizę investuotume į švietimą. Būtent tai paskatins ES konkurencingumą bei asmenims suteiks priemones, reikalingas jų gyvenimo pažangai ir norint pasinaudoti tolesniu mokymu jų gyvenime.

Norėčiau užbaigti dar kartą padėkodamas Komisijai ir visiems pagalbiniais pranešėjams. Viso šio proceso metu ypač gerai dirbome kartu ir norėčiau jums visiems palinkėti linksmų Šv. Kalėdų ir laimingų Naujųjų metų.

Thomas Mann, pranešėjas. – (DE) Gerb. pirmininke, Komisijos nary, J. Figeli, labai dėkoju už jūsų paties ir jūsų komandos puikų bendradarbiavimą. Iš tiesų nudribome šį darbą kartu. Manau, kad taip pasiekėme puikų rezultatą.

S. Kusstatscher yra visiškai teisus – Europos Sąjunga šioje profesinio mokymo srityje turi labai dideles ambicijas. Galiausiai mes norime nei daugiau, nei mažiau, o profesinio mokymo išlaisvinimo iš aukštesniojo švietimo. M. Panayotopoulos-Cassiotou yra visiškai teisi – privalome pasiekti apčiuopiamų rezultatų. Norime tikroviškų dalykų, o ne įprastų ketinimų deklaracijų, ne įprastų gražių kalbų. Norime, kad iš esmės atsiktinis bendradarbiavimas užleistų kelią daug intensyvesnio derinimo laikotarpiui.

Šiuo metu švietimo rezultatai labai smarkiai skiriasi valstybėse narėse. Dėl to mums reikia sutarimo tarp verslo ir valstybių narių valdžios institucijų dėl švietimo įstaigų. H. Takkula yra visiškai teisus – nenorime europietiškos auklės ir tokių planų visiškai nėra. Iš tiesų mums reikia „minkštosios teisės“ arba suinteresuoti ar įtraukti kitus žmones.

Norime pasiekti, kad kartu susiburtų ekspertai – klausymuose, darbo grupėse, bei studijų vystymo tikslu. Be to, mums reikia švietimo įstaigų. J. Maštálka visiškai teisus. Šiam tikslui galime panaudoti veikiančius tinklus ir esančius socialinius partnerius. Tik tokiu atveju darbuotojai ir darbdaviai bei privatūs ir viešojo sektoriaus švietimo teikėjai gaus akivaizdžią naudą: tai bus klasikinė padėtis, kai nėra pralaimėjusiųjų. Ir J. H. Ferreira, ir P. Rübig kalbėjo apie mokymosi visą gyvenimą svarbą, ir teisingai, nes būtent šiuo mastu mes iš tiesų galime pagerinti padėtį.

Kaip ir Jūs M. Harkin, aš irgi išvelgiu šios sistemos savanoriško pobūdžio svarbą, nes sistema apima visus veikėjus. Dėl nuolat didinamo pasitikėjimo, jau nuo 2012 m. matysime pirmąsias valstybės nares dirbančias kartu. Bandomasis laikotarpis yra būtinas; tai yra nediskutuotina. Įtrauksime pagrindinių kvalifikacijos reikalavimų (angl. EQR) įvertinimą lygiais nuo 1 iki 8 ir mano puiki kaimynė yra, be abejo, teisi sakydama, kad tai turi įvykti. Jaunimas turi teisę matyti, kuo jie gali pasinaudoti, ko jiems reikia ir kad jie gali toliau tęsti asmeninį vystymąsi, visuomet pagal nacionalinių teisių aktų nuostatas. Tuomet kitos valstybės gali laisvai prisijungti vėliau ir prisijungti prie šios ECVET sistemos, kai tik galės. Manau, kad galimybės, jog taip įvyks, yra labai didelės. Jei ir toliau aptarinėsime reikalus taikydami tokį bendradarbiavimą, mums pavyks žengti dar kelis žingsnius į priekį. Manau, kad mus čia pavyko kai ką išjudinti.

Pirmininkas. – Diskusijos baigtos.

Balsavimas įvyks rytoj, 2008 m. gruodžio 18 d., ketvirtadienį.

Raštiški pareiškimai (Darbo tvarkos taisyklių 142 straipsnis)

Dumitru Oprea (PPE-DE), raštu. – (RO) Būdamas nuomonės dėl Europos profesinio mokymo kreditų sistemos referentu, norėčiau dar kartą pabrėžti šios sistemos, kuria siekiama pagerinti profesinio mokymo kokybę ir patrauklumą, sukūrimo ir įgyvendinimo svarbą.

Poreikis įgyvendinti ECVET yra grindžiamas troškimu sumažinti mokymosi pasiekimų skirtumus, kurie atsiranda dėl veikiančių skirtingų profesinio mokymo sistemų. Mums reikia padidinti profesinių kvalifikacijų ir mokymosi visą gyvenimą skaidrumą.

ECVET įgyvendinimas turi būti grindžiamas bendru įsipareigojimu laikytis principų, kuriais užtikrinamas geros kokybės profesinis mokymas. Tiesą pasakius, vienas gyvybiškai svarbus elementas šiame procese turi būti partnerysčių tarp švietimo institucijų, bendrovių ir valstybių narių valdžios institucijų kūrimo skatinimas, kad būtų vystoma abipusio pasitikėjimo aplinka.

Galiausiai – ir tai yra ne mažiau svarbu – norėčiau paminėti, kad ECVET sistema pabrėžiami mokymosi pasiekimai, o ne laikas, praleistas įgyjant žinias, įgūdžius ir patirtį.

18. Agentūros FRONTEX ir Europos sienų stebėjimo sistemos EUROSUR vertinimas ir būsima plėtra

Pirmininkas. – Kitas klausimas – Javiero Moreno Sánchezo pranešimas (A6-0437/2008) Piliiečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto vardu dėl FRONTEX agentūros ir Europos sienų stebėjimo sistemos EUROSUR vertinimo ir būsimos plėtos [2008/2157(INI)].

Javier Moreno Sánchez, pranešėjas. – (ES) Komisijos pirmininko pavaduotojau, ponios ir ponai, akronimai FRONTEX ir EUROSUR mums primena apie negailestingą tikrovę, su kuria turime kovoti, t. y. apie tūkstančius žmonių, kurie ir toliau kiekvieną dieną nelegaliai atvyksta į Europą, bėgdami nuo skurdo ir ieškodami geresnės ateities. Jie patiria milžinišką socialinį ir šeimos spaudimą, kuris kyla dėl to, jog laukiama, kad jie galės atgal namo pasiųsti pinigų. Deja, daugelis tokių žmonių už savo europietišką svajonę sumoka savo gyvybėmis.

Mes, turintys Europos politinę atsakomybę, privalome spręsti šią padėtį taikydami bendrą atsaką, pagrįstą pagarba imigrantų orumui ir pagrindinėms teisėms. Privalome atverti savo sienas teisėtai imigracijai ir darbuotojų, turinčių teises ir pareigas, integracijai, bei uždaryti sienas neteisėtai imigracijai, nusikalstamoms organizacijoms ir prekeiviams žmonėms.

Šiam uždaviniui turime FRONTEX ir EUROSUR, t. y. priemones, kurios duoda pridėtinės vertės valstybių narių darbui ir atspindi reikalingą Europos bendradarbiavimo ir solidarumo dvasią.

Tikslas, kurio siekiame, yra Europos integruotos valdymo sistemos, skirtos visoms ES išorės sienoms, plėtra, remiantis operatyviniu derinimu ir valstybių narių stebėjimo sistemų tarpusavio sąveika, nes kai uždaromas vienas nelegalios imigracijos kelias, per mažiau nei savaitę nusikalstamos organizacijos atveria kitą kelią.

Ponios ir ponai, kaip ir pabrėžta Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto pranešime, mes pritariame Komisijos metodui.

Dabar, kai agentūra žengė pirmuosius teigiamus žingsnius, privalome apibrėžti jos būsimą vaidmenį ir jos vystymosi tempą.

Ponios ir ponai, agentūra FRONTEX veikia. Tai patvirtina operacijos „Hera“ Kanarų salose duomenys ir tūkstančiai išgelbėtų gyvybių Viduržemio jūroje, bei tai patvirtina pagerintas derinimas, keitimasis gerosios praktikos pavyzdžiais ir specialistų mokymas tokiose srityse kaip prieglobstis, jūrų teisė ar pagrindinės teisės.

Taigi iki šiol viskas vyko gerai, tačiau turime eiti toliau. Agentūra FRONTEX privalo turėti tinkamų materialinių ir logistinių išteklių, kad galėtų vykdyti vienkartinės bendras operacijas bei nuolatinės stebėjimo misijas didelės rizikos zonose.

Kai kurios valstybės narės kalba apie solidarumą, tačiau jo netaiko ir tai mažina agentūros FRONTEX veiksmingumą. Atsižvelgiant į tokią padėtį, raginame Komisiją ir valstybes nares pasirinkti vieną iš dviejų galimybių: arba keičiame FRONTEX reglamentą ir solidarumą padarome privalomu, kaip tai yra padaryta RABIT reglamente, arba leidžiame agentūrai FRONTEX pirkti arba samdyti savo įrangą.

Tai, be abejonės, reikštų nemažą agentūros biudžeto padidinimą, tačiau tai sustiprintų agentūros Europos aspektą ir sudarytų sąlygas agentūrai lengviau prieiti prie materialinių išteklių, ypač trumpuoju laikotarpiu.

Be to, raginame Komisiją pasiūlyti agentūros įgaliojimų persvarstymą, kad būtų panaikintas teisinis vakuumas, trukdantis agentūros veiksmams jūrų gelbėjimo ir grąžinimo į tėvynę operacijoms.

Ponios ir ponai, nebendradarbiaudami su kilmės valstybėmis, nesugebėsime veiksmingai valdyti migracijos srautų. Tokie eksperimentai, kaip, pvz., Ispanijos ir Senegalo bendradarbiavimas, davė labai teigiamų rezultatų ir tokius eksperimentus reikėtų pakelti iki Europos lygio.

Todėl raginame Komisiją įtraukti bendradarbiavimą dėl imigracijos į visus susitarimus, kuriuos ji pasirašo su trečiosiomis šalimis ir rengti su jomis informavimo kampanijas apie nelegalios imigracijos pavojus.

Agentūra FRONTEX turi ir toliau galėti plėsti darbo susitarimus ir plėsti bendradarbiavimą su kilmės valstybėmis pagal savo specifinius poreikius. Taip pat yra labai svarbu ištirti bendradarbiavimo su regionų organizacijomis, pvz., MERCOSUR ar Vakarų Afrikos valstybių ekonomine bendrija, kurios valdomos taikant laisvą asmenų judėjimo principą, kanalus.

Ponios ir ponai, privalome atminti, kad agentūra FRONTEX ir sistema EUROSUR nėra panacėja, tačiau tai vertingos Europos migracijos politikos priemonės, kurių svarbiausias tikslas – pasiekti, jog imigracija lemtų vystymąsi: ir priimančiųjų valstybių ir kilmės valstybių, bet svarbiausia – pačių imigrantų vystymąsi.

Imigracija negali tapti mirties spąstais. Privalome imtis žingsnių, kad užtikrintume, jog imigracija nebebūtų privalomu dalyku, o taptų teisėtu dalyku, kurį asmuo galėtų pasirinkti.

Jacques Barrot, Komisijos pirmininko pavaduotojas. – (FR) Gerb. pirmininke, be abejo, norėčiau pagirti pranešimą dėl FRONTEX agentūros ir Europos sienų stebėjimo sistemos EUROSUR vertinimo ir būsimos plėtros. Esu dėkingas J. Moreno Sánchezui.

Europos Parlamentas visuomet rėmė agentūrą FRONTEX nuo pat jos sukūrimo, ypač teikdamas finansinių išteklių. Esu patenkintas, kad dar kartą matau tokį pritarimą šiuo gyvybiškai svarbiu agentūros gyvavimo laikotarpiu, kai svarstome galimybę išplėsti agentūros įgaliojimus.

Beveik visi pranešime keliama klausimai atitinka mūsų komunikatus ir jiems aš visiškai pritariu. Pvz., pažymiu specialų kvietimą Komisijai pateikti pasiūlymus dėl agentūros įgaliojimų išplėtimo, raginimą dėl nuolatinio patruliavimo didelės rizikos zonose ir poreikį padaryti Europos solidarumą veiksmingą, kai reikia kontroliuoti mūsų sienas. Tačiau dar nemažai punktų reikia geriau paaiškinti.

Šiuo metu valstybės narės teikia techninę įrangą savanoriškai. Keletu atvejų Komisija primygtinai reikalavo, kad valstybės narės duotų įsipareigojimus, siekiant užtikrinti, jog įrangą bus iš tiesų prieinama bendroms operacijoms, ypač labai rizikinguose sektoriuose.

Tačiau šių metų patirtis rodo, kad vis dar kyla problemų, norint panaudoti tinkamą laivų skaičių. Todėl reikia apsvarstyti kitus sprendimus. Tokie sprendimai, pvz., gali būti valstybių narių vertimas suteikti agentūrai tam tikrą įrangą arba leisti agentūrai nuomotis arba pirkti savo įrangą. Tai bus svarbiausias klausimas, kurį reikia išnagrinėti pasiūlyme, kurį Komisija pateiks dėl agentūros teisinio pagrindo pritaikymo.

Šiuo požiūriu norėčiau pabrėžti, kad nepriklausomo agentūros įgaliojimų vertinimo rezultatai, kaip nustatyta FRONTEX reglamento 33 straipsnyje, bus žinomi 2009 m. Būtent tuo metu Komisija pateiks savo pasiūlymus dėl agentūros būsimų įgaliojimų. Persvarstant gali būti pateiktos specialios nuostatos, susijusios su indėliu į jūrų gelbėjimo operacijas, į dalyvavimą repatriacijos veiklose ir į didesnę bendradarbiavimą su trečiosiomis valstybėmis.

Tikra tiesa, ponios ir ponai, kad Komisija nori rengti informavimo kampanijas per savo atstovybes trečiosiose šalyse ir tai daryti remiantis ES išorės santykių politika ir bendru agentūros FRONTEX įgaliojimų ir vaidmens apibrėžimu. Komisija išnagrinės pagalbos tipus, kuriuos būtų galima pasiūlyti kaimyninėms trečiosioms šalims.

Esu vienas iš tų, kurie mano, jog agentūra FRONTEX galėtų vykdyti savo stebėjimo operacijas kiek įmanoma arčiau trečiųjų valstybių pakrančių sienų, nes tai užkirstų kelią humanitarinėms nelaimėms ir sudarytų sąlygas daug veiksmingiau stebėti mūsų sienas.

Bet kuriuo atveju esu dėkingas Europos Parlamentui už šį pranešimą, kuriame pakartojami Komisijos pasiūlymai. Todėl norėčiau jums padėkoti už Europos Parlamento svarbią ir visapusišką paramą Komisijos pasiūlymų dėl agentūros FRONTEX atžvilgiu. Manau, kad pasiekėme sutarimą tarp Europos institucijų dėl bendrų agentūros FRONTEX būsimos plėtros bruožų.

Tobias Pflüger, *Vystymosi komiteto nuomonės referentas*. – (DE) Gerb. pirmininke, ką agentūra FRONTEX turi bendro su vystymusi? Iš tiesų ji turi labai daug bendro, kaip tai šių metų kovo mėn. leidinyje *Le monde diplomatique* aiškiai aprašė buvęs JT specialusis pranešėjas dėl Teisės į maistą Jean Ziegler. Jis rašė: „Tai mums rodo FRONTEX ir Komisijos narių Briuselyje veidmainiškumą, kurie iš pradžių stumia Afriką į badą, o vėliau baudžia savo politikos aukas – bado pabėgėlius“.

Specialus pavyzdys – ES vykdo žemės ūkio dempingą, taip žlugdydama vietinę Afrikos maisto produktų gamybą ir versdama vis daugiau žmonių palikti savo namų valstybes. Kitas pavyzdys – ES pramoniniai laivai eikvoja žvejybos rajonus Afrikos valstybių išimtinėse zonose. Taip sparčiai žlugdomi tradiciniai žvejų kaimai, pvz, Sahelyje – tą patį galima pasakyti ir apie Malį ir Gvinėją Bisau.

Tai reiškia, kad agentūra FRONTEX yra institucija, kuri fiziškai uždaro Europą ir organizuoja deportacijas ir taip daro nepaisydama JT konvencijos dėl Pabėgėlių statuso. Šiuo metu rengiamos masinės deportacijos, pvz., viena tokių buvo surengta lapkričio 14 d. – iš Vienos deportuoti asmenys iš 11 ES valstybių narių. Pranešime daug kalbama apie „solidarumą“. Tačiau čia kalbama ne apie solidarumą su žmonėmis, kurie bėga iš savo valstybių, bet apie solidarumą tarp valstybių narių. Visiškai aišku, kad reikia solidarumo su žmonėmis, kurie bėga nuo nepakenčiamų gyvenimo sąlygų. Agentūra FRONTEX pasieksime tik tai, kad pailgės pabėgėlių maršrutai. Kategoriskai teigiu, kad tai nesuteikia jokie sprendimo. Todėl vienintelis protingas dalykas, kurį galima raginti daryti – išformuoti agentūrą FRONTEX.

Esant tokioms aplinkybėms, jums visiems patarčiau retkarčiais pažiūrėti į Afrikos nuomones, pvz., buvęs Malio Kultūros ir turizmo ministras Aminata Traore labai aiškiai pasakė: „Žmogiškieji, finansiniai ir technologiniai ištekliai, kuriuos Europa naudoja prieš migrantų bangas iš Afrikos, iš tiesų yra karo priemonė, vykstančio tarp šios pasaulinės jėgos ir jaunų iš kaimų ir miestų kilusių afrikiečių, kurių teisė į švietimą, ekonominį dalyvavimą, darbą ir maistą yra visiškai ignoruojama jų kilmės valstybėse dėl struktūrinio atitikimo.“ Manau, kad šie žodžiai pakankamai aiškūs.

Pirmininkas. – Esu tikras, kad Malio Turizmo ministro nuomonės yra svarbios, tačiau mieliau išklausytume jūsiškę, gerb. T. Pflügeri.

Simon Busuttil, PPE-DE frakcijos vardu. – (MT) Pirmiausia norėčiau padėkoti savo kolegai Javierui Moreno Sánchezui už jo pranešimą ir padėkoti už tai, kad pranešimo išvadose jis atvirai priėmė mūsų mintis ir mūsų pakeitimus. Asmeniškai, gerb. pirmininke, negaliu pasakyti, kad esu patenkintas agentūra FRONTEX ir jos veikla. Tiesą pasakius, praėjusios vasaros pabaigoje Agentūros vykdančysis direktorius apie Viduržemio jūros misiją pavadinimu NAUTILUS kalbėjo kaip apie nesėkmingą. Tai kaip gali būti patenkintas? Tai būtų neįmanomo dalyko prašymas. Iš agentūros FRONTEX direktoriaus tikėjau išgirsti ne apie misijos nesėkmę, bet apie tai, kaip FRONTEX galėtų būti sėkminga ir veiksminga. Norėčiau dar pasakyti, kad nepaisant to, Europos Parlamentas visuomet tvirtai rėmė agentūrą FRONTEX, kaip teisingai minėjo Komisijos narys. Kasmet šios agentūros biudžeto eilutė buvo didinama, siekiant, kad jos misijos būtų nuolatinės ir produktyvesnės. Kaip galėtume padaryti agentūrą FRONTEX veiksmingesnę? Pirmiausia – apsvastydami, kaip galime išplėsti jos įgaliojimus, kaip siūlė ir Komisijos narys, ir kaip siūloma pranešime. Taip pat mums reikia sustiprinti jos veiksmingumą, nustatant, kaip mes galėtume įtikinti valstybes nares laikytis jų duotų pažadų, kai jos įsipareigojo teikti įrangą agentūros FRONTEX operacijoms. Kitu atveju, turime apsvastyti galimybę agentūrą FRONTEX aprūpinti nuosava įranga. Antras elementas, kurio reikia, norint padidinti efektyvumą – tarptautinis bendradarbiavimas. Neseniai Europos Parlamentas lankėsi Senegale, kur stebėjo bendradarbiavimo metodą, kurį taiko Ispanija ir Senegalas. Tokį bendradarbiavimo būdą turime taikyti ir kitose zonose, pvz., Viduržemio jūroje, bei prie Graikijos. Galiausiai yra teigiančių, jog agentūra FRONTEX kažkaip nesilaiko ar neturi įgaliojimų laikytis žmogaus teisių. Visiškai nesutinku. Tiesą pasakius, manau, kad jei ne agentūra FRONTEX, būtų nuskendę ar žuvę daug daugiau žmonių nei dabar. Tai rodo, kad agentūra FRONTEX gerbia žmogaus gyvybę ir laikosi žmogaus teisių. Tačiau mes norime padaryti daugiau, norime, kad agentūra FRONTEX savo operacijose būtų produktyvesnė. Jei jai pavyks tai padaryti, vienu šūviu nušausime du zuikius. Pirmiausia užkirsime kelią vykdomoms nelegalioms kelionėms ir, antra, užbaigsime šias žmonių tragedijas, kurios dažnai nutinka mūsų jūrose ir kurios daro gėdą mums visiems.

Inger Segelström, PSE frakcijos vardu. – (SV) Gerb. pirmininke, Komisijos nary ir Komisijos pirmininko pavaduotojau J. Barrotai, ponios ir ponai, pirmiausia norėčiau padėkoti J. Moreno Sánchezui ir komitetui, nes ši kartą dėl FRONTEX ir EUROSUR turėjome konstruktyvias diskusijas ir taip pat norėčiau jiems padėkoti už tai, kad jie ir toliau artimai seka agentūros FRONTEX darbą. Tai būtina, nes daug žmonių yra susirūpinę dėl to, kaip turėtų būti plėtojama agentūra FRONTEX – ar ji taps ES siena ir tvirtove nuo likusio pasaulio ir vargingesnės pasaulio dalies.

Neseniai paaiškėjo, kad agentūra FRONTEX nesuprato vieno iš savo uždavinių – kovoti su prekyba žmonėmis. Džiaugiuosi, kad šiuo klausimu gavau pritarimą ir kad dabar šį klausimą paaiškiname. Manau, kad visi čia esantys sutaria dėl to, kad mums yra labai svarbu visais galimais būdais padėti užkirsti kelią žmonių patekimui į pavojų, kai jie nori patekti į ES. Tie žmonės nėra nusikaltėliai, jie yra neturtingi žmonės, ieškantys geresnio gyvenimo savo šeimoms. Taip pat džiaugiuosi, kad gavau paramą dėl taisyklių išplėtimo ir jų taikymo jūroms, ypač Viduržemio jūrai, ES teisėje ir tarptautinėje teisėje.

Yra nepriimtina, jog į laivą priėmęs pabėgėlius žvejys yra įtariamas žmonių prekyba ir kad trūksta aiškumo, ar tokiu atveju turėtų būti leidžiama palikti pabėgėlius artimiausiame uoste ir kokias taisykles reiktų taikyti. Todėl yra gerai tai, kad būsimoje ES prieglobsčio, pabėgėlių ir migracijos politikos programoje mes atkreipsime dėmesį ir į tai, kaip būsimame darbe geriau panaudosime agentūrą FRONTEX. Prieš baigdama, norėčiau visiems nariams, mūsų fantastiškam Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komitetui, Pirmininkui ir Komisijos nariui J. Barrotui palinkėti linksmų Šv. Kalėdų ir laimingų Naujųjų Metų. Ačiū.

Adina-Ioana Vălean ALDE frakcijos vardu. – Gerb. pirmininke, pirmiausia norėčiau pasveikinti pranešėją, J. Moreno Sánchezą su jo puikiai suderintu pranešimu. Esu dėkinga, kad jis atsižvelgė į daugumą man susirūpinimą kėlusius aspektų ir netgi į mano kritiką.

Agentūra FRONTEX – esminė migracijos politikos priemonė ir ji įrodė esanti reikalinga ir veiksminga. Tačiau agentūra vis dar yra pernelyg politizuota įstaiga, kuri per daug priklauso nuo valstybių narių geros valios ir nuo valstybių narių interesų, kuriuos diktuoja spauda ir viešoji nuomonė.

Buvo labai svarbu valstybėms narėms priminti apie jų moralinę pareigą ir įsipareigojimus. Taip pat labai svarbu priminti, kad agentūra FRONTEX yra pirmojo Bendrijos ramsčio įstaiga. Todėl ji turėtų ne tik gerbti ES pagrindines vertybes savo veikloje, bet ir dirbti jas skatindama, ypač tose srityse, kurios siejasi su kritiniais klausimais, susijusiais su migracija ir judėjimo laisve.

Tačiau galima kelti klausimą dėl jos veiksmų teisėtumo. Pirmiausia dėl to, kad agentūros FRONTEX vykdomos žvalgybos duomenimis grindžiamų operacijų koordinavimas remiamas rizikos analize ir pavojaus įvertinimu, kurie vykdomi slapta. Tai reiškia mažai skaidrumo ir jokios demokratinės atskaitomybės. Antra, dėl to, kad

bendras operacijas koordinuoja agentūra FRONTEX ir taip išplečiama siena ir dėl to kyla klausimas dėl agentūros atitikimo ES įsipareigojimui dėl prieglobsčio prašytojų ir pabėgėlių apsaugos principo.

Todėl raginu atlikti išsamų agentūros FRONTEX veiklos ir jos atskaitomybės įvertinimą ir persvarstymą, kuriame dalyvautų Parlamentas. Taip pat prašau Komisijos visapusiškai įvertinti agentūros veiklas, jų poveikio pagrindinėms laisvėms ir teisėms, įskaitant atsakomybę apsaugoti, požiūriu.

Galiausiai manau, kad iki šiol didžiausias dėmesys buvo sutelktas į jūrų klausimus, nors kaip minėta, reikia spręsti visus migracijos maršrutus. Netrukus didelio dėmesio pareikalaus ir žemės maršrutai, rytinėse sienose ir bent kartą turėtume būti aktyvūs ir spręsti problemą prieš ten susidarant nepaprastosioms padėtimis.

Giusto Catania, GUE/NGL frakcijos vardu. – (IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, manau, kad turėtume pabandyti parengti agentūros FRONTEX pastarųjų trejų metų nesėkmių balansą. Jei tai padarysime, pamatysime, kad buvo vykdoma nemaža propaganda.

Pasienvyje buvo surengta tik kiek daugiau nei 30 bendrų operacijų, per pastaruosius trejus metus mirčių skaičius jūrose išaugo ir didžioji dalis išteklių, kurie vis didinami, skiriami jūrų sienų apsaugai, nors pati agentūra FRONTEX skelbia, kad tik apie 15 proc. neteisėtų imigrantų į Europos Sąjungą atvyksta jūra. Jus taip ir vadinkime – neteisėtais imigrantais. Žinau, kad tam pritaria ir Komisijos narys J. Barrot, taigi nebevadinkime jų nelegaliais migranta.

Vienas iš dalykų, kuriuos mums parodė agentūra FRONTEX, yra tai, kad galima beatodairiškai ir savavališkai naudoti šaunamuosius ginklus. Bendroje operacijoje rugsėjo mėn. prie Lampedūzos matėme sumaištį. Dabar nepaisant to, kad kai kurie mūsų punktai buvo įtraukti į J. Moreno Sánchezo pranešimą, noriu pabrėžti savo kritiką, nes esu visiškai įsitikinęs, kad šis Parlamentas gali greitai pakeisti savo nuomonę apie agentūrą FRONTEX. Nelabai seniai, kai pasakiau, kad yra būtina pakeisti agentūros FRONTEX įgaliojimus, nustatant pirmenybę gelbėjimui jūrose, nesulaukiau jokio pritarimo, tačiau galiausiai tai gali tapti bendru šio Parlamento požiūriu.

Ir toliau esu kritiškas agentūros FRONTEX atžvilgiu, nes manau, jog agentūros veiklomis nesilaikoma prieglobsčio prašytojų teisių. Žmonių išsiuntimas atgal prie sienų yra reakcinga utopija ir manau, kad yra labai sudėtinga panaikinti natūralų vyrų ir moterų laisvo judėjimo poreikį. Šiandien agentūra FRONTEX – Europos tvirtovės simbolis ir tikra mūsų sienų sukarinimo priemonė.

Johannes Blokland, IND/DEM frakcijos vardu. – (NL) Gerb. pirmininke, Tvirtovė Europa dabar imasi Afrikos žemyno, kur nelegalius imigrantus perima valdžios institucijos prieš šioms pasiekiant Europos Sąjungą ir tai yra daroma vietos valdžios institucijų vardu su finansine ir logistine Europos Sąjungos pagalba. Pati Europos pagalba Afrikos valstybėms, skirta kovoti su nepageidaujama imigracija į Europą veikia, tačiau ar tokio poveikio mes norėjome?

Vertinu tai, kad padedant agentūrai FRONTEX jūrose buvo išgelbėta daug žmonių, tačiau bijau dėl tų, kurie pabėgo dėl politinių ar religinių priežasčių. Pasak organizacijos „Amnesty International“ ir Jungtinių Tautų pabėgėlių reikalų vyriausiojo komisaro (angl. UNHCR) pranešimų, žmonės grąžinami atgal į savo kilmės valstybes be jokio tyrimo. Valstybės narės nori apsisaugoti nuo nelegalių imigrantų, kad jie negalėtų pasinaudoti mūsų teisinėmis sistemomis ir teisingai daro. Tačiau kyla moralinis klausimas, ar tokiu metodu sudaromos sąlygos politiniams ir kitiems pabėgėliams pasiekti prieglobsčio prašymo procedūrą.

Ar Afrikos valstybės laikosi Pabėgėlių sutarties? Esant tokioms aplinkybėms norėčiau paraginti Komisiją ir Komisijos narį J. Barrotą susieti pagalbą Afrikos valstybėms su humanišku elgesiu su politiniais pabėgėliais pagal JT konvenciją, susijusią su Pabėgėlių statusu. Pritariu J. Moreno Sánchezo pranešimo 4 pakeitimui.

Taigi, gerb. pirmininke, agentūros FRONTEX veikla kelia naują problemą – norime mes to, ar ne. Dėl šios priežasties, agentūra FRONTEX turėtų priimti visišką atsakomybę. Norėčiau paraginti padaryti susitarimus trumpuoju laikotarpiu, kurie užtikrintų, kad politiniai ir kokie pabėgėliai galėtų ir toliau tikėtis humaniško elgesio, nes iš dalies agentūros FRONTEX sėkmė priklausys kaip tik nuo to.

Philip Claey (NI). – (NL) Gerb. pirmininke, turėjau garbės Užsienio reikalų komiteto vardu parengti nuomonę dėl agentūros FRONTEX, tačiau ji nedidele balsų dauguma buvo atmesta, nes kairieji atsisakė pritarti, jog tekste aiškiai minimos su Libija ir Turkija susijusios problemos. Įsivaizduokite mano nustebimą ir, tiesą pasakius, džiaugsmą, kai pastebėjau, Piliečių laisvių komitetas sugebėjo iškelti man rūpimus klausimus.

Libija – svarbi tranzito valstybė nelegaliai migracijai Europos kryptimi. Tiesą pasakius, tokia pat yra ir Turkija, tik dar reikia paminėti, kad iš jos pačios atvyksta daug imigrantų. Todėl yra labai svarbu, kad šios valstybės

ir jų pasienio kontrolės institucijos pradėtų visapusiškai bendradarbiauti su agentūra FRONTEX. Tiesą sakius tai taikytina ir pakartotinio priėmimo susitarimams, kuriuose Turkija jau daugelį metų nepalengiamai atsisako dalyvauti. Turkija atsisako pasirašyti susitarimą ir veiksmingai neprižiūri savo sienų Europos kryptimi. Iš valstybės, kuri nori prisijungti prie Europos Sąjungos, norėtųsi matyti daugiau pastangų. Jei Komisija ir Taryba nesugebėtų priminti Turkijai apie jos atsakomybę, tai sukeltų pasipiktinimą.

FRONTEX ir EUROSUR – svarbios kovos su nelegalia imigracija priemonės ir jos taip pat galėtų būti naudojamos kovojant su tarptautiniu nusikalstamumu, prekyba narkotikais, prekyba žmonėmis ir ginklais. Jei nebus veiksmingo bendrų išorės sienų valdymo, neveiks ir Šengenas ir mes net negalėsime galvoti apie bendros imigracijos politikos patvirtinimą. Taigi tai nėra paprasčiausiai lėšų klausimas, iš esmės tai – politinės valios klausimas. Kai girdžiu pavadinimą Europos tvirtovė, su liūdesiu pastebiu, kad mums reikia įdėti dar labai daug darbo, nes kol kas ta frazė turėtų būti Europos rėtis.

Carlos Coelho (PPE-DE). – (PT) Gerb. pirmininke, Komisijos pirmininko pavaduotojau, ponios ir ponai, pirmiausia noriu pasveikinti pranešėją Javierą Moreno Sánchezą su jo puikiu darbu ir savo kolegą Simoną Busuttilą, kuris buvo pagalbinis pranešėjas Europos liaudies partijos (krikščionių demokratų) frakcijos ir Europos demokratų vardu. Zona be vidus sienų negali veikti, jei nebus dalijamasi atsakomybe ir nebus solidarumo valdant išorės sienas. Tai yra labai svarbu, siekiant išspręsti migracijos reiškinį pasauliniu ir suderintu būdu, kovoti su nelegalia imigracija ir užtikrinti suderintą sienų valdymą, bendrai naudojant fizinius ir žmogiškuosius išteklius.

Sienų kontrole dėmesys skiriamas ne tik neteisėtam sienos kirtimui, bet ir kitiems sienos kirtimo nusikaltimų aspektams, pvz., terorizmo, prekybos žmonėmis, narkotikų kontrabandos ir neteisėtos prekybos ginklais prevencijai, taip prisidedant prie bendro vidaus saugumo didinimo.

Neabejoju, kad agentūra FRONTEX gali vaidinti gyvybiškai svarbų vaidmenį, taikant šią bendrą strategiją ES sienoms. Svariai padidinus agentūros biudžetą, kaip to visuomet reikalavo šis Parlamentas ir tam pritarė Komisijos narys J. Barrot, manau, kad po to reikėtų persvarstyti agentūros įgaliojimus, kad būtų panaikintos teisinės spragos, susijusios su jūrų gelbėjimo operacijomis, bendradarbiavimo grąžinimo operacijose ir netgi su galimybe trečiosioms šalims naudoti jų įrangą, kaip jau minėjo pirmininko pavaduotojas J. Barrot.

Taigi pritariu agentūros FRONTEX vaidmens stiprinimui, tačiau laipsniškam ir atitinkančiam tikruosius poreikius. Taip pat pripažįstu, kad yra labai svarbu optimizuoti visų stebėjimo sistemų ir priemonių naudojimą, ypač išplečiant dabar esančią taikymo sritį, kuriant sinergijas ir didinant bendradarbiavimą su Europos agentūromis, pvz., Europolu, bei kitomis tarptautinėmis organizacijomis.

Marian-Jean Marinescu (PPE-DE). – (RO) Pirmiausia norėčiau pasidžiaugti Skubios pasienio pagalbos būrio (angl. RABIT) veikla, šių metų spalio mėn. vykdyta prie Rumunijos rytinės sienos. Šią operaciją koordinavo Europos agentūra FRONTEX. Tokios rūšies veikla, jau trečioji, parodė, kokį svarbų vaidmenį vaidina agentūra FRONTEX, teikdama paramą valstybėms narėms, turinčioms Europos Sąjungos išorės sienų ir todėl turinčioms didesnę poreikį techninei ir veiklos pagalbai.

Taip pat džiaugiuosi dėl šio mėnesio pradžioje pasirašyto susitarimo tarp agentūros FRONTEX ir Gruzijos pasienio tarnybos, nes tai – svarbus žingsnis, užtikrinant sienų saugumą ir kovojant su nelegalia imigracija. Europos Komisijos siūloma ilgalaikė sienų valdymo strategija yra sveikintina šiais laikais, kai pietinės išorinės sienas turinčios valstybės narės susiduria su didelėmis nelegalios imigracijos keliama problemomis. Šią strategiją reikia papildyti kaimyninių valstybių pastangomis, skirtomis padidinti jų pačių sienų saugumą. Dėl to į Europos kaimynystės politiką įtrauktais veiksmy planais reikia skatinti projektus ir finansinę pagalbą, skirtą trečiųjų valstybių sienas padaryti dar saugesnes.

Dėl Parlamento ES sienų ilgalaikio valdymo strategijos paketo įvertinimo, turiu pasakyti, kad apgailestauju, jog diskusija dėl FRONTEX ir EUROSUR nesutapo su diskusija dėl Komisijos pasiūlymų dėl patekimo ir (arba) išvykimo sistemos, kelionių registracijos programos ir Elektroninės leidimo keliauti sistemos (angl. ESTA), nes taip galėtume turėti bendrą viziją, kaip ateityje bus plėtojama Europos Sąjungos rytų sienų priežiūra.

Dushana Zdravkova (PPE-DE). – (BG) Komisijos nary, ponios ir ponai, jau daugiau kaip dvejus metus 670 km. Juodosios jūros pakrantės yra Europos Sąjungos išorinės rytinės sienos dalis.

Bulgarijos ir Rumunijos pasienio kontrolės tarnybų dalyvavimas bendruose agentūros FRONTEX rengiamuose projektuose ir veiklose duoda gerų rezultatų. Tačiau šiais metais vykę kariniai veiksmai tarp Rusijos ir Gruzijos

ir tebesanti įtampa šių valstybių santykiuose bei bendras Kaukazo regiono nestabilumas rodo, kad mūsų bendra Juodosios jūros siena vis dar susiduria su bauginančiais iššūkiais.

Siekiant sėkmingai įveikti šiuos iššūkius, Juodosios jūros regionui reikia parengti saugumo strategiją, kad ši zona taptų tikra saugumo ir stabilumo zona. Strategija turi būti skirta įtraukti pagrindines valstybes į projektus ir veiklas, kurias vykdo Europos Sąjungos valstybės narės. Tai yra vienintelis būdas, kuriuo galime užtikrinti tinkamą Juodosios jūros sienos apsaugą ir užtikrinti mūsų piliečių ramybę.

Kita svarbi iniciatyva, kuriai reikia skirti daugiau išteklių ir finansavimo – ir net tik iš Europos institucijų, bet ir valstybių narių – yra agentūros FRONTEX logistikoje ir operacijose dalyvaujančio personalo didesnis mokymas. Šiandieniam pasaulyje sienos apsauga nėra vien tik fizinė sienos apsauga – sienos apsaugai reikia papildomų žinių ir įgūdžių įvairiose srityse.

Siekiant sudaryti sąlygas, kad dirbantieji valstybių narių pasienio kontrolės tarnybose galėtų sėkmingai atlikti jiems pavestas užduotis, jie turi nusimanyti tarptautinėje ir jūrų teisėje bei prieglobsčio teisėje ir pagrindinėse žmogaus teisėse.

Norėčiau sutikti su pranešėjo J. Sánchezo pateikta pastaba, kad reikia parengti išsamų bendrą planą, kuriame turi būti nustatyta bendri Europos Sąjungos sienos kontrolės strategijos pagrindai.

Rareș-Lucian Niculescu (PPE-DE). – (RO) Norėčiau pabrėžti ypatingą, kai kurių J. Moreno Sánchezo pranešime ir Komisijos komunikate esančių įvertinimų svarbą. Kalbu apie tuos punktus, kur mums primenama apie žemės migracijos maršrutų, einančių per rytinę sieną, keliamas problemas. Todėl noriu pabrėžti, kad ES rytų sienoms reikia skirti daugiau dėmesio ir išteklių.

Tiesą pasakius, pagal kai kuriuos skaičiavimus, apie 25 proc. dabar ES esančių nelegalių imigrantų yra kilę iš palei rytinę sieną esančių valstybių ir į ES pateko būtent per rytų sieną. Europos Sąjungos išorės rytų siena yra ne tik labai ilga, bet ir labai sudėtinga, dėl mūsų kaimyninių regionų. Be nelegalios imigracijos problemos turime atsižvelgti į organizuoto nusikalstamumo, kurio pagrindiniai maršrutai taip pat kerta šią geografinę zoną, pavojų.

Būdamas Europos Parlamento nariu iš Rumunijos, kuriai tenka apie 2 000 km. ES išorės rytų sienos, norėčiau pabrėžti, kad labai svarbu šiai sienai skirti tinkamą dėmesį.

Czesław Adam Siekierski (PPE-DE). – (PL) Gerb. pirmininke, Europos Sąjungai šiuo metu trūksta išsamaus plano, skirto bendradarbiauti su valstybėmis, esančiomis prie jos rytų sienos.

Kartu su ilgalaikiais tikslais, kuriuos toms valstybėms nustatė Europos Sąjunga, turėtume nustatyti ir trumpalaikius tikslus ir įdiegti sistemą, skirtą nustatyti, kiek tos valstybės laikosi nustatytų bendradarbiavimo dėl sienos kirtimo principų. Mūsų sienų su trečiosiomis valstybėmis požiūriu, agentūros FRONTEX darbas turėtų apimti priemones, skirtas kovoti su prekyba žmonėmis. Svarbiausia visose didelio rizikingumo zonose turi būti bendrai, reguliariai nuolat ir veiksmingai vykdomas stebėjimo patruliavimas visus metus.

Kaip svarbus Europos Sąjungos pasaulinės strategijos dėl imigracijos elementas, agentūros FRONTEX misija turėtų būti apsaugoti Sąjungos išorės sienas, užtikrinant, kad tai netaps naujų sienų kūrimo – Europą dalinančių ribų – ir naujų sienų statymo priemone.

Carl Schlyter (Verts/ALE). – (SV) Gerb. pirmininke, teigiamai vertinu tas pranešimo dalis, susijusias su žmogaus gyvybės šventumu ir tai, kad turėtume laikytis pabėgėlių readmisijos teisių, t. y. teisės būti neparsiųstiems atgal į nepriimtina padėtį. Tačiau nepaisant to, man didelį susirūpinimą kelia tai, kad agentūra FRONTEX bus „Europos tvirtovės“ kūrimo dalis.

Mano nuomone, atrodo, kad mūsų vieny su kitais solidarumas dėl mūsų sienų sugriežtinimo yra didesnis už mūsų solidarumą su žmonėmis, kurie pas mus atvyksta. Laikomės klaidingos minties, jog Europai tektų neproporcingai didelis pasaulio pabėgėlių kiekis. Tai visiškai neteisinga. Daugiausia pasaulio gauna neturtingiausios pasaulio valstybės. Mums tenka tik mažytė tokių žmonių dalis. Be to, kai mes kalbame apie readmisijos susitarimų įtraukimą į visus susitarimus su kitomis valstybėmis, manau, kad esame visiškai neteisingame kelyje.

Pirmiausia turėtume plėtoti vystymą, taikydami sąžiningų prekybos susitarimų priemones ir tuomet, galbūt, mums teks mažiau pabėgėlių. Tai yra daug geresnė politika ir mums, ir kitoms valstybėms.

Jacques Barrot, Komisijos pirmininko pavaduotojas. – (FR) Gerb. pirmininke, atidžiai klausiau visų kalbėjusiųjų. Pirmiausia jums norėčiau labai sąžiningai pasakyti, kad negaliu pritarti teiginiui, kad agentūra FRONTEX

yra Europos – tvirtovės simbolis, kuri yra uždaryta visiems, kam reikalinga pagalba, ar kurie nori atvykti į Europą. Tai yra visiškai neteisinga! Kaip labai teisingai pastebėjo S. Busuttil, C. Coelho, Ch. Cederschiöld ir A.I. Vălean, akivaizdu, kad iki šiol agentūra FRONTEX jau išgelbėjo daug gyvybių ir aš niekaip negaliu pritarti teiginiui, kad agentūra FRONTEX yra tam tikras Europos militarizavimas. Negaliu leisti taip sakyti.

Nepaisant to, yra tiesa, kad mums reikia pažangos. Ch. Cederschiöld pateikė labai gerą punktą, kad agentūra FRONTEX gali padėti mums kovoti su prekyba žmonėmis, nors A.I. Vălean taip pat nurodė, kad mums reikia atkreipti dėmesį į sausumos sienas ir priminti valstybėms apie jų pareigas.

Reikia pasakyti, kad šiuo metu apie 80 proc. žmonių, nelegaliai kertančių sieną, padeda kontrabandininkai, skrupulų neturintys vertėivos. Reikėtų pabrėžti, kad šiandien norėdami iš Libijos nukeliauti į Kanarų salų pakrantes žmonės turi mokėti ypač dideles pinigų sumas – 2 000 EUR, 3 000 EUR – ir kartu patenka į didelį laivų sudužimo ir nuskendimo prieš pasiekiant krantą, pavojų. Todėl negaliu leisti taip sakyti.

Manau, kad agentūrai FRONTEX turi labai svarbus vaidmuo šioje srityje. Mums reikia tokio integruoto sienų valdymo, apie kurį kalbėjo C. Coelho ir mums iš teisų reikėtų pagalvoti apie naujus agentūros FRONTEX įgaliojimus. Taikant tokį pasaulinį metodą, kuriuo susiejamas vystymas ir bendras migracijos srautų valdymas, savo vietą turi turėti ir agentūra FRONTEX. Tai – tikrasis atsakymas į jūsų klausimus.

Taip pat norėčiau jums priminti, jei dar reikia priminti, kad akivaizdu, jog Komisija turi parengti gaires bendroms jūrų operacijoms, kurias rengia agentūra FRONTEX. Prie valstybių narių ir agentūros FRONTEX ekspertų prisijungs Jungtinių Tautų Vyriausiojo pabėgėlių komisaro biuro ir Tarptautinės migracijos organizacijos ekspertai, siekiant užtikrinti agentūros FRONTEX atitikimą konvencijai dėl žmogaus gyvybės apsaugos jūroje, kurioje nustatyta, kad išgelbėti žmonės turi būti apgyvendinti saugioje vietoje, vietoje, kurioje nebegresia pavojus jų gyvybei ir kurioje galima patenkinti jų poreikius, kol bus priimtas sprendimas dėl jų likimo.

Būtent tai norėjau pasakyti. Puikiai suprantu, kad agentūrai FRONTEX trūksta išteklių, ir greičiausiai reikės vienaip ar kitaip arba priversti valstybes nares iš tiesų agentūrai FRONTEX suteikti išteklių arba aprūpinti agentūrą savais ištekliais, nors tai atsižvelgiant į dabartinius biudžeto pagrindus, gali būti gana sudėtinga.

Bet kuriuo atveju, agentūros FRONTEX įgaliojimai iš tiesų turi būti išplėsti. Taigi turi tapti įmanoma bendradarbiauti su trečiosiomis šalimis, iš kurių atvyksta imigrantai, kad būtų galima kartu užtikrinti protingą ir žmogišką tokios nelegalios migracijos, kuri, kartoju, vyksta dalyvaujančių asmenų sąskaita, priežiūrą.

Noriu padėkoti J. Moreno: jo pranešimas yra suderintas ir nutiesia kelią geriau aprūpintai agentūrai FRONTEX, kurios uždavinys, mano manymu, bus žmonių gyvybių išsaugojimas. Būtent tai turime omenyje, kai galvojame apie agentūrą FRONTEX. Negalime to pamiršti. Kalbant paprastai, būtent tai norėjau pasakyti, atidžiai išklausęs visus dalyvavusius diskusijose ir galiu neabejodamas pasakyti, kad kai agentūrai FRONTEX rengsime gaires, būtinai atsižvelgsiu į šias diskusijas.

Javier Moreno Sánchez, *pranešėjas*. – (FR) Gerb. pirmininke, J. Barrotai, manau, kad esame gerame kelyje. Tie, kas jau daugelį metų seka Europos veiksmus, žino, kad kai Parlamentas ir Komisija dirba ranka rankon, Europos Sąjungoje pasiekama pažanga.

Manau, kad esame gerame kelyje, todėl turime tęsti savo darbą.

(ES) Pirmiausia norėčiau padėkoti visiems šį vakarą kalbėjusiems nariams. Manau, kad tai buvo diskusija, kurioje išgirdome skirtingų nuomonių, kaip būna šiame Parlamente ir kurios reiškia demokratiją, tačiau manau, kad turime gana apčiuopiamą sutarimą. Be abejo, noriu padėkoti pagalbiniais pranešėjams iš kitų politinių frakcijų ir Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto nariams, nes jų indėlis sudarė mums sąlygas parengti tai, kas čia buvo pavadinta suderintu pranešimu, kuris, mano manymu, yra pakankamai užbaigtas.

Taip pat noriu padėkoti agentūros FRONTEX vykdančiajam direktoriui Ilkai Laitinenui ir jo pavaduotojui Gilui Ariasui, kurie visuomet man teikė mano prašomą informaciją, ir visai agentūroje dirbančiai komandai.

Turėjau galimybę savo akimis pamatyti – pvz., kai buvome Senegale bei agentūros pagrindinėje būstinėje Varšuvoje – kad visi agentūroje FRONTEX dirbantys vyrai ir moterys yra labai atsidavę savo darbui ir puikiai nusimano savo dirbamame darbe. Todėl paprasčiau Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto pirmininko G Deprezo kartu su Biudžeto komitetu surengti klausymą, kad jie mums galėtų paaiškinti viską, ką jie daro.

Tai nėra vien tik operacijų klausimas. Jie, kaip jau paaiškino M. J. Marinescu, puikiai dirba mokydami personalą RABIT pratybose ir nustatant falsifikuotus kelionių dokumentus. Tai yra labai svarbus ir retai minimas darbas. Būtent todėl pasiūliau surengti minėtą klausymą.

Mano nuomone, yra du aspektai, kuriuos mums reikia labai išsamiai aptarti. Manau, čia jau buvo pasakyta – tai paminėjo Komisijos pirmininko pavaduotojas ir kiti mūsų kalbėjusieji – agentūra FRONTEX turi būti grindžiama pačiu didžiausiu teisiniu aiškumu, nes be tokio aiškumo agentūra dažnai negali veikti ir dažnai atsiduria neįmanomose padėtyse.

Kai bus suteikti nauji, persvarstyti įgaliojimai, turime žinoti, ką jie gali daryti jūrų gelbėjimo repatriacijos atvejais, ir ko ne.

Baigiant noriu pasakyti, kad, mano manymu, pats svarbiausias dalykas, kaip matėme delegacijose įvairiose valstybėse, yra Europos ženklas ir Europos dvasia. Daugelis valstybių mieliau nori matyti „Europos“ vardą, o ne tam tikros valstybės vardą, kuri praeityje buvo kolonijinė jėga – tokį vardą jos mato ne taip aiškiai. Manau, kad tai duoda pridėtinę vertę. Manau, kad privalome investuoti į agentūrą FRONTEX ir eiti į priekį. Turime galvoti apie tempą ir įtikinti valstybes nares.

Pirmininkas. – Diskusijos baigtos.

Balsavimas įvyks rytoj, 2008 m. gruodžio 18 d., ketvirtadienį.

Raštiški pareiškimai (Darbo tvarkos taisyklių 142 straipsnis)

Cristian Silviu Buşoi (ALDE), raštu. – Pirmiausia norėčiau pareikšti savo optimizmą agentūros FRONTEX veiklos atžvilgiu, atsižvelgiant į teigiamus agentūros veiklos įvertinimo skaičius.

Tačiau visiškai pritariu pranešėjo požiūriui, kad agentūros FRONTEX veiklą turi lydėti teisinė migracijos politika, kad būtų galima veiksmingai kovoti su nelegalia migracija. Neprotinga statyti Europos tvirtovę, dėmesį sutelkiant tik į nelegalius imigrantus, nes kol bus ekonominio vystymosi atotrūkis, vyks ir migracija. Be to, pritariu tam, kad saugant mūsų išorės sienas, reikia visapusiškai gerbti žmogaus orumą ir pagrindines teises, nes tai – Europos vertybių dalis.

Norėčiau pabrėžti ES valstybių narių solidarumo svarbą. Atsižvelgiant į sienų kontrolės panaikinimą Šengeno erdvėje, valstybės narės negali dar labiau priklausyti viena nuo kitos; jos yra kartu atsakingos už sienų apsaugą. Būtent todėl visos valstybės narės turėtų dalyvauti agentūros FRONTEX veiklose ir suteikti būtinų išteklių. Galiausiai – ir tai yra ne mažiau svarbu – pirmenybę reikia suteikti ir bendradarbiavimui su trečiosiomis šalimis, kad būtų padidintas agentūros FRONTEX veiksmingumas.

Janusz Lewandowski (PPE-DE), raštu. – (PL) Agentūros FRONTEX darbas mane domina, nes tai yra vienintelė Lenkijoje įkurta Europos Sąjungos institucija. Nepaisant ankstesnių nuogastavimų dėl Europos Sąjungos rytų sienos saugumo, pasirodo, kad didžiausias su nelegalia migracija susijęs pavojus kyla ties Viduržemio jūros baseinu. Taigi didžioji dalis agentūros FRONTEX darbo yra susijusi su ta sritimi. Turėjau galimybę lankytis Maltoje ir pamatyti ten įkurtas Afrikos pabėgėlių stovyklas, taigi suprantu problemos rimtumą ir neišmatuojamą žmogiškojo nusivylimo lygį, dėl kurio desperatiškai bandoma kirsti jūrą ir pasiekti Maltą bei žemyne esančią Europos Sąjungą.

Nelegali migracija kelia pavojų mums visiems ir jai spręsti reikia bendros strategijos ir Bendrijos priemonių. Nuo 2005 m. tokias priemones teikė agentūra FRONTEX bei sienų stebėjimo sistema EUROSUR. Parlamentas žino apie didėjančią finansavimo poreikį ir jau trečius metus ragina padidinti agentūros FRONTEX biudžetą. Iki šiol atskiros valstybės narės dalyvavo labai nevienodai – finansavimo, įrangos ir operacijų klausimais buvo stebimi didžiuliai skirtumai. Geografinės priežastys ir migracijos problemos jautrumo lygio skirtumai reiškia, kad nevienodas valstybių narių dalyvavimas šioje Bendrijos politikos srityje, greičiausiai, ir toliau bus nuolatinė problema, kurią bus sunku įveikti.

Bogusław Rogalski (UEN), raštu. – (PL) Atsižvelgiant į nelegalios migracijos keliamą pavojų, Europai reikia tvarkyti savo sienas taikant labiau integruotą metodą, bei migracijos reiškiniui, įskaitant legalios migracijos valdymą, taikyti labiau suderintą metodą. Netgi jei pritarsime, kad kiekviena valstybės narė turėtų kontroliuoti savo sienas, atsižvelgiant į padėtį prie mūsų rytinių ir pietinių sienų, turėtume bendradarbiauti ir dalytis turimais materialiniais ir žmogiškaisiais ištekliais, kad galėtume įveikti šį reiškinį.

Tinkamų pasienio kontrolės sistemų įgyvendinimas apribotų tarptautinį nusikalstamumą ir taip prisidėtų prie mūsų vidaus saugumo didinimo. Be priemonių, skitų kontroliuoti nelegalių imigrantų antplūdį, agentūra

FRONTEX turėtų taip pat prisidėti prie pasaulinės partnerystės su trečiosiomis šalimis stiprinimo ir turėtų būti atsakingi už tam tikrų sprendimų, susijusių su teise į prieglobstį, priėmimo.

Nelegali imigracija taip pat yra susijusi su dideliu mirčių skaičiumi, kurios įvyksta, kai žmonės bando nelegaliai kirsti sieną. Atsižvelgiant į šį faktą, turėtume vykdyti visus metus trunkantį patruliavimą didelio rizikingumo zonose, kur kyla pavojus, kad žus žmonės. Taip pat gyvybiškai svarbu sukurti du atskirus padalinius, kurių vienas stebėtų sausumos sienas, o kitas stebėtų jūrų sienas, ypatingą dėmesį skiriant migrantų naudojamiems maršrutams rytinėse sienose.

Taip pat labai reikia tęsti agentūros FRONTEX veiklose dalyvaujančio personalo mokymą, siekiant didesnio efektyvumo ir didesnio profesionalumo lygio, bei kurti bendrą keitimosi informacija sistemą, siekiant optimizuoti agentūros FRONTEX veiklas.

PIRMININKAVO: R. KRATSA-TSAGAROPOULOU

Pirmininko pavaduotoja

19. Klastojimo poveikis tarptautinei prekybai - Su vartotojų apsauga susiję klastojimo aspektai (diskusijos)

Pirmininkė. - Kitas klausimas – bendros diskusijos dėl:

- Gianluca Susta pranešimas (A6-0447/2008) Tarptautinės prekybos komiteto vardu dėl klastojimo poveikio tarptautinei prekybai [2008/21 33(INI)] ir

- Arlene McCarthy klausimo žodžiu Komisijai (B6-0486/2008) PSE frakcijos vardu dėl su vartotojų apsauga susijusių klastojimo aspektų (O-0097/2008).

Gianluca Susta, pranešėjas. – (IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, pirmiausia norėčiau padėkoti visiems kartu su manimi dirbusiems rengiant šį pranešimą, įskaitant pagalbinius pranešėjus, nepaisant pozicijos, kurią rytoj per balsavimą dėl pranešimo užims kiekviena politinė frakcija.

Kova su klastojimu, pirmiausia tai – būdas, kuriuo remiamas Europos sistemos konkurencingumas, ir tai visiškai patenka į Lisabonos strategijoje nubrėžtas pagrindines ribas. Manau, kad šį klausimą taip pat reikėtų svarstyti ir teisiniu bei baudžiamuoju požiūriu, atsižvelgiant į pasaulio globalizaciją. 2005 m. EBPO pranešime teigiama, kad pasaulyje parduojama apie 1 50 mlrd. EUR vertės suklastotų produktų, neskaiciuojant vien tik namų klastočių ir piratavimo internete. Vienas komentatorius teigia, kad iš tiesų su klastotėmis susijusi apyvarta siekia maždaug 500 mlrd. EUR.

Pažeidžiant prekės ženklo teises, patentų teises ir intelektinės nuosavybės teises, klastojimas trukdo mūsų pramonės stipriosioms pusėms, mūsų naujovių pajėgumams ir mūsų kūrybingumo pajėgumams. Esant tokiai padėčiai reikia taikyti labai suderintas ir tikslingas priemones, atidžiai prižiūrėti santykius su įvairiomis pasaulio dalimis ir, manau, taikyti kitokį metodą santykiuose tarp Bendrijos institucijų ir valstybių narių.

Tarptautinės prekybos komitete rengiant pranešimą buvo pasirinkta, atsižvelgiant į institucinę atsakomybę, gilintis į išorinius klastojimo aspektus, tačiau yra labai aiškus ryšys tarp išorinių ir vidaus klastojimo aspektų Europoje, kuri ir toliau yra didžiausia pasaulio rinka ir antra pagal dydį pasaulio importuotoja.

Taigi apibendrinant privalome dar kartą patvirtinti tam tikras būtinas kovos su klastojimu būtinas sąlygas: būtina sustiprinti mūsų apsaugos nuo suklastotų produktų patekimo sistemą, o tai reiškia ir už produktų kontrolę pasienyje atsakingų policijos pajėgų suderinimą, ir sustiprinti muitines. Tačiau taip pat privalome didelį dėmesį skirti ir civilinių ir baudžiamųjų nuostatų suderinimui mūsų vidaus teisinėse sistemose, bei dirbant kartu Pasaulio prekybos organizacija, sustiprinti priemones, kurias jau turi įdiegusi pati PPO.

Akivaizdu, kad dažniau kreipiantis į Pasaulio prekybos organizaciją dėl tam tikrų problemų, susijusių dėl kylančių ginčų, išsprendimo, stiprinama kova su klastojimu, be to mes manome, kad turėtų būti taikomos tam tikros baudos ne Europos Sąjungos valstybėms, kurios tam tikru būdu deklaruoja, kad yra pasirengę būti tokių produktų patekimo į Europą bei tokių produktų pasaulinės apyvartos kanalais.

Mums reikia stipresnės intelektinės nuosavybės apsaugos, didesnių pajėgumų apsaugoti save didžiuosiuose pasaulio geopolitiniuose regionuose ir apsaugoti save nuo didelių valstybių, kurios atsiranda pasaulio rinkoje. Todėl su dideliu susidomėjimu žiūrime į ACTA. Tai būtų esminis tarptautinis daugiašalis susitarimas, kuris nepanaikintų dvišalių susitarimų tarp Jungtinių Valstijų, Japonijos ir Europos, paliekant vietas ir Brazilijai,

Indijai, Kinijai ir kitiems didžiausiems pasaulio prekybos regionams. Tokia sutartimi dėmesys būtų sutelktas į du dalykus. Viena, dėmesys būtų sutelktas į skaidrumą ir pilietinių bei politinių teisių laikymąsi ir privatumą. Antra, visapusiškai laikantis pagrindinių teisių, dėmesys būtų sutelktas į prekybos interesų stiprinimą, kurie mums yra labai artimai susiję su vystymusi, taigi ir su mūsų valstybių laisve ES ir pačios ES, kuri yra didžiausia politinė veikėja pasaulio rinkose, laisve.

Taigi, manau, kad turėtume veikti vartotojų švietimo, baudžiamosios teisės derinimo, griežtesnės kontrolės ir priemonių, skirtų padaryti spaudimą, naudojimo srityse. Tam tikrų besivystančių valstybių atžvilgiu turime bendrųjų tarifų lengvatų sistemą, ir turėtume užtikrinti, kad ši sistema bus stiprinama, tačiau tuo pat metu naudojama kovoti su tam tikrų valstybių noru būti minėtų suklastotų gaminių patekimo kanalais.

Pranešimu siekiama sukurti pagrindus, skirtus sujungti pagrindinius laisvės interesus, pagrindinius laisvos prekybos, piliečių laisvių, politinių ir vystymosi laisvių interesus, siekiant suduoti smūgį reiškiniui, kuris šiuo metu labai trukdo Europos Sąjungos konkurencingumo sistemai. Be abejo, galėjome tikėtis šiek tiek daugiau, nes kai kurie klausimai, pvz., stebėjimo tarnybos sukūrimas ar nuostatos dėl atsekamumo, liko pranešimo aiškinamojoje dalyje. Šie klausimai nesulaukė daugumos pritarimo.

Tačiau tikimės, kad pateikėme didelį indėlį Komisijai ir Tarybai, ypač Komisijai, kad jai padėtume ateityje atlikti išsamų taisyklių persvarstymą, kad Europa būtų apsaugota nuo šio žalingo reiškinių.

Eija-Riitta Korhola, autorė. – Gerb. pirmininke, norėčiau padėkoti pranešėjui už kruopštų darbą. Klastojimas ir autorių teisių piratavimas daro žalą Europos ir pasaulio ekonomikai ir iš esmės jokia pramonės šaka neišvengia šios neteisėtos veiklos. Dėl tokios veiklos daroma žala teisėtam verslui ir IMCO komiteto nuomone, tokia veikla yra vartotojams daromų nuostolių šaltinis.

Problema rimta ir tampa vis rimtesne, o suklastotos ir piratinės prekės ir toliau lengvai prieinamos vidaus rinkoje. Norėdami kovoti su klastojimu ir piratavimu, pirmiausia turime sustiprinti priežiūros užtikrinimą, padėti muitinėms nustatyti tokius atvejus ir parengti susitarimus, skirtus pažaboti klastojimui ir piratavimui ten, kur pažeidimas pradedamas. Taip reikia imtis veiksmų, kuriais internetas būtų apsaugotas nuo tapimo dar didesne suklastotų ir piratinių produktų platinimo vieta. Tam reikia stiprinti teisės gynimo būdus, kad efektyviau būtų taikomos kompensacijos.

Antra, mums reikia visuomenės informavimo kampanijų. Vartotojai pernelyg dažnai nežino apie šios problemos mastą ir atgarsius. Dėl pavojingų produktų, ypač suklastotų vaistų, kyla pavojus vartotojų gyvybei. Valstybės rengiamose kampanijose reikėtų vis didesnę dėmesį skirti informavimui apie klastojimo ir piratavimo daromus socialinius nuostolius, pvz., sveikatai ir saugumui.

Trečia, mums reikia padidinti duomenų rinkimą, įvertinimą ir mokslinius tyrimus. Išsamūs ir palyginami duomenys yra labai svarbūs teisėsaugai ir informavimo kampanijoms. Šiais metais Vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos komitetas pritarė naujam prekių paketui, kuriuo sukuriama nauji pagrindai rinkai stebėti ir visos ES teisės laikymuisi užtikrinti, kad būtų užtikrinta vidaus rinkoje prieinamų produktų sauga. Per šį teisėkūros laikotarpį jau patvirtinome atnaujintą muitinės kodeksą ir priemones, skirtas padėti sukurti veiksmingas popieriaus nenaudojančias muitines. Taip siekėme padidinti muitinės institucijų, kurios yra paskutinis apsaugos postas, veiklos veiksmingumą prie ES išorės sienų, kad būtų užkirstas kelias suklastotų prekių patekimui į vidaus rinką.

Kova su klastojimu ir piratavimu – klausimas, kuris ir toliau turėtų būti politinės darbotvarkės viršuje. Parlamente raginame Komisiją bendradarbiauti su vyriausybėmis, muitinės institucijomis, pramone ir vartotojais visose ES valstybėse narėse. Privalome kartu imtis veiksmų, jei norime kovoti veiksmingai. Šiomis šio vakaro diskusijomis raginame Komisiją pateikti nuoseklų ir suderintą metodą, skirtą kovoti su klastojimu ir piratavimu. Tik taip galime užtikrinti vartotojų pasitikėjimą vidaus rinkoje pardavinėjamais produktais.

Jacques Barrot, Komisijos pirmininko pavaduotojas. – (FR) Gerb. pirmininke, norėčiau padėkoti G. Sustai už jo pranešimą dėl klastojimo poveikio tarptautinei prekybai ir, be abejo, norėčiau padėkoti Vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos komitetui. Šie klastojimo ir piratavimo klausimai, kaip ką tik tikrai labai puikiai parodė E.R. Korhola, iš tiesų nusipelnė mūsų dėmesio ir pasiryžimo.

Komisija yra visiškai pasiryžusi skatinti aukštą intelektinės nuosavybės apsaugos lygį ir laikytis intelektinės nuosavybės teisių ne ES esančiose valstybėse. Atsižvelgdami į Europos vaidmenį pasaulyje ir Komisijos strategiją, skirtą užtikrinti, kad būtų tinkamai laikomasi intelektinės nuosavybės teisių, mes bendradarbiaujame su partneriais, kurie pritaria mūsų susirūpinimui. Tai pasakytina apie Jungtines Valstijas, Japoniją, G8 ir EBPO valstybes. Norime užtikrinti, kad patys moderniausi, daugiausiai naujovių taikantys Europos pramonės

sektoriai, skiriantys didžiausią dėmesį kokybei, kuri pripažįstama kaip viena didžiausių mūsų vertybių konkuruojant pasaulyje, nebūtų ne ES valstybių žalojami ar net griaujami.

Europos Parlamento dalyvavimas šiame klausime yra sveikintinas. Ačiū. Komisija stebėjo G. Sustos pranešimo rengimą ir esu pranešėjui dėkingas už tai, kad jis patvirtino labai ambicingą ir konstruktyvią poziciją. Pažymime pasiūlymus, susijusius su Kinija, PPO ginčų priemonės naudojimu, mūsų bendrųjų lengvatinių tarifų sistema ir poreikiu labiau padėti mūsų mažosioms ir vidutinio dydžio įmonėms.

Tačiau kai kuriose srityse galutinė teksto versija yra žingsnis atgal, palyginti su pradiniu požiūriu. Be to, pranešime tvirtinamas santūresnis ir labiau gynybiškas tonas kalbant apie kovos su klastojimu prekyboje susitarimą (ACTA). ACTA susitarimo tikslas – kovoti su didelio masto neteisėtomis veiklomis ir apsaugoti Europos Sąjungos novatorius. Juo neribojamos piliečių laisvės ir nedaromas spaudimas vartotojams.

Kaip jau daugeliu atvejų Komisija kartojo Europos Parlamentui, ACTA nesiekia daugiau už dabartinę Europos Sąjungos sistemą, susijusią su intelektinės nuosavybės teisių priežiūros užtikrinimu. Dabartine sistema laikomasi pagrindinių teisių ir piliečių laisvių, įskaitant asmens duomenų apsaugą. Dėl baudžiamųjų sankcijų taikymo valstybių narių vardu derėsis Europos Sąjungai pirmininkaujanti valstybė.

Dėl Vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos komiteto iškeltų klausimų, norėčiau pabrėžti, jog po praėjusį gegužės mėn. su Europos Parlamento nariais surengtos aukšto lygio konferencijos, Komisija apsvarstė pačius tinkamiausius valstybių narių teismų ir policijos institucijų, verslo ir vartotojų rėmimo būdus, kovojant su šiais nusikaltimais. Iš tiesų, šios sudėtingos problemos yra susijusios su įvairiomis sritimis ir patenka į įvairių Komisijos Generalinių direktoratų atsakomybės sritį. Reikia labiau bendradarbiauti.

Šių metų pradžioje – tai yra svarbu – buvo įsteigtas padalinys, kurio specializacija – pramoninių ir intelektinių nuosavybės teisių laikymosi užtikrinimas. Be to, mums reikia turėti solidžią žinių bazę, kad galėtume parengti nuolatinę kovos su klastojimu ir piratavimu strategiją. Tačiau čia mums iškyla problema – statistikos rengimas. Norėdami susidaryti tikslų problemos apimties ir dydžio vaizdą, privalome turėti statistiką. EPBO savo pranešime „klastojimo ir piratavimo poveikis ekonomikai“ taip pat pabrėžė šį aspektą.

Todėl mums reikia užtikrinti, kad būtų renkama tiksli ir išsami informacija. Verslas turi gyvybiškai svarbių duomenų, tačiau kai kurie duomenys laikomi jautriais. Reikėtų pasakyti, kad vieninteliai duomenys, kuriuos privalo pateikti valstybės narės yra duomenys, susiję su konfiskavimu muitinėse.

Be to, yra sudėtinga gauti informaciją apie nuo suklustotų gaminių nukentėjusių asmenų skaičių. Nors kai kurių duomenų galima gauti iš sistemų, pvz., Bendrijos skubaus pasikeitimo informacija apie pavojus, kylančius naudojant vartotojų gaminius, sistemos (RAPEX), tačiau tokių duomenų nepakanka. Sistema RAPEX buvo sukurta siekiant užkirsti kelią nelaimėms, kurias sukelia pavojingi produktai. Tikra tiesa, kad suklustoti produktai galėtų priklausyti tokiai kategorijai. Pagrindinis sistemos RAPEX privalumas – tai, kad ji sudaro sąlygas vienoje valstybėje narėje nustatytą informaciją apie pavojingus vartotojų gaminius greitai perduoti kitoms valstybėms narėms ir Komisijai, ir apsaugoti vartotojus nuo tokių gaminių įsigijimo.

Nors RAPEX apima visus pavojingus vartotojų gaminius, tai nebūtinai yra pati tinkamiausia priemonė informacijos rinkimui apie nuostolius, kuriuos sukelia suklustoti produktai.

Europos duomenų bazėje apie nelaimės, į kurią duomenys patenka sistemingai stebint fizinius sužeidimus, renkami duomenys apie nelaimės ir fizinius sužeidimus, apie kuriuos pranešama greitosios pagalbos tarnyboms. Tačiau pateikiama informacija apie fizinių sužeidimų priežastį dažnai yra pernelyg bendro pobūdžio ir nepakanka detalių, kad būtų galima nustatyti, ar sužeidimus sukėlė suklustoti gaminiai. Be to, valstybės narės naudoja skirtingus nelaimių priežasčių įrašų metodus, todėl statistinių duomenų palyginimas ir parengimas tampa sudėtingu uždaviniu ir rezultatai nėra tikslūs.

Todėl aišku, kad privalome dirbti, kad sukurtume skubaus pasikeitimo informacija tinklus, naudojant valstybių narių ryšių punktus. Toks metodas sudarytų sąlygas sukurti derinimą ir dalijimąsi informacija tarp administracinių įstaigų, teisminių ir policijos institucijų ir ekonomikos veiklos sektorių, veikiančių visoje Europos Sąjungoje. Šiuo požiūriu stebėjimo tarnyba būtų labai naudinga. Komisija šiuo metu nagrinėja pačias tinkamiausias praktines galimybes įkurti stebėjimo tarnybą.

Laikydamosi subsidarumo principo, valstybės narės yra įpareigosotos užtikrinti, jog visi pardavinėjami produktai būtų saugūs ir kad veiksmingai būtų vykdomas rinkos stebėjimas, tačiau anksčiau ne visose valstybėse toks stebėjimas buvo vykdomas vienodai kruopščiai. Todėl Komisija parengė reglamentą dėl akreditacijos ir rinkos stebėjimo, kurį 2008 m. birželio mėn. patvirtino Taryba.

Reglamente sukuriama bendri pagrindai, susiję su rinkos stebėjimu. Jie siejami su direktyva dėl bendro gaminių saugumo sukurta sistema, bei ją papildo. Reglamente nustatyti bendri reikalavimai, susiję su rinkos stebėjimu ir šių reikalavimų privalo laikytis visos valstybės narės. Reglamentu įdiegiama bendradarbiavimo tarp valdžios institucijų priemonė valstybių narių ir tarptautiniu lygiu. Priemonė turėtų sudaryti sąlygas veiksmingai skleisti naudingą informaciją, pvz., norint išpėti apie pavojingų produktų atvykimą į vieną iš patekimo punktų.

Praėjusį liepos mėn. Komisija patvirtino komunikatą dėl pramoninių nuosavybės teisių strategijos Europai. Todėl norėtume įdiegti integruotą strategiją, įskaitant ne teisėkūros priemones, skirtas stiprinti šių nuostatų taikymą. Ši strategija sudarys sąlygas vystyti naują planą, susijusį su muitinėmis, kad būtų pagerinta kova su klastojimu ir piratavimu ir sukurti nauji metodai, kurie sudarys sąlygas pagerinti informacijos rinkimą, skatinti visuomenės informavimo kampanijas ir didinti visų lygių bendradarbiavimo tinklų veiksmingumą.

Taryba pareiškė, kad ji visapusiškai pritaria tokiam metodui. 2008 m. rugsėjo 25 d. ji patvirtino išsamų Europos kovos su klastojimu ir piratavimu planą. Ši rezoliucija, kurioje pateikiamas išsamus Europos kovos su klastojimu ir piratavimu planas, yra svarbus politinis signalas. Tai – įrodymas, jog valstybės narės didelę svarbą skiria intelektinės nuosavybės teisėms.

Esant tokioms aplinkybėms, Komisija susitiko su valstybių narių muitinių institucijų direktoriais aukšto lygio seminare, kuris buvo surengtas 2008 m. lapkričio 25–26 d. Paryžiuje. Seminare buvo parengti plataus mato matmenys naujam muitinių planui, skirtam kovai su klastojimu 2009–2012 m. laikotarpiu.

Šį muitinių kovos su klastojimu planą Komisija parengs per ateinantį Čekijos pirmininkavimo laikotarpį. Komisija skiria labai didelę svarbą intelektinės nuosavybės teisių apsaugai ir tinkamam jų laikymuisi ne ES valstybių rinkose. Komisija surengė dialogus dėl su intelektinės nuosavybės teisėmis susijusių klausimų su savo pagrindiniais prekybos partneriais, pvz., Kinija. Komisija pasiūlė įdiegti išsamias su intelektinės nuosavybės teisėmis susijusias nuostatas ir jas tiksliau nukreipti į minėtų teisių taikymo dvišaliuose ir regioniniuose prekybos susitarimuose kontrolę.

Didesnio vartotojų informavimo ir jų išpėjimo apie didėjančius pavojus klausimu Komisija mano, kad be abejonės tai – labai svarbi problema. Yra labai svarbu, kad galėtume rinkti ir analizuoti patikimus duomenis, siekiant paremti mūsų darbą ir susikurti sąlygas, reikalingas veiksmingų politikos kryptių ir strategijų vystymui. Kai turėsime aukštos kokybės informaciją, galėsime informuoti vartotojus ir juos šviesti, nedidinant nepasitikėjimo ir nekeliant didesnių rūpesčių dėl jautrių gaminių, pvz., medicininių produktų ar maisto produktų. Valstybėms narėms tenka svarbus vaidmuo šioje srityje, kad būtų užtikrinta, jog bus keičiamasi tokios rūšies informacija.

Gerb. pirmininke, jau baigiu. Atleiskite, kad šiek tiek užtrukau. Norime paremti valstybes nares, kad jos galėtų veiksmingiau prisidėti prie naujovių skatinimo ir vartotojų sveikatos ir saugos apsaugos ir mums reikia taikyti pasaulinį požiūrį. Būtent todėl Komisija ir telkia savo pastangas į priemonės įdiegimą, kuri sudarytų sąlygas vystyti žinias ir bendradarbiavimą tarp valstybių narių, vartotojų ir verslo.

Matote, gerb. G. Susta, Jūsų pranešimas pasirodė pačiu laiku. Jis padeda mums suvokti šio klastočių klausimo esmę, kuris man asmeniškai visuomet labai rūpėjo. Negalime ginti naujoviškos Europos, jei veiksmingai nekovosime su klastojimu. Todėl dėkoju Europos Parlamentui už jo parodytą jautrumą šiai svarbiai problemai. Dėkoju už jūsų dėmesį. Dabar, gerb. pirmininke, ketinu atidžiai išklausti Europos Parlamento narių pastabas.

Eva Lichtenberger, *Teisės reikalų komiteto nuomonės referentė*. – (DE) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, G. Susta jau aiškiai apibūdino šios temos svarbą, todėl nėra jokio reikalo man tai sakyti dar kartą.

Teisės reikalų komitetas šią temą svarstė ypač atsižvelgdamas į su ACTA susijusias tarptautines derybas ir iškėlė tokius punktus: skaidrumo trūkumą, pvz., tarptautinėse derybose, tarpusavio sąsajų su tarptautiniais susitarimais ir organizacijomis, pvz., TRIPS ar WIPO klausimą, teisinės bazės, skirtos apibrėžti baudžiamųjų nuostatų pobūdį ir dydį, nebuvimą – šis punktas yra taip pat labai svarbus valstybėms narėms.

Norėčiau trumpai tai apibendrinti, padarydama vieną išvadą, jog kad ir ką valstybės narės ar mes galvotume apie baudžiamųjų nuostatų suderinimą ir kad ir kokių būdu tai vyktų, turėtume turėti galimybę priimti sprendimą dėl šio klausimo patys. Neturime leisti, kad nepakankamai skaidrios tarptautinės derybos ribotų, *a priori*, Europos Sąjungos ir jos institucijų veiksmų laisvę ir kad Europos Parlamentas nebeturėtų tokiam sprendimui priimti reikalingos laisvės. Taigi neturėtume priimti išankstinio sprendimo. Europos Parlamentas gina savo teises. Galiausiai tai daro poveikį ir gali net kelti pavojų privatus gyvenimo, duomenų apsaugos ir piliečių teisių sritims.

Galėjome turėti galimybę balsuoti dėl dviejų sprendimų rytoj, jei Europos liaudies partijos (krikščionys demokratai) ir Europos demokratų frakcija nebūtų tam sutrukdžiusi, žodiniu pakeitimu bandydama pakeisti vieną sprendimą. Tikiuosi, kad tokį požiūrį vis dar galima pakeisti. Ačiū.

Corien Wortmann-Kool, PPE-DE frakcijos vardu. – (NL) Gerb. J. Barrotai, tai – tiesa. Jūs ilgai kalbėjote šiuo vėliu metu. Jei taip darydamas norėjote pabrėžti, jog Komisija ketina kovai su klastojimu suteikti pirmenybę, tai jums atleidžiama. Be to, būtume laimingi, jei pasiektumėte savo didingą troškimą, nes šis klausimas vis dar yra didelė problema ir, tiesą sakant, ji vis labiau didėja. Nebekalbame apie mielas *Gucci* rankines, bet kalbame apie Europos piliečio, Europos vartotojo sveikatą ir saugą.

Norėčiau nuoširdžiai padėkoti pranešėjui už puikų pranešimą, kurį mes Tarptautinės prekybos komitete patvirtinome beveik vienbalsiai, išskyrus du balsus. Praėjusią savaitę įsipainiojome į sudėtingas derybas dėl naujų rezoliucijų, tačiau džiaugiuosi, kad visi grįžome atgal tuo pačiu keliu. Todėl tikiuosi, kad rytoj galėsime didžiąja dauguma patvirtinti šią Tarptautinės prekybos komiteto rezoliuciją. Vertiname tai, kad Liberalų ir demokratų aljanso už Europą frakcija atsiėmė alternatyvią rezoliuciją.

Mums reikia geriau bendradarbiauti, jei norime laimėti kovą su klastojimu. Muitinių tarnyboms šioje srityje tenka svarbus vaidmuo, kaip tai parodė penkių Europos valstybių bendros pastangos, kai artimai bendradarbiaudami muitinių tarnybos ir pramonės atstovai sunaikino didelį kiekį suklastotų gaminių. Puiku!

Mums taip pat reikia geresnio derinimo, tačiau savo rezoliucijoje nesiūlėme naujos Europos agentūros, nors tokią mintį turėjome. Šiuo klausimu norėčiau atkreipti jūsų dėmesį į D. Martino pasiūlymą įsteigti Europos švieslentę. Tai – puiki mintis.

Taip pat norėjau paminėti baudas, ypač jums, gerb. teisingumo Komisijos nary. Tikiuosi, kad mūsų pasiūlymus įvertinsite rimtai ir juos iš tiesų panaudosite.

David Martin, PSE frakcijos vardu. – Gerb. pirmininke, pirmiausia norėčiau padėkoti G. Sustai už jo gerą bendradarbiavimą rengiant šį pranešimą. Ne dėl visko sutarėme, tačiau jis visuomet labai bendradarbiavo ir buvo labai lankstus.

Pirma, G. Susta mums pateikė kai kurių bendrų skaičių apie klastojimo mastą. Vien tik šią savaitę mano rinkimų apygardoje du atskiri įvykiai atkreipė dėmesį į klastojimo mastą regionų lygmeniu. Pirma, JK pasienio agentūra atliko kratą mano rinkimų apygardoje Grangemouthe, Škotijoje, esančiame laive ir konfiskavo 3,6 mln. svarų sterlingų vertės gaminių su suklastotais dizainerių prekių ženklais. Laivas į Škotiją atvyko iš Kinijos per Olandiją.

Be to, šią savaitę Škotijoje buvo atskleista, kad per šiuos metus Škotijos policija konfiskavo pusę milijono CD ir DVD diskų, kurių rinkos vertė siekia beveik 5 mln. svarų sterlingų. Savo pranešime spaudai policija teigė, kad beveik visų šių piratinių DVD diskų ir muzikos albumų platinimą kontroliavo organizuoti nusikaltėliai. Taigi akivaizdu, kad tai – masinė problema visoje Europos bendrijoje.

Kaip jau minėjo kiti, dažnai į klastojimą žiūrima kaip į nusikaltimą, kuriame nėra aukų, tačiau, be jokios abejonės, kaip ir rodo mūsų diskusijos, taip toli gražu nėra.

Pirmoji grupė, be abejo, yra verslo bendruomenė: prekyba daro poveikį teisėtiems mažmenininkams ir kitiems verslo atstovams, kurie moka mokesčius, įdarbina žmones ir gauna pajamas; klastojimas taip pat daro žalą autoriams, menininkams ir moksliniams tyrėjams ir jų už savo talentą ir investicijas gaunamoms pajamos. Kaip ir minėjo C. Wortmann-Kool, yra tokių vartotojų, kurie dėl suklastotų produktų žuvo, buvo sužaloti ar kuriems buvo padaryta nepatogumų. Yra ir trečioji žmonių grupė – nusikalstamumo ir antisocialinio veiksmų, kurie dažnai finansuojami suklastotų prekių gaunamomis pajamomis, aukos.

PSE frakcija iš esmės sutinka su tuo, ką sakė Komisijos narys, nes sprendžiant šią problemą reikia imtis veiksmų trijose srityse. Pirma, mums reikia griežtesnių veiksmų, nukreiptų prieš trečiąsias valstybes, kurios skatina klastojimą, ar į jį nekreipia dėmesio, ir kurios nesugeba apsaugoti kitų intelektualinės nuosavybės teisių. Nemanome, kad ACTA – tinkamas sprendimas šiai problemai ir esame tikrai įsitikinę, kad jei įsigalios ACTA, reikia, kad šis susitarimas būtų skaidresnis, demokratiškesnis ir iš esmės daugiašalis. Kaip sako C. Wortmann-Kool, mūsų manymu daliniu šios problemos sprendimu gali tapti tarptautinė švieslentė, kurioje būtų nurodytos ir gėdinamos tos valstybės, kurios nesilaiko kitų teisių, susijusių su suklastotomis prekėmis.

Kita sritis, kurioje mums reikia imtis veiksmų, yra vykstantis teisėsaugos agentūrų, pvz., policijos, prekybos standartų pareigūnų ir muitinių institucijų, darbas. Laukiame Čekijos pasiūlymo kitais metais dėl geresnio Europos bendradarbiavimo šioje srityje.

Trečioji ir paskutinė sritis – poreikis šviesti visuomenę dėl klastojimo daromos žalos ir paaiškinti jaunimui, kad asmenys, kurie dirba kurdami filmus, televizijos laidas ir muziką, turi teisę užsidirbti pragyvenimui iš tokios veiklos.

Tačiau nemanome, kad turėtume bausti asmenis, kurie parsisiunčia piratinę dainą ar kitokią piratinę muziką ar nusiperka suklastotą CD ar suklastotus futbolo marškinėlius. Nenorime bausti tų žmonių; norime juos šviesti ir patraukti juos į savo pusę, kad susidorotume su tikraisiais šio proceso nusikaltėliais.

Carl Schlyter, *Verts/ALE frakcijos vardu.* – (SV) Gerb. pirmininke, dėkoju Jums, gerb. G. Susta. Be abejo, mums turėtų būti nesunku čia pasiekti tvirtą susitarimą. Tačiau Parlamento taisyklės mus verčia teikti atskiras rezoliucijas be jokios galimybės balsuoti dėl atskirų susitarimų. Dėl to sudėtinga pasiekti kompromisą, kuriame būtų galimybė tiksliai atspindėti Parlamento daugumos norus. Dėl to labai gaila, nes tai reiškia, kad jei, pvz., Žaliųjų rezoliucijai rytoj nebus pritarta, mes balsuosime už pasiūlymą, kuriame numatyta interneto ir interneto turinio kontrolė ir tai reikš, kad už tai bus atsakingi teikėjai. Tai būtų labai blogai, nes visai ne to nori Parlamentas.

Yra du būdai, kuriais piratavimas ir klastojimas kelia pavojų vartotojams ir visiems žmonėms bendrai. Jų atžvilgiu kyla rizika naudoti aplinkai pavojingas prekes ar falsifikuotus vaistus, kurie pavojingi sveikatai, taigi žmonės patiria tiesioginį poveikį. Tačiau, žmonės taip pat gali susidurti su perteklinių priemonių, skirtų apsaugoti prekes ženklus ir ypač autoriaus teises, pavojumi. Tai yra tinkamos pusiausvyros suradimo klausimas. Manau, kad Parlamento aiški žinia Komisijai ir Tarybai tęsiant derybas yra tokia: kad ir kaip bus rytoj balsuojama, aiškiai teigiame, kad asmeninis naudojimas, kuriuo nesiekama pelno, neturi būti vertinamas kaip nusikaltimas. ACTA susitarime neturi būti nustatyta prieiga prie asmeninių kompiuterių, muzikos grotuvų ir panašios įrangos. Tokia – aiški Parlamento žinia.

Dėl baudžiamosios teisės turime balsuoti už Žaliųjų alternatyvų pasiūlymą, jei nenorime sudaryti įspūdžio, kad staiga Europos lygiu įdiegiame baudžiamąją teisę. Akivaizdu, kad tokios rūšies veiksams neturime jokių įgaliojimų. Čia kyla klausimas, ar tai veiktų ir kaip galima sukurti pusiausvyrą baudžiamojoje skalėje vienoje valstybėje, kai baudžiamoji skalė kitoje valstybėje yra visiškai neteisinga. Neatrodo, kad tokie veiksmai tarptautiniu mastu veiktų. Todėl Žaliųjų pasiūlymas yra geresnis.

Pirminiame pasiūlyme teigiama, kad keliautojams nebus daromos jokios išimtys. Tačiau neprotinga keliautoją, su savimi įvežantį prekių, kurių vertė yra ne didesnė nei 400 EUR, prilyginti verslininkui, kuris gali įvežti 50 konteinerių. Svarbiausia, neprotinga balsuoti, kad būtų panaikintos taisyklės dėl interneto kokybės turinio, kokybės statistikos, kuri reguliuoja turinį ir antrinę atsakomybę bei tarpininkų atsakomybę.

Kad daugiau narių galėtų balsuoti dėl Žaliųjų rezoliucijos, pateiksime pakeitimą žodžiu dėl 15 straipsnio išbraukimo, kuri iš tiesų yra prieštaringas ir tuomet, tikiuosi, daugelis iš jūsų galės pritarti mūsų pasiūlymui. Ačiū.

Pedro Guerreiro, *GUE/NGL frakcijos vardu.* – (PT) Gerb. pirmininke, 2007 m. gruodžio 13 d. Europos Parlamento rezoliucijoje dėl tekstilės sektoriaus teigiama, kad pusė Europos muitinių procedūrų, nukreiptų prieš suklastotus gaminius, yra susiję su tekstilės gaminiiais ir drabužiais. Toje pačioje rezoliucijoje pabrėžiama, kad reikia taikyti privalomas taisykles dėl iš trečiųjų šalių importuojamų tekstilės gaminių kilmės ženklinimo ir Taryba raginama patvirtinti rengiamą pasiūlymą dėl reglamento dėl nuorodos „made in...“, kad būtų geriau apsaugoti vartotojai ir paremta Europos pramonė.

Tiesą pasakius, šis Europos Komisijos pasiūlymas, nors ir netinkamas, rengiamas nuo 2005 m. Dėl to klausiamo: kada Europos Sąjunga nustatys taisykles dėl kilmės žymėjimo importuojamuose ar įvairiose valstybėse narėse gaminamuose produktuose?

Bastiaan Belder, *IND/DEM frakcijos vardu.* – (NL) Gerb. pirmininke, norėčiau padėkoti pranešėjui už vertingą pranešimą. Klastojimas – ne tik ekonomikos rykštė, tačiau jis kartu kelia pavojų vartotojų saugumui ir visuomenės sveikatai. Pirmenybę reikėtų suteikti ne tik suklastotų gaminių gamybai, bet prekybai bei transportavimui.

Praėjusį mėnesį atlikau labai naudingą darbo vizitą į Kosovą, kur padėtis kelia labai didelį susirūpinimą. Dėl chaotiško, iš dalies persidengiančio tarptautinio dalyvavimo ir silpnos Prištinos vyriausybės Kosove susiklostė

labai palanki bazė veikti kontrabandininkams. Tiesiog bloga matyti, kaip nusikaltėliai iš Albanijos ir Serbijos dirba kartu ir apima daug etninių grupių.

Norėčiau paraginti Sąjungą Kosove panaudoti misiją *Eulex* kovai su tokia kontrabandos praktika. Europos Sąjungai turi ką nors daryti, kai šalia jos sienų veriasi juodoji skylė. Kovoti su suklastotomis prekėmis reikėtų ne tik prie derybų stalo, bet ir žemėje. Tikiuosi, kad Komisija šiai temai skirs tinkamą dėmesį: tiesą pasakius, Prištinoje apie šią temą kalbėjau su Komisijos atstovais. Tai – gyvybiškai svarbus mūsų kovos, skirtos intelektinei nuosavybei apsaugoti, punktas, ypač Vakarų Balkanuose.

Christofer Fjellner (PPE-DE). - (SV) Gerb. pirmininke, tai, be abejonės, yra labai plati tema. Kaip minėjau anksčiau, ji apima viską nuo medicininių produktų, automobilių dalių ir dizainerių produktų iki nelegalių parsisiuntimų. Šioje srityje visiškai akivaizdu, kad klastojimas – didelė problema ir kad suklastoti produktai kelia pavojų prekėms, kurios vertos didelių pinigų sumų, ir netgi saugumui. Tačiau nelabai aišku, kokio dydžio tos sumos iš tiesų yra ir kiek tokių gaminių yra Europos rinkoje. Todėl manau, kad Komisijos ketinamas atlikti tyrimą – ypač geras dalykas.

Noriu didžiausią dėmesį sutelkti į ACTA, t. y. kovos su klastojimu prekyboje susitarimą, dėl kurio derasi JAV, Japonija, ES ir kitos valstybės. Be abejo, šiuo požiūriu šis klausimas yra pernelyg slaptas. Mes reaguojame tik į aplinkui sklindančius gandus. Kyla pagrįstas susirūpinimas, kad pasienio kontrolės personalas apieškos viską nuo kompiuterių iki MP3 grotuvų. Girdėjome gandų, kad bus uždrausti keliuose regionuose veikiantys DVD grotuvai. Mano manymu, toks neaiškumas ir tokie gandai kenkia kovai su piratavimu ir klastojimu. Todėl esu tikras, mes visi čia esantys norime didesnio atvirumo. Mums reikia aiškesnio vaizdo, kokiais įgaliojimais viskas pagrįsta, ką pasiekti nori Komisija ir kas bus laikoma nepriimtinais dalykais.

Savo pranešimo pakeitime, kuris, laimei, buvo išklaustas, dėmesį sutelkiau į tai, ko mes nenorime matyti ACTA susitarime. Pakeitime ypač pabrėžiau, kad neturime patvirtinti priemonių, kurios ribotų privatumą, ir neturėtume viršyti dabar toje srityje veikiančių teisės aktų ribų ir kad priemonės neturi kliudyti naujovėms ir konkurencijai.

Nepaisant to, liūdna, kad tokioje svarbioje srityje, turime sukurti tai, ko neturėtume daryti, kai yra tiek daug svarbių dalykų, kuriuos turime padaryti. Tačiau taip yra būtent dėl slaptumo ir neaiškumo, kurį tas slaptumas sukelia. Negalime galiausiai atsidurti tokioje padėtyje, kad kova su šiuo reiškiniu ir mūsų naudojamos priemonės keltų didesnes problemas nei pats piratavimas. Būtent tai man kelia rūpestį. Labai ačiū.

Christel Schaldemose (PSE). - (DA) Gerb. pirmininke, ir aš norėčiau padėkoti Komisijai už konstruktyvų problemos pristatymą. Esu Vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos komiteto narė ir dalyvavau rengiant klausimą, kurį pateikėme Komisijai dėl to, ką reikėtų daryti dėl klastojimo vartotojų apsaugos požiūriu. Norėčiau pirmiausia pasakyti, kad manau, jog mums yra labai svarbu daugiau sužinoti apie padarinius vartotojams. Nėra *jokių* abejonų, kad tai ypač svarbu įmonėms. Tačiau pamatėme, kad yra problemų ir jos gali padaryti poveikį vartotojų sveikatai ir saugumui. Todėl iš tiesų manau, kad nors ir sudėtinga gauti tikslią ir gerą statistiką, mums reikia stengtis, kad sužinotume, kokie iš tiesų pavojingi gali būti suklastoti medicininiai produktai ar kokie nors kiti gaminiai. Lankiausi Danijos institucijoje, dirbančioje šiuo klausimu ir mačiau kramtomosios gumos, vandens, prausimosi priemonių ir įvairių kasdienių produktų rūšių konfiskavimą. Nereikia nė sakyti, kad vartotojams gali būti padarytas ir fizinis poveikis, jei naudosime suklastotą kramtomąją gumą, kuri greičiausiai *neatitinka* jokių taisyklių, kuriose nustatyta kokia gali būti kramtomosios gumos, ar kokio nors kito gaminių, sudėtis. Tiesiog manau, kad mums reikia informacijos, nes jei negausime informacijos apie sužalojimus ar poveikį sveikatai, manau, kad bus labai sudėtinga prisišaukti vartotojus kovoti su gaminių klastojimu. Vartotojai turėtų žinoti, kad tai daro poveikį, siekiant, kad jie *nepirktų* pigių ir suklastotų gaminių. Todėl gyvybiškai svarbu, kad gautume žinių ir duomenų šioje srityje. Todėl labai laikiu, kol Komisija pateiks specialų pasiūlymą dėl šio klausimo sprendimo būdų.

Georgios Papastamkos (PPE-DE). - (EL) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, klastojimo ir padirbinėjimo reiškinys – teisinė problema, turinti akivaizdų finansinį atgarsį. Minėtas teisinis aspektas susijęs su intelektinės nuosavybės teisių pažeidimais: finansinis aspektas susijęs su negautais muitais ir PVM, kurie yra svarbūs Europos biudžeto komponentai ir Europos Sąjungos nuosavieji ištekliai.

Akivaizdus problemos ekonominis aspektas. Suklastoti gaminiai kenkia Europos bendrovių konkurencingumui ir, žiūrint plačiau, užimtumui. Didžiausią susirūpinimą keliantis problemos aspektas yra susijęs su pavojumi vartotojų sveikatai ir netgi gyvybei. Be abejo, gerb. Komisijos nary, pradėti dirbti su mūsų prekybos partneriais – viena iš priemonių. Norėčiau pasakyti, kad Europos klastojimo stebėjimo tarnybos įsteigimas ir prekybos ženklo „made in...“ patvirtinimas taip pat būtų žingsnis teisinga linkme.

Nepaisant to, gerb. Komisijos nary, nors Jūs ir neturite atitinkamo portfelio, norėčiau Jums pasakyti ir priminti gerb. nariams, kad buvo panaikinti kiekybiniai apribojimai drabužių tekstilės gaminiams. Kai buvau Graikijos parlamento narys, mano rinkimų apygardoje buvo uždarnos gamyklos ir tūkstančiai darbuotojų liko be darbo. Iš pradžių nebuvo jokio muitinių bendradarbiavimo su importuojančiomis valstybėmis; tą pripažino pati Komisija. Muitinių bendradarbiavimas pradėtas po to ir Europos Sąjunga moka už muitinių bendradarbiavimo kūrimą. Tai buvo jūsų neapsižiūrėjimas. Tai buvo Komisijos neapsižiūrėjimas. Mes persvarstėme cukraus režimą ir pasak oficialios statistikos, praturtėjo tarptautinės cukrų eksportuojančios bendrovės, o ne gamintojai iš besivystančių valstybių.

Gerb. Komisijos nary, nesu už pasauliui uždarytą Europą. Esame už pasauliui atvirą Europą, tačiau su taisyklėmis, skaidrumu ir vienodomis veiklos sąlygomis. Gaminiai į Europos Sąjungą importuojami taikant socialinį dempingą, ekologinį dempingą ir Europos Komisija nereaguoja. Europos Komisija turi nepriklausomą vaidmenį bendroje užsienio prekybos politikoje. Jūs deratės su trečiosiomis šalimis partnerėmis, jūs nustatote bendradarbiavimo sąlygas. Laimei, Lisabonos sutartyje keičiamos mūsų tarpinstitucinių santykių sąlygos ir Europos Parlamentas bus bendras įstatymų leidėjas su jumis, taigi pasikeis ir Europos Komisijos bendradarbiavimo su Europos Parlamentu kultūra. Laukiame kol ateis toks laikas.

Francisco Assis (PSE). – (PT) Gerb. pirmininke, Komisijos pirmininko pavaduotojau, ponios ir ponai, klastojimo reiškiny labai rimtai kenkia teisėtiems socialiniams ekonominiams interesams Europos Sąjungoje, kenkia įmonių konkurencingumui, daro žalą užimtumui, kelia pavojų vartotojų sveikatai ir saugumui ir smarkiai kenkia valstybėms narėms bei pačiai Europos Sąjungai. Dėl to su šiuo reiškiniu reikia energingai kovoti.

Dėl rinkos atvirumo ir skaidrumo, dėl buvimo antra pagal dydį pasaulio prekių ir paslaugų importuotoja ir dėl savo ekonominės specializacijos didelės pridėtinės vertės produktuose Europos Sąjunga yra ypač pažeidžiama klastojimo požiūriu. Šio reiškinio neigiamas poveikis sklinda ekonomikos erdvėje ir jį ypatingai jaučia mažosios ir vidutinės įmonės, kurios, be abejo, yra prasčiau pasirengusios kovoti su tokiu rimtu pavojumi.

Norint kovoti su šiuo ypač pavojingu nusikaltimu, reikia stiprinti bendradarbiavimą ir pačios Europos Sąjungos viduje ir išorės santykiuose su kitomis valstybėmis ar regioniniais blokais, taip pat susiduriančiais su šia problema.

Sąjungos viduje reikia tvirtinti dvejopas priemones: laipsnišką valstybių narių įstatymų, ypač baudžiamosios teisės, derinimą ir muitinių bendradarbiavimo stiprinimą. Atsižvelgiant į jau minėtą ypatingą mažųjų ir vidutinių įmonių padėtį, gyvybiškai būtina sukurti techninės pagalbos tarnybą toms įmonėms, nes jos yra prasčiau pasirengusios kovoti su šia problema. Tik taip tos įmonės galės apginti savo teises.

Platesniu tarptautiniu lygiu reikia tęsti dabartines iniciatyvas ir dvišaliuose susitarimuose ir plačiau reguliuojant daugiašalę tarptautinę prekybą. Tai padės sustiprinti vaidmenį, kurį pasaulio prekybos organizacija turi ir privalo turėti šioje srityje, naudojant šios organizacijos Ginčų sprendimų instituciją.

Klastojimas kelia grėsmę patiems mūsų ekonomikos ir socialinio organizavimo modelio pagrindams. Tai kelia pavojų investavimui į mokslinius tyrimus ir naujoves, nuvertina intelektą ir kvalifikacijas, skatina organizuotą nusikalstamumą ir akivaizdžiai silpnina teisinę valstybę. Būtent todėl kova su klastojimu turi būti privaloma visoms ES valstybėms narėms.

Jacques Toubon (PPE-DE). – (FR) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, klastojimas daro ekonominę, socialinę ir sveikatos žalą tokiu mastu, kuris, mano nuomone, yra dažnai nepakankamai įvertinamas. Kai kurie žmonės teigia, kad trečdalis Antverpeno ar Roterdamo uostų konteineriuose esančių prekių yra suklastoti gaminiai. Taip, aš sakiau „trečdalis“, ir tokius skaičius pateikia oficialūs departamentai.

Norėčiau labai aiškiai pasakyti, kad neketinu tuščiažodžiauti ir pasakyti, kad esu labai nusivylęs Europos Parlamento pasiūlymais ir šio vakaro diskusijomis. Šį kartą esu labiau nusivylęs Parlamentu, nei Komisija ar Taryba, nes pastarosios institucijos šioje srityje savo darbą atliko.

Rugsėjo 25 d. veiksmų planas, lapkričio 25 d. surengtas seminaras ir pasiūlymai, kuriuos J. Barrot ką tik pateikė Komisijos vardu yra tikri veiksmai, o ne gražūs žodžiai. Gerb. Komisijos nary, tiesiog norėčiau pasakyti, kad iš tiesų norėčiau, jog stebėjimo tarnyba, pvz., pradėtų veikti per pirmąjį 2009 m. pusmetį ir kad Tarybos patvirtintą reglamentą dėl rinkos stebėjimo patvirtintų ir Parlamentas.

Dėl G. Sustos – nekalbu apie jo alternatyvų pasiūlymą dėl rezoliucijos, dėl kurio mes nediskutuosime. Kalbu apie jo pranešimą. Jis iš tiesų per silpnas, per atsargus ir jame nekalbama apie kilmės nurodymą, nekalbama

apie stebėjimo tarnybą ir jame nutylima apie intelektualio ir pramonės turto apsaugą. Kalbate apie ACTA ir sakote, kad mums reikia jį patvirtinti, tačiau sakote, kad neturėtume naudoti priemonių, kurios būtų veiksmingos užtikrinant susitarimo įgyvendinimą. Be to, privalau pasakyti, kad buvau apstulbintas mano dviejų kolegų iš Švedijos pateiktų pastabų, kurie sudarė įspūdį, kad pavojus kyla ne dėl klastojimo, bet dėl kovos su klastojimu.

Ponios ir ponai, suklysiu, jei nesiimsime daug ryžtingesnių veiksmų. Apie šią temą kalbame kaip apie nežymią ekonominę veiklą ir viskas, nors ši veikla gali tapti mūsų pramonės pabaigos priežastimi, gali tapti išplitusio darbuotojų iš kylančios ekonomikos valstybių išnaudojimo priežastimi, ir galiausiai nepamirškime, gali prisidėti prie smarkiai išaugusio vartotojų nesaugumo. Privalome imtis veiksmų!

Małgorzata Handzlik (PPE-DE). – (PL) Gerb. pirmininke, neturiu priminti čia susirinkusiems ir šioje diskusijoje dalyvaujantiems žmonėms apie suklastotų gaminių keliamą pavojų. Yra daug atvejų, kai suklastoti gaminiai kelia pavojų vartotojų sveikatai ir netgi gyvybei ir nėra jokio reikalo toliau plėtoti šį aspektą. Tiesiog pakanka nurodyti, kad suklastoti gaminiai yra ne tik prabangos gaminių ir CD diskų, bet ir medicininių produktų, vaikų ir suaugusiųjų vartojimo prekių bei automobilių detalių klastotės. Jos dažnai kelia riziką saugai ir dėl jų atsirandantys nuostoliai daro poveikį ne tik MVĮ.

Klastojimo veiklose dalyvaujantys žmonės yra nusikalstamų grupuočių nariai. Jų veikla yra ypač pelningo verslo dalis ir su tokiu verslu privalome kovoti. Todėl mums reikia bendrų veiksmų ir ne tik muitinių ir akcizo tarnybų srityje, bet reikia ir artimo administracinio bendradarbiavimo tarp valstybių narių, kuris, mano manymu, šiuo metu dar nepakankamas.

Tik Europos Komisijos veiksmai, skirti užkirsti kelią suklastotų cigarečių kontrabandai rodo gerą tokio bendradarbiavimo pavyzdį. Norėčiau, kad mūsų patirtis šioje srityje būtų taikoma kovojant su kitais suklastotais gaminiais. Klastojimo problema patenka į daugelio Komisijos generalinių direktoratų įgaliojimų sritį. Gera mintis būtų įsteigti viena generalinį direktoratą, kuris būtų atsakingas už šiuos reikalus ir apibrėžti jo kompetenciją.

Šiuo metu Parlamentas turi rašytinę deklaraciją dėl vadinamųjų „vienodai atrodančių gaminių“, prie kurios aš irgi prisidėjau. Didelis skaičius originalių gaminių yra kopijuojami vienodai atrodančiais produktais. Dažnai neaišku, pagal kokius teisės aktus galima kaltinti gaminančiuosius vienodai atrodančius gaminius – ar tokia veikla patenka į nesąžiningos konkurencijos ar intelektualinės nuosavybės teisės aktų sritį. Be to, vienodai atrodančius gaminius perkantys vartotojai dažnai yra apgaunami, sudarant įspūdį, jog jie perka tam tikro prekės ženklo gaminius. Labai sudėtinga nustatyti šios problemos mastą Europos rinkoje.

Todėl noriu paklausti Komisijos, ar ji ketina reaguoti į mūsų prašymą ir atlikti tyrimą dėl vienodai atrodančių gaminių antplūdžio ir būklės vidaus rinkoje.

Emmanouil Angelakas (PPE-DE). – (EL) Gerb. pirmininke, ypač didelis suklastotų gaminių skaičius yra per internetą ar teisėtą gamybos grandinę pardavinėjami suklastoti medicininiai produktai. Pacientų, kurie nežinodami juos perka, sveikatai daroma akivaizdi žala. Minėti gaminiai gaminami gamyklose ar dirbtuvėse, kuriose nesilaikoma geros gamybos taisyklių ir labai dažnai, tokiuose gaminiuose nėra nė trupučio farmaciškai aktyvaus ingrediento. Paskutiniame pranešime, pirmininkas L. Kovács teigė, kad per muitinių tarnybų atliktus patikrinimus Europos Sąjungos valstybėse per paskutinius du mėnesius buvo aptikta daugiau nei 34 mln. suklastotų antibiotikų, vaistų nuo vėžio ir kitokių vaistų. Galbūt gerb. Komisijos nary, atėjęs laikas Europos Sąjungai atidaryti vaistų eksporto stebėjimo biurus, pvz., Kinijoje ir Indijoje, kaip tai praėjusį mėnesį padarė Maisto ir vaistų administracija (angl. FDA). Turėtumėte žinoti, kad jei nebus privalomo bendradarbiavimo su vaistų agentūromis tose valstybėse, bus neįmanoma patikrinti 3 000 farmacinių gamyklų Indijoje ir 12 000 gamyklų Kinijoje.

Czesław Adam Siekierski (PPE-DE). – (PL) Gerb. pirmininke, nėra abejonių, jog šiais laikais suklastotų gaminių ir piratavimo problema tapo pagrindine problema tarptautinės prekybos srityje.

Į antrą pagal dydį pasaulio importuotoją, Europos Sąjungą, ypač plūsta suklastoti firminiai gaminiai, žaislai ar medicininiai produktai, daugiausia iš Azijos valstybių. Reikėtų pabrėžti, jog šio reiškinių apimtis ir jo padariniai yra daug didesni, nei įsivaizduojame. Gaminiai, kurie pasiekia Europos rinką ir kuriais pažeidžiamos intelektualinės nuosavybės teisės, dažniausiai yra prastesnės kokybės ir dėl to žymiai pigesni už originalius gaminius. Todėl dėl finansinių priežasčių, žmonės yra linkę pirkti suklastotus gaminius.

Suklastotų gaminių gamyba ir piratavimas yra vagystės forma, todėl pritariu visoms iniciatyvoms, skirtoms kovoti su šiuo reiškiniu. Esu ypač susirūpinęs dėl šio reiškinių plitimo pastaruoju metu. Būtent todėl privalome

imtis ryžtingų veiksmų ne tik Europos lygiu, bet ir remiantis PPO. Negalime leisti tiems žmonėms mus apiplėšinėti nebaudžiamiems.

Jacques Barrot, *Komisijos pirmininko pavaduotojas*. – (FR) Gerb. pirmininke, pirmiausia, be abejo, labai atidžiai išklausiu visų kalbėjusiųjų. Apie pranešimus neabejotinai informuosiu savo kolegą Ch. McCreevy, atsakingą už vidaus rinką.

Manau, kad Parlamentas tinkamai suvokia šio reiškimo rimtumą ir daromą poveikį. J. Toubon mums priminė, kad šis reiškinys kelia ekonominį, socialinį pavojų bei pavojų sveikatai. Akivaizdu, kad būdama atvira prekybai, Europos Sąjunga negali leisti vykti prekybai, jei ji bus vykdoma nesilaikant pagrindinių taisyklių ir darys žalą vartotojams. Todėl būtinai privalome imtis veiksmų ir norėčiau jums priminti kai kuriuos punktus.

Pirmiausia, ir čia aš ypač kreipiuosi į J. Touboną, Europos Komisija 2009 m. pavasarį įsteigs Europos klastojimo ir piratavimo stebėjimo tarnybą. Ši stebėjimo tarnyba turėtų teikti statistinius duomenis apie klastojimą ir piratavimą vidaus rinkoje.

Stebėjimo tarnyba turėtų nustatyti pažeidžiamas geografines sritis ir nelegalią prekybą interneto tinklalapiuose, kuriuose pardavinėjami suklastoti gaminiai. Tarnyba taip pat turės sukurti administracinį bendradarbiavimą tarp valstybių narių, keitimąsi informacija, ir, kaip sakė D. Martin, didinti vartotojų informuotumą. Tai iš tiesų yra pagrindinis stebėjimo tarnybos tikslas.

Be to, 2006 m. Komisija iš tiesų pasiūlė baudžiamosios teisės nuostatas ir mums pritarė Parlamentas, tačiau Taryba iki šiol nesiėmė jokių veiksmų dėl šių nuostatų patvirtinimo.

Šiuo požiūriu bendradarbiavimas turėtų apimti ne tik muitinių tarnybas, bet ir policiją, teismų institucijas ir visus tuos, kurie gali imtis veiksmų dėl klastojimo ir piratavimo stebėjimo ir kontrolės.

Norėčiau pasakyti visiems, tiems, kurie pabrėžė, jog reikia, kad būtų nurodoma gaminių kilmė, jog mes pasiūlėme „made in...“ ženklą, o Taryba jo dar nepatvirtino. Europos Sąjunga iš tiesų neturėtų bijoti tokio ženklinimo, kuris sudarytų sąlygas vartotojams priimti sprendimus ir netapti veiklos, kuria sulaužomos visos taisyklės, aukomis.

Norėčiau pasakyti, kad negalima kaltinti, jog susitarime ACTA nueita toliau už dabartinę intelektinės nuosavybės teisių laikymosi užtikrinimo sistemą ir ypač negalima kaltinti, kad susitarimu pažeidžiamos pagrindinės laisvės ar asmens duomenų apsauga. Susitarimas ACTA atitinka dabartinės Europos Sąjungos sistemos pagrindus.

Bet kuriuo atveju dėkoju Parlamentui už pritarimą Komisijai, siekiant surasti sėkmingus kovos su klastojimu būdus. Mes pažymime šį pranešimą ir taip pat pažymime Europos Parlamento norą sėkmingai kovoti su šia sistema.

Esu tikras, kad atsakiau ne į visus klausimus. Dar yra gaminių, kurie gali būti apibūdinti kaip vienodai atrodantys, klausimas ir čia mes taip pat privalome turėti taisykles, kurios sudarytų sąlygas užkirsti kelią pažeidimui, kurį reikia pasmerkti, nes jis daromas vartotojo sąskaita. Būtent tai norėjau pasakyti baigdamas, tačiau būkite tikri, kad visos šį vakarą pasakytos pastabos bus pateiktos Komisijos nariams, nes, vėl kartoju, tai – sudėtinė sritis, kurios atžvilgiu Komisija turi taikyti keletą veiksmų linijų ir kurios atžvilgiu reikia tvirto Tarybos ir Parlamento įsipareigojimo.

Pirmininkė. - Bendros diskusijos baigtos.

Balsavimas įvyks rytoj, 2008 m. gruodžio 18 d.

20. Kito posėdžio darbotvarkė (žr. protokolą)

21. Posėdžio pabaiga

(Posėdis baigtas 23.40 val.)